



**Ajuntament
de Castelldefels**

Anàlisi de la realitat social municipal

Diagnosi d'indicadors 2022



Març de 2023

EQUIP:

Equip tècnic extern: Consultoria Sociopolítica Neòpolis.

Gerard Quiñones Macià

Coordinació general.

Polítolleg.

Montserrat Martínez Melo

Coordinació i execució.

Sociòloga.



CONSULTORIA SOCIOPOLÍTICA

www.neopolis.cat

ÍNDEX DE CONTINGUTS:

1	Presentació i objectius	6
	1.1. Context i objectius	6
	1.2. Paradigma de la vulnerabilitat social.....	7
	1.3. Procés metodològic	9
	1.4. La vulnerabilitat de Castelldefels: Índex de Vulnerabilitat Social.....	10
2	Diagnosi demogràfica	13
	2. 1. Introducció.....	13
	2. 2. Població, densitat i tipus de municipi: comparativa comarcal.....	14
	2. 3. Població estacional.....	15
	2. 4. Evolució de la població	17
	2. 5. Estructura de gèneres	18
	2. 6. Estructura d'edats.....	19
	2. 7. Creixement natural: saldos i composició.....	23
	2. 8. Creixement migratori: saldos	24
	2. 9. Característiques de les immigracions	25
	2. 10. Edat de la població: índexs sintètics	28
	2. 11. Estrangeria: totals i evolució	31
	2. 12. Població estrangera: característiques de gènere i edat	34
	2. 13. Projeccions de població.....	37
	2. 14. Context demogràfic: síntesi	43
3	Dimensió econòmica	53
	3.1. Introducció.....	53
	3.2. Context econòmic i productiu.....	54
	3.3. Pobresa econòmica	56
	3.4. Assistencialitat.....	59
	3.5. Dimensió econòmica: síntesi	65
4	Dimensió laboral	68
	4.1. Introducció.....	68
	4.2. Població activa i activa registrada.....	68
	4.3. Afiliacions	71
	4.4. Temporalitat.....	73
	4.5. Atur.....	76
	4.6. Cobertura de les prestacions	78
	4.7. Dimensió laboral: síntesi.....	80

5	Dimensió educativa i formativa	84
5.1.	Introducció.....	84
5.2.	Nivell d'estudis.....	85
5.3.	Oferta formativa: centres i nivells.....	87
5.4.	Escolarització de 0-2 anys.....	89
5.5.	Fracàs escolar.....	91
5.6.	Formació d'adults	95
5.7.	Projecció de població en edat escolar	96
5.8.	Acció social	97
5.9.	Dimensió educativa i formativa: síntesi.....	100
6	Dimensió territorial i residencial	105
6.1.	Introducció.....	105
6.2.	Llars actuals i projecció	106
6.3.	Habitatges segons conservació i accessibilitat	107
6.4.	Habitatges buits i pes del lloguer	107
6.5.	Exclusió residencial	108
6.6.	Habitatge protegit	110
6.7.	Ajudes al lloguer.....	111
6.8.	Acció social	112
6.9.	Dimensió territorial i residencial: síntesi.....	114
7	Dimensió sociosanitària.....	118
7.1.	Introducció.....	118
7.2.	Discapacitat.....	120
7.3.	Patologies mentals	123
7.4.	Addiccions	125
7.5.	Salut sexual i reproductiva.....	126
7.6.	Dependència: SAD i TAD	128
7.7.	Acció social	137
7.8.	Projecció de la despesa en SAD.....	141
7.9.	Dimensió sociosanitària: síntesi.....	142
8	Dimensió relacional.....	148
8.1.	Introducció.....	148
8.2.	Composició de les llars.....	149
8.3.	Acció social	151
8.4.	Dones: Violència de gènere al partit judicial i SIAD.....	156
8.5.	Dimensió relacional: síntesi	159

9	Dimensió ciutadania i de participació	162
9.1.	Introducció	162
9.2.	Nacionalitat i població exclosa del cens electoral	162
9.3.	Participació electoral.....	164
9.4.	Associacionisme: xarxa d'entitats	164
9.5.	Associacionisme: xarxa d'equipaments	166
9.6.	Dimensió ciutadania i participació: síntesi.....	167

1 Presentació i objectius

1.1. Context i objectius

El coneixement de la realitat social és un pas essencial per tal d'abordar les problemàtiques dels municipis, ja sigui diagnosticant les diferents situacions, dissenyant i programant mesures o avaluant els canvis viscuts en una societat. Canvis que poden ser provocats per dinàmiques del context que s'analitza o bé desitjades a través de polítiques públiques.

Els **canvis viscuts en la societat catalana** en els darrers anys són de diversa naturalesa si bé d'una magnitud rellevant. Així, en 2008 es va indicar una forta crisi econòmica que va transformar la situació residencial de la població, el deute i l'accés al finançament, i el mercat de treball. La recuperació econòmica va ser gestionada amb polítiques d'austeritat, i es va produir aguditzant la desigualtat social. Al seu torn, en 2020 la pandèmia viscuda i les mesures que es van prendre per pal·liar els contagis, van redundar en la debilitació del sistema econòmic i la tensió en les situacions de pobresa i exclusió. En canvi, en aquesta ocasió, la resposta ha estat la despesa pública, el que ha pal·liat en gran manera els impactes estructurals, si bé no els ha evitat, de manera que continuem en un context de desigualtat creixent i major pressió sobre el suport de les administracions en àmbits clau com l'habitatge, l'alimentació, la família o l'envelliment. La nova etapa d'inflació i conflicte bèl·lic fomenta la cristallització de les dificultats socials.

En aquest context, l'**Ajuntament de Castelldefels** es planteja la **necessitat d'abordar la situació del municipi** amb la finalitat general de **disposar de les dades clau** i la interpretació substantiva.

Per tal d'abordar aquesta necessitat és important tenir present l'escenari sanitari, econòmic i social que la crisi provocada per la COVID ha generat a les nostres societats. El present exercici de diagnosi s'ha dut a terme a finals de 2022. Si bé el període d'elaboració és posterior a la vivència de la crisi de la COVID, bona part de les dades que s'analitzen corresponen al període d'impacte, i recullen els impactes i transformació en el context social, econòmic i institucional.

En aquest sentit, cal tenir present com la crisi viscuda ha comportat un **augment i agreujament de les problemàtiques socials**. Les debilitats en moltes de les dimensions que s'analitzen s'han vist tensades de manera que s'han generat **importants dificultats per cobrir necessitats bàsiques**.

D'altra banda, el **context econòmic** ha passat per diversos moments de **provisionalitat i incerteses**. Aquestes, encara no resoltes, generen **malestars** que es manifesten per exemple, en l'afectació a la salut emocional. L'**atenció a la salut mental**, així com a les **necessitats residencials i l'atenció a la gent gran**, són probablement tres necessitats clau en situació d'emergència en la darrera etapa de gestió social.

Davant aquesta realitat social canviant, les **institucions**, en el moment de confinament, partien d'un context d'**escassetat de recursos i complexitat de circuits** d'atenció que va condicionar l'agreujament i la tensió social. Algunes administracions van reaccionar ràpidament i van activar l'atenció a canviar els procediments, com per exemple, en

l'àmbit de l'alimentació, com és el cas de Castelldefels. Aquesta reacció pot estar darrere d'algunes situacions que es descriuen a continuació (persones usuàries dels Serveis Socials, despesa, etc.).

Aquests ingredients, més enllà del procés sanitari han generat **impactes de llarg recorregut** en la societat catalana, que cal entendre com un **context social estable i de llarga durada**.

1.2. Paradigma de la vulnerabilitat social

Per tal d'abordar aquesta diagnosi, l'Ajuntament de Castelldefels en consens amb l'equip analista, adopta el paradigma de la vulnerabilitat social.

Abans de presentar els resultats cal tenir presents doncs els trets del **paradigma de la vulnerabilitat i la inclusió social**.

Els processos de vulnerabilitat social i l'exclusió es relacionen amb els fenòmens de **pobresa, marginació, desigualtat, privació de drets o dificultats d'accés als serveis públics**.

L'exclusió social cal entendre-la com *'una situació concreta fruit d'un procés dinàmic d'acumulació, superposició i/o combinació de diversos factors de desavantatge o de vulnerabilitat social que poden afectar persones o grups, i que generen una situació d'impossibilitat o dificultat intensa d'accedir als mecanismes de desenvolupament personal, d'inserció sociocomunitària i als sistemes preestablerts de protecció social* Subirats et al. (2004)¹

Així **no es tracta d'una situació fixa i estàtica sinó com d'un procés en què els factors de vulnerabilitat** actuen jeràrquicament de manera que múltiples causes de diverses dimensions socials generen situacions temporals i conjuntures de risc.

Aquestes dimensions contextualitzen la situació social, econòmica i política en termes generals, ja que en elles es generen unes determinades circumstàncies arrelades a l'estructura social que condicionen les possibilitats de les persones i grups socials d'accedir als recursos i oportunitats. Aquestes dimensions s'inspiren en l'operativització ja clàssica de Subirats et al. (2004)¹.

L'anàlisi de les diferents dimensions socials permet, doncs, avançar elements de vulnerabilitat que poden influir en la generació de situacions d'exclusió social.

Així, en primer lloc cal situar el context demogràfic particular de Castelldefels que emmarca l'abordatge de la vulnerabilitat en els dimensions clau del model conceptual:

- 1. Dimensió econòmica:** característiques estructurals que poden generar absència o la irregularitat en l'obtenció d'ingressos i situacions de dependència de la protecció social.

¹ Subirats, J. (dir) (2004). *Pobresa i exclusió social. Una anàlisi de la realitat espanyola i europea*. Barcelona: Fundació la Caixa; Estudis Socials. Disponible a / [enllaç verificat al març de 2023]: <https://prensa.fundacionlacaixa.org/ca/2004/11/17/estudi-social-n-16-pobresa-i-exclusio-social-una-analisi-de-la-realitat-espanyola-i-europea>

2. **Dimensió laboral:** una de les dimensions clau especialment quan es donen crisis econòmiques, en les que augmenta de manera alarmant la població en situació d'atur, subocupació i absència de protecció social. Al mateix temps la vulnerabilitat del mercat de treball també afecta la població ocupada ja sigui per sobrequalificació, desregulació o debilitat de la negociació col·lectiva.
3. **Dimensió educativa i formativa:** ja sigui per la vinculació entre món laboral i món formatiu, així com per la importància que té en la infància i d'adolescència és un dels eixos de diferenciació social, vinculada a la no escolarització, l'analfabetisme (tant absolut com funcional), l'abandonament prematur, o la concentració de l'alumnat estranger en centres determinats.
4. **Dimensió territorial i residencial: especialment en el relacionat amb l'exclusió residencial,** entesa com les dificultats d'accés al mercat de l'habitatge, l'expulsió dels mecanismes de la política pública, l'allotjament en infrahabitatges (tant per les característiques físiques com pel tipus d'ocupació), la localització en espais amb serveis i equipaments deficients, la guetització o segregació residencial, o les pràctiques desiguals d'intermediació immobiliària davant certs col·lectius.
5. **Dimensió sociosanitària:** l'exclusió social en aquesta dimensió concep la salut en la seva relació circular amb les condicions de vida. Així, la dependència lligada a trastorns mentals, discapacitats o malalties cròniques, són per exemple factors altament impactants per les condicions de vida i que al mateix temps actuen com a factors de complexitat, agreujants o generadors de vulnerabilitat.
6. **Dimensió relacional:** El deteriorament dels vincles familiars (per absència, conflictes o maltractament), l'estigmatització i la debilitat de l'estructura d'entitats socials, són cada cop més, una part significativa de la recerca de la vulnerabilitat, especialment pel que fa a la fortalesa d'altres vincles per a la vertebració social que limitin l'aïllament.
7. **Dimensió ciutadana i de participació:** Els drets i obligacions de la ciutadania són un element central d'una societat inclusiva. Així, fenòmens com la reclusió penitenciària, la restricció o limitació dels drets polítics, la residència no legalitzada o la manca de nacionalitat, són elements de vulnerabilitat que poden tenir un paper fonamental en la generació d'exclusió social.

A partir de les reflexions generades amb els representants de l'Ajuntament i l'evolució de l'anàlisi realitzada, la diagnosi aborda de manera intensa el relacionat amb els següents àmbits:

- Anàlisi demogràfica
- Infància i adolescència.
- Envel·liment i els recursos associats.

En canvi, es consideren temes secundaris els relacionats amb les dimensions econòmiques i laborals.

1.3. Procés metodològic

La present diagnosi parteix de l'**anàlisi d'indicadors socials quantitius procedents de fonts secundàries**.

El procediment ha seguit les següents fases:

- **Fase 1. Consens dels continguts bàsics**
Juntament amb l'equip de Neòpolis i l'Ajuntament de Castelldefels s'han determinat els interrogants clau de cada dimensió.
- **Fase 2. Revisió documental i fonts internes**
Identificació de la documentació interna i les fonts de dades de què disposa el consistori, l'estat d'anàlisi i les possibilitats d'ús.
- **Fase 3. Anàlisi de les fonts secundàries internes i externes**
Per a cada dimensió s'establiran els indicadors clau i s'elaboraran les dades corresponents així com la interpretació de resultats.
- **Fase 4. Comunicació i difusió**
Finalment, s'elaborarà un informe de resultats, una fitxa per cada indicador i una síntesi de cada dimensió.

D'aquesta manera, la metodologia a implementar ha estat predominantment quantitativa, en la que s'ha construït un sistema d'indicadors.

Amb relació a les tècniques de recerca, aquestes són principalment:

- **Anàlisi documental:** Examinant informacions preexistents mitjançant la revisió dels registres accessibles: memòries, estudis, etc.
- **Anàlisi quantitativa:** A través de la cerca i l'explotació de dades estadístiques secundàries: dels ajuntaments, així com IDESCAT, INE, etc.

Cal tenir present que actualment, es disposa de **molta documentació**, amb objectius, dades, classificacions i conclusions diferents. Al seu torn, l'accessibilitat a **múltiples fonts** de dades, promoguda per diversos ens (IDESCAT, HERMES-DIBA, etc.), implica la disponibilitat de gran quantitat de dades i múltiples perspectives d'anàlisi. Aquest context d'informació permet afirmar que és relativament fàcil i àgil accedir al detall de la informació territorial o per focus i temàtiques. Així, cal considerar que la finalitat d'aquesta etapa no és una diagnosi de tot el que es pot saber sobre el municipi, sinó **parar atenció al que és rellevant**.

A més, és una petició expressa des de l'equip de treball, l'elaboració d'un informe estadístic àgil que permeti parar atenció als elements substantius. D'aquesta manera, la finalitat ha estat recollir, analitzar i ordenar informació respecte a la situació social el municipi en termes de vulnerabilitat, així com elaborar l'anàlisi de forma acurada, ordenada i entenedora.

A l'hora d'abordar la lectura de les dades que es presenten a continuació, cal tenir present que:

- Les dades fan referència al darrer any disponible, de ser possible 2022 o com a mínim 2021. No sempre, però, correspon a 2021, darrer any tancant en l'estadística oficial, ja que cada font té el seu calendari de difusió. A cada taula o gràfic

s'especifica l'any a què fa referència, sent les dades econòmiques les menys actualitzades (2019 i 2020).

- Cal tenir present que algunes dades no estan disponibles per determinades grandàries municipals.
- Sempre que és possible i rellevant, s'analitza el període de 5 anys enrere (2017-2021, el més habitual), donats els canvis viscuts a la societat actual. És el cas per exemple del creixement demogràfic o la situació de l'atur i l'ocupació.
- La finalitat no és realitzar una comparativa territorial si bé en casos es facilita un marc comparatiu raonable per tal de poder interpretar si la dada és diferent o no al context territorial proper, generalment l'àmbit territorial o la comarca.
- En alguns indicadors es faciliten diferències segons variables clau (ex. gènere, edat o nacionalitat), si bé no es fa una anàlisi sistemàtica de tots els resultats en funció de totes les variables possibles.
- Finalment, cal tenir present que en algunes dimensions la qualitat i precisió de la informació és més rica que en d'altres. En general, malgrat els esforços interns per generar informació pròpia, la dimensió sociosanitària i la dimensió relacional en general, i per municipis de la grandària de Castelldefels en particular, té menor quantitat d'informació i de menor precisió i comparabilitat a partir de fonts secundàries.

Seguint la metodologia exposada, el **document** que es presenta s'estructura en diferents **capítols que corresponen a les dimensions identificades**. Aquestes presenten una estructura d'indicadors i l'anàlisi posterior. Es facilita també un **apartat de síntesi** de les idees clau de cada dimensió.

Al final del document es presenta l'índex de taules i gràfics, així com el llistat de documentació revisada.

De manera separada, s'ha generat un document de síntesi a tall de **resum executiu**.

1.4. La vulnerabilitat de Castelldefels: Índex de Vulnerabilitat Social

Abans d'iniciar l'anàlisi de la situació del municipi en les dimensions esmentades, cal mencionar que la Diputació de Barcelona (DIBA) elabora un Índex de Vulnerabilitat Social (IVSO)² que, entre d'altres, té com a finalitat la radiografia sintètica del municipi i la seva comparació amb criteris estandarditzats amb la resta de municipis de la demarcació. A més, la DIBA utilitza aquests resultats a l'hora de determinar els suports que transfereix als municipis.

Com es pot visualitzar (taules següents) l'IVSO és un índex molt sintètic que té en compte pocs indicadors. Alguns d'ells s'incorporen en l'anàlisi del present document, si bé de totes les dimensions que aborda s'aporten moltes altres dades.

Tot i això, s'ha considerat rellevant tenir present aquest índex i els seus indicadors per tal tenir una radiografia inicial de Castelldefels. Aquest procediment de càlcul ha experimentat alguns canvis al llarg dels darrers 4 anys en què està disponible (2018-

² Disponible a [enllaç verificat al març de 2023]: <https://www.diba.cat/web/cci/ivso>

2022) de manera que es recomana llegir les dades a partir de 2019, si bé en el cas de Castelldefels no suposa canvis rellevants en la situació de vulnerabilitat.

Castelldefels en l'entorn de la província destaca per tenir nivells de vulnerabilitat baixa o molt baixa (taula 1.2).

- És el cas especialment del referit a la taxa d'atur o la renda, així com quant a la situació de la població de 85 anys i més, i en relació amb el diferencial de renda i preu de lloguer Castelldefels és caracteritzat com a un municipi amb vulnerabilitat alta.
- En canvi, en relació amb el percentatge de població estrangera de països de renda mitjana i baixa i també quant a la taxa d'escolarització als 17 anys.
- Una situació ambivalent que, donada la fortalesa econòmica del municipi en relació amb altres del territori provincial situa a Castelldefels en una situació que a priori no genera alertes quant a la vulnerabilitat.

Taula 1.1. Índex de Vulnerabilitat Social (IVSO) de la Diputació de Barcelona. 2018-2021. Comparativa territorial. Resultats dels indicadors.

	2018		2019		2020		2021	
	Castelldefels	Baix Llobregat	Castelldefels	Baix Llobregat	Castelldefels	Baix Llobregat	Castelldefels	Baix Llobregat
Taxa d'atur	9,12	10,09	9,15	9,91	12,07	12,51	8,81	9,62
Mitjana BI IRPF	36.845	24.685	36.721	25.144	36.053	25.854	34.127	25.379
Dif. Accés habitatge €/lloguer/IRPF	29,96	36,20	32,73	37,16	33,52	36,87	34,30	36,16
% població de 85 anys i més	21,04*	23,75*	1,95	2,46	2,00	2,55	2,05	2,60
% població estrangera de països de renda mitjana i baixa	16,85**	11,38**	17,63	12,09	11,70	8,73	11,37	8,68
Taxa d'escolarització als 17 anys	77,30	85,13	78,13	81,39	78,13	81,30	75,82	82,75

Font: elaboració pròpia a partir dels informes de la Diputació de Barcelona.

*Aquest indicador va canviar entre 2018 i 2019. En 2018 es definia com a % de població de 75 anys i més que viu sola

**Aquest indicador va canviar entre 2018 i 2019. En 2018 es definia com a % de població nascuda fora de la UE

**Taula 1.2. Índex de Vulnerabilitat Social (IVSO) de la Diputació de Barcelona. 2018-2021.
Comparativa territorial. Indicadors i índex base 100**

	2018		2019		2020		2021	
	Castelldefels	Baix Llobregat	Castelldefels	Baix Llobregat	Castelldefels	Baix Llobregat	Castelldefels	Baix Llobregat
Taxa d'atur (base 100)	121,28	111,43	121,18	111,89	114,16	110,12	122,88	112,50
Mitjana BI IRPF (base 100)	159,70	107,00	156,16	106,92	148,81	106,71	142,69	106,11
Dif. Accés habitatge €/loguer/IRPF (base 100)	113,96	94,31	107,97	95,11	104,17	94,72	101,01	95,30
% població de 85 anys i més (base 100)*	123,59	109,49	140,10	111,05	140,02	109,44	136,97	108,43
% població estrangera de països de renda mitjana i baixa (base 100)**	77,55	114,84	78,72	114,80	93,52	125,39	95,75	125,46
Taxa d'escolarització als 17 anys (base 100)	92,98	101,47	97,69	101,77	97,69	101,75	93,19	101,71
IVSO (base100)	106,03	107,04	106,33	107,50	106,47	109,28	104,05	111,31
Posició relativa IVSO	63		48		53		77	
Subíndex socioeconòmic (base 100)					111,40		110,90 107,77	
Posició relativa IVSO					38		43	
Subíndex demogràfic (base 100)					101,54		97,19 114,84	
Posició relativa IVSO					119		180	

Font: elaboració pròpia a partir dels informes de la Diputació de Barcelona.

*Aquest indicador va canviar entre 2018 i 2019. En 2018 es definia com a % de població de 75 anys i més que viu sola

**Aquest indicador va canviar entre 2018 i 2019. En 2018 es definia com a % de població nascuda fora de la UE

Nota: s'ha mirat de mantenir la gamma de colors de l'informe original per tal de facilitar la localització dels resultats

 Legenda de la classificació **Vermell**: Vulnerabilitat molt alta; **Rosa**: Vulnerabilitat alta;

Verd claret: Vulnerabilitat baixa, **Verd fosc**: Vulnerabilitat molt baixa

Aquesta fotografia pot resultar útil com a punt de partida, si bé, de seguida podrem identificar indicadors en els quals la situació de Castelldefels és diferent de la transmesa per aquest procediment. Sigui com sigui, però, **Castelldefels és un municipi que en les diferents dimensions d'una mirada més ampla i complexa de la realitat municipal, presenta indicadors de vulnerabilitat.**

2 Diagnosi demogràfica

2.1. Introducció

En el model exposat l'estructura demogràfica no és considerada una dimensió de l'anàlisi de la vulnerabilitat social, si bé és important conèixer-la en profunditat per tal de comprendre les magnituds i tendències de la resta de fenòmens socials. Així per exemple, la **quantificació dels grups poblacionals determina les necessitats i demandes socials, en volum i intensitat.**

A l'hora d'analitzar l'estructura i dinàmiques poblacionals en clau de vulnerabilitat els indicadors més habituals són els relatius a l'edat de la població i l'estrangeria. Tanmateix, la present diagnosi contextualitza també els aspectes relacionats amb la composició de la població en funció de l'estacionalitat i el gènere, aborda la composició d'edat en detall, les dinàmiques d'evolució i els indicadors de creixement poblacional (natural i migratori). Al seu torn aborda les tendències futures d'avaluació de la població a partir de l'estudi de les projeccions demogràfiques elaborades per l'IDESCAT.

A mode de llistat, es faciliten les següents anàlisis:

- Quantificació i classificació segons diferents criteris
- Població estacional
- Evolució de la població: absoluts i taxes de variació
- Estructura segons gèneres: taxa de feminització o masculinització
- Estructura d'edats i evolució: absoluts i taxes de variació
- Creixement natural:
 - ✓ Saldos
 - ✓ Taxa de natalitat
 - ✓ Taxa de mortalitat
 - ✓ Taxa de creixement natural
- Creixement migratori:
 - ✓ Saldos
 - ✓ Taxa de migració interior
 - ✓ Taxa de migració exterior
 - ✓ Taxa de migració total
- Característiques de les immigracions:
 - ✓ Procedència (diferents classificacions): absoluts i taxes de variació.
 - ✓ Nacionalitat: absoluts i taxes de variació. Per gèneres.
 - ✓ Anàlisi per gèneres de les dues variables
- Edat de la població: índexs sintètics
 - ✓ Índex d'envelliment
 - ✓ Índex de sobreenvelliment
 - ✓ Índex de dependència
 - ✓ Índex de reemplaçament
 - ✓ Evolució
 - ✓ Anàlisi per gèneres de tots els índexs i l'evolució

- Estrangeria:
 - ✓ Taxa d'estrangeria total
 - ✓ Taxa d'estrangeria extracomunitària
 - ✓ Evolució: absoluts i taxes
 - ✓ Anàlisi segons subcontinents de nacionalitat: evolució, absoluts i taxes
- Població estrangera: característiques de gènere i edat
 - ✓ Taxa de feminització
 - ✓ Evolució: absoluts i taxes
- Projeccions de població:
 - ✓ Absoluta i taxes
 - ✓ Quinquenal: absolutes i taxes
 - ✓ Taxa de feminització
 - ✓ Estructura i evolució segons edats.

Al seu torn, la majoria de resultats es faciliten comparats amb la comarca.

2. 2. Població, densitat i tipus de municipi: comparativa comarcal

Segons les dades oficials de l'Institut d'Estadística de Catalunya, d'acord amb el padró continu de població, a 1 de gener de **2021 a Castelldefels** estaven empadronats **67.307 ciutadans i ciutadanes** (taula 2.1). Es tracta d'un municipi amb una densitat total (bruta) de 5.229,80/km², és a dir un municipi amb una **densitat alta**, en un context on la gran majoria de municipis són urbans i existint en la comarca municipis amb densitats molt altes (fins i tot el doble que a Castelldefels).

Castelldefels està ubicat a la comarca del Baix Llobregat formada per 30 municipis i representa el **8,1% de la població del conjunt de la comarca**, sent el 3r municipi amb més volum de població. Cal tenir present que, dels 3 municipis que se situen en un volum de població similar (Castelldefels, Viladecans i el Prat), Castelldefels és el més dens, amb diferència.

Com s'ha indicat, **Castelldefels es pot descriure com a municipi urbà**, segons la classificació realitzada per l'extinta Fundació Món Rural, en un context on no hi ha municipis rurals, i pocs són rurals densos. Alternativament, cal tenir present que existeix una classificació territorial europea³ que s'utilitza cada cop més en les anàlisis oficials⁴. D'acord amb la **classificació europea** d'urbanització Castelldefels és una zona de densitat alta (codi 1 **ciutats i zones densament poblades**).

³ EUROSTAT: DEGURBA (Degree of Urbanization)

Accessible a (enllaç validat setembre 2022):

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Degree_of_urbanisation

⁴ Per exemple en la Síntesi d'Indicadors Urbans de l'INE (adaptació de l'Urban Audit)

Accessible a (enllaç validat setembre 2022):

https://www.ine.es/ss/Satellite?L=es_ES&c=INEPublicacion_C&cid=1259944561392&p=1254735110672&pagename=ProductosYServicios%2FPYSLLayout¶m1=PYSDetalleGratuitas¶m2=1254736268749¶m4=Mostrar

Gerard Quiñones Macià (gerard@neopolis.cat)

Montserrat Martínez Melo (montserrat.martinez.melo@gmail.com)

DATA: 27/03/2023

Taula 2.1. Població, densitat i tipus de municipi. 2021

Territori	Població 2021	% població sobre el total de la comarca	Densitat	Tipus de municipi
1 Cornellà de Llobregat	89.039	10,7	12.738,10	Urbà
2 Sant Boi de Llobregat	83.371	10,0	3.883,10	Urbà
3 Castelldefels	67.307	8,1	5.229,80	Urbà
4 Viladecans	66.720	8,0	3.270,60	Urbà
5 Prat de Llobregat, el	65.030	7,8	2.070,40	Urbà
6 Gavà	46.974	5,6	1.527,60	Urbà
7 Esplugues de Llobregat	46.414	5,6	10.090,00	Urbà
8 Sant Feliu de Llobregat	45.642	5,5	3.861,40	Urbà
9 Sant Joan Despí	34.039	4,1	5.516,90	Urbà
10 Martorell	28.684	3,4	2.248,00	Urbà
11 Sant Vicenç dels Horts	28.079	3,4	3.078,80	Urbà
12 Sant Andreu de la Barca	26.965	3,2	4.902,70	Urbà
13 Molins de Rei	26.242	3,1	1.646,30	Urbà
14 Olesa de Montserrat	24.272	2,9	1.459,50	Urbà
15 Esparreguera	22.365	2,7	816,20	Urbà
16 Sant Just Desvern	19.806	2,4	2.536,00	Urbà
17 Vallirana	15.658	1,9	655,70	Urbà
18 Corbera de Llobregat	15.210	1,8	826,20	Urbà
19 Abrera	12.697	1,5	636,80	Urbà
20 Pallejà	11.593	1,4	1.396,80	Urbà
21 Cervelló	9.307	1,1	386,20	Rural dens
22 Santa Coloma de Cervelló	8.309	1,0	1.109,40	Urbà
23 Sant Esteve Sesrovires	7.889	0,9	425,10	Urbà
24 Begues	7.450	0,9	147,70	Urbà
25 Torrelles de Llobregat	6.186	0,7	456,20	Urbà
26 Collbató	4.726	0,6	261,50	Rural dens
27 Papiol, el	4.274	0,5	477,50	Rural dens
28 Sant Climent de Llobregat	4.170	0,5	385,80	Rural dens
29 Palma de Cervelló, la	3.026	0,4	554,20	Rural dens
30 Castellví de Rosanes	2.096	0,3	128,00	Rural dens

Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Padró continu i indicadors geogràfics.

Classificació del tipus de municipi segons criteri de la Fundació Món Rural. Classificació no consultable, ja que l'organisme ha desaparegut.

Urbà: més de 5.000 hab. i més de 200 hab./km²

Rural dens: més de 5.000 hab. però menys de 200 hab./km² o de 2.000 a 5.000 hab. i més de 20 hab./km², o de 500 a 2.000 hab. i més de 200 hab./km².

Rural: de 2.000 a 5.000 hab. i menys de 20 hab./km², o de 500 a 2.000 hab. i entre 20 i 200 hab./km², o de menys de 500 hab. i més de 200 hab./km².

Rural profund: de 500 a 2.000 hab. i menys de 20 hab./km², o de menys de 500 hab. i menys de 200 hab./km².

2.3. Població estacional

Una de les preguntes clau en anàlisi de població és fins a quin punt tota població empadronada és població resident, ja que per les característiques del municipi es podria pensar que hi ha una part de població no resident (taula 2.2). Amb aquesta finalitat l'IDESCAT realitzat l'estimació de la població estacional. Aquesta estimació considera que d'una banda, en alguns municipis, tot i estar empadronades tot l'any, una part de la població només hi viu durant la temporada turística o mentre hi ha feina. Pot ser població estrangera o no. També pot ser el cas d'algunes persones d'altres poblacions espanyoles, que s'empadronen al municipi i marxen un cop finalitzada la temporada (o la feina) per tornar la següent. Es pot donar el cas que aquestes persones no es tornin

a empadronar en el seu municipi d'origen. Darrere d'aquesta situació administrativa, sovint hi ha raons de tipus econòmic, ja que en algunes ocasions aquest canvi d'empadronament faria perdre prestacions autonòmiques o locals que en el lloc d'origen no es tenen. Però realment, són ciutadans/es que no resideixen al municipi durant tot l'any. Un altre fenomen que afecta aquesta estimació és l'existència d'habitatges de segona residència.

En 2021 l'IDESCAT estimava que a Castelldefels hi havia **-2.660 persones que es podrien considerar població estacional**, és a dir que a Castelldefels és un dels municipis de Catalunya en els que **la població present és inferior a l'empadronada**.

Així en realitat **la població resident a Castelldefels seria 64.566**, el que suposa el 96% del total de la població estimable⁵.

- Aquest valor negatiu, **persones residents que en realitat no hi viuen, va anar creixent sent la màxima en 2019**
- Però en 2020, any dels confinaments el canvi és radical i hi ha molta menys. En 2021 s'observa una recuperació d'aquesta situació.

Aquesta situació requereix una reflexió quant a:

- L'impacte en **els càlculs que es fan d'acord amb el padró**.
- Caldrà valorar amb una major perspectiva fins a quin punt la població no resident tendeix a establir-se en el municipi.
- En el cas de Castelldefels, a diferència d'altres municipis, la hipòtesi no és tant si la població flotant, especialment de 2a residència, s'establirà al municipi sinó **si aquesta població consolidarà l'empadronament, amb les conseqüències pugui suposar per les dinàmiques de població infantil, gent gran o treballadors/es**.

Taula 2.2. Evolució de la població estacional a Castelldefels. 2016-2021

Any	Estimacions ETCA				Variació absoluta interanual		Variació relativa interanual (per cada 1.000 hab.)	
	Població estacional ETCA. Total	Població resident	Població ETCA	Població ETCA (%) ¹	Població resident	Població ETCA	Població resident	Població ETCA
2016	-3.105	64.892	61.787	95,2	--			
2017	-3.207	65.954	62.747	95,1	1.062	960	16,37	15,54
2018	-3.523	66.375	62.852	94,7	421	105	6,38	1,67
2019	-3.603	67.004	63.401	94,6	629	549	9,48	8,73
2020	-2.412	67.460	65.048	96,4	456	1.647	6,81	25,98
2021	-2.660	67.226	64.566	96,0	-234	-482	-3,47	-7,41

Font: IDESCAT. Estimació de la Població estacional 2021 (base 2016)

¹ Població ETCA = població padronal + població no resident present ETCA – població resident absent ETCA

ETCA: població present al municipi, mesurada en mitjana anual de persones per dia. Equival a la suma de la població resident i les entrades de població no resident al municipi menys les sortides de població resident al municipi.

⁵ El coneixement de la població flotant o estacional permet conèixer el nombre de persones/dia que hi ha en un municipi en mitjana anual. Es defineix la població estacional ETCA com la diferència entre les entrades de població no resident menys les sortides de la població resident. Es considera població total ETCA els veïns residents d'aquell territori més la població estacional.

Si s'analitza la seva estructura al llarg del temps, es pot observar que tot i existir un **important nombre de persones que es consideren no residents** (que estan presents al municipi, 5.059 en 2021), **encara són més nombrosos els que tot i residir al municipi no estan presents** (-7.719) (taula 2.3).

- Aquests volums han anat oscil·lant, amb una **tendència a créixer**, principalment la població resident absent, **si bé en 2.020 les reduccions van ser molt importants, als dos tipus de poblacions** que es recuperen en part en 2021.

El resultat, però, és que a Castelldefels, pot tenir menys població de què la resident, **unes 3.000 persones menys de les registrades**.

Taula 2.3. Evolució de la població estacional segons tipus. Castelldefels. 2016-2021

	No resident present	Resident absent	Total
Total			
2016	6.807	-9.912	-3.105
2017	7.131	-10.338	-3.207
2018	7.228	-10.751	-3.523
2019	7.199	-10.802	-3.603
2020	4.141	-6.553	-2.412
2021	5.059	-7.719	-2.660
Variació absoluta			
2017	324	426	102
2018	97	413	316
2019	-29	51	80
2020	-3.058	-4.249	-1.191
2021	918	1.166	248
2017-2021	-1.748	-2.193	-445
Variació relativa interanual i quinquennal (%)			
2017	4,8	4,3	3,3
2018	1,4	4,0	9,9
2019	-0,4	0,5	2,3
2020	-42,5	-39,3	-33,1
2021	22,2	17,8	10,3
2017-2021	-25,7	-22,1	-14,3

Font: IDESCAT. Estimació de la Població estacional 2021 (base 2016)

2. 4. Evolució de la població

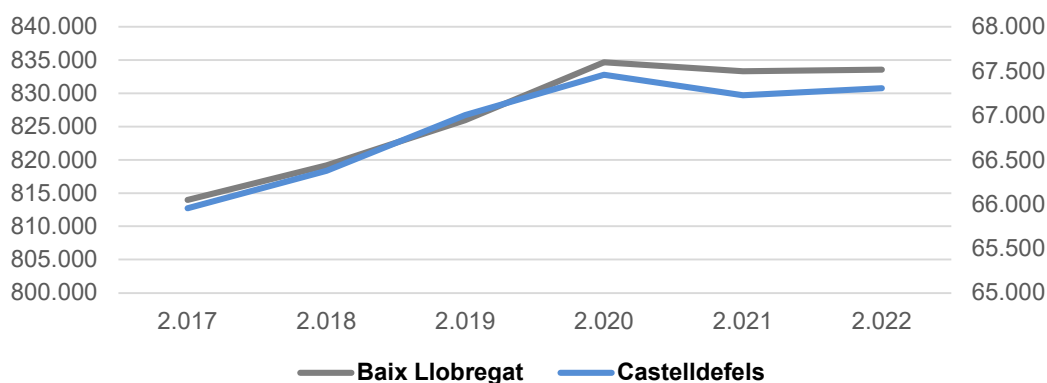
Des de l'any 2017 el municipi ha augmentat de població (1.353 habitants), amb una **taxa de creixement positiva (+2,05)** però **per sota del context general de la comarca** (+2,40 al conjunt de la comarca per exemple) (gràfic 2.1 i taula 2.4).

- Cal remarcar, que en el cas de Castelldefels el padró mostra una **tendència créixer des de 2017** (p.ex +456 de 2019 a 2020), si bé **el 2021 s'observa certa reducció**, pot ser que sigui una correcció o bé una nova tendència a créixer, segons indiquen les dades de 2022.

Taula 2.4. Evolució de la població. Total ciutadans empadronats 2017-2022. Comparativa territorial

Any	Baix Llobregat			Castelldefels		
	Hab.	Variació interanual	Taxa variació interanual (%)	Hab.	Variació interanual	Taxa variació interanual (%)
2017	813.996			65.954		
2018	819.168	5.172	0,64	66.375	421	0,64
2019	825.963	6.795	0,83	67.004	629	0,95
2020	834.653	8.690	1,05	67.460	456	0,68
2021	833.312	-1.341	-0,16	67.226	-234	-0,35
2022	833.540	228	0,03	67.307	81	0,12
Total 2017-2022		19.544	2,40		1.353	2,05

Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Padró continu

Gràfic 2.1. Evolució de la població. Total ciutadans empadronats 2017-2022


Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Padró continu.

2. 5. Estructura de gèneres

Castelldefels, com en general conjunt de la població catalana **es distribueix de manera molt similar entre homes i dones (51% dones)**. Malgrat els canvis en la composició de les poblacions, no presenten diferències rellevants quant al pes que representen homes i dones.

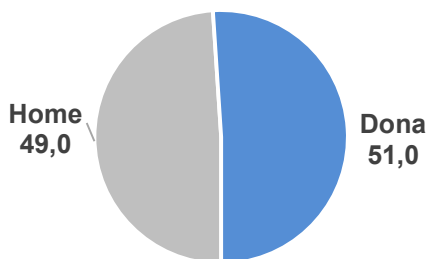
Com es podrà observar més endavant aquesta distribució no és igual a totes les edats ni tampoc en funció d'altres variables, com la nacionalitat.

Taula 2.5. Població segons gènere. Total ciutadans empadronats 2022. Comparativa territorial

Gènere	Baix Llobregat		Castelldefels	
	Hab.	%	Hab.	%
Home	409.148	49,0	32.948	49,0
Dona	424.392	51,0	34.359	51,0
Total	833.540,00	100,0	67.307	100,0

Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Padró continu

Gràfic 2.2. Percentatge de població segons gènere.
Total ciutadans empadronats 2022. Castelldefels



Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Padró continu

2. 6. Estructura d'edats

Una variable clau en aquesta diagnosi és l'edat, ja que en general marca diferències rellevants en les situacions de vulnerabilitat, els riscos, les conseqüències i les que es duen a terme, que en part s'articulen a partir del cicle vital. D'aquesta manera, el present apartat descriu les principals dades de població per aprofundir posteriorment al detall de la població gran i de la població més jove (taula 2.6).

- El 2021 l'estructura de població de Castelldefels per edats és molt similar a la de la comarca.
- El grup amb major pes és el de 30 a 65 anys (47,6%) seguits dels joves de 15 a 34 anys (21,6%).

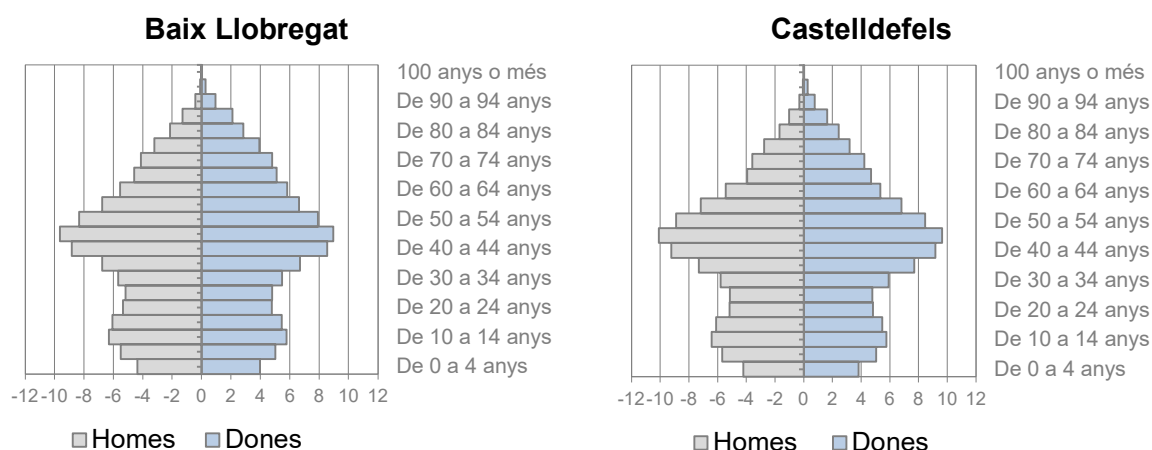
A força distància se situen els infants, menors de 15 anys (15,5%), així com la gent gran, de 64 anys i més (15,3%), dels quals el 7,1% supera els 75 anys.

- Com es pot observar la taula següent presenta **diferències en funció del gènere**.
 - ✓ En primer lloc, entre les dones el pes de la població infantil és inferior (14,6% comparat amb 16,3% entre els homes).
 - ✓ Tanmateix, **la major diferència en nombres absoluts i en percentatge és a partir dels 65 anys**, de manera que la gent gran representa entre les dones el 17,3% de la població i entre els homes el 13,3% (4 punts percentuals menys que suposen 1.528 persones de diferència).
 - ✓ Alternativament es facilita la lectura per cada tram d'edat. Les diferències ja mencionades es tradueixen principalment entre la gent gran. Es pot observar com entre els 65 i els 74 anys el percentatge de dones és del 55,2% i creix fins al 60% a partir dels 75.

Taula 2.6. Estructura d'edats. Total ciutadans empadronats 2021. Comparativa territorial

Edats	Baix Llobregat			Castelldefels		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
0 a 14 anys	66.082	62.653	128.735	5.373	5.019	10.392
15 a 34 anys	90.943	87.108	178.051	7.316	7.200	14.516
35 a 64 anys	187.470	189.296	376.766	15.847	16.155	32.002
65 a 74 anys	35.529	41.987	77.516	2.480	3.054	5.534
75 i més anys	29.186	43.058	72.244	1.914	2.868	4.782
Total	409.210	424.102	833.312	32.930	34.296	67.226
% per gèneres						
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
0 a 14 anys	16,1	14,8	15,4	16,3	14,6	15,5
15 a 34 anys	22,2	20,5	21,4	22,2	21,0	21,6
35 a 64 anys	45,8	44,6	45,2	48,1	47,1	47,6
65 a 74 anys	8,7	9,9	9,3	7,5	8,9	8,2
75 i més anys	7,1	10,2	8,7	5,8	8,4	7,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
% per edats						
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
0 a 14 anys	51,3	48,7	100,0	51,7	48,3	100,0
15 a 34 anys	51,1	48,9	100,0	50,4	49,6	100,0
35 a 64 anys	49,8	50,2	100,0	49,5	50,5	100,0
65 a 74 anys	45,8	54,2	100,0	44,8	55,2	100,0
75 i més anys	40,4	59,6	100,0	40,0	60,0	100,0
Total	49,1	50,9	100,0	49,0	51,0	100,0

Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Padró continu

**Gràfic 2.3. Piràmides de població
Total ciutadans empadronats 2022. Comparativa territorial**


Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Padró continu

L'aparent normalitat de l'estructura de població que es reflecteix també en les piràmides d'edats facilitades (gràfic 2.3), amaga, però, **canvis importants en les composicions d'edats entre 2017 i 2021:**

- **A Castelldefels el volum de la població infantil i adolescent s'ha reduït de manera molt rellevant i més intensament que a la comarca.** Els nens, nenes i adolescents de fins a 14 anys s'han reduït un -7,32% (-6,19% a la comarca).
- Al seu torn, la **població jove d'entre 15 i 34 anys ha crescut, però, només un +2,33%**, mentre que en el conjunt de la comarca creix un +5,10%.
- Oposadament, **a partir dels 65 anys la població creix per sobre del ritme de la comarca.** Concretament:
 - ✓ **La població d'entre 65 i 74 anys és un 6,53% superior a 2017**, el doble que a la comarca (+3,32%) i **de 75 anys i més un 15,65%** (+12,99% a la comarca).
- En termes absoluts es tradueix en **821 nens i nenes menys i 986 persones grans més, principalment de 75 anys més.**
- **La població de 35 a 64 també creix** (776 persones, +2,49%) a un ritme similar al de la comarca.

L'anàlisi de la composició del creixement i els índexs d'edats que es facilita a continuació ampliarà la comprensió d'algun dels fenòmens que s'han observat.

Taula 2.7. Evolució de l'estructura d'edats. Total ciutadans empadronats 2017-2021. Comparativa territorial

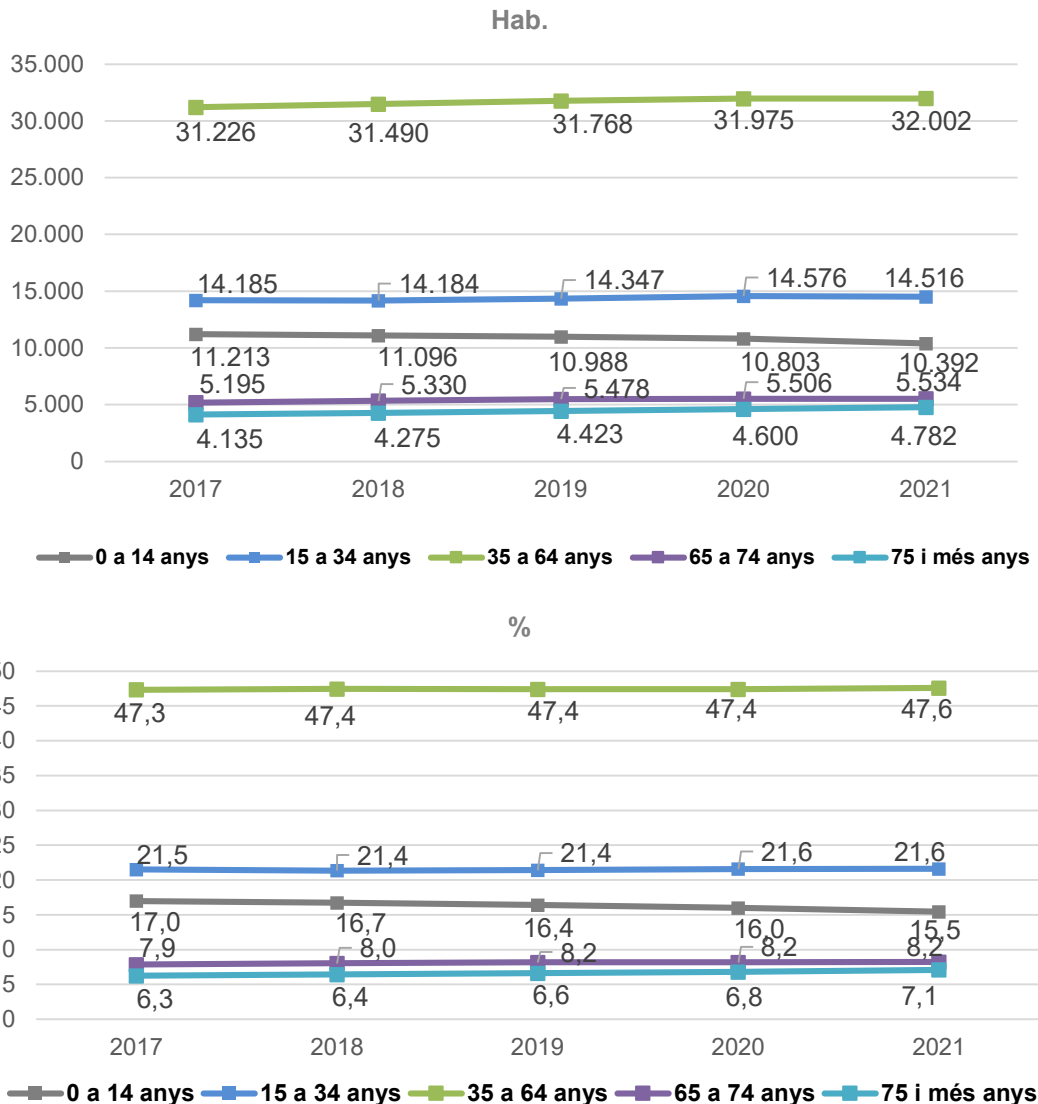
Edats	Baix Llobregat				Castelldefels			
	2017	2021	Var.	Taxa Var (%)	2017	2021	Var.	Taxa Var (%)
0 a 14	137.233	128.735	-8.498	-6,19	11.213	10.392	-821	-7,32
15 a 34	169.414	178.051	8.637	5,10	14.185	14.516	331	2,33
35 a 64	368.390	376.766	8.376	2,27	31.226	32.002	776	2,49
65 a 74	75.023	77.516	2.493	3,32	5.195	5.534	339	6,53
75 i més	63.936	72.244	8.308	12,99	4.135	4.782	647	15,65
Total	813.996	833.312	19.316	2,37	65.954	67.226	1.272	1,93
	%				%			
	2017	2021	Var.		2017	2021	Var.	
0 a 14	16,9	15,4	-1,4		17,0	15,5	-1,5	
15 a 34	20,8	21,4	0,6		21,5	21,6	0,1	
35 a 64	45,3	45,2	0,0		47,3	47,6	0,3	
65 a 74	9,2	9,3	0,1		7,9	8,2	0,4	
75 i més	7,9	8,7	0,8		6,3	7,1	0,8	
Total	100,0	100,0	--		100,0	100,0	--	

Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Padró continu

Com es pot observar en la taula anterior (2.7) i el gràfic següent (2.4) el pes relatiu que suposa cada tram d'edat ha evolucionat de manera diferent al llarg del darrer quinquenni observable.

- El percentatge de població de 35 a 45 anys i del 15 a 34 anys es manté.
- En canvi, **la població infantil es va reduït** (del 17 al 15,5%) i **la gent gran creix, especialment de 75 anys i més.** Si en 2017 representaven el 6,3% ara representen el 7,1%.

Gràfic 2.4. Evolució del percentatge de població per grans grups d'edat. Castelldefels 2017-2021



Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Padró continu

Una qüestió rellevant al municipi de Castelldefels és la important presència de persones de 65 anys i més empadronades a residències. En 2019 s'estima que hi havia 338 persones de 65 anys i més empadronades a residències el que suposava un 3,4% de la població d'aquesta edat (taula 2.8).

Taula 2.8. Persones de 65 anys i més empadronades a residències. 2019. Comparativa territorial

	Total	%
Total 65 anys i més	9.901	14,8
Empadronades a residències	338	
% sobre el total de persones 65 anys i més	3,4	
Total no residents a residències	9.563	14,3

Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Padró continu

2. 7. Creixement natural: saldos i composició

Castelldefels és un municipi que **fins a 2019 creixia molt poc de manera natural, però creixia**. En canvi, **a partir de 2019 aquest creixement s'estanca o és negatiu** (taula 2.9).

- Així, per exemple, en 2017 van néixer a Castelldefels més persones que no pas van traspasar, de manera que la taxa de creixement natural era del 0,86‰, però en 2019, quasi s'ha empatat (0,12‰).
- En 2020, probablement arrel de la COVID, va ser negatiu (-0,93‰) i en 2021 es dona un valor quasi 0.

Com es pot observar el ritme de creixement natural també es dona a la comarca del Baix Llobregat en conjunt, sent un **tret força distintiu d'aquest entorn territorial**.

- Però a partir de 2020 Castelldefels té millors resultats.

Cal preguntar-se, doncs, fins a quin punt aquesta dinàmica suposa **l'adopció progressiva del patró de pèrdua de creixement natural a Castelldefels**.

Taula 2.9. Estimació del creixement natural 2017-2021. Comparativa comarcal
Comparativa

Any	Baix Llobregat		Castelldefels	
	Hab.		Hab.	
2017	813.996		65.954	
2018	819.168		66.375	
2019	825.963		67.004	
2020	834.653		67.460	
2021	833.312		67.226	
Naixements		Taxa 1		Taxa 1
2017	7.033	8,64	522	7,91
2018	6.656	8,13	524	7,89
2019	6.299	7,63	459	6,85
2020	5.909	7,08	476	7,06
2021	5.988	7,19	484	7,20
Defuncions		Taxa 2		Taxa 2
2017	6.320	7,76	465	7,05
2018	6.300	7,69	487	7,34
2019	6.187	7,49	451	6,73
2020	7.929	9,50	539	7,99
2021	6.476	7,77	483	7,18
Creixement vegetatiu		Taxa 3		Taxa 3
2017	713	0,88	57	0,86
2018	356	0,43	37	0,56
2019	112	0,14	8	0,12
2020	-2.020	-2,42	-63	-0,93
2021	-488	-0,59	1	0,01

Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Explotació del registre civil.

Definicions: Creixement natural: diferència entre els naixements i defuncions

Taxa 1= Taxa de natalitat = (num. naixements* 1.000)/ total de població

Taxa 2= Taxa de mortalitat = (num. defuncions* 1.000)/ total de població

Taxa 3= Taxa de creixement natural = TN-TM

NOTA: cal tenir present que els càlculs no segueixen els criteris exactes de l'estadística oficial ja que per exemple, la taxa de creixement en sentit estricte equival al quocient entre el nombre de nascuts vius registrats en un any determinat i la població a meitat del període No es disposa de la informació sobre la població a meitat del període.

2. 8. Creixement migratori: saldos

El creixement de Castelldefels està clarament més influenciat pels moviments migratoris que pels naturals (taula 2.10). Aquest creixement és de major intensitat a causa de les migracions procedents de l'exterior d'Espanya i escassament a les procedents de l'interior.

De nou es pot diferenciar entre abans i després de 2019:

- Si es posa el focus en la taxa total es pot observar que abans de 2019 el saldo era clarament positiu (828 persones, el 12,36‰). És a dir, van arribar més persones a Castelldefels que no pas van marxar (sigui quin sigui l'origen).
- En 2020 el saldo va ser negatiu (-1,99‰) i en 2021 quasi compensa el de 2020 (1,87‰)
- Caldrà valorar els canvis a partir dels propers anys per establir **fins a quin punt es recupera el creixement migratori** o no. No recuperar-lo **implicaria estancament o decreixement**.
- Si s'entra en detall amb l'anàlisi dels diferents saldos, es pot observar que Castelldefels **en el darrer quinquenni ha perdut població que ha marxat a altres punts d'Espanya** (incloent Catalunya).
- D'aquesta manera **els creixements s'ha degut sempre a les arribades de fora d'Espanya**.

Aquest fenomen s'estudia amb més detall en la taula següent.

Com es pot observar Castelldefels **es diferencia de la comarca** del Baix Llobregat en tant que **el creixement fins a 2019 era més intens i sempre atribuïble a les arribades de fora d'Espanya**.

També pel fet que **a partir de 2020 el Baix Llobregat continua creixent i Castelldefels decreix o s'estanca**.

- Aquest canvi implica qüestionar-se si la diferent dinàmica respecte al conjunt del territori comarcal **implicarà una pèrdua de rellevància demogràfica del municipi**.

Taula 2.10. Saldos migratoris 2017-2021. Comparativa territorial

Any	Comparativa				
	Baix Llobregat		Castelldefels		
	Hab.		Hab.		
2017	813.996		65.954		
2018	819.168		66.375		
2019	825.963		67.004		
2020	834.653		67.460		
2021	833.312		67.226		
Saldo migratori interior		Taxa 1		Taxa 1	
2017	478	0,59	-149	-2,26	
2018	396	0,48	-344	-5,18	
2019	650	0,79	-200	-2,98	
2020	-1.102	-1,32	-481	-7,13	
2021	-1.697	-2,04	-214	-3,18	
Saldo migratori exterior		Taxa 2		Taxa 2	
2017	4.124	5,07	760	11,52	
2018	7.611	9,29	948	14,28	
2019	9.944	12,04	1.028	15,34	
2020	2.747	3,29	347	5,14	
2021	1.925	2,31	340	5,06	
Saldo migratori total		Taxa 3		Taxa 3	
2017	4.124	5,07	611	9,26	
2018	7.215	8,81	604	9,10	
2019	9.294	11,25	828	12,36	
2020	3.849	4,61	-134	-1,99	
2021	3.622	4,35	126	1,87	

Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Altes i baixes del padró

Definicions:

Saldo migratori interior: diferència entre les immigracions i les emigracions interiors

Saldo migratori exterior: diferència entre les immigracions i les emigracions exteriors

Saldo migratori total: diferència entre les immigracions i les emigracions totals

Taxa de migració (interior, exterior i total): saldo migratori/població en l'any/1.000

NOTA: cal tenir present que els càlculs no segueixen els criteris exactes de l'estadística oficial ja que per exemple, la taxa de migració en sentit estricte equival al quocient entre el saldo migratori en un any determinat i la població a meitat del període. No es disposa de la informació sobre la població a meitat del període.

2. 9. Característiques de les immigracions

En el present apartat es posa atenció a les **incorporacions de població** al municipi de Castelldefels. En primer lloc, **les persones que arriben al municipi i s'hi empadronen són principalment procedents de dins d'Espanya** (67,4% en 2021). Aquesta proporció és variable, però, **oscil·la entre el 60 i el 70% en el darrer període observat** (taula 2.11).

Com s'ha indicat en l'apartat anterior aquestes queden corregides en part per les sortides, que no s'estudien en aquest document. Per tant, no són el resultat final de les migracions, ni dels saldos, que resulten majors amb l'exterior.

Taula 2.11. Procedència de les immigracions 2017-2021. Castelldefels

Any	Interiors	Exteriors	Total	Interiors	Exteriors	Total
	Hab.			%		
2017	2.921	1.821	4.742	61,6	38,4	100,0
2018	3.114	1.840	4.954	62,9	37,1	100,0
2019	3.224	2.131	5.355	60,2	39,8	100,0
2020	2.694	1.155	3.849	70,0	30,0	100,0
2021	3.244	1.572	4.816	67,4	32,6	100,0

Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT.

Aquesta majoria de migracions que provenen de dins d'Espanya són principalment de la província de Barcelona (51,1% en 2021). En segon lloc, provenen de la resta de la comarca (25,6%) i en molta menor proporció de la resta d'Espanya (17,4%) o de la resta de Catalunya (5,8%) (taula 2.10).

- Aquestes dinàmiques són força estables en el darrer quinquenni si bé s'observa certa tendència a reduir el pes de les entrades des de la resta de Catalunya o Espanya i a créixer les provinents de dins de la província.

Taula 2.12. Procedència de les immigracions internes 2019-2021. Castelldefels

Any	De la mateixa comarca	De la resta de la província	De la resta de Catalunya	De la resta d'Espanya	Total
	Hab.				
2017	762	1.413	182	564	2.921
2018	781	1.533	196	604	3.114
2019	846	1.567	184	627	3.224
2020	686	1.411	148	449	2.694
2021	832	1.659	188	565	3.244
%					
2017	26,1	48,4	6,2	19,3	100,0
2018	25,1	49,2	6,3	19,4	100,0
2019	26,2	48,6	5,7	19,4	100,0
2020	25,5	52,4	5,5	16,7	100,0
2021	25,6	51,1	5,8	17,4	100,0

Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Estadística de variacions residencials.

Per la seva banda, les persones que provenen de fora d'Espanya són principalment de fora de la Unió Europea (68,6% en 2021) (taula 2.13).

D'aquestes, els països americans aporten la gran majoria d'entrades (44,8%), molt lluny de les arribades de la resta d'Europa (10,9%) o Àsia (10,2%). De fet, les entrades des de països europeus és el segon origen de les arribades (19,1% en 2021).

- Aquestes proporcions són variables i es veuen força afectades per la falta de registre (12,2% en 2021).
- Tot i això, s'observa com en el darrer quinquenni el percentatge d'entrades des de països de fora de la UE ha crescut, principalment persones d'Amèrica i de la resta d'Europa.
- En canvi, es redueixen les entrades des de la resta de UE.

Taula 2.13. Procedència de les immigracions externes 2019-2021. Castelldefels

Any	Resta de la UE	Fora de la UE	Fora de la UE					No consta	Total
			Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica	Àsia	Oceania		
Hab.									
2017	546	1.019	138	51	637	185	8	256	1.821
2018	505	1.145	139	117	714	166	9	190	1.840
2019	426	1.467	146	108	1.003	200	10	238	2.131
2020	235	745	159	23	466	93	4	175	1.155
2021	301	1.079	171	40	704	161	3	192	1.572
%									
2017	30,0	56,0	7,6	2,8	35,0	10,2	0,4	14,1	100,0
2018	27,4	62,2	7,6	6,4	38,8	9,0	0,5	10,3	100,0
2019	20,0	68,8	6,9	5,1	47,1	9,4	0,5	11,2	100,0
2020	20,3	64,5	13,8	2,0	40,3	8,1	0,3	15,2	100,0
2021	19,1	68,6	10,9	2,5	44,8	10,2	0,2	12,2	100,0

Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Estadística de variacions residencials.

Quan s'analitzen les immigracions en conjunt, sigui procedents de l'interior o de l'exterior d'Espanya, es poden descriure les seves característiques segons gènere i nacionalitat.

Posant el focus en **2021**, les immigracions en conjunt **són molt paritàries quant a gèneres (49,9% dones) i nacionalitat (51,3% de nacionalitat estrangera)** (taula 2.14).

Taula 2.14. Immigracions: nacionalitat i gènere 2021. Totals. Castelldefels

	Nacionalitat	Hab.	%		Gènere	Hab.	%
Total altes	Espanyola	2.347	48,7		Homes	2.411	50,1
	Estrangera	2.469	51,3		Dones	2.405	49,9
	Total	4.816	100,0		Total	4.816	100,0
Homes	Espanyola	1.188	49,3				
	Estrangera	1.223	50,7				
	Total	2.411	100,0				
Dones	Espanyola	1.159	48,2				
	Estrangera	1.246	51,8				
	Total	2.405	100,0				

Font: Elaboració pròpia partir de: INE. Estadística de variacions residencials.

Entrant més en detall (taula 2.15), es pot identificar que a Castelldefels **les dones tenen en major proporció que els homes, nacionalitat d'algun país d'Amèrica (22,1%)**. De fet, mentre que **el 52,9% de les persones procedents de la resta de la UE són homes**, entre les **persones procediments d'Amèrica el 57,7% són dones**.

Taula 2.15. Immigracions: nacionalitat i gènere 2021. Detall nacionalitats agrupades Castelldefels

Nacionalitat	Homes	Dones	Total
	Hab.		
Espanyola	1.188	1.159	2.347
Estrangera	1.223	1.246	2.469
UE27_2020	460	409	869
Resta d'Europa	134	133	267
Àfrica	83	51	134
Amèrica	390	531	921
Àsia	151	118	269
Oceania	5	3	8
Apàtrides	0	1	1
Total	2.411	2.405	4.816
	% per columna		
Espanyola	49,3	48,2	48,7
Estrangera	50,7	51,8	51,3
UE27_2020	19,1	17,0	18,0
Resta d'Europa	5,6	5,5	5,5
Àfrica	3,4	2,1	2,8
Amèrica	16,2	22,1	19,1
Àsia	6,3	4,9	5,6
Oceania	0,2	0,1	0,2
Apàtrides	0,0	0,0	0,0
Total	100,0	100,0	100,0
	% per filera		
Espanyola	50,6	49,4	100,0
Estrangera	49,5	50,5	100,0
UE27_2020	52,9	47,1	100,0
Resta d'Europa	50,2	49,8	100,0
Àfrica	61,9	38,1	100,0
Amèrica	42,3	57,7	100,0
Àsia	56,1	43,9	100,0
Oceania	62,5	37,5	100,0
Apàtrides	0,0	100,0	100,0
Total	50,1	49,9	100,0

Font: Elaboració pròpia partir de: INE. Estadística de variacions residencials.

2. 10. Edat de la població: índexs sintètics

Com s'ha comentat a l'inici del capítol, l'envelliment de la població sol ser un element d'anàlisi aprofundida en l'estudi de la vulnerabilitat, ja que és considerat en major grau una variable que **diferencia les condicions de vida, l'accés als recursos i l'exercici de drets, així com les intervencions possibles** (taula 2.16).

En 2021 Castelldefels té un **índex d'envelliment de 99,27%**, és a dir resideixen 99 persones majors de 65 anys per cada 100 menors de 15. Es tracta d'un nivell **inferior al del conjunt de la comarca**, el que és indicador d'una **població que no envelleix si bé tampoc rejuveneix**.

La població gran, però, està força sobreenvellida, ja que el 46,36% té 75 anys i més, si bé es pot considerar un **sobreenvelliment moderat** i similar al del conjunt de la comarca.

- **La situació d'homes i dones és radicalment diferent. Les dones són una població envellida (117,99%) i també una mica més sobreenvellida (48,43%).**

Es poden analitzar diversos indicadors secundaris sobre l'edat de la població. D'entre tots s'han seleccionat aquells que són més utilitzats per l'anàlisi del mercat laboral i de protecció social, ja que una de les preocupacions de l'envelliment és fins a quin punt o com la població activa pot fer-hi front.

D'una banda, l'índex de **dependència global**, és a dir, **la càrrega que la població inactiva suposa per a la població potencialment activa és del 44,52%**. Concretament, de cada 100 persones en edat activa 44,52 són persones inactives, el que es pot considerar una **dependència baixa**.

Al seu torn, cal tenir present que Castelldefels **destaca la capacitat de la població econòmicament activa de reemplaçar-se**, és a dir, la relació entre la població propera a la jubilació (60-64 anys) i la població propera a incorporar-se al mercat laboral (15 i 19 anys). Per cada 100 habitants de 15 a 19 anys hi ha 93,16 persones de 60 a 64 anys, de tal manera que **la població activa tendeix a créixer**.

Així, **malgrat que els apartats anteriors** ens informen de com creix la població envellida i com decreix la població infantil, el fet és que **el resultat en l'actualitat no és una població envellida o amb massa dependència**, almenys no com altres territoris.

Concretament, en relació amb el primer grup d'indicadors, **Castelldefels té una situació amb menys envelliment i una mica menys de sobreenvelliment que al Baix Llobregat**, on clarament hi ha més envelliment i una mica més de sobreenvelliment (116,33% i 48,24%).

En relació amb la dependència a Castelldefels hi ha menor dependència i major capacitat de reemplaçament que a la comarca (44,52% i 93,16% comparat amb la comarca 50,20% i 98,88%).

- De nou **homes i dones presenten situacions diferents**. Les dones tenen major dependència global (les dones en edat inactiva representen un major pes sobre les dones en edat activa) i mostren pitjor capacitat de reemplaçament en el mercat de treball (per cada 100 dones de 15 a 19 anys hi ha 93,27 persones de 60 a 64 anys). Contràriament, **els homes mostren un perfil més jove que implica menor dependència i major capacitat de reemplaçament que les dones**.

Taula 2.16. Resum dels índexs sintètics d'edat de la població. 2021
Comparativa territorial

	Baix Llobregat			Castelldefels		
	Home	Dona	Total	Home	Dona	Total
Índex d'envelliment	97,93	135,74	116,33	81,78	117,99	99,27
Índex de sobreenvelliment	45,10	50,63	48,24	43,56	48,43	46,36
Índex de dependència	46,98	53,44	50,20	42,17	46,85	44,52
Índex de reemplaçament	91,27	107,02	98,88	88,97	97,65	93,16

Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Padró continu

Definicions:

Relació entre la població de 65 anys i més i la població de 0 a 15 anys.

Relació entre la població de 75 anys i més amb la població de 65 i més.

Mesura la càrrega que per a la població en edat de treballar (16 a 64 anys) representa la població en edats dependents (0-15 i de 65 i més).

Relació entre la població propera a la jubilació (60-64 anys) i la població propera a incorporar-se al mercat laboral (15-19 anys)

Quant a l'evolució en el darrer quinquenni (2017-2021) (taula 2.17 i gràfic 2.5) es poden aportar les següents conclusions:

- **Els homes sempre estan per sota de les dones en tots els índexs.**
- **En relació amb l'envelliment, mostren la mateixa tendència a l'alça.**
 - ✓ El ritme de creixement de l'envelliment és similar entre homes i dones.
 - ✓ En canvi, en **el sobreenvelliment entre els homes ha crescut més** que entre les dones, encara que entre les dones és superior.
- Tot i això, **la dependència decreix**, tant en termes globals com en termes de reemplaçament de la població potencialment activa.
 - ✓ Per comprendre aquest fenomen, és a dir, més envelliment, però menys dependència, cal tenir present que al mateix temps que creix la població gran, creix també la població adulta i jove, així com decreix la població infantil, el resultat és menor dependència, bàsicament per la menor presència de nens i nenes, i major capacitat de reemplaçament (amb més població jove).

Taula 2.17. Evolució dels índexs sintètics de la població. 2017-2021. Castelldefels, segons gènere

Any	Índex d'envelliment			Índex de sobreenvelliment		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
2017	69,70	97,81	83,21	39,56	47,99	44,32
2018	72,12	102,16	86,56	40,44	47,61	44,51
2019	74,78	106,57	90,11	41,30	47,21	44,67
2020	76,82	111,72	93,55	42,74	47,59	45,52
2021	81,78	117,99	99,27	43,56	48,43	46,36

Any	Índex de dependència			Índex de reemplaçament		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
2017	43,59	46,88	45,24	94,53	103,23	98,87
2018	43,42	47,23	45,32	92,17	102,78	97,40
2019	43,09	47,51	45,30	88,86	99,20	93,90
2020	42,84	46,98	44,92	88,81	96,43	92,52
2021	42,17	46,85	44,52	88,97	97,65	93,16

Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Padró continu

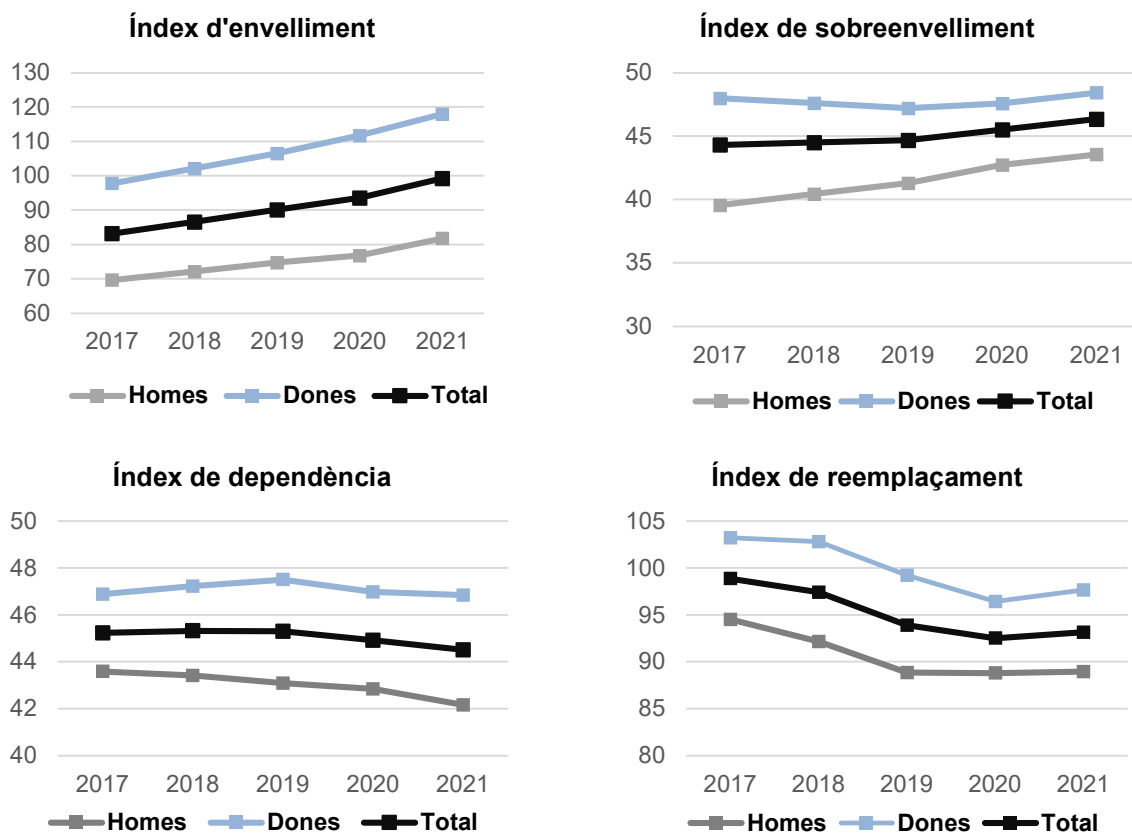
Definicions:

Relació entre la població de 65 anys i més i la població de 0 a 15 anys.

Relació entre la població de 75 anys i més amb la població de 65 i més.

Mesura la càrrega que per a la població en edat de treballar (16 a 64 anys) representa la població en edats dependents (0-15 i de 65 i més).

Relació entre la població propera a la jubilació (60-64 anys) i la població propera a incorporar-se al mercat laboral (15 y 19 anys)

Gràfic 2.5. Evolució dels índexs sintètics de la població. 2017-2021. Castelldefels segons gènere


Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Padró continu

2. 11. Estrangeria: totals i evolució

Com en el cas de les edats, a més del comportament en els darrers anys de les migracions, és important disposar d'una fotografia sobre quina és la situació resultant al municipi.

Concretament, en 2021 el **21,3% de la població empadronada a Castelldefels és de nacionalitat estrangera**, una taxa elevada en comparació amb altres territoris (11% a la comarca).

Només la meitat (52,1%) és de nacionalitat estrangera extracomunitària, quant a la comarca representa quasi el 80% (77,4%) (gràfic 2.6 i taula 2.18).

Ambdues taxes **tendeixen a créixer i a un ritme superior al de la comarca**.

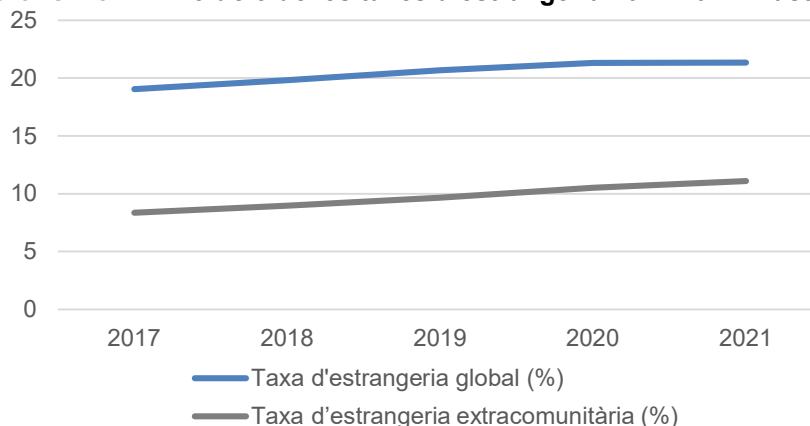
- Concretament, entre 2017 i 2021 la taxa d'estrangeria creix 2,3 punts el que suposa 1779 persones més, i la taxa d'estrangeria extracomunitària +2,8 punts percentuals el que implica 1.957 persones més.
- Aquesta aparent paradoxa s'explica pel creixement diferenciat entre la població estrangera segons nacionalitat, tal com s'explica a continuació (taula 2.18).

Taula 2.18. Resum dels indicadors d'estrangeria 2017-2021. Comparativa territorial
Baix Llobregat

Any	Població estrangera	Taxa d'estrangeria global (%)	Població estrangera extracomunitària	Taxa d'estrangeria extracomunitària (%)	% de població estrangera que és extracomunitària
2017	74.874	9,2	55.152	6,8	73,7
2018	78.717	9,6	58.248	7,1	74,0
2019	84.681	10,3	63.345	7,7	74,8
2020	91.519	11,0	69.707	8,4	76,2
2021	91.392	11,0	70.732	8,5	77,4
Variació 2017-2021	16.518	1,8	15.580	1,7	3,7

Castelldefels

Any	Població estrangera	Taxa d'estrangeria global (%)	Població estrangera extracomunitària	Taxa d'estrangeria extracomunitària (%)	% de població estrangera que és extracomunitària
2017	12.567	19,1	5.518	8,4	43,9
2018	13.146	19,8	5.944	9,0	45,2
2019	13.854	20,7	6.472	9,7	46,7
2020	14.372	21,3	7.086	10,5	49,3
2021	14.346	21,3	7.475	11,1	52,1
Variació 2017-2021	1.779	2,3	1.957	2,8	8,2

Gràfic 2.6. Evolució de les taxes d'estrangeria 2017-2021. Castelldefels


Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Padró continu

Aquest 21,3% de població estrangera està **formada bàsicament per població de la resta de la UE (10,2%) i en molt menor proporció d'Amèrica del Sud (4,1%)** (taula 2.19). El tercer grup quant a la nacionalitat d'origen és la població d'Europa (2,7%) o de l'Àsia o Oceania (2,1%).

A la comarca, la composició per nacionalitat de la població estrangera és molt diferent, ja que la població de la resta d'Europa suposa una molt menor porció. Aquesta situació recomana fer la comparativa només entre la població extracomunitària (taula 2.19) .

Taula 2.19. Població segons nacionalitat 2021 (%). Comparativa territorial

Nacionalitat	Baix Llobregat		Castelldefels (2021)	
	Hab.	%	Hab.	%
Espanyola	741.920	89,0	52.880	78,7
Estrangera	91.392	11,0	14.346	21,3
Resta de la Unió Europea	20.660	2,5	6.871	10,2
Resta d'Europa	6.883	0,8	1.831	2,7
Àfrica	22.746	2,7	890	1,3
Amèrica del Nord i Central	7.323	0,9	607	0,9
Amèrica del Sud	22.240	2,7	2.739	4,1
Àsia i Oceania	11.540	1,4	1.408	2,1
Total	833.312	100,0	67.226	100,0

Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Padró continu

Aquesta comparació permet identificar com a **Castelldefels el percentatge població extracomunitària de nacionalitat de la resta d'Europa és molt superior que a la comarca** (9,7% a la comarca vs. 24,5% a Castelldefels), mentre que la població africana és molt superior a la comarca (32,2% vs. 11,9%). La població americana té un pes similar si es combinen els diversos territoris com també la té la d'Àsia i Oceania.

Taula 2.20. Població de nacionalitat extracomunitària 2021 (%). Comparativa territorial

Nacionalitat	Baix Llobregat		Castelldefels (2021)	
	Hab.	%	Hab.	%
Resta d'Europa	6.883	9,7	1.831	24,5
Àfrica	22.746	32,2	890	11,9
Amèrica del Nord i Central	7.323	10,4	607	8,1
Amèrica del Sud	22.240	31,4	2.739	36,6
Àsia i Oceania	11.540	16,3	1.408	18,8
Total	70.732	100,0	7.475	100,0

Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Padró continu

Posant el focus en Castelldefels, es poden observar els **canvis principals respecte a 2017** (taula 2.21).

- En primer lloc, **el creixement de la població estrangera (+2,6 punts percentuals) va acompanyat d'una reducció de la població de nacionalitat espanyola (-0,8).**
- **Entre la població estrangera hi ha una reducció de la població de la resta de la UE**, tot i ser encara el conjunt de nacionalitats majoritàries (-0,3 punts -178 persones). Aquesta és la diferència que explica que mentre que la població estrangera creix en 1779 persones l'extracomunitària ho fa en 1.957 persones.
- **Entre la població extracomunitària destaca el creixement de la que té alguna nacionalitat de Resta d'Europa (+803 persones, +1,2 punts) o Amèrica del Sud (677 persones, +1 punt).**

Taula 2.21. Població segons nacionalitat 2017-2021. Castelldefels

Nacionalitat	Castelldefels (2017)		Castelldefels (2021)		Castelldefels (2017-2021)	
	Hab.	%	Hab.	%	Hab.	%
Espanyola	53.387	79,4	52.880	78,7	-507	-0,8
Estrangera	12.567	18,7	14.346	21,3	1.779	2,6
Resta de la Unió Europea	7.049	10,5	6.871	10,2	-178	-0,3
Resta d'Europa	1.028	1,5	1.831	2,7	803	1,2
Àfrica	802	1,2	890	1,3	88	0,1
Amèrica del Nord i Central	504	0,7	607	0,9	103	0,2
Amèrica del Sud	2.062	3,1	2.739	4,1	677	1,0
Àsia i Oceania	1.122	1,7	1.408	2,1	286	0,4
Total	65.954	100,0	67.226	100,0	1.272	--

Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Padró continu

2. 12. Població estrangera: característiques de gènere i edat

El següent apartat té la finalitat d'analitzar les característiques de gènere i edat de la població de nacionalitat estrangera. **El 50,9% població estrangera de Castelldefels és home**, un percentatge similar a la comarca (taula 2.22).

Al seu torn, **la taxa d'estrangeria entre homes i dones és molt similar (21,9% i 20,8%)**, de manera que **no es pot dir que hi hagi més o menys masculinització o feminització de la població estrangera en conjunt**.

Taula 2.22. % de població de nacionalitat estrangera segons gènere. 2021. Comparativa territorial

	Baix Llobregat	Castelldefels
	Hab.	
Home	45.839	7.211
Dona	45.553	7.135
Total	91.392	14.346
	%	
Home	50,2	50,3
Dona	49,8	49,7
Total	100,0	100,0
Taxa estrangeria segons gènere		
Home	11,2	21,9
Dona	10,7	20,8
Total	11,0	21,3

Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Padró continu

En canvi, **les edats de la població estrangera sí que són diferents** si es comparen amb la població de nacionalitat espanyola, i les taxes d'estrangeria també varien per edats (taula 2.23).

L'estructura d'edats de la població estrangera de Castelldefels es caracteritza pel pes més gran de 35 a 64 anys (19,9% entre la població espanyola i 27,9% entre l'estrangera). En canvi, representen un percentatge molt menor de població major de 65 anys (17,8% i 6,4% respectivament). La resta d'edats tenen un pes similar.

Centrant l'anàlisi en la població estrangera **si es compara amb el Baix Llobregat en conjunt**, s'observa que a Castelldefels hi ha major pes de la població a partir dels 35 anys i, en canvi, una **menor proporció de població jove, d'entre 15 i 34 anys** (27,9% comparat amb 32,7%).

Aquestes dades permeten fer una segona lectura que analitza el pes de la població estrangera en cada grup d'edat. Així, la **taxa d'estrangeria global és molt més elevada entre la població jove, de 15 a 34 anys (27,6%)**. En canvi, entre la població de 65 anys i més, la taxa d'estrangeria és menys de la meitat que en el conjunt de població (10,4% entre els 65 i 74 anys).

Aquests patrons descrits són molt similars als de la comarca, amb les corresponents diferències de magnitud. Una diferència, però, és que a Castelldefels hi ha major percentatge relatiu de persones estrangeres a partir dels 65 anys.

Taula 2.23. Estructura d'edats per nacionalitats de la població estrangera. 2021. Comparativa territorial

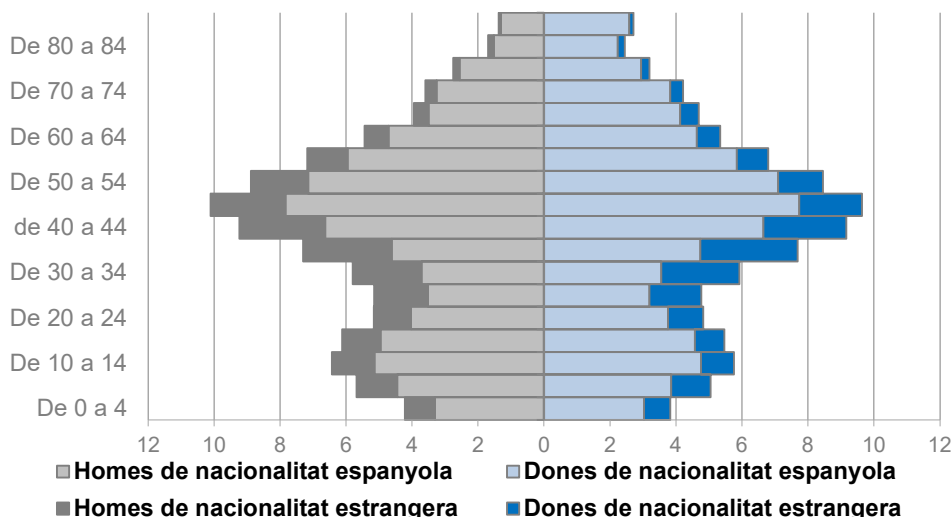
Edats	Baix Llobregat						% sobre el segment d'edat
	Total població		Nacionalitat espanyola		Nacionalitat estrangera		
	Hab.	%	Hab.	%	Hab.	%	
0 a 14 anys	128.735	15,4	114.812	15,5	13.923	15,2	10,8
15 a 34 anys	178.051	21,4	148.201	20,0	29.850	32,7	16,8
35 a 64 anys	376.766	45,2	333.207	44,9	43.559	47,7	11,6
65 a 74 anys	77.516	9,3	74.805	10,1	2.711	3,0	3,5
75 i més anys	72.244	8,7	70.895	9,6	1.349	1,5	1,9
Total	833.312	100,0	741.920	100,0	91.392	100,0	11,0

Edats	Castelldefels						% sobre el segment d'edat
	Total població		Nacionalitat espanyola		Nacionalitat estrangera		
	Hab.	%	Hab.	%	Hab.	%	
0 a 14 anys	10.392	15,5	8.240	15,6	2.152	15,0	20,7
15 a 34 anys	14.516	21,6	10.514	19,9	4.002	27,9	27,6
35 a 64 anys	32.002	47,6	24.734	46,8	7.268	50,7	22,7
65 a 74 anys	5.534	8,2	4.956	9,4	578	4,0	10,4
75 i més anys	4.782	7,1	4.436	8,4	346	2,4	7,2
Total	67.226	100,0	52.880	100,0	14.346	100,0	21,3

Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Padró continu

Tal com es pot observar a la piràmide següent (gràfic 2.7), el pes de la població estrangera és més gran entre la població jove adulta (25 als 44 anys) i, en segon lloc, infantil i jove, especialment entre els 0 i 14 anys. Els patrons entre homes i dones són molt similars.

Gràfic 2.7. Piràmide d'edats Castelldefels segons nacionalitat. 2021



Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Padró continu

En el **darrer quinquenni** els diferents grups d'edat presenten diferències a destacar (taula 2.24):

- L'estructura d'edats de **la població estrangera ha envellit, és a dir**, els grups d'edat a partir dels 35 anys tenen major pes.
- Entre la població estrangera, **la població infantil (0-14 anys) representa un percentatge similar**. Tot i això, en aquesta franja d'edat **ha augmentat el seu pes relatiu** (taxa d'estrangeria global del 17,2% al 20,7%).
- Es redueix el pes dels joves (del 30,6% al 27,9%), i creix el pes dels adults, de 35 a 64 anys (del 48,5% al 50,7%). **Són variacions petites, però el resultat és una major taxa d'estrangeria a partir dels 35 anys (del 19,5% al 22,7%)**.

En termes absoluts, aquests canvis indiquen que, en un context on cap grup d'edat es redueix, **la població estrangera de més de 35 anys ha augmentat en 1.175 persones, i la jove només 151 persones en 5 anys**.

Una dinàmica contrària a la que succeeix entre la població espanyola.

- Entre la població gran, **major de 65 anys**, el canvi és més subtil, però, **la tendència és clara: major pes i volum de la població estrangera**. Es pot estimar que **el 30% del creixement d'aquestes edats és població estrangera**.

És important valorar l'**impacte** del progressiu envelliment de la població estrangera en termes de **mercat de treball i serveis socio-sanitaris**, i en el cas de Castelldefels, amb un **important pes de la població europea, l'estabilitat al territori**.

Taula 2.24. Evolució de l'estructura d'edats per nacionalitats de la població estrangera. 2017-2021. Castelldefels

2017							
Edats	Total població		Nacionalitat espanyola		Nacionalitat estrangera		% sobre el segment d'edat
	Hab.	%	Hab.	%	Hab.	%	
0 a 14 anys	11.213	17,0	9.288	17,4	1.925	15,3	17,2
15 a 34 anys	14.185	21,5	10.334	19,4	3.851	30,6	27,1
35 a 64 anys	31.226	47,3	25.133	47,1	6.093	48,5	19,5
65 a 74 anys	5.195	7,9	4.735	8,9	460	3,7	8,9
75 i més anys	4.135	6,3	3.897	7,3	238	1,9	5,8
Total	65.954	100,0	53.387	100,0	12.567	100,0	19,1
Castelldefels (2021)							
Edats	Total població		Nacionalitat espanyola		Nacionalitat estrangera		% sobre el segment d'edat
	Hab.	%	Hab.	%	Hab.	%	
0 a 14 anys	10.392	15,5	8.240	15,6	2.152	15,0	20,7
15 a 34 anys	14.516	21,6	10.514	19,9	4.002	27,9	27,6
35 a 64 anys	32.002	47,6	24.734	46,8	7.268	50,7	22,7
65 a 74 anys	5.534	8,2	4.956	9,4	578	4,0	10,4
75 i més anys	4.782	7,1	4.436	8,4	346	2,4	7,2
Total	67.226	100,0	52.880	100,0	14.346	100,0	21,3
Variació 2017-2021							
Edats	Total població		Nacionalitat espanyola		Nacionalitat estrangera		% sobre el segment d'edat
	Hab.	%	Hab.	%	Hab.	%	
0 a 14 anys	-821	-1,5	-1.048	-1,8	227	-0,3	3,5
15 a 34 anys	331	0,1	180	0,5	151	-2,7	0,4
35 a 64 anys	776	0,3	-399	-0,3	1.175	2,2	3,2
65 a 74 anys	339	0,4	221	0,5	118	0,4	1,6
75 i més anys	647	0,8	539	1,1	108	0,5	1,5
Total	1.272	--	-507	--	1.779	--	2,3

Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Padró continu

2. 13. Projeccions de població

El present apartat posa la seva atenció en les **expectatives de variació de la població**. Per fer-ho es parteix de les **projeccions de població** elaborades per l'IDESCAT (basant-se en 2021)⁶.

D'acord amb aquest exercici estadístic es poden determinar 3 escenaris d'evolució: baix, mitjà i alt que suposen un manteniment, increment moderat i increment elevat de població.

Donat que es tracta d'estimacions sota diversos supòsits, en el següent apartat **s'ha adoptat l'escenari mitjà**, tal com s'ha fet en el document 'Estudi de la situació de l'Habitatge a Castelldefels', de novembre de 2022⁷.

D'acord amb aquest escenari, **s'espera un creixement sostingut** de la població de Castelldefels, que a llarg termini **podria suposar tenir 10.000 habitants més** (any 2041).

⁶ Per a més informació sobre la metodologia i altres resultats es pot consultar:

<https://www.idescat.cat/pub/?id=projm&n=16137&geo=mun:080569#Plegable=geo> (enllaç validat a gener 2023)

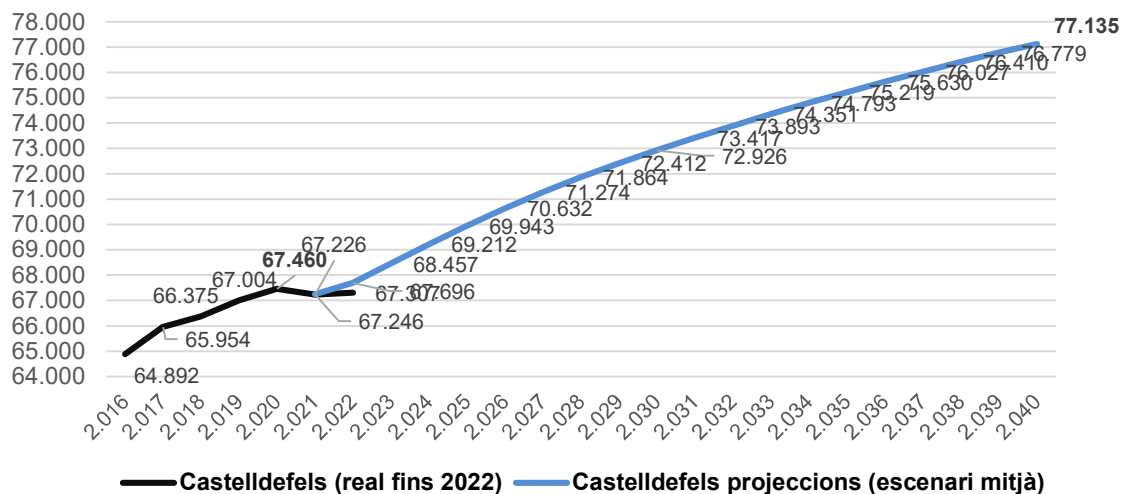
⁷ Les dades s'han actualitzat. La referència es pot consultar a l'annex del present document.

Gerard Quiñones Macià (gerard@neopolis.cat)

Montserrat Martínez Melo (montserrat.martinez.melo@gmail.com)

DATA: 27/03/2023

Gràfic 2.8. Evolució de la població de Castelldefels 2017-2022 i projeccions fins 2041, segons l'escenari mitjà



Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Padró continu i projeccions de població

Cal, però, analitzar aquestes projeccions amb terminis més propers (taula 2.25) i també en relació amb l'estructura d'informació disponible, el gènere i l'edat.

En primer lloc, si s'analitzen les diferències **per quinquennis** s'observa que **en el vigent quinquenni (2022-2026) s'espera un creixement de 5,04% és a dir 3.386** persones més, i en el següent (2027-2031) de 3,94% és a dir 2.785 persones més. És a dir, un total de **6.171 persones més en els propers 10 anys**.

Taula 2.25. Projectió de població per quinquennis fins 2041, Castelldefels. Escenari mitjà

Període	Any	Castelldefels (real fins 2022)	Castelldefels projeccions (escenari mitjà)	Variació absoluta	Variació relativa
	2016	64.892			
	2017	65.954			
	2018	66.375			
2017-2021	2019	67.004			
	2020	67.460			
	2021	67.226	67.246	2.354	3,63
	2022	67.307	67.696		
	2023		68.457		
2022-2026	2024		69.212		
	2025		69.943		
	2026		70.632	3.386	5,04
	2027		71.274		
	2028		71.864		
2027-2031	2029		72.412		
	2030		72.926		
	2031		73.417	2.785	3,94
	2032		73.893		
	2033		74.351		
2032-2036	2034		74.793		
	2035		75.219		
	2036		75.630	2.213	3,01
	2037		76.027		
	2038		76.410		
2037-2041	2039		76.779		
	2040		77.135		
	2041		77.475	1.845	2,44
	Total 2017-2041			11.521	17,75

Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Padró continu i projeccions de població

*En tant que estimacions, els arrodoniments poden variar lleugerament els totals.

Les diferències segons gèneres i edats al llarg del temps permeten fer una anàlisi aprofundida (taula 2.26). Per simplificar la lectura, aquesta se centra en el **proper quinquenni**, ja que les tendències analitzades, en general, es reforcen en el quinquenni següent. D'entre tots els canvis previsibles, es poden destacar:

- En conjunt, les projeccions **no preveuen un canvi en l'estructura de gèneres**.
- En canvi, **s'espera una diferent evolució dels grups d'edat**.
 - ✓ **Els i les infants (0-14) s'aniran reduint, i en el proper quinquenni hi haurà a Castelldefels -937 menys (-9,02%).**
 - ✓ **La població jove creix en 1.619 habitants (+11,15%).**
 - ✓ **En canvi, la població adulta de 35 a 64 anys s'estanca o creix escassament.**
 - ✓ **Tot i això, el creixement més intens és de la població de 65 anys i més. S'espera que en 2026 hi resideixin a Castelldefels 1.950 més, sent el grup que més creix el de 75 anys i més (+24,45%, +1.169).**

Es poden matissar algunes **diferències per gèneres a partir dels 35 anys:**

- La població adulta creix més entre les dones (589) que entre els homes (181).
- En canvi, **entre la població major de 65 anys, s'espera un major creixement de la que té entre 65 i 74 anys entre els homes (+17,14%)** que entre les dones (11,79%). En tant que la població de 75 anys i més evolucionarà de manera similar.
- Aquestes variacions implicaran certa **reconfiguració de la composició de l'envelliment i el sobreenvelliment.**

Taula 2.26. Projecció de població 2022-2026 i 2027-2031 segons edats i gèneres. Castelldefels. Escenari mitjà

		Projeccions		Total		2022-2031		2022-2031	
Anys	2021	2026	2031	Hab.	Taxa Var. (%)	2027-2031	Taxa Var. (%)	2022-2031	Taxa Var. (%)
0 a 14	10.392	9.455	8.991	-937	-9,02	-464	-4,91	-1.401	-13,48
15 a 34	14.516	16.135	16.970	1.619	11,15	835	5,18	2.454	16,91
35 a 64	32.002	32.773	32.776	771	2,41	3	0,01	774	2,42
65 a 74	5.534	6.315	7.687	781	14,11	1.372	21,73	2.153	38,90
75 i més	4.782	5.951	6.997	1.169	24,45	1.046	17,58	2.215	46,32
Total	67.226	70.629	73.421	3.403	5,06	2.792	3,95	6.195	9,22

		Projeccions		Homes		2022-2031		2022-2031	
Anys	2021	2026	2031	Hab.	Taxa Var. (%)	2027-2031	Taxa Var. (%)	2022-2031	Taxa Var. (%)
0 a 14	5.373	4.878	4.621	-495	-9,21	-257	-5,27	-752	-14,00
15 a 34	7.316	8.292	8.776	976	13,34	484	5,84	1.460	19,96
35 a 64	15.847	16.028	15.980	181	1,14	-48	-0,30	133	0,84
65 a 74	2.480	2.905	3.636	425	17,14	731	25,16	1.156	46,61
75 i més	1.914	2.396	2.786	482	25,18	390	16,28	872	45,56
Total	32.930	34.499	35.799	1.569	4,76	1.300	3,77	2.869	8,71

		Projeccions		Dones		2022-2031		2022-2031	
Anys	2021	2026	2031	Hab.	Taxa Var. (%)	2027-2031	Taxa Var. (%)	2022-2031	Taxa Var. (%)
0 a 14	5.019	4.577	4.370	-442	-8,81	-207	-4,52	-649	-12,93
15 a 34	7.200	7.840	8.191	640	8,89	351	4,48	991	13,76
35 a 64	16.155	16.744	16.795	589	3,65	51	0,30	640	3,96
65 a 74	3.054	3.414	4.052	360	11,79	638	18,69	998	32,68
75 i més	2.868	3.558	4.208	690	24,06	650	18,27	1.340	46,72
Total	34.296	36.133	37.616	1.837	5,36	1.483	4,10	3.320	9,68

		Projeccions		Acumulat gènere		2022-2031		2022-2031	
Gèneres	2021	2026	2031	Hab.	Taxa Var. (%)	2027-2031	Taxa Var. (%)	2022-2031	Taxa Var. (%)
Home	32.930	34.499	35.799	1.569	4,76	1.300	3,77	2.869	8,71
Dona	34.296	36.133	37.616	1.837	5,36	1.483	4,10	3.320	9,68
Total	67.226	70.632	73.415	3.406	5,07	2.783	3,94	6.189	9,21

		Projeccions	
	2021	2026	2031
Home	49,0	48,8	48,8
Dona	51,0	51,2	51,2
Total	100,0	100,0	100,0

Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Padró continu i projeccions de població
 *En tant que estimacions, els arrodoniments poden variar lleugerament els totals.

La taula següent (2.27) permet visualitzar l'estructura d'edat resultant en cada quinquenni. La lectura resulta redundant, de manera que les dinàmiques són les mateixes.

- Cal mencionar que malgrat el diferent comportament per gènere d'aquestes tendències, **el resultat no sembla apuntar a un canvi en la taxa de feminització per edats.**

En resum, cal tenir present que **el creixement a 5 anys vista és important i a 10 anys vista el major esperat.** A més, aquests resultats tenen una lectura diferenciada en funció de l'edat: amb menys nens i amb més joves, estancament de la població adulta i gran creixement de la població gran i més envellida, cal parar atenció en els **impactes en les necessitats i recursos.**

Taula 2.27. Estructures d'edat projectada i taxa de feminització per franges d'edat. 2022-2026 i 2027-2031. Castelldefels. Escenari mitjà

Total						
	2021	Projeccions			Projeccions (%)	
		2026	2031		2026	2031
0 a 14 anys	10.392	9.455	8.991	15,5	13,4	12,2
15 a 34 anys	14.516	16.135	16.970	21,6	22,8	23,1
35 a 64 anys	32.002	32.773	32.776	47,6	46,4	44,6
65 a 74 anys	5.534	6.315	7.687	8,2	8,9	10,5
75 i més anys	4.782	5.951	6.997	7,1	8,4	9,5
Total	67.226	70.629	73.421	100,0	100,0	100,0
Homes						
	2021	Projeccions			Projeccions (%)	
		2026	2031		2026	2031
0 a 14 anys	5.373	4.878	4.621	16,3	14,1	12,9
15 a 34 anys	7.316	8.292	8.776	22,2	24,0	24,5
35 a 64 anys	15.847	16.028	15.980	48,1	46,5	44,6
65 a 74 anys	2.480	2.905	3.636	7,5	8,4	10,2
75 i més anys	1.914	2.396	2.786	5,8	6,9	7,8
Total	32.930	34.499	35.799	100,0	100,0	100,0
Dones						
	2021	Projeccions			Projeccions (%)	
		2026	2031		2026	2031
0 a 14 anys	5.019	4.577	4.370	14,6	12,7	11,6
15 a 34 anys	7.200	7.840	8.191	21,0	21,7	21,8
35 a 64 anys	16.155	16.744	16.795	47,1	46,3	44,6
65 a 74 anys	3.054	3.414	4.052	8,9	9,4	10,8
75 i més anys	2.868	3.558	4.208	8,4	9,8	11,2
Total	34.296	36.133	37.616	100,0	100,0	100,0
% de dones a cada franja						
	2021	Projeccions (%)			Projeccions (%)	
		2026	2031		2026	2031
0 a 14 anys	48,3	48,4	48,6			
15 a 34 anys	49,6	48,6	48,3			
35 a 64 anys	50,5	51,1	51,2			
65 a 74 anys	55,2	54,1	52,7			
75 i més anys	60,0	59,8	60,1			
Total	51,0	51,2	51,2			

Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Padró continu i projeccions de població

*En tant que estimacions, els arrodoniments poden variar lleugerament els totals.

Seguint la mateixa font i amb l'escenari mitjà es pot estimar l'evolució esperada dels índexs d'edat de la població de Castelldefels, en les fites de 2026 i 2031 (taula 2.28).

- D'acord amb aquest escenari, **l'envelliment de la població de Castelldefels serà notori en 2026, ja que passarà de 99,27 a 129,73**, sempre de manera més intensa entre les dones. Això vol dir que en 2026 s'espera que hi haurà 129,73 persones majors de 65 anys per cada 100 menor de 15. En 2031 l'escenari és encara més intens quant a envelliment (163,32%).
- Aquesta població a curt termini més envellida, **no estarà més sobreenvellida** que ara, ja que aquest índex es manté en tots els horitzons en un valor similar que com a màxim serà del **50-51%**. Ara bé, cal preveure que **els volums de persones majors de 65 i majors de 75 seran molt superiors**, com s'ha explicat en l'anterior punt.
- **El mateix succeeix amb la dependència global**, que seguirà entorn de 45%-50%, ja que es tracta d'un escenari optimista quant a l'evolució de la joventut. Creixerà, doncs, una mica però no excessivament
- **En canvi, en línia amb l'evolució de l'envelliment Castelldefels reduirà la capacitat de la població econòmicament activa de reemplaçar-se en 2026**, pel fet que la relació entre la població propera a la jubilació (60-64 anys) i la població propera a incorporar-se al mercat laboral (15 i 19 anys) serà de 106,87% i **es convertirà en una situació de clar decreixement del mercat de treball potencial en 2031**, quan per cada 100 habitants de 15 a 19 anys hi ha 134,97 persones de 60 a 64 anys, de tal manera que la població activa es reduirà a certa velocitat.

Taula 2.28. Projecció dels índex d'edat 2026 i 2031 segons gèneres. Castelldefels. Escenari mitjà

	2021			2026			2031		
	Home	Dona	Total	Home	Dona	Total	Home	Dona	Total
Índex d'envelliment	81,78	117,99	99,27	108,67	152,33	129,73	138,97	189,02	163,32
Índex de sobreenvelliment	43,56	48,43	46,36	45,20	51,03	48,52	43,38	50,94	47,65
Índex de dependència	42,17	46,85	44,52	41,85	46,98	44,41	44,61	50,55	47,59
Índex de reemplaçament	88,97	97,65	93,16	100,86	113,44	106,87	125,68	145,11	134,97

Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Padró continu i projeccions de població

*En tant que estimacions, els arrodoniments poden variar lleugerament els totals

2. 14. Context demogràfic: síntesi

1. Població, densitat i tipus de municipi: comparativa comarcal

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • 2021 a Castelldefels estaven empadronats 67.307 ciutadans i ciutadanes • Municipi amb una densitat alta • Representa el 8,1% de la població del conjunt de la comarca, sent el 3r municipi amb més volum de població. • Es pot qualificar com a municipi urbà (Fundació Món Rural) i en classificació europea d'urbanització es considera una ciutat o zona densament poblada.
----------------	---

2. Població estacional

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • Castelldefels és un dels municipis de Catalunya en els que la població present és inferior a l'empadronada (-2.660 persones que es podrien considerar població estacional) • Així, en realitat la població resident a Castelldefels seria 64.566, el que suposa el 96% del total de la població estimable. <ul style="list-style-type: none"> ✓ Volum creixent, sent la màxima en 2019 ✓ En 2020: el canvi és radical i hi ha molta menys. ✓ En 2021: s'observa una recuperació d'aquesta situació.
----------------	--

Alertes i interrogants	<ul style="list-style-type: none"> • Impacte en els càlculs que es fan a partir del padró. • Caldrà valorar amb una major perspectiva fins a quin punt la població no resident tendeix a establir-se en el municipi. • En el cas de Castelldefels, a diferència d'altres municipis, la hipòtesi no és tant si població flotant, especialment de 2a residència, s'establirà al municipi sinó si aquesta població consolidarà l'empadronament, amb les conseqüències pugui suposar per les dinàmiques de població infantil, gent gran o treballadors/es.
-------------------------------	--

3. Evolució de la població

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • Des de l'any 2017 el municipi ha augmentat de població (1.353 habitants, taxa +2,05). • 2021 s'observa certa reducció
----------------	---

Alertes i interrogants	<ul style="list-style-type: none"> • Pot ser que sigui una correcció, o bé una nova tendència a créixer, segons indiquen les dades de 2022 (+0,12%).
-------------------------------	---

4. Estructura de gèneres

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • Es distribueix de manera molt similar entre homes i dones (51,2% dones). • No varia al llarg del temps en conjunt, però sí és diferent en funció de l'edat.
----------------	--

5. Estructura d'edats

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • Estructura de població per edats és molt similar a la de comarca. <ul style="list-style-type: none"> ✓ Grup amb major pes és el de 30 a 65 anys (47,6%) ✓ Seguits dels joves de 15 a 34 anys (21,6%). ✓ A força distància se situen: <ul style="list-style-type: none"> → Els infants, menors de 15 anys (15,5%). → La gent gran, de 64 anys i més (15,3%), dels quals el 7,1% supera els 75 anys. • Hi ha diferències en funció del gènere. <ul style="list-style-type: none"> ✓ La major diferència en nombres absoluts i en percentatge és a partir dels 65 anys ✓ +1.528 dones grans (17,3% en comparació amb 13,3% d'homes). ✓ Entre els 65 i els 74 anys el percentatge de dones és del 55,2% i creix fins al 60% a partir dels 75. • Canvis entre 2017 i 2021: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Població infantil i adolescent s'ha reduït molt (-7,32%), més que a la comarca. ✓ Població jove d'entre 15 i 34 anys ha crescut poc (2,33%, comarca, 5,10%). ✓ A partir dels 65 anys la població creix per sobre del ritme de la comarca. <ul style="list-style-type: none"> → D'entre 65 i 74 anys creix +6,53% (comarca, 3,32%). → De 75 anys i més un 15,65% (12,99% a la comarca). ✓ En termes absoluts: 821 nens i nenes menys i 986 persones grans més, principalment de 75 anys més.
----------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Canvis en l'estructura: <ul style="list-style-type: none"> ✓ La població infantil es va reduint (del 17 al 15,5%) ✓ La gent gran creix, especialment de 75 anys i més. Si en 2017 representaven el 6,3% ara representen el 7,1%.
--	--

Alertes i interrogants	<ul style="list-style-type: none"> • Progressiu envelliment i sobreenvelliment, i pèrdua de població infantil.
-------------------------------	--

6. Creixement natural: saldos i composició

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • Fins a 2019 creixia molt poc de manera natural, però creixa. • A partir de 2019 aquest creixement s'estanca o és negatiu <ul style="list-style-type: none"> ✓ La taxa de creixement natural 2017 era del 0,86‰, però en 2019, quasi s'ha empatat (0,12‰). ✓ En 2020, probablement arran de la COVID, va ser negatiu (0,93‰) ✓ En 2021 es dona un valor quasi 0. • Fins 2019, també passa a la comarca, però a partir de 2020 Castelldefels té millors resultats.
----------------	--

Alertes i interrogants	<ul style="list-style-type: none"> • Adopció progressiva del patró de pèrdua de creixement natural?
-------------------------------	---

7. Creixement migratori: saldos

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • El creixement està clarament més influenciat pels moviments migratoris: <ul style="list-style-type: none"> ✓ És de major intensitat a causa de les migracions procedents de l'exterior d'Espanya. ✓ Cal diferenciar entre abans i després de 2019: ✓ Fins a 2019: saldo era clarament positiu (828 persones, el 12,36‰). Arriben més persones de les que marxen. ✓ 2020: saldo va ser negatiu (-1,99‰) ✓ 2021: quasi compensa el de 2020 (1,87‰) • En el darrer quinquenni ha perdut població que ha marxat a altres punts d'Espanya (incloent Catalunya). • Els creixements s'han degut sempre a les arribades de fora d'Espanya. • Es diferencia de la comarca:
----------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ El creixement del municipi fins a 2019 era més intens i sempre atribuïble a les arribades de fora d'Espanya. ✓ A partir de 2020 el Baix Llobregat continua creixent i Castelldefels decreix o s'estanca.
Alertes i interrogants	<ul style="list-style-type: none"> • Caldrà valorar els canvis a partir dels propers anys per establir fins a quin punt es recupera el creixement migratori o no. • No recuperar-lo implicaria estancament o decreixement. • La diferent dinàmica respecte al conjunt del territori comarcal implicarà una pèrdua de rellevància demogràfica?

8. Característiques de les immigracions

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • Incorporacions de població: • IMPORTANT: Cal tenir present que queden corregides per les sortides, no són el resultat final de les migracions, ni dels saldos, que resulten majors amb l'exterior. ✓ Principalment procedents de dins d'Espanya (67,4% en 2021). <ul style="list-style-type: none"> → Oscil·la entre el 60 i el 70% en el darrer quinquenni. → Principalment de la província de Barcelona (51,1% en 2021). → En segon lloc, provenen de la resta de la comarca (25,6%). → Poc de la resta d'Espanya (17,4%) o de la resta de Catalunya (5,8%). ✓ Darrer quinquenni: <ul style="list-style-type: none"> → Dinàmiques força estables → Certa tendència a reduir el pes de les entrades des de la resta de Catalunya o Espanya i a créixer les provinents de dins de la província. ✓ Persones que provenen de fora d'Espanya <ul style="list-style-type: none"> → Principalment de fora de la Unió Europea (68,6% en 2021) → D'Amèrica la gran majoria d'entrades (44,8%) → Molt lluny la resta d'Europa (10,9%) o Àsia (10,2%). → De fet, les entrades des de països europeus és el segon origen de les arribades (19,1% en 2021). ✓ Darrer quinquenni: <ul style="list-style-type: none"> → El percentatge d'entrades des de països de fora de la UE ha crescut, principalment persones d'Amèrica i de la resta d'Europa. → Es redueixen les entrades des de la resta de UE. • Gènere i nacionalitat:
----------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ En conjunt són molt paritàries (49,9% dones) i nacionalitat (51,3% de nacionalitat estrangera). ✓ Les dones són més freqüents entre les d'Amèrica (57,7%).
--	---

9. Edat de la població: índexs sintètics

<p>Síntesi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Variable clau que diferencia les condicions de vida, l'accés als recursos i l'exercici de drets, així com les intervencions possibles. • 2021: índex d'envelliment de 99,27%. <ul style="list-style-type: none"> ✓ Inferior al del conjunt de la comarca. ✓ Població que no envelleix si bé tampoc rejuveneix. • La població gran, però, està força sobreenvellida (46,36% té 75 anys i més) <ul style="list-style-type: none"> ✓ Sobreenvelliment moderat ✓ Similar al del conjunt de la comarca. • La situació d'homes i dones és radicalment diferent. <ul style="list-style-type: none"> ✓ Les dones són una població sobreenvellida (117,99%) i també una mica més sobreenvellida (48,43%). • Indicadors secundaris més utilitzats per l'anàlisi del mercat laboral i de protecció social: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Índex de dependència global: 44,52%: Càrrega que la població inactiva és baixa: de cada 100 persones en edat activa 44,52 són persones inactives. ✓ Destaca la capacitat de la població econòmicament activa de reemplaçar-se (93,16%). Per cada 100 habitants de 15 a 19 anys hi ha 93,16 persones de 60 a 64 anys, de tal manera que la població activa tendeix a créixer. ✓ Comparant amb la comarca, hi ha una millor situació: <ul style="list-style-type: none"> → Menys envelliment, en menor grau, sobreenvelliment. → Menor dependència i major capacitat de reemplaçament. ✓ Diferències de gènere: <ul style="list-style-type: none"> → Dones: major dependència global i pitjor reemplaçament. → Homes: perfil més jove. Implica menor dependència i major capacitat de reemplaçament que les dones. • Evolució 2017-2021: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Els homes sempre estan per sota de les dones en tots els índexs. ✓ Envelliment: <ul style="list-style-type: none"> → Mostren la mateixa tendència a l'alça. → El ritme de creixement similar entre homes i dones. → Sobreenvelliment entre els homes ha crescut més, encara que entre les dones és superior.
----------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dependència: <ul style="list-style-type: none"> → Decreix la global i en reemplaçament de la població potencialment activa.
<p>Alertes i interrogants</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Malgrat que els apartats anteriors ens informen de com creix la població envellida i com decreix la població infantil, el fet és que el resultat en l'actualitat no és una població envellida o amb massa dependència, almenys no com altres territoris. • Per comprendre aquest fenomen, és a dir, més envelliment però menys dependència, cal tenir present que al mateix temps que creix la població gran, creix també la població adulta i jove, així com decreix la població infantil, el resultat és menor dependència, bàsicament per la menor presència de nens i nenes, i major capacitat de reemplaçament (amb més població jove).

10. Estrangeria: totals i evolució

<p>Síntesi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 2021 el 21,3% de la població empadronada de nacionalitat estrangera: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Taxa elevada (11% a la comarca). • Només la meitat (52,1%) és de nacionalitat estrangera extracomunitària <ul style="list-style-type: none"> ✓ Poc: comarca 77,4%. • Evolució 2017-2021: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Ambdues taxes tendeixen a créixer ✓ Ritme superior al de la comarca ✓ Taxa d'estrangeria: +2,3 punts = 1.779 persones més ✓ Taxa d'estrangeria extracomunitària: +2,8 punts = 1.957 persones més. ✓ Aquesta aparent paradoxa s'explica pel creixement diferenciat entre la població estrangera segons nacionalitat, tal com s'explica a continuació • Composició del 21,3% de població estrangera: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Població de la resta de la UE (10,2%) i en molt menor proporció d'Amèrica del Sud (4,1%) ✓ Resta d'Europa (2,7%) o de l'Àsia o Oceania (2,1%). ✓ Molt diferent respecte a la comarca • Població extracomunitària (11,1%): <ul style="list-style-type: none"> ✓ Població extracomunitària de nacionalitat de la resta d'Europa és molt superior que la comarca (9,7% vs. 24,5% a Castelldefels). ✓ Població africana és molt superior a la comarca (32,2% vs. 11,9%).
-----------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Evolució 2017-2021: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Creixement de la població estrangera (+2,6) acompanyat d'una reducció de la població de nacionalitat espanyola (-0,8). ✓ Entre la població estrangera hi ha una reducció de la població de la resta de la UE (-0,3 punts -178 persones). ✓ Aquesta és la diferència que explica que mentre que la població estrangera creix en 1.779 persones l'extracomunitària ho fa en 1.957 persones. ✓ Entre la població extracomunitària: <ul style="list-style-type: none"> → Creixement de la Resta d'Europa (+803 persones, +1,2 punts) o Amèrica del Sud (677 persones, +1 punt).
--	---

11. Població estrangera: característiques de gènere i edat

<p>Síntesi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gènere: <ul style="list-style-type: none"> ✓ 50,9% és un home. ✓ Similar a la comarca. ✓ Taxa d'estrangeria entre homes i dones és molt similar (21,9% i 20,8%): no es pot dir que hi hagi més o menys masculinització o feminització de la població estrangera. • Les edats de la població estrangera sí que són diferents: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Comparat amb la nacionalitat espanyola: major percentatge de 35 a 64 anys (19,9% vs. 27,9%). ✓ Molt menor de població major de 65 anys (17,8% i 6,4%). ✓ Major pes de la població a partir dels 35 anys ✓ Menor proporció de població jove, d'entre 15 i 34 anys (27,9% comparat amb 32,7%), que en la comarca. ✓ Pes de la població estrangera en cada grup d'edat: <ul style="list-style-type: none"> → Taxa d'estrangeria global és molt més elevada entre la població jove, de 15 a 34 anys (27,6%) → 65 anys i més: la taxa d'estrangeria: menys de la meitat. → Molt similars als de la comarca (diferències de magnitud). • Evolució 2017-2021: <ul style="list-style-type: none"> ✓ La població estrangera ha envellit: els grups d'edat a partir dels 35 anys tenen major pes. ✓ Entre la població estrangera: <ul style="list-style-type: none"> → La població infantil (0-14 anys) representa un percentatge similar. Tot i això, en aquesta franja d'edat ha augmentat el seu pes relatiu (taxa d'estrangeria global del 17,2% al 20,7%).
----------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> → Es redueix el pes dels joves (del 30,6% al 27,9%) → Creix el pes dels adults, de 35 a 64 anys (del 48, al 50,7%). → Variacions petites però el resultat és una major taxa d'estrangeria a partir dels 35 anys (del 19,5% al 22,7%). → En termes absoluts, la població estrangera de més de 35 anys ha augmentat en 1.175 persones, i la jove només 151 persones en 5 anys. → Una dinàmica contrària a la que succeeix entre la població espanyola. → Majors de 65 anys: el canvi és més subtil però la tendència és clara: major pes i volum de la població estrangera. → Es pot estimar que el 30% del creixement d'aquestes edats és població estrangera.
--	--

Alertes i interrogants	<ul style="list-style-type: none"> • Important valorar l'impacte del progressiu envelliment de la població estrangera en termes de mercat de treball i serveis socio-sanitaris. • En el cas de Castelldefels, amb un important pes de la població europea, l'estabilitat al territori.
-----------------------------------	---

12. Projeccions de població

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • Parteix de les projeccions de població elaborades per l'IDESCAT (en base a 2021). • S'ha adoptat l'escenari mitjà, tal i com s'ha fet en el document 'Estudi de la situació de l'habitatge a Castelldefels' (Nov2022) • S'espera un creixement sostingut de la població • A llarg termini podria suposar comptar amb 10.000 habitants més (any 2.041). • Per quinquennis: <ul style="list-style-type: none"> ✓ 2022-2026: creixement de 5,04% = 3.386 persones més ✓ 2027-2031: +3,94% = 2.785 persones més. ✓ Total: 6.171 persones més en els propers 10 anys. • Lectura 2022-2026 (les tendències analitzades, en general, es reforcen en el quinquenni següent) • Gènere: <ul style="list-style-type: none"> ✓ No preveuen un canvi en l'estructura de gèneres.
----------------	--

	<ul style="list-style-type: none">• Edats:<ul style="list-style-type: none">✓ S'espera una diferent evolució dels grups d'edat.<ul style="list-style-type: none">→ Infància (0-14) s'aniran reduint (-937 menys, -9,02%).→ Població jove creix en 1.619 habitants (+11,15%).→ Població adulta de 35 a 64 anys s'estanca o creix escassament.→ Creixement més intens és de la població de 65 anys i més.→ S'espera que en 2026 hi resideixin a Castelldefels 1.950 més, sent el grup que més creix el de 75 anys i més (+24,45%, +1.169).✓ Algunes diferències per gèneres a partir dels 35 anys:<ul style="list-style-type: none">→ La població adulta creix més entre les dones (589) que entre els homes (181).→ Major creixement de la que té entre 65 i 74 anys entre els homes (+17,14%) que entre les dones (11,79%).→ En tant que la població de 75 anys i més evolucionarà de manera similar✓ Aquestes variacions implicaran certa reconfiguració de la composició de l'envelliment i el sobreenvelliment.✓ Estructura d'edat:<ul style="list-style-type: none">→ Lectura redundant.→ Malgrat el diferent comportant per gènere d'aquestes tendències, el resultat no sembla apuntar a un canvi en la taxa de feminització per edats.• Índexs d'edat: en l'escenari mitjà s'estima que:<ul style="list-style-type: none">✓ L'envelliment de la població de Castelldefels serà notori en 2026, ja que passarà de 99,27 a 129,73%. En 2031 l'escenari és encara més intens quant a envelliment (163,32%).✓ Tots els índexs seran més intensos entre les dones.• No estarà més sobreenvellida (com a màxim 50-51%).• El mateix succeeix amb la dependència global, que seguirà entorn al 45%-50%.• En canvi, en línia amb l'evolució de l'envelliment Castelldefels reduirà la capacitat de la població econòmicament activa de reemplaçar-se en 2026 (106,87%) i es convertirà en una situació de clar decreixement del mercat de treball potencial en 2031 (134,97%).
--	--

Alertes i interrogants	<ul style="list-style-type: none">• El creixement a 5 anys vista és important i a 10 anys vista el major esperat.• La lectura en clau d'edat és rellevant: amb menys nens i amb més joves, estancament de la població adulta i gran creixement de la població gran i més envellida.• Cal parar atenció en els impactes en les necessitats i recursos.
-----------------------------------	--

3 Dimensió econòmica

3.1. Introducció

El següent apartat fa un breu repàs als aspectes relacionats amb l'economia de Castelldefels en tant que una de les dimensions clau de qualsevol societat i, per tant, un dels vessants en els quals els condicionants de l'exclusió social tenen les seves arrels més fortes. Com s'ha comentat en la presentació de la diagnosi, la societat catalana ha experimentat dues crisis que han afectat l'economia greument, de manera que l'estructura productiva i l'ocupació han estat en el focus d'anàlisi. Al seu torn, s'han experimentat diferents mesures polítiques d'enfocament divers al llarg d'aquestes dues crisis que han comportant canvis diferents en cada una d'elles. Així, mentre que en 2008 la crisi va ser abordada amb austeritat i contenció de l'acció pública, en 2020 la resposta ha estat més orientada a la cobertura i acció social a tots els nivells de l'administració.

D'altra banda, durant els darrers 15 anys, l'accessibilitat a la informació i la generació de dades ha canviat de manera radical i es disposen de multitud d'informes i anàlisis, així com de navegadors de dades que permeten disposar-ne de manera àgil i força actualitzada. També els diversos nivells d'administració ofereixen dades i elaboracions diverses.

D'entre el conjunt de possibilitats, i donat que en el present document, la dimensió econòmica no s'ha considerat central en l'anàlisi, s'han seleccionat les següents: en primer lloc, a més de les dades de l'IDESCAT i de l'INE (especialment l'Atles de distribució de renda de les llars⁸, que també ha explotat el Consell Comarcal del Baix Llobregat⁹), s'han utilitzat les elaborades pel divulgador HERMES de la DIBA¹⁰. Per tant, de tenir una visió més aprofundida i al seu torn sintètica, es recomana consultar la Mesura de Desenvolupament Econòmic Local (MesuraDEL) que ha elaborat la DIBA en col·laboració amb diversos observatoris locals, amb detall d'informació sobre els indicadors i també es poden elaborar mapes¹¹.

Abans d'abordar els resultats és important tenir present la complexitat que suposa separar l'estructura econòmica i el mercat de treball, de manera que el present capítol opta per centrar-se en les **dades econòmiques generals i sobre la producció**, mentre que en l'apartat següent s'aborden les dades clau centrades en el mercat de treball, principalment relacionades amb els i les treballadores.

El llistat dels indicadors que es faciliten en els següents apartats és:

- Context econòmic i productiu:
 - ✓ PIB 2020
 - ✓ PIB 2020 per sectors
 - ✓ VAB per sectors
 - ✓ Grandària dels comptes de cotització

⁸ Accessible a: https://www.ine.es/experimental/atlas/experimental_atlas.htm

⁹ Accessible a: <https://www.elbaixllobregat.cat/observatori/tax/Atles%20distribucio%C3%B3%20renda>

¹⁰ Accessible a: <https://www.diba.cat/hg2/presentaciomun.asp?prid=1228>

¹¹ Accessible a: <https://www.diba.cat/hg2/mesuraDEL.htm>

- Pobresa econòmica
 - ✓ Renda mitjana per llar
 - ✓ Renda mitjana per persona
 - ✓ % de població per sota de 5.000 € anuals per unitat de consum
 - ✓ % de població per sota de 7.500 € anuals per unitat de consum
 - ✓ % de població per sota de 10.000 € anuals per unitat de consum
 - ✓ % de població per sota del 40% de la mediana d'ingressos per unitat de consum
 - ✓ % de població per sota del 50% de la mediana d'ingressos per unitat de consum
 - ✓ % de població per sota del 60% de la mediana d'ingressos per unitat de consum
- Assistencialitat
 - ✓ Persones beneficiàries de pensions contributives
 - ✓ Persones beneficiàries de pensions no contributives
 - ✓ Mitjana de persones beneficiàries de Renda Garantida de Ciutadania
 - ✓ Persones en expedients de SSB (persones usuàries)
 - ✓ Problemàtiques, i persones usuàries de Serveis Socials per àmbits
 - ✓ Despesa de Serveis Socials
 - ✓ Despesa d'urgència social.

3.2. Context econòmic i productiu

Per tal de conèixer com és el context econòmic de Castelldefels de manera sintètica, s'analitza com és l'activitat econòmica en funció de la seva producció, el sector que la generen i les característiques de les empreses.

En primer lloc, amb relació a com és la producció i la contribució a la producció catalana, la comarca del Baix Llobregat genera un PIB per càpita de 29.300 euros en 2020, **en línia amb la mitjana catalana** (29.100 per càpita).

Castelldefels genera un PIB del 19.400€ per habitant situant-se com el 8è municipi en generació d'activitat econòmica a la comarca. Cal recordar, però que els municipis més petits no estan inclosos en aquest llistat.

En resum, **el Baix Llobregat és una comarca que no destaca ni positivament ni negativament per la seva contribució en termes productius o per la seva capacitat de generació de riquesa productiva, mentre que Castelldefels com a municipi se situa en un nivell inferior al de la comarca.** A la comarca hi ha municipis amb molta potència econòmica, com ara Cornellà, el Prat de Llobregat o Martorell. Aquesta situació si s'estandarditza respecte del conjunt de Catalunya situa Martorell molt per sobre de la contribució mitjana (314,3) i a **Castelldefels se situa per sota del nivell estàndard de Catalunya (66,8 sobre 100).**

Taula 3.1. PIB 2020. Comparativa comarcal

Territori	PIB milions d'euros	PIB per habitant. Milers d'euros	PIB per habitant. Índex Catalunya = 100
Baix Llobregat	24.290,4	29,3	100,7
1 Cornellà de Llobregat	2.836,20	31,9	109,4
2 Prat de Llobregat, el	2.719,50	41,8	143,6
3 Martorell	2.611,10	91,5	314,3
4 Sant Boi de Llobregat	1.852,30	22,2	76,1
5 Esplugues de Llobregat	1.631,80	35,0	120,1
6 Sant Joan Despí	1.344,70	39,6	135,9
7 Viladecans	1.339,20	20,1	69,2
8 Castelldefels	1.300,50	19,4	66,8
9 Gavà	1.250,50	26,8	92,0
10 Sant Feliu de Llobregat	937,50	20,8	71,3
11 Sant Just Desvern	857,80	45,4	155,9
12 Sant Andreu de la Barca	716,90	26,4	90,6
13 Molins de Rei	681,00	26,3	90,5
14 Sant Esteve Sesrovires	595,50	77,5	266,2
15 Abrera	576,00	46,1	158,3
16 Sant Vicenç dels Horts	574,10	20,5	70,4
17 Esparreguera	433,90	19,6	67,2
18 Olesa de Montserrat	416,10	17,4	59,6
19 Pallejà	248,70	21,5	73,9
20 Vallirana	225,30	14,7	50,7
21 Cervelló	201,80	22,2	76,2
22 Corbera de Llobregat	191,60	12,9	44,3
23 Santa Coloma de Cervelló	163,10	19,9	68,2
24 Begues	99,30	13,6	46,8
25 Torrelles de Llobregat	71,10	11,7	40,3

Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Actualització PIB 2020. Dades no disponibles per tots els municipis

PIB: Producte interior brut a preus de mercat (PIB pm) mesura el resultat final de l'activitat econòmica de les unitats productores en el territori. Es calcula a preus de mercat perquè el valor de la producció recull la incidència dels impostos i les subvencions.

L'anàlisi dels sectors generen aquesta producció (taula 3.2), expressat com a valor (VAB), mostra com Castelldefels es dedica bàsicament als **serveis (87,1%)**, en un context en el qual, si bé aquest és un sector clau (**69,2%**) hi ha força protagonisme de la indústria (**25,9%**, mentre que a Castelldefels suposa només el **7,3%**). El sector de la construcció, com el de la indústria té un paper molt petit rellevant al municipi (5,6%), lleugerament per sobre del que té a la comarca (4,8%).

Taula 3.2. PIB 2020 per gran sector. Comparativa comarcal

	Comparativa	
	Baix Llobregat	Castelldefels
Agricultura	0,1	0,1
Indústria	25,9	7,3
Construcció	4,8	5,6
Serveis	69,2	87,1

Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Actualització PIB 2020. El detall pel subsector no està disponible per Castelldefels.

VAB: Valor afegit brut representa la riquesa generada en l'economia durant el període considerat i s'obté com a diferència entre el valor de la producció i el valor dels consums intermedis utilitzats (primeres matèries, serveis i subministraments exteriors, etc.).

En relació amb com és el teixit empresarial (taula 3.3) les empreses es defineixen a partir dels comptes de cotització registrats. A Castelldefels, en línia amb el que indica el VAB, les empreses es dediquen principalment al **sector serveis (83,9%)** i a molta **distància en la construcció (11,4%)** sent la indústria un sector molt menys present (4,6%). Cal tenir present que es tracta d'**empreses petites** (7 persones de mitjana) més petites que a la comarca (13). Quasi no hi ha empreses grans (0,2%) si bé un 1,4% tenen més de 51 treballadors/es.

Com s'ha contextualitzat, en **2020 el teixit empresarial es va reduir respecte a 2019 (-5,98%)** com també ho feu a la comarca en major intensitat (-6,87%).

Si es té una perspectiva quinquennal (incloent-hi l'etapa COVID), Castelldefels (+3,19%) ha crescut en massa empresarial, però el Baix Llobregat s'ha reduït (-1,45%).

Taula 3.3. Sector, grandària empresarial i variació. Comparativa comarcal. 3T2020

	Comparativa			
	Baix Llobregat		Castelldefels	
	Nombre	%	Nombre	%
Agricultura	35	0,2	1	0,1
Indústria	2.296	11,2	78	4,6
Construcció	2.381	11,6	192	11,4
Serveis	15.818	77,0	1.409	83,9
De 0 a 10 treballadors	16.716	81,4	1.454	86,5
De 11 a 50 treballadors	2974	14,5	200	11,9
De 51 a 250 treballadors	711	3,5	23	1,4
Més de 250 treballadors	129	0,6	3	0,2
Empreses Total	20.530	100	1.680	100
	Indicadors resum			
Grandària mitjana	13		7	
Variació Interanual	-6,87%		-5,78%	
Variació Quinquennal	-1,45%		3,19%	

Font: HERMES DIBA a partir dels comptes de cotització. Dada 3T2020 darrera publicada per HERMES.

3.3. Pobresa econòmica

En tant que la finalitat no és aprofundir en la gran quantitat d'informació existent sobre les economies locals, a continuació s'aborda una de les subdimensions clau econòmica: la pobresa.

Per tal de mesurar la pobresa i la vulnerabilitat de les persones i llars, tant l'estadística oficial com els estudis no oficials, utilitzen recerques amb metodologia d'enquesta. Tanmateix, el cost d'aquestes operacions limita la seva utilització a escala local. Sigui com sigui, en totes les mesures d'aquest fenomen **els ingressos són la variable més decisiva**, és a dir la que condiciona en major mesura la situació de pobresa de les poblacions i grups. Aquesta mesura es complementa amb altres indicadors que matisen la situació d'ingressos. Aquestes han anat prenent rellevància a escala europea, ja que s'ajusten en major mesura a la noció de vulnerabilitat i exclusió social. Concretament, en les diverses estratègies europees es va generalitzar el càlcul de l'indicador AROPE (*At Risk Of Poverty and Exclusion*), que mesura el risc de pobresa o exclusió social incorporant a la taxa de pobresa econòmica relativa dos components més: la privació material i la intensitat del treball a la llar.

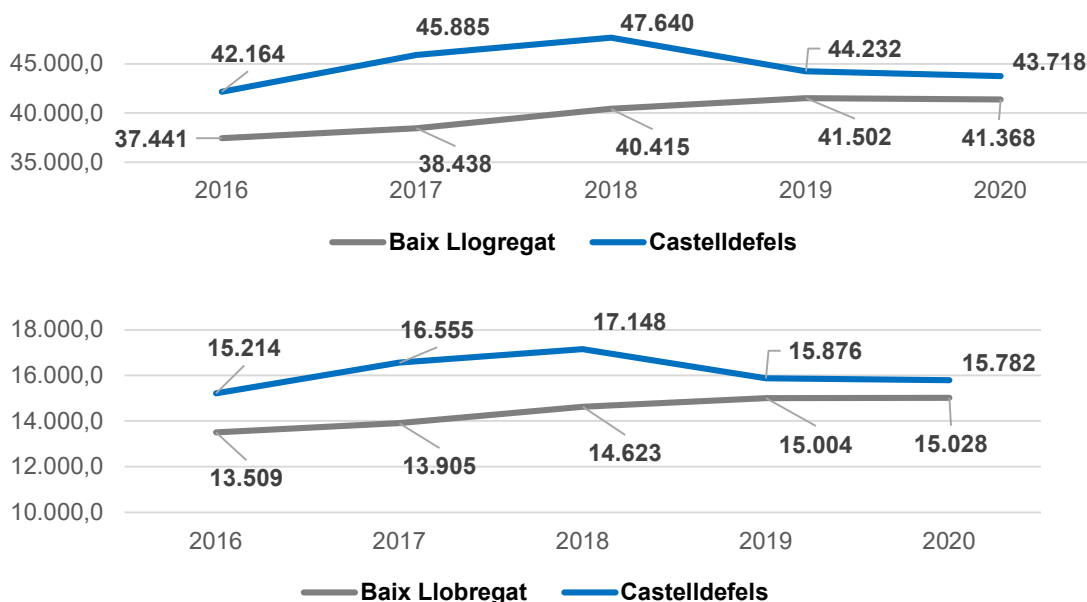
A Catalunya, les darreres dades de pobresa o exclusió social (ARPE) han anat creixent, i se situa en 2021, en el 25,8% (26,5% entre la població de 18 a 64 anys), quant al 2019, abans de la pandèmia, i recollint dades de 2018, era un 24%. Si es concreta en l'indicador de **pobresa econòmica en 2021, se situa en el 19,9%** de la població, i en 2019 era un 19,5% (el 2020 va arribar al 21,7%)¹².

Com s'ha comentat no és possible disposar d'aquesta informació a escala comarcal ni local, si no es fa una enquesta a mida, que permeti una estimació. Al llarg dels anys s'han anat produint diverses estratègies d'aproximació a partir de l'explotació estadística de rendes de diverses fonts. Els criteris de selecció de la font, el registre i els càlculs que es deriven, és força complex, si bé el missatge fonamental que cal entendre és que són **mesures aproximades de la pobresa econòmica** a partir d'una font parcial, de la que **moltes persones i llars sense ingressos o ingressos molt precaris queden exclosos**. La proposta d'explotació més rellevant i que més s'utilitza és la proposada per l'INE¹³, qui la va denominar estadística experimental fins a 2019, i en facilita explotacions a escala de secció censal. També el Consell Comarcal utilitza aquesta operació per oferir diversos tractaments de dades i mapes¹⁴.

Com la majoria de l'estadística econòmica, però, la seva difusió és molt lenta i actualment (2023) es disposa de dades de 2020. D'acord amb aquesta font (gràfic 3.1), **Castelldefels és un municipi que supera la mitjana de renda per habitant i per llar del conjunt de la comarca** (estimació feta per mitjana de municipis).

- Tanmateix, aquesta diferència ha evolucionat i **cada cop és més semblant a la mitjana comarcal**.

Gràfic 3.1. Evolució la renda mitjana per llar i per persona. 2016-2020. Comparativa territorial.



Font: Elaboració pròpia a partir d' INE. Atles de Distribució de renda de les Llars (ADRH), a partir de dades tributàries, fonamentalment de l'Agència Tributària (AEAT)

* INE no facilita dades comarcals, de manera que s'ha calculat la mitjana com a aproximació.

¹² Informació ampliable a (enllaç validat a gener 2023): <https://www.idescat.cat/pub/?id=ecv&n=7830&t=202000>

¹³ Citat apartat anteriorment.

¹⁴ Informació ampliable a (enllaç validat a gener 2023): <https://www.elbaixllobregat.cat/observatori/economia-i-treball/atles-de-distribucio/C3%B3-de-la-renda-baix-llobregat-2020>

Si es para atenció a determinats llindars de renda, es pot observar (taula 3.4) que a Castelldefels el 16,7% de la població en 2020 vivia en un context en què els ingressos estaven per sota 10.000 € per unitat de consum i el 5,1% pers sota de 5.000 €.

Si es comparen amb els llindars de pobresa habituals (distribució d'Espanya), el 15,1% de les persones estarien per sota del 60% de la mediana d'ingressos, per tant, en situació de **pobresa relativa**. Una aproximació a la **pobresa severa** correspon al 7,3% que es troba per sota del 40%.

És important recordar que no es tracta d'una mesura comparable amb els resultats oficials de l'ECV, entre d'altres raons, ja que no s'inclouen les persones ni llars sense renda.

- Tots els indicadors estan **per sobre de la mitjana comarcal**, de manera que en conjunt es pot apuntar la tendència segons la qual **Castelldefels seria un municipi més ric però més desigual que la seva comarca**.

Taula 3.4. Indicadors de pobresa econòmica. 2020. Comparativa comarcal

	Comparativa	
	Baix Llobregat (mitjana)*	Castelldefels
% Població amb ingressos per unitat de consum per sota de:		
5.000 €	3,3	5,1
7.500 €	7,1	9,9
10.000 €	12,7	16,7
% Població amb ingressos per unitat de consum per sota de (llindars)**		
40% per sota de la mediana	5,0	7,3
50% per sota de la mediana	7,8	10,9
60% per sota de la mediana	11,2	15,1

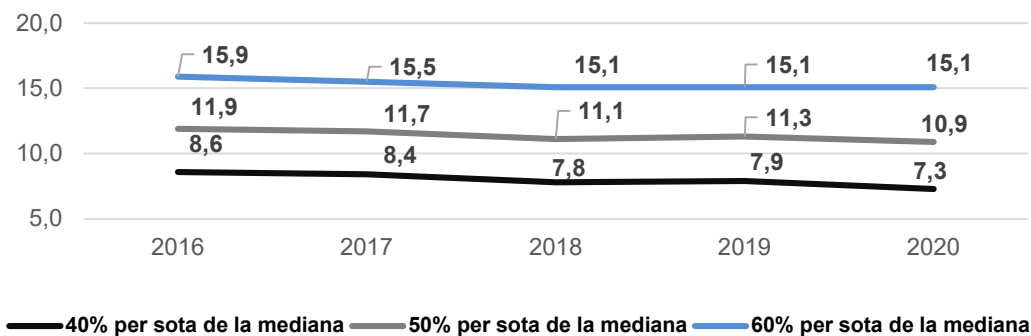
Font: INE. Atles de Distribució de renda de les Llars (ADRH), a partir de dades tributàries, fonamentalment de l'Agència Tributària (AEAT)

* INE no facilita dades comarcals, de manera que s'ha calculat la mitjana com a aproximació.

** llindars d'Espanya. INE no facilita dades pel llindar català

D'acord a aquesta font, **les taxes haurien anat estabilitzant-se o reduint-se a Castelldefels en els darrers 5 anys** (gràfic 3.2).

Gràfic 3.2. Evolució dels indicadors de pobresa econòmica. 2016-2020. Castelldefels



Font: Elaboració pròpia a partir d' INE. Atles de Distribució de renda de les Llars (ADRH), a partir de dades tributàries, fonamentalment de l'Agència Tributària (AEAT)

3.4. Assistencialitat

La població pot rebre ajudes de múltiples fonts, i cada font aporta les dades de manera molt diferent. A més, moltes d'aquestes fonts no són prou estables ni en el temps ni amb els criteris de càlcul, de manera que per exemple, en un ens o publicació apareixen calculades pel conjunt de la població de 65 anys i més, i en d'altres trams d'edat, i en algunes apareixen durant un període i després ja no hi són. Així, cal tenir present que els indicadors de prestacions socials estan poc consensuats i la seva difusió no és harmònica. Atenint-nos a l'accessibilitat i rellevància, en primer lloc, s'inclouen en aquest apartat les dades sobre les pensions contributives i no contributives i de la Renda Garantida de Ciutadania (RGC). Per tenir una comparativa homogènia es calculen sobre el total de la població.

Es limita l'estudi a l'assistencialitat que no està vinculada amb el mercat de treball (atur).

Castelldefels té un nivell d'assistencialitat, o com s'hi referia tradicionalment, de dependència de les prestacions socials, baix. Així, s'estima que el 15,1%% de la població rep alguna pensió contributiva i el 1,1% una PNC (0,63%) o RGC (0,50).

- També cal mencionar que es tracta d'una situació **lleugerament per sota de la situació de la comarca**. Aquestes diferències es poden associar a la composició demogràfica o d'altres factors com poden haver estat les diverses crisis econòmiques i els impactes de la població estrangera.

Taula 3.5. Indicadors d'assistencialitat 2019 i 2020. Comparativa comarcal

	Comparativa	
	Baix Llobregat	Castelldefels
Nombre de persones		
Persones beneficiàries de pensions contributives (2019)*	173.022	10.147
Persones beneficiàries de pensions no contributives (2020)*	5.312	424
Mitjana de persones beneficiàries de Renda Garantida de Ciutadania (2020)**	5.402	338
%***		
Beneficiària de pensions contributives (2019)	20,9	15,1
Beneficiària de pensions no contributives (2020)	0,64	0,63
Beneficiària de Renda Garantida de Ciutadania (2020)	0,65	0,50

*Font: HERMES DIBA.A partir del Registre de la Seguretat Social

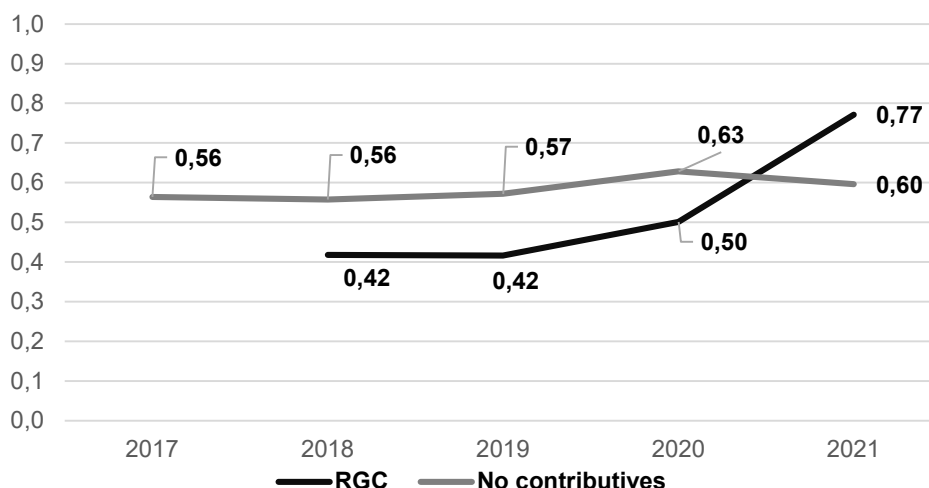
**Font: IDESCAT. A partir del Registre del Dept. De Treball Social i Famílies

*** Elaboració pròpia a partir d'Idescat. Padró continu.

Observacions: no s'inclou la Renda Activa d'Inserció ja que no s'han localitzat dades per municipis.

Com es pot observar es tracta de dades de 2019 i 2020, si bé per algunes prestacions es disposa de dades més actualitzades. Si ens limitem a aquestes dades, podem veure (gràfic 3.3) com la **RGC ha anat creixent en proporció**, partint del 0,42% en 2018 i arribant al 0,77% en 2021, **mentre que les pensions no contributives es van mantenir estables, i van créixer en 2020, però en 2021 s'observa una reducció** (del 0,63 al 0,60%).

Gràfic 3.3. Evolució d'algunes prestacions. 2017-2021. % per habitant. Castelldefels



Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT, A partir del Registre del Dept. De Treball Social i Famílies, i Padró continu.

Una manera alternativa d'acostar-se a la situació econòmica de les poblacions a escala municipal, és a través de les **dades que registren els Serveis Socials municipals**. L'Ajuntament de Castelldefels no disposa d'una Memòria de Serveis Socials estàndard, si bé es disposa de diverses memòries de serveis i programes específics. A més, es disposa de les dades d'exploració del RUDEL (Recollida Unificada de Dades dels Ens Locals, a partir del registre DIBA-Hèstia)¹⁵ i dels Cercles del Comparació Municipal (DIBA)¹⁶, que ajuden a tenir una mirada general de la situació i evolució de la despesa i la població usuària.

Un cop analitzades les diferents fonts i els canvis que han experimentat en els darrers anys quant a criteris de registre i sistemàtica d'explicació, s'han identificat els indicadors més rellevants a tenir en compte en la present diagnosi, i que en la mesura del possible s'analitzaran en la resta de capítols de l'informe. A vegades, però, poden ser completats amb altres indicadors o informacions específiques de serveis o programes relacionats específicament amb cada dimensió.

En primer lloc, cal tenir present quina és la situació quant a volum de persones que formen part dels expedients dels Serveis Socials (gràfic 3.4), **el nombre de persones en expedients SSB a Castelldefels en els darrers 3 anys ha anat creixent de manera accentuada**. Així, s'ha passat de 8.026 persones a 9.352, el que suposa **un creixement del 16,5%** en el conjunt del període, en el que s'han seguit els mateixos criteris de registre.

En 2021 es pot estimar que s'atén el 13,9% de la població del municipi de manera directa o indirecta i amb diferents intensitats d'atenció, 1,9 punts més que en 2019 (12%).

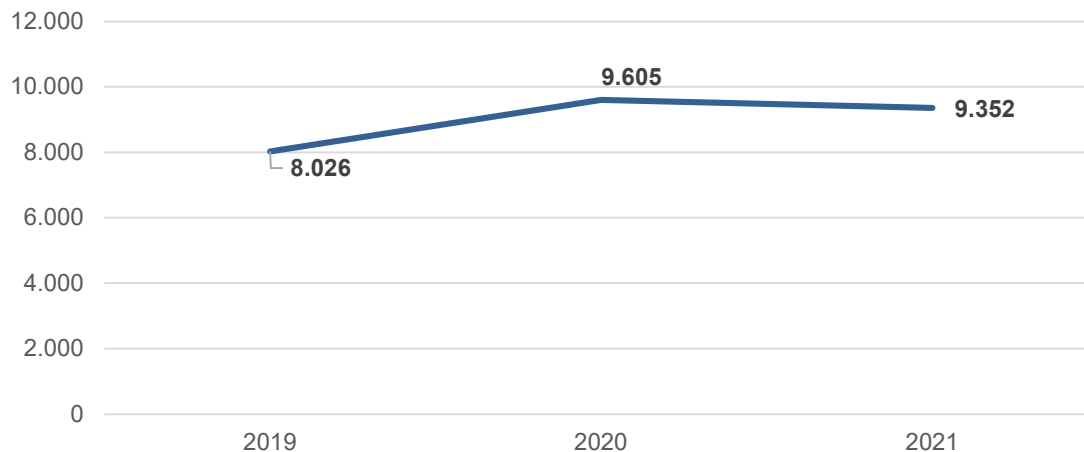
- Aquestes dades evidencien que la càrrega d'atenció en 2020 va créixer de manera important, però que ja partia de nivells alts i també que no s'ha reduït de manera rellevant en el darrer període.

¹⁵ Informació sobre la finalitat i funcionament del registre accessible a (enllaç validat a data març 2023): <https://www.diba.cat/benestar/hestia>

¹⁶ Informació sobre la finalitat i funcionament del registre accessible a (enllaç validat a data març 2023): <https://www.diba.cat/web/ci>

En termes econòmics, la despesa anual per persona usuària en 2021 és de 613,53€ i s'ha incrementat en un 14,2% des de 2019.

Gràfic 3.4. Evolució de les persones en expedients de SSSB. 2019-2021.
Castelldefels



	2019	2020	2021	2019-2021
Persones en expedients de SSB (usuàries)	8.026	9.605	9.352	
Variació absoluta		1.579	-253	1.326
Variació relativa		19,7	-2,6	16,5
% sobre el total de població	12,0	14,2	13,9	
Despesa total	4.312.779,31 €	4.700.324,83 €	5.737.762,84 €	
Despesa mitjana anual per persona usuària	537,35 €	489,36 €	613,53 €	
Variació absoluta				76,18 €
Variació relativa				14,2

*Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Castelldefels a partir del RUDEL i IDESCAT Padró continu.

Cal doncs aprofundir una mica més en les persones i les seves problemàtiques, així com en la despesa de l'Ajuntament. En relació amb les persones i les problemàtiques, aquestes s'han analitzat referides a 2022 a partir de l'explotació del registre Hèstia (taula 3.6)¹⁷. D'acord amb aquest registre, **en 2022 a Castelldefels es van tractar principalment expedients relacionats amb la salut i les drogodependència (44,3%), i en segon lloc relacionats amb mancances socials (37,1%).**

Amb una magnitud similar se situen els expedients relacionats amb aspectes econòmics (36,4%). A certa distància se situen els expedients en els quals hi ha actuacions relacionades amb problemàtiques laborals (25,2%) i sobre habitatge (19,2%).

Si es comparen amb les problemàtiques, aquestes són moltes més, ja que un expedient sol tenir més d'un element de dificultat sobre el que intervenir. Les proporcions segueixen aproximadament la mateixa jerarquia amb magnitud diferent.

Com és previsible (taula 3.7), **la falta d'ingressos és la principal problemàtica que afecta el 61,7% dels expedients amb actuacions econòmiques, a les que cal afegir**

¹⁷ La raó per la qual no s'han fet servir els resums RUDEL, és que els criteris dels indicadors que ofereix aquest aplicatiu han estat molt canviants en els darrers anys i generen agregacions i bases de càlcul que generen dades estranyes. D'aquesta manera, s'ha optat per analitzar el registre Hèstia, que a mode de registre viu permet una anàlisi més precisa i ajustada a la realitat del municipi en l'actualitat.

els casos sense ingressos (3,7%). Com es pot veure, aquests expedients acumulen múltiples problemàtiques (50 expedients però moltes problemàtiques econòmiques).

Els deutes (17,3% dels expedients) i l'administració deficient (13,1%) són altres focus de les problemàtiques.

Taula 3.6. Problemàtiques i expedients de Serveis Socials segons àmbit. 2022. Castelldefels

Àmbits	Problemàtiques		Expedients	
	n	%	n	%
Salut i drogodependències	1.981	19,2	1.629	44,3
Mancances socials	1.971	19,1	1.366	37,1
Econòmiques	1.813	17,5	1.337	36,4
Laborals	1.503	14,5	926	25,2
Habitatge	868	8,4	710	19,3
Discapacitats	911	8,8	658	17,9
Aprenentatge	541	5,2	357	9,7
Sospita de maltractament	305	2,9	205	5,6
Altres	451	4,4	414	11,3
Total	10.344	100,0	3.677*	*

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Castelldefels, explotació del registre DIBA-Hèstia.

* Aquestes columnes es calculen en base al total d'expedients únics de manera la suma d'expedients no correspon amb la suma de cada filera (ja que un expedient pot tenir més d'una problemàtica), i el percentatge suma més de 100% pel mateix motiu.

Taula 3.7. Problemàtiques i expedients de Serveis Socials segons àmbit. 2022. Castelldefels. Detall problemàtiques econòmiques.

Problemàtica (detall)	Problemàtiques		Expedients	
	n	%	n	%
Ingressos insuficients	887	48,9	825	61,7
Sense ingressos	345	19,0	50	3,7
Deutes	241	13,3	231	17,3
Administració deficient	177	9,8	175	13,1
Altres (Econòmiques)	163	9,0	161	12,0
Total	1.813	100,0	1.366*	**

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Castelldefels, explotació del registre DIBA-Hèstia.

* Aquestes columnes es calculen en base al total d'expedients únics de manera la suma d'expedients no correspon amb la suma de cada filera (ja que un expedient pot tenir més d'una problemàtica), i el percentatge suma més de 100% pel mateix motiu.

En relació amb la despesa, **la despesa dels Serveis Socials en 2021 se situa en 5.737.000€ el que equival a 85,4€/hab.** (taula 3.8). Com s'ha comentat aquesta ha anat creixent (+21%), i ha passat de **64,4€ per habitant en 2019 a 85,4€/hab., en 2021.**

Cal tenir present que els **serveis bàsics suposen la major part de la despesa (87%), destacant l'atenció social bàsica (37,1%) i l'atenció domiciliària (21,3%).**

Al seu torn altres serveis especialitzats (8,5%) suposen quasi el doble de despesa que els serveis especialitzats tradicionals (4,5%).

Si es para atenció al conjunt del període analitzat, les partides que **major creixement** han experimentat en els **serveis bàsics** són:

- **Menjador social (+52,56%)**
- **L'atenció bàsica (+34,78%)**
- **L'atenció domiciliària (+31,77%)**
- Els serveis d'intervenció socioeducativa no residencial per infants i adolescents (+22,97%).

- I les prestacions econòmiques d'urgència social (+23,62%).
- Al seu torn el **creixement** del concepte altres es deu principalment al suport a les entitats socials (+270,20%).

Taula 3.8. Evolució de la despesa de Serveis Socials. 2019-2022. Castelldefels

	Total			Variació absoluta		
	2019	2020	2021	2020	2021	2019-2021
1.1. Serveis bàsics d'atenció social	1.579.515	1.802.714	2.128.933	223.199	326.220	549.418
1.2. Serveis d'atenció domiciliària	927.163	1.047.162	1.221.765	119.998	174.604	294.602
1.3. Serveis residencials d'estada limitada	4.460	3.000	2.000	-1.460	-1.000	-2.460
1.4. Serveis de menjador social	64.678	133.533	98.478	68.854	-35.054	33.800
1.5. Serveis d'assessorament tècnic d'atenció social	4.430	0	0	-4.430	0	-4.430
1.6. Serveis d'intervenció socioeducativa no residencial per infants i	89.540	103.667	110.109	14.126	6.442	20.568
1.7. Prestacions econòmiques d'urgència social*	624.226	623.148	748.045	-1.079	124.897	123.818
1.7.1 Ajudes d'urgència social (AUS)	488.260	563.927	603.582	75.667	39.655	115.322
1.7.2 Ajuts d'urgència social sobre pobresa energètica (AUS PE)	135.967	59.221	144.463	-76.746	85.242	8.496
1.9. Altres	228.431	263.974	682.581	35.542	418.608	454.150
1.9. Altres. Suport a entitats	168.146	224.247	622.469	56.102	398.221	454.323
1.9. Altres. Activitats amb infants	34.675	20.476	38.388	-14.199	17.911	3.712
1.9. Altres. Programa de suport a famílies	25.611	19.250	21.725	-6.361	2.475	-3.886
1. Total Serveis Socials Bàsics	3.522.444	3.977.196	4.991.911	454.751	1.014.716	1.469.467
2.1 Infància, adolescència i joventut	8.011	16.042	16.042	8.030	0	8.030
2.2 Persones amb dependència	34.610	37.247	37.513	2.637	267	2.903
2.5 Persones amb discapacitat	185.268	161.807	152.095	-23.461	-9.713	-33.174
2.11 Famílies amb problemàtica social i risc d'exclusió social	35.618	44.612	44.612	8.994	0	8.994
masclista i llurs fills/es	12.782	21.466	6.504	8.684	-14.962	-6.278
2. Total Serveis socials especialitzats	276.289	281.173	256.766	4.884	-24.408	-19.523
3. Total Altres serveis (igualtat, joventut, acollida...)	514.046	441.956	489.086	-72.090	47.130	-24.960
TOTAL	4.312.779	4.700.325	5.737.763	387.546	1.037.438	1.424.984
Taxa per habitant (€)	64,4	69,7	85,4	5,3	15,7	21,0
		% Variació relativa				
	2019	2020	2021	2020	2021	2019-2021
1.1. Serveis bàsics d'atenció social	36,6	38,4	37,1	14,13	18,10	34,78
1.2. Serveis d'atenció domiciliària	21,5	22,3	21,3	12,94	16,67	31,77
1.3. Serveis residencials d'estada limitada	0,1	0,1	0,0	-32,74	-33,33	-55,16
1.4. Serveis de menjador social	1,5	2,8	1,7	106,46	-26,25	52,26
1.5. Serveis d'assessorament tècnic d'atenció social	0,1	0,0	0,0	-100,00	0,0	-100,00
1.6. Serveis d'intervenció socioeducativa no residencial per infants i	2,1	2,2	1,9	15,78	6,21	22,97
1.7. Prestacions econòmiques d'urgència social*	14,5	13,3	13,0	-0,17	20,04	19,84
1.7.1 Ajudes d'urgència social (AUS)	11,3	12,0	10,5	15,50	7,03	23,62
1.7.2 Ajuts d'urgència social sobre pobresa energètica (AUS PE)	3,2	1,3	2,5	-56,44	143,94	6,25
1.9. Altres	5,3	5,6	11,9	15,56	158,58	198,81
1.9. Altres. Suport a entitats	3,9	4,8	10,8	33,36	177,58	270,20
1.9. Altres. Activitats amb infants	0,8	0,4	0,7	-40,95	87,47	10,71
1.9. Altres. Programa de suport a famílies	0,6	0,4	0,4	-24,84	12,86	-15,17
1. Total Serveis Socials Bàsics	81,7	84,6	87,0	12,91	25,51	41,72
2.1 Infància, adolescència i joventut	0,2	0,3	0,3	100,24	0,00	100,24
2.2 Persones amb dependència	0,8	0,8	0,7	7,62	0,72	8,39
2.5 Persones amb discapacitat	4,3	3,4	2,7	-12,66	-6,00	-17,91
2.11 Famílies amb problemàtica social i risc d'exclusió social	0,8	0,9	0,8	25,25	0,00	25,25
masclista i llurs fills/es	0,3	0,5	0,1	67,94	-69,70	-49,11
2. Total Serveis socials especialitzats	6,4	6,0	4,5	1,77	-8,68	-7,07
3. Total Altres serveis (igualtat, joventut, acollida...)	11,9	9,4	8,5	-14,02	10,66	-4,86
TOTAL	100,0	100,0	100,0	8,99	22,07	33,04
Taxa per habitant (%)				8,25	22,50	32,60

*Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Castelldefels a partir del RUDEL i IDESCAT Padró continu.
 Observacions: les categories de despesa que no s'inclouen són 0 en tot el període.

Posant el focus en la **despesa d'urgència** (taula 3.9) aquesta **se centra en les de manteniment (29%) i habitatge (21,7%)** així com **subministraments (19,3%)**.

Es pot observar que **ha canviat d'estructura** en diferent magnitud:

- **La despesa de manteniment ha augmentat de manera important (+69,23%), després de l'intens creixement en 2020 (+76,85%), però en 2021 les despeses en subministraments creixen molt (+143,94%).**

Taula 3.9. Evolució de la despesa d'urgència social. 2019-2022. Castelldefels Totals

	Total			Variació absoluta		
	2019	2020	2021	2020	2021	2019-2021
Manutenció (inclou alimentació i vestit)	128.224,85	226.768,48	217.132,24	98.543,63	-9.636,24	88.907,39
Habitatge (lloguer/hipoteca/alotjament alternatiu)	146.725,14	176.379,85	162.003,72	29.654,71	-14.376,13	15.278,58
Farmàcia (inclou bolquers, farmàcia i alimentació nadons)	22.415,50	20.615,43	15.853,53	-1.800,07	-4.761,90	-6.561,97
Subministraments	136.839,00	59.220,96	144.463,19	-77.618,04	85.242,23	7.624,19
Altres prestacions genèriques, ajuts terapèutics infantils, ajuts infància, transport	190.021,99	140.162,95	208.591,91	-49.859,04	68.428,96	18.569,92
Total	624.226,48	623.147,67	748.044,59	-1.078,81	124.896,92	123.818,11
	%			Variació relativa		
	2019	2020	2021	2020	2021	2019-2021
Manutenció (inclou alimentació i vestit)	20,5	36,4	29,0	76,85	-4,25	69,34
Habitatge (lloguer/hipoteca/alotjament alternatiu)	23,5	28,3	21,7	20,21	-8,15	10,41
Farmàcia (inclou bolquers, farmàcia i alimentació nadons)	3,6	3,3	2,1	-8,03	-23,10	-29,27
Subministraments	21,9	9,5	19,3	-56,72	143,94	5,57
Altres prestacions genèriques, ajuts terapèutics infantils, ajuts infància, transport	30,4	22,5	27,9	-26,24	48,82	9,77
Total	100,0	100,0	100,0	-0,17	20,04	19,84

*Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Castelldefels a partir del RUDEL.

A manera de **síntesi**, es pot observar que a Castelldefels:

- **El nivell d'assistencialitat a partir de les prestacions de l'administració estatal i de la Generalitat és baix.**
- **En canvi, creix l'atenció local de manera molt intensa.**
- **Així, la importància dels Serveis Socials en la despesa i en la cobertura poblacional es dispara.**
- **A més, es tracta d'atenció a problemàtiques més complexes i estructurals, que exerceixen una forta pressió sobre la urgència i les necessitats bàsiques.**

3.5. Dimensió econòmica: síntesi

1. Context econòmic i productiu

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • Castelldefels genera un PIB del 19.400€ per habitant (29.000 a la comarca), per sota del nivell estàndard de Catalunya (66,8 sobre 100). <ul style="list-style-type: none"> ✓ Se situa en un context comarcal que no destaca ni positivament ni negativament per la seva contribució en termes productius o per la seva capacitat de generació de riquesa productiva, però Castelldefels com a municipi se situa en un nivell inferior al de la comarca. • Es dedica als serveis (87,1%, del VAB) <ul style="list-style-type: none"> ✓ En un context en el qual si bé aquest és un sector clau (69,2%) hi ha força protagonisme de la indústria (25,9%, mentre que a Castelldefels suposa només el 7,3%). • Les empreses (comptes de cotització) són del sector serveis (83,9%) i a molta distància en la construcció (11,4%) sent la indústria un sector molt menys present (4,6%). • Es tracta d'empreses petites (7 persones de mitjana) més petites que a la comarca (13). <ul style="list-style-type: none"> ✓ Malgrat les reduccions experimentades, que han estat per sota de les de la comarca, Castelldefels ha crescut en massa empresarial (+3,19%) mentre que al Baix Llobregat s'ha reduït (-1,45%).
----------------	---

Alertes i interrogants	<ul style="list-style-type: none"> • Tot i estar en un entorn amb una gran potència econòmica, Castelldefels té una economia més dèbil i dependent dels serveis, formada per empreses més petites que les de l'entorn. • Tot i això, ha estat menys afectada pels canvis viscuts en el darrer quinquenni, de manera que aquests indicadors de debilitat poden quedar contrarestats per l'estabilitat de la massa empresarial.
-------------------------------	--

2. Pobresa econòmica

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • Castelldefels és un municipi que supera la mitjana de renda per habitant i per llar del conjunt de la comarca en 2020. <ul style="list-style-type: none"> ✓ Tanmateix, aquesta diferència ha evolucionat i cada cop és més semblant a la mitjana comarcal. • El 16,7% de la població vivia en llars amb ingressos per sota 10.000 € per unitat de consum i el 5,1% pers sota de 5.000 €. • El 15,1% de les persones estarien pobresa relativa (per sota del 60% de la mediana d'ingressos del llistar espanyol). • I el 7,3% en pobresa severa estimada (sota del 40%)
----------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> Es tracta d'una situació estable amb certa tendència a la reducció en el darrer quinquenni observat (2016-2020).
Alertes i interrogants	<ul style="list-style-type: none"> Tots els indicadors estan per sobre de la mitjana comarcal, de manera que en conjunt es pot apuntar la tendència segons la qual Castelldefels seria un municipi més ric però més desigual que la seva comarca.

3. Assistencialitat

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> El nivell d'assistencialitat (de dependència de les prestacions socials) baix. <ul style="list-style-type: none"> ✓ S'estima que el 15,1% de la població rep alguna pensió contributiva i l'1,1% una PNC (0,63%) o RGC (0,50%) (2019 i 2020), lleugerament per sota de la comarca. ✓ RGC ha anat creixent en proporció (0,42% en 2018 al 0,77% en 2021). ✓ Les PNC tenen cert comportament erràtic (estables fins que van créixer en 2020, i en 2021 es redueixen, del 0,63% al 0,60%). El nombre de persones usuàries dels SSB a Castelldefels en els darrers 3 anys ha anat creixent de manera accentuada (+16,5% entre 2019-2021). En 2021 s'atén el 13,9% de la població del municipi, 1,9 punts més que en 2019 (12%). La despesa anual per persona usuària en 2021 és de 613,53€ i s'ha incrementat en un 14,2% des de 2019. La despesa dels Serveis Socials en 2021 se situa en 5.737.000€ el que equival a 85,4€/hab. Ha anat creixent (+21%), i ha passat de 64,4€ per habitant en 2019 a 85,4€/hab., en 2021. Els serveis bàsics suposen la major part de la despesa (87%), destacant l'atenció social bàsica (37,1%) i l'atenció domiciliària (21,3%). Altres serveis especialitzats (8,5%) suposen quasi el doble de despesa que els serveis especialitzats tradicionals (4,5%). Les partides que major creixement (serveis bàsics) són: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Menjador social (+52,56%) ✓ L'atenció bàsica (+34,78%) ✓ L'atenció domiciliària (+31,77%) ✓ Els serveis d'intervenció socioeducativa no residencial per infants i adolescents (+22,97%). ✓ I les prestacions econòmiques d'urgència social (+23,62%). ✓ Al seu torn el creixement del concepte altres es deu principalment al suport a les entitats (+270,20%).
----------------	---

	<ul style="list-style-type: none">• La despesa d'urgència se centra en manutenció (29%) i habitatge (21,7%) així com subministraments (19,3%).✓ La despesa de manutenció ha augmentat de manera important (+69,23%), després de l'intens creixement en 2020 (+76,85%), però creixeren en 2021 les despeses en subministraments (+143,94%)
--	--

Alertes i interrogants	<ul style="list-style-type: none">• El nivell d'assistencialitat a partir de les prestacions de l'administració estatal i de la Generalitat és baix.• En canvi, creix l'atenció local de manera molt intensa.• Així, la importància dels Serveis Socials en la despesa i en la cobertura poblacional es dispara.• A més, es tracta d'atenció a problemàtiques més complexes i estructurals, que exerceixen una forta pressió sobre la urgència i les necessitats bàsiques.
-------------------------------	---

4 Dimensió laboral

4.1. Introducció

Seguint la línia del capítol anterior, s'allarga l'estudi de la dimensió econòmica amb l'estudi de la dimensió laboral. Així, la finalitat d'aquest capítol és conèixer les característiques clau del mercat de treball i l'ocupació de Castelldefels. Aquests estan íntimament relacionats amb l'estructura demogràfica i amb les dinàmiques econòmiques. Al seu torn, són clau per comprendre i interpretar dels indicadors d'exclusió fonamentals d'altres dimensions.

En la nostra societat, la vida laboral és determinant en la trajectòria vital tant dels individus com dels grups socials. Accedir, tenir i mantenir un lloc de treball és la base per cobrir les necessitats bàsiques així com l'escala d'aquesta cobertura, i dels sistemes contributius de protecció social, tant públics com privats.

En l'actualitat, però, **l'ocupació no és garantia d'inclusió, de manera que la qualitat de la contractació o relació laboral genera condicions de precarietat que són generadores d'exclusió.**

Per tal de conèixer les característiques del món laboral a Castelldefels s'analitzen els següents indicadors:

- Població potencialment activa
- Població activa registrada
- Afiliació
- Afiliació a la RETA (règim especial de treballadors autònoms)
- Temporalitat en les contractacions
- Atur registrat
- Taxa de cobertura de les prestacions.

4.2. Població activa i activa registrada

En primer lloc, cal tenir present quina és la població potencialment activa (taula 4.1). D'acord amb el padró continu de l'IDESCAT a Castelldefels residien en 2021 **45.693 persones d'entre 16 i 65 anys**, el que emmarcaria el mercat de treball potencial del municipi¹⁸. Aquestes persones representen el **65% de la població resident al municipi**.

- Els adults de **35 a 44 anys (24,6%) i de 45 a 54 anys (27,3%) són els grups d'edat més nombrosos**, seguits de les persones de 55 anys i més (18,2%).
- Els joves de 25 a 34 anys (15,9%) i de 16 a 24 anys (14,0%) representen una menor proporció, quasi la meitat que els grups més nombrosos, si bé en conjunt són el 30% de la població potencialment activa, partint de l'edat.

¹⁸ Progressivament cal anar ampliant aquest interval d'edats fins als 67 anys, adaptant l'estudi a l'impacte de les normatives de jubilació. Actualment, però, les fonts consultades continuen fent referència a l'interval fins els 65 anys. Si es calcula la població de 65 a 67 anys aquesta representa: 822 dones i 993 homes, és a dir 1.815 persones, i ampliaria el mercat de treball potencial a 71,1%.

- Les diferències segons gènere són escasses en els diferents grups d'edat de manera que la demanda potencial del mercat de treball tenen una distribució d'edat similar entre homes i dones. En canvi, entre les dones el percentatge global de població potencialment activa és lleugerament inferior al dels homes (66,3% vs. 63,8%). Tot i això, en els diferents grups d'edat s'observen alguns matisos en el pes relatiu d'homes i dones, si bé cap d'ells de magnitud prou rellevant.
- Castelldefels **no es diferencia de manera important de la situació de la comarca.**

Taula 4.1. Població potencialment activa 2021. Comparativa comarcal

	Comparativa					
	Baix Llobregat			Castelldefels		
	Home	Dona	Total	Home	Dona	Total
	Hab.					
De 16 a 24 anys	41.362	38.627	79.989	3.272	3.146	6.418
De 25 a 34 anys	44.300	43.655	87.955	3.604	3.669	7.273
De 35 a 44 anys	63.695	64.723	128.418	5.442	5.784	11.226
De 45 a 54 anys	73.483	71.662	145.145	6.252	6.208	12.460
De 55 a 64 anys	50.292	52.911	103.203	4.153	4.163	8.316
Població 16-64 anys	273.132	271.578	544.710	22.723	22.970	45.693
% sobre el total de població	66,5	63,8	65,1	66,3	63,8	65,0
	% per gèneres					
De 16 a 24 anys	15,1	14,2	14,7	14,4	13,7	14,0
De 25 a 34 anys	16,2	16,1	16,1	15,9	16,0	15,9
De 35 a 44 anys	23,3	23,8	23,6	23,9	25,2	24,6
De 45 a 54 anys	26,9	26,4	26,6	27,5	27,0	27,3
De 55 a 64 anys	18,4	19,5	18,9	18,3	18,1	18,2
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	% per edats					
De 16 a 24 anys	51,7	48,3	100,0	51,0	49,0	100,0
De 25 a 34 anys	50,4	49,6	100,0	49,6	50,4	100,0
De 35 a 44 anys	49,6	50,4	100,0	48,5	51,5	100,0
De 45 a 54 anys	50,6	49,4	100,0	50,2	49,8	100,0
De 55 a 64 anys	48,7	51,3	100,0	49,9	50,1	100,0
Total	50,1	49,9	100,0	49,7	50,3	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT. Padró continu

Aquesta anàlisi, però, es limita a la població que per edat podria ser potencialment activa. Com és lògic, moltes persones no formen part activa del mercat de treball, ja que no volen o no poden treballar (per exemple, per raó de discapacitat o invalidesa). Cal tenir present també que pot haver-hi una petita part de la població que pot ser activa passats els 65 anys.

Conèixer la població realment activa passa per diferents procediments. Cap dels procediments que es poden realitzar amb les dades disponibles és comparable amb l'estadística oficial. Aquesta s'elabora a partir l'EPA (Enquesta de Població Activa), i no ofereix dades a escala local. Fins 2020, la DIBA¹⁹ oferia una estimació a partir de la població ocupada i la població aturada registrada, a partir de les elaboracions que al seu torn publicava l'Observatori del Treball i l'Ocupació (taula 4.2).

¹⁹ Programa HERMES. Més informació sobre el procediment metodològic a: <https://www.diba.cat/hq2/glossari.asp?id=1872>

La darrera dada disponible identificava que a Castelldefels la **població activa registrada**, una mesura més afinada que l'estimació d'edat, era de **29.626 hab.**, és a dir, del **43,9% de la població total** i el **64,8% de la població potencialment activa**.

- Es tracta d'un **percentatge lleugerament inferior entre dones (62,6%)** que entre homes (67,8%) i també **força més baix que en el conjunt de la comarca del Baix Llobregat (72,1%)**.

Taula 4.2. Població activa registral 2020 (3Trim). Comparativa comarcal
Comparativa

	Baix Llobregat			Castelldefels		
	Home	Dona	Total	Home	Dona	Total
Població total	410.092	424.561	834.653	33.162	34.298	67.460
Població 16-64 anys	272.512	271.060	543.572	22.806	22.939	45.745
Població activa registrada	202.859	189.163	392.022	15.276	14.350	29.626
% sobre el total de població	49,5	44,6	47,0	46,1	41,8	43,9
% de Població activa registrada	74,4	69,8	72,1	67,0	62,6	64,8
	% sobre el total de població**					
% de Població activa registrada segons sexe	51,7	48,3	100	51,6	48,4	100

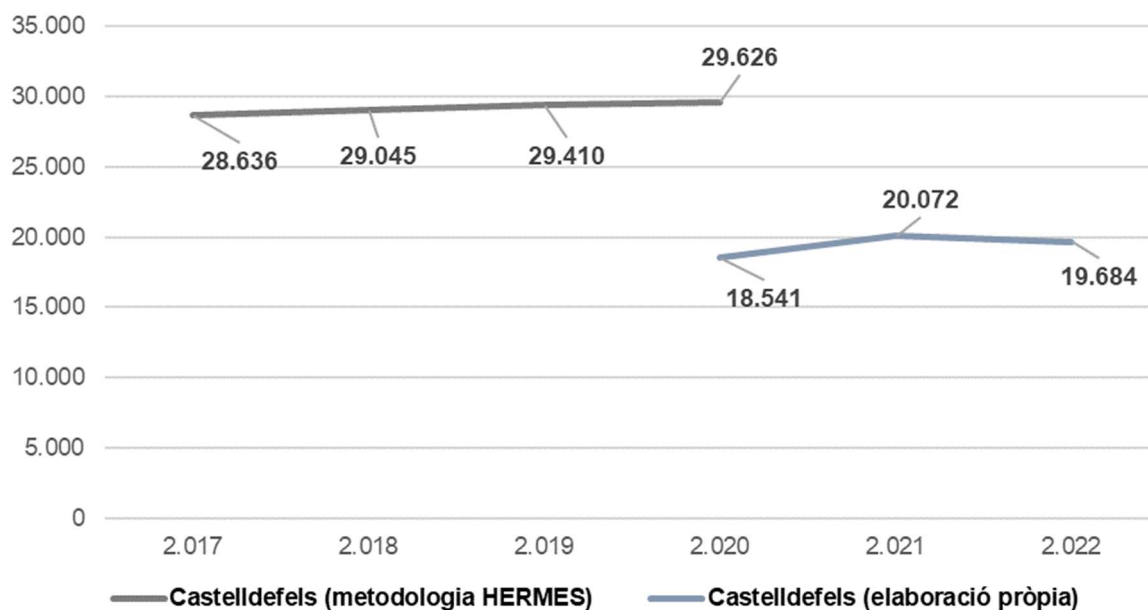
Font: Elaboració pròpia a partir d'Idescat. Padró continu i DIBA, HERMES.

* Estimació: els períodes temporals són diferents.

** Lectura horitzontal

Aquesta dada, però, correspon al 3r trimestre de 2020, de manera que s'ha procedit a una estimació d'elaboració pròpia, amb la finalitat de tenir dades més actuals. El procediment de càlcul no és el mateix i l'**estimació realitzada identificaria quasi 10.000** persones menys de població activa registrada, a partir de la suma de la població afiliada (a algun règim) i la població aturada registrada (gràfic 4.1).

Gràfic 4.1. Evolució de la població activa registrada. 2.017-2.022. Castelldefels



Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT. Estadística d'afiliacions i atur registrat, i DIBA, HERMES.

* Estimació: els períodes temporals són diferents.

La falta de disponibilitat de les dades amb la mateixa metodologia condiona de manera important tant l'anàlisi de l'evolució com la projecció del mercat de treball potencial i l'atur. Tanmateix, els resultats sobre l'evolució es recullen a continuació.

Taula 4.3. Evolució de la població activa registrada. 2017-2022. Castelldefels

Any	Castelldefels					
	Metodologia HERMES			Elaboració pròpia		
	Totals	Variació interanual absoluta	Variació interanua l relativa (%)	Totals	Variació interanua l absoluta	Variació interanua l relativa (%)
2017	28.636					
2018	29.045	409	1,4			
2019	29.410	365	1,3			
2020	29.626	216	0,7	18.541		
2021				20.072	1.531	8,3
2022				19.684	-388	-1,9

Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT. Estadística d'afiliacions i atur registrat, i DIBA, HERMES.

* Estimació: els períodes temporals són diferents.

4.3. Afiliacions

Un segon aspecte a analitzar doncs, és com és població afiliada. És a dir, com i en què treballen els que treballem. D'acord amb les fonts oficials, a Castelldefels es registren en 2022 (desembre) **un total 16.985 persones afiliades** a algun dels règims possibles (taula 4.4). El **27,8% de les persones afiliades a la Seguretat Social són treballadors/es autònom/es** (RETA, règim especial dels treballadors autònoms).

- **Aquesta proporció és força superior que a la comarca (14,2%).**

Taula 4.4. Règim d'activitat 2022. Comparativa comarcal

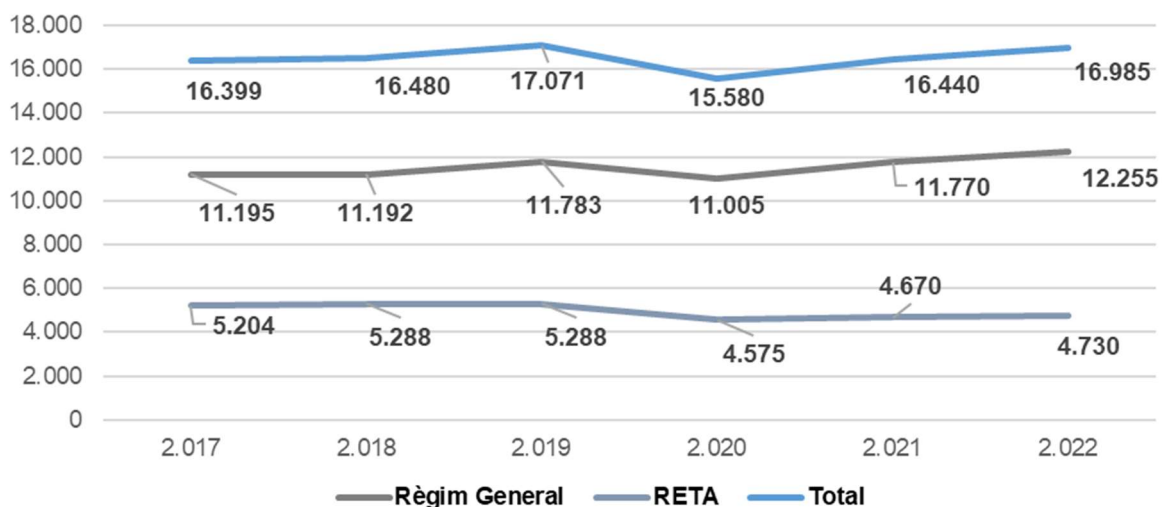
	Baix Llobregat		Castelldefels	
	Total desembre 2022	% sobre el total	Total desembre 2022	% sobre el total
Règim General	295.745	85,8	12.255	72,2
Autònoms (RETA)*	48.810	14,2	4.730	27,8
Total	344.555	100,0	16.985	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT. Estadística d'afiliacions i atur registrat

*RETA: règim especial dels treballadors autònoms.

Cal tenir present també que a Castelldefels **en el darrer quinquenni, malgrat la pandèmia de 2020, l'afiliació ha crescut en +3,6%**. Tot i això, no ha estat igual en els dos règims. De fet, mentre que **l'afiliació assalariada ha crescut (+9,5)**, les persones que treballen per compte propi s'han reduït (-9,1) (taula 4.5).

Així, **el treball autònom ha anat perdent pes al llarg dels anys i actualment se situa en el 27,8% (5 punts menys que en 2017, 31,7%)** (taula 4.6).

Gràfic 4.2. Evolució de l'afiliació. Segons règim. 2.017-2.022. Castelldefels


Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT. Estadística d'afiliacions i atur registrat. I Observatori del Treball i el Model Productiu (mateixes fonts per abans de 2020).

*RETA: règim especial dels treballadors autònoms.

Taula 4.5. Evolució de l'afiliació. Segons règim. 2017-2022. Castelldefels.

Any	Castelldefels								
	Règim General		RETA*			Totals			
2017	11.195		5.204				16.399		
2018	11.192	-3	0,0	5.288	84	1,6	16.480	81	0,5
2019	11.783	591	5,3	5.288	0	0,0	17.071	591	3,6
2020	11.005	-778	-6,6	4.575	-713	-13,5	15.580	-1.491	-8,7
2021	11.770	765	7,0	4.670	95	2,1	16.440	860	5,5
2022	12.255	485	4,1	4.730	60	1,3	16.985	545	3,3
2017-2022	1.060	9,5		-474	-9,1		586	3,6	

Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT. Estadística d'afiliacions i atur registrat. I Observatori del Treball i el Model Productiu (mateixes fonts per abans de 2020).

*RETA: règim especial dels treballadors autònoms.

Taula 4.6. Evolució del % d'afiliats a la RETA. 2017-2022. Castelldefels.

Any	Règim General	RETA*	Total	% RETA
2017	11.195	5.204	16.399	31,7
2018	11.192	5.288	16.480	32,1
2019	11.783	5.288	17.071	31,0
2020	11.005	4.575	15.580	29,4
2021	11.770	4.670	16.440	28,4
2022	12.255	4.730	16.985	27,8

Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT. Estadística d'afiliacions i atur registrat. I Observatori del Treball i el Model Productiu (mateixes fonts per abans de 2020).

*RETA: règim especial dels treballadors autònoms.

La gran majoria de l'activitat laboral a Castelldefels es realitza al sector serveis (86,1%), seguit de la construcció (7,4%). En línia amb l'estructura empresarial analitzada en l'apartat anterior, la indústria representa el 6,4% de l'ocupació (taula 4.7).

- En comparació amb la comarca, l'ocupació es concentra molt més en els serveis (86,9% vs. 76,8%).

Els i les treballadores en règim autònom tenen un pes molt gran en el règim de la construcció (44,7%) i també en els serveis (27,2%).

- Donat el diferent pes del treball autònom, les diferències de règim i sector en comparació amb la comarca són també molt clares.

Taula 4.7. Sectors d'activitat segons règim 2022. Comparativa comarcal

	Comparativa					
	Baix Llobregat			Castelldefels		
	Total desembre 2022	% sobre el total	% RETA	Total desembre 2022	% sobre el total	% d'assalariats
	Total					
Agricultura	495	0,1	70,7	5	0,0	100,0
Indústria	53.680	15,6	5,9	1.090	6,4	17,0
Construcció	25.740	7,5	25,6	1.265	7,4	44,7
Serveis	264.635	76,8	14,6	14.620	86,1	27,2
Total	344.550	100	14,2	16.985	100	27,8
	Assalariats/ades					
Agricultura	145	0,0		0	0,0	
Indústria	50.500	17,1		905	7,4	
Construcció	19.160	6,5		700	5,7	
Serveis	225.935	76,4		10.650	86,9	
Total	295.740	100		12.255	100	
	Treball per compte propi					
Agricultura	350	0,7		5	0,1	
Indústria	3.180	6,5		185	3,9	
Construcció	6.580	13,5		565	11,9	
Serveis	38.700	79,3		3.970	83,9	
Total	48.810	100		4.730	100	

Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT. Estadística d'afiliacions i atur registrat.

Cal valorar **fins a quin punt el pes més gran de la RETA condiciona la cobertura de prestacions i els suports institucionals** des de les administracions. Al seu torn, la **reducció de la RETA podria implicar una pèrdua de massa empresarial.**

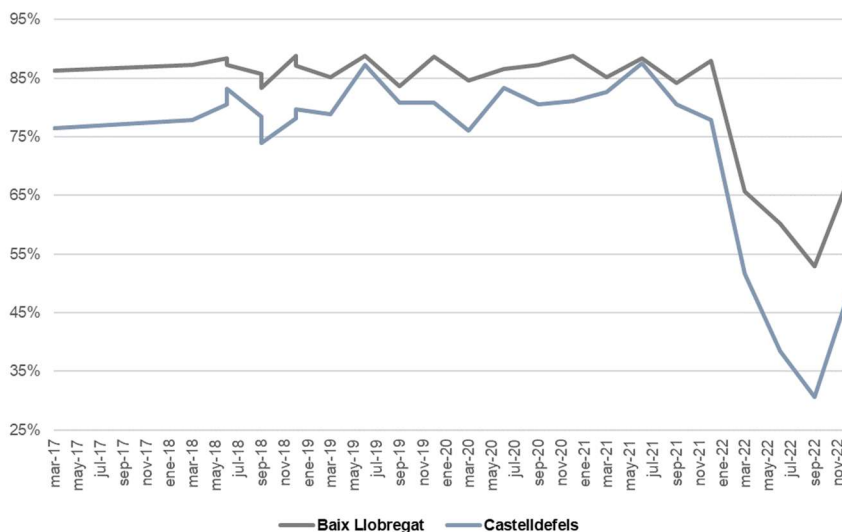
4.4. Temporalitat

A Castelldefels la contractació **solia ser majoritàriament temporal (76,40% en 2017, març), però s'ha transformat radicalment**, de manera que la temporalitat **ha passat a ser del 51,64% (març 2022)**. De fet, hi ha hagut moments de taxes entorn el 30% (ex. set .2022).

- En general, **Castelldefels en el darrer quinquenni mostrava una temporalitat inferior a la de la comarca** (entorn de 8 punts menys), i **actualment aquesta distància és encara major**. Així per exemple, a desembre de 2022, a Castelldefels la contractació temporal va ser del 48,51% i al Baix Llobregat en conjunt del 68,01%.

D'aquesta manera, es pot afirmar que en general, la reducció de la temporalitat, almenys formal, ha estat més intensa a Castelldefels, arran de la reforma laboral de 2022.

**Gràfic 4.3. Taxa de temporalitat de les contractacions. 2017-2022
Comparativa comarcal.**



Any	Baix Llobregat	Castelldefels
mar-17	86,28	76,40
jun-18	88,37	80,46
sep-18	85,77	78,48
dic-18	88,77	78,15
mar-18	87,22	77,81
jun-18	87,26	83,14
sep-18	83,26	74,00
dic-18	87,13	79,68
mar-19	85,20	78,85
jun-19	88,85	87,21
sep-19	83,66	80,74
dic-19	88,62	80,87
mar-20	84,57	76,06
jun-20	86,62	83,29
sep-20	87,21	80,52
dic-20	88,74	81,07
mar-21	85,11	82,60
jun-21	88,43	87,53
sep-21	84,16	80,54
dic-21	87,92	77,86
mar-22	65,65	51,64
jun-22	60,14	38,43
sep-22	52,87	30,58
dic-22	68,01	48,51

Font: Elaboració pròpia partir de DIBA. Hermes. A partir del Registre de la Seguretat Social.

Si es prenen com a referència les dades del conjunt de l'any, és interessant analitzar les **deferències entre abans i després de la reforma laboral de 2022**. Com es pot observar (taula 4.8) **a Castelldefels en 2021 entre les dones la taxa de temporalitat va ser molt similar a la dels homes (82,9% vs.83,4%)**.

En 2022, la taxa de temporalitat dels homes es va reduir més intensament que la de les dones (-44,1 punts comparat amb 39,5 punts), de manera que entre les dones actualment la temporalitat és superior a la dels homes (43,7% vs. 39,4%).

- Si es compara amb la comarca les tendències són similars però els magnituds força diferents (menor reducció de la temporalitat en la comarca).

Taula 4.8. Taxa de temporalitat segons gènere. 2021 i 2022. Comparativa comarcal

Any	Baix Llobregat					
	Homes		Dones		Totals	
	Taxa temporalitat	Variació	Taxa temporalitat	Variació	Taxa temporalitat	Variació
2021	86,7		87,9		87,2	
2022	62,3	-24,5	65,5	-22,4	63,8	-23,5

Any	Castelldefels					
	Homes		Dones		Totals	
	Taxa temporalitat	Variació	Taxa temporalitat	Variació	Taxa temporalitat	Variació
2021	83,4		82,9		83,2	
2022	39,4	-44,1	43,4	-39,5	41,4	-41,8

Font: Elaboració pròpia partir de l'Observatori del Treball i el Model Productiu A partir del Registre de la Seguretat Social.

Quant a l'edat (taula 4.9), en 2021 entre els més joves la taxa de temporalitat de les noves contractacions era molt superior a la de les persones a partir de 30 anys. Per exemple, entre els menors de 20 era del 91,7% i entre els 30 i 44 anys del 80,3%. La reducció de la temporalitat en 2022 ha estat més intensa entre els joves (-47,8 punts) de manera que les taxes de temporalitat s'han anivellat entre els diferents grups d'edat (si comparem els mateixos grups d'edat són del 43,9% i el 39,5%).

- Com en el cas anterior els canvis a la comarca tenen un comportament similar, però amb magnitud diferent (quasi 20 punts de diferència).

Taula 4.9. Taxa de temporalitat segons edats. 2021 i 2022. Comparativa comarcal

Any	Baix Llobregat											
	Menys de 20		De 20 a 24		De 25 a 29		De 30 a 44		45 i més		Totals	
	Taxa temp.	Var.	Taxa temp.	Var.	Taxa temp.	Var.	Taxa temp.	Var.	Taxa temp.	Var.	Taxa temp.	Var.
2021	93,0		92,2		86,3		85,0		84,7		87,2	
2022	65,8	-27,2	68,7	-23,5	62,7	-23,6	61,5	-23,5	62,4	-22,3	63,8	-23,5

Any	Castelldefels											
	Menys de 20		De 20 a 24		De 25 a 29		De 30 a 44		45 i més		Totals	
	Taxa temp.	Var.	Taxa temp.	Var.	Taxa temp.	Var.	Taxa temp.	Var.	Taxa temp.	Var.	Taxa temp.	Var.
2021	91,7		87,7		83,0		80,3		79,7		83,2	0,0
2022	43,9	-47,8	43,3	-44,4	41,0	-42,0	39,5	-40,8	41,3	-38,4	41,4	-41,8

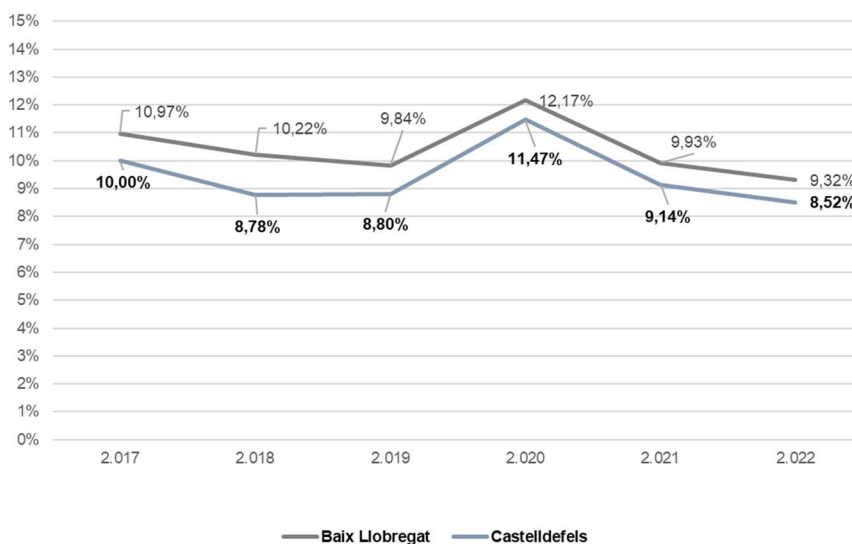
Font: Elaboració pròpia partir de l'Observatori del Treball i el Model Productiu A partir del Registre de la Seguretat Social.

4.5. Atur

En relació amb l'atur (gràfics 4.4 i 4.5), **en 2022 la taxa d'atur registral de Castelldefels era del 8,52%** (setembre). Cal tenir present que es tracta d'una taxa que es calcula sobre el total de persones actives potencials registrades de manera que sol estar força per sota de les taxes d'atur oficials (amb metodologia EPA).

- En general, Castelldefels sol **tenir un atur registral per sota de la situació de la comarca**. Així per exemple, el setembre de 2022 **la taxa d'atur registral municipal era del 8,52% i al Baix Llobregat del 9,32%**.
- Les evolucions anuals i quinquennals tenen un ritme similar a la comarca i Castelldefels. Concretament, **des de 2017 la taxa ha anat decreixent a poc a poc**, fins a un mínim pre-pandèmia de l'8,80% i **un cop passada la pandèmia ha tornat a iniciar un descens situant-se en nivells inferiors que abans de la pandèmia**.

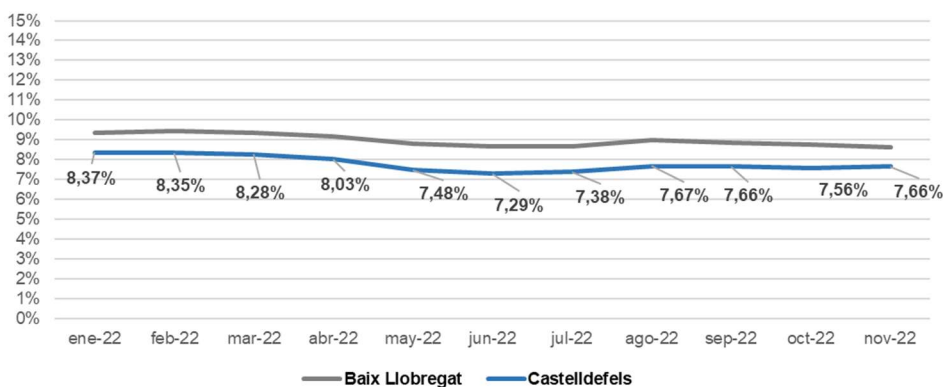
Gràfic 4.4. Taxa d'atur registral 2017-2022. Comparativa comarcal. Data de referència setembre.



Font: Elaboració pròpia partir de DIBA. Hermes. A partir del Registre de la Seguretat Social i Vides laborals

- L'anàlisi mensual del darrer any permet visualitzar encara més la tendència a **decrèixer de la taxa d'atur registral a Castelldefels**.

Gràfic 4.5. Taxa d'atur registral 2022. Detall mesos. Comparativa comarcal.



Font: Elaboració pròpia partir de l'Observatori del Treball i el Model Productiu, a partir del Registre de la Seguretat Social i Vides laborals

Actualment, es poden analitzar gran diversitat de dades sobre les característiques de l'atur registrat, d'entre les quals s'ha seleccionat el perfil bàsic que ofereix la DIBA (taula 4.10).

D'acord amb aquest perfil, **Castelldefels tenia en 2022 (setembre), 2.442 persones registrades a l'atur, que representaven el 6,9% de l'atur registrat a la comarca.**

Es pot observar que les persones aturades són **en major proporció dones (57,9%)**, i amb un percentatge molt elevat de persones **majors de 45 anys (33,1%)**, a més del 26,9% de persones de 30 a 44 anys.

- Quant al gènere i l'edat, **no es detecta un perfil diferencial** si es compara amb la comarca.

Les persones aturades registrades i residents a Castelldefels, en concordança amb l'estructura de la producció (capítol 3) i de les afiliacions (primer apartat d'aquest capítol), són fonamentalment de treballadors i treballadores del **sector serveis (79,9%)**. **Tenien ocupacions en la restauració, personals i venedors (25,6%) i, en segon lloc, elementals (19,3%)**.

El 62,9% té educació general, si bé una part important té qualificació superior (23,1%), sumant tècnics-professionals superiors i universitaris (similar si es consideren els altres estudis post-secundaris).

- A Castelldefels, en comparació amb la comarca, hi ha menor percentatge de persones aturades registrades que es dedicaven a la indústria (7,1% vs. 12,3%) i més al sector serveis (79,9% vs. 74,1%).
- Al municipi hi ha un **percentatge superior de persones amb qualificació superior (17,4% comparat amb 23,1%)** i un major percentatge de persones que eren directives i gerents (17,7% del conjunt de la comarca) o professional científic i intel·lectual (12% de la comarca).

La qualificació de la població s'analitza en el següent capítol.

Taula 4.10. Perfil de l'atur. Comparativa comarcal. Setembre 2022

		Comparativa					
		Baix Llobregat		Castelldefels			
		Setembre 2022	% sobre el total	Setembre 2022	% sobre el total	% sobre la comarca	
Sexe	Homes	14.765	41,5	1.028	42,1	7,0	
	Dones	20.776	58,5	1.414	57,9	6,8	
Edats	Menors de 20 anys	1.897	5,3	113	4,6	6,0	
	De 20 a 24 anys	5.402	15,2	395	16,2	7,3	
	De 25 a 29 anys	6.974	19,6	469	19,2	6,7	
	De 30 a 44 anys	9.080	25,5	657	26,9	7,2	
	Majors de 45 anys	12.188	34,3	808	33,1	6,6	
Sector	Agricultura	201	0,6	4	0,2	2,0	
	Indústria	4.386	12,3	181	7,4	4,1	
	Construcció	2.608	7,3	177	7,2	6,8	
	Serveis	26.349	74,1	1.952	79,9	7,4	
	Sense ocupació anterior	1.997	5,6	128	5,2	6,4	
Ocupació	Directors i gerents	560	1,6	99	4,1	17,7	
	Professionals científics i intel·lectuals	2.271	6,4	273	11,2	12,0	
	Tècnics i professionals de suport	3.340	9,4	280	11,5	8,4	
	Empleats d'oficina, comptables i administratius	4.801	13,5	407	16,7	8,5	
	Treballadors de restauració, personals i venedors	7.946	22,4	626	25,6	7,9	
	Treballadors act. agrícoles, ramaderes i pesqueres	229	0,6	20	0,8	8,7	
	Artesans, treballadors indústries i construcció	3.232	9,1	175	7,2	5,4	
	Operadors d'instal·lacions i màquines, i muntadors	2.073	5,8	90	3,7	4,3	
	Ocupacions elementals	11.086	31,2	472	19,3	4,3	
	Ocupacions militars	3	0,0	0	0,0	0,0	
	Nivell d'estudis	Sense estudis	314	0,9	3	0,1	1,0
		Estudis primaris incomplets	721	2,0	22	0,9	3,1
		Estudis primaris complets	1.283	3,6	69	2,8	5,4
Programes formació professional		4.105	11,6	246	10,1	6,0	
Educació general		22.919	64,5	1.535	62,9	6,7	
Tècnics-professionals superiors		3.167	8,9	221	9,0	7,0	
Universitaris primer cicle		740	2,1	84	3,4	11,4	
Universitaris segon i tercer cicle		2.262	6,4	258	10,6	11,4	
Altres estudis post-secundaris	30	0,1	4	0,2	13,3		
TOTAL		35.541	100	2.442	100	6,9	

Font: Elaboració pròpia partir de DIBA. Hermes. A partir del Registre de la Seguretat Social.

4.6. Cobertura de les prestacions

El darrer indicador relacionat amb el mercat de treball i la vulnerabilitat és la taxa de cobertura de les prestacions en situació d'atur (gràfic 4.6).

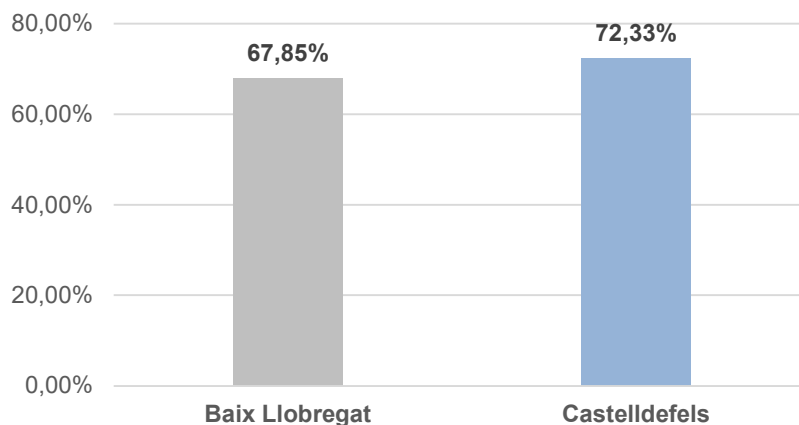
En desembre de 2022, darrera dada disponible, a Castelldefels el **72,33% de les persones inscrites com a demandants d'ocupació reben alguna prestació**²⁰. O, cosa que és el mateix, **el 28% no rep cap prestació**.

²⁰ Informació accessible a: https://xodel.diba.cat/sites/xodel.diba.cat/files/nota_prestacions_desocupacio.pdf

- La cobertura és **més elevada a Castelldefels que al conjunt de la comarca (67,85%)**.

A l'hora d'interpretar aquesta taxa cal tenir present i valorar també fins a quin punt la població que treballava per compte propi està inclosa així com altres col·lectius amb dinàmiques més alienes al registre d'atur (p. ex. persones estrangeres).

Gràfic 4.6. Taxa de cobertura de les prestacions d'atur per desocupació. Desembre 2022. Comparativa comarcal.



Font: Elaboració pròpia partir de DIBA. Hermes. A partir del Registre de la Seguretat Social i altres fonts.

El **65,9% de les prestacions d'atur són contributives i, en segon lloc, se situen les assistencials (31,2%)**. En conjunt, s'observa un **augment de les prestacions (+10,3%) i de la cobertura (-8,41 punts percentuals)**.

- A Castelldefels, en el darrer any, **la millora de la cobertura és més intensa que en el conjunt de la comarca (+8,41 comparat amb +5,44%)**, ja que han crescut més les prestacions (+10,3% vs. +2,2%).
- **Es tracta en major mesura de prestacions contributives (65,9% comparat amb 58,9%)**. Cal valorar si la qualitat de l'ocupació, per exemple, quant a estabilitat, pot estar darrere d'aquesta diferència.

Taula 4.11. Detall de les prestacions per atur . Comparativa comarcal. Desembre 2022

	Comparativa					
	Baix Llobregat			Castelldefels		
	Persones	% Variació interanual	% sobre el total	Persones	% Variació interanual	% sobre el total
Nivell contributiu	13.679	11,6%	58,2	1.176	19,8%	65,9
Nivell assistencial (Subsidi)	9.141	-6,7%	38,9	568	0,0%	31,8
Renda activa	689	-28,0%	2,9	41	-40,6%	2,3
Total prestacions	23.509	2,2%	100,0	1.785	10,3%	100,0
Taxa de cobertura total	67,85%	5,44pp		72,33%	8,41pp	

Font: Elaboració pròpia partir de DIBA. Hermes. A partir del Registre de la Seguretat Social i altres fonts.
pp: punts percentuals

4.7. Dimensió laboral: síntesi

1. Població activa i activa registrada

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • En 2021 el mercat potencial per edat (16-64 anys) és de 45.693 persones, el 65% de la població resident al municipi. <ul style="list-style-type: none"> ✓ 35 a 44 anys (24,6%) i de 45 a 54 anys (27,3%). ✓ 25 a 34 anys (15,9%) i de 16 a 24 anys (14,0%) representen una menor proporció (30% en conjunt). ✓ Les diferències segons gènere són escasses i tampoc se n'observen en relació amb la comarca. • 29.626 hab. població activa registrada (2020), és a dir, del 43,9% de la població total i el 64,8% de la població potencialment activa. <ul style="list-style-type: none"> ✓ Inferior entre dones (62,6%) ✓ Força més baix que en el conjunt de la comarca (72,1%).
----------------	--

Alertes i interrogants	<ul style="list-style-type: none"> • Una part reduïda de la població potencialment activa de Castelldefels compon el mercat de treball registrat (64,8%). <ul style="list-style-type: none"> ✓ Cal considerar el perfil d'edat, a partir dels 30 com el més nombrós. • La falta de disponibilitat de les dades amb la mateixa metodologia condiona de manera important tant l'anàlisi de l'evolució com la projecció del mercat de treball potencial i l'atur. L'estimació realitzada identificaria quasi 10.000 persones menys de població activa registrada).
-------------------------------	--

2. Afiliacions

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • A Castelldefels (2022, desembre) es registren un total 16.985 persones afiliades, el 27,8% són treballadors/es autònom/es. <ul style="list-style-type: none"> ✓ Força superior que a la comarca (14,2%). • En el darrer quinquenni, malgrat la pandèmia de 2020, l'afiliació ha crescut en +3,6%. <ul style="list-style-type: none"> ✓ El treball autònom perd pes (5 punts menys que en 2017, 31,7%). ✓ L'afiliació assalariada ha crescut (+9,5) i la RETA s'han reduït (-9,1)
----------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> • La gran majoria es realitza al sector serveis (86,1%), seguit de la construcció (7,4%). ✓ En comparació amb la comarca, l'ocupació es concentra molt més en els serveis (86,9% vs. 76,8%). • Els i les treballadores en règim autònom tenen un pes molt gran en el règim de la construcció (44,7%) i també en els serveis (27,2%).
--	--

Alertes i interrogants	<ul style="list-style-type: none"> • Cal valorar fins a quin punt el pes més gran de la RETA condiciona la cobertura de prestacions i els suports institucionals des de les administracions. • I si, la reducció de la RETA podria implicar una pèrdua de massa empresarial.
------------------------	--

3. Temporalitat

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • La contractació solia ser majoritàriament temporal (76,40% en 2017, març), però s'ha transformat radicalment, de manera que la temporalitat ha passat a ser del 51,64% (març 2022). ✓ En el darrer quinquenni era inferior a la de la comarca (entorn de 8 punts menys), i actualment aquesta distància és encara major (quasi 20 punts). ✓ En 2022, la taxa de temporalitat dels homes es va reduir més intensament que la de les dones (-44,1 punts comparat amb 39,5 punts), de manera que entre les dones actualment la temporalitat és superior a la dels homes (43,7% vs. 39,4%). ✓ La reducció de la temporalitat en 2022 ha estat més intensa entre els joves (-47,8 punts) de manera que les taxes de temporalitat s'han anivellat entre els diferents grups d'edat (si comparem els mateixos grups d'edat són del 43,9% i el 39,5%).
---------	--

Alertes i interrogants	<ul style="list-style-type: none"> • D'aquesta manera, es pot afirmar que en general, la reducció de la temporalitat, almenys formal, ha estat més intensa a Castelldefels, arran de la reforma laboral de 2022. • I que ha repercutit positivament en els col·lectius més afectats (com els joves).
------------------------	---

4. Atur

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • En 2022 la taxa d'atur registral de Castelldefels era del 8,52% (setembre). <ul style="list-style-type: none"> ✓ Per sota de la situació de la comarca (8,52% i al Baix Llobregat del 9,32%). ✓ Des de 2017 la taxa ha anat decreixent a poc a poc, fins a un mínim pre-pandèmia de l'8,80% i un cop passada la pandèmia ha tornat a iniciar un descens situant-se en nivells inferiors que abans de la pandèmia. • 2022 (setembre), 2.442 persones registrades a l'atur <ul style="list-style-type: none"> ✓ Representaven el 6,9% de l'atur registrat a la comarca. • Perfil: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Major proporció de dones (57,9%) ✓ Percentatge molt elevat de persones majors de 45 anys (33,1%), a més del 26,9% de persones de 30 a 44 anys. ✓ Del sector serveis (79,9%). ✓ Ocupacions en la restauració, personals i venedors (25,6%) i, en segon lloc, elementals (19,3%). ✓ El 62,9% té educació general, si bé una part important té qualificació superior (23,1%). • Si es compara amb la comarca: <ul style="list-style-type: none"> ✓ No hi ha diferències rellevants per gènere i edat ✓ Menor percentatge de la indústria (7,1% vs. 12,3%) i més al sector serveis (79,9% vs. 74,1%). ✓ Percentatge superior de persones amb qualificació superior (17,4% comparat amb 23,1%) i un major percentatge de persones que eren directives i gerents (17,7% del conjunt de la comarca) o professional científic i intel·lectual (12% de la comarca).
----------------	--

Alertes i interrogants	<ul style="list-style-type: none"> • El bon ritme de reducció de l'atur registral, cal contextualitzar-lo en la diferència de registre amb les dades EPA. • Cal tenir present, el perfil més qualificat i les ocupacions que han dut a terme en la darrera etapa professional.
-------------------------------	--

5. Cobertura de les prestacions

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • (Desembre de 2022), el 72,33% de les persones inscrites com a demandants d'ocupació reben alguna prestació. O, cosa que és el mateix, el 28% no rep cap prestació. <ul style="list-style-type: none"> ✓ La cobertura és més elevada a Castelldefels que al conjunt de la comarca (67,85%).
----------------	---

	<ul style="list-style-type: none">• El 65,9% de les prestacions d'atur són contributives i, en segon lloc, se situen les assistencials (31%):<ul style="list-style-type: none">✓ S'observa un augment de les prestacions (+10,3%) i de la cobertura (-8,41 punts percentuals).✓ La millora de la cobertura és més intensa que en el conjunt de la comarca (+8,41 comparat amb +5,44%),✓ En major mesura de prestacions contributives (65,9% comparat amb 58,9%).
--	---

Alertes i interrogants	<ul style="list-style-type: none">• Cal valorar si la qualitat de l'ocupació, per exemple, quant a estabilitat, pot estar darrere d'aquesta diferència.
-------------------------------	---

5 Dimensió educativa i formativa

5.1. Introducció

L'educació, la família i el mercat de treball són tres dels fonaments socials determinants en les capacitats i les oportunitats de la ciutadania i en la construcció de la identitat. **L'etapa de la infantesa i la de la joventut són les que cospen la major part dels recursos del sistema educatiu.** Joves i nens i nenes interaccionen entre escola i família a través de la socialització i aprenen valors, normes, hàbits i actituds, així com habilitats socials. Les xarxes familiars (apartat següent) han experimentat transformacions que han repercutit en el sistema escolar, al qui se li atribueixen responsabilitats tant en la socialització com en l'atenció temporal, ja que les famílies disposen de menys temps per la cura i l'atenció educativa dels fills i filles.

En l'àmbit de l'educació i la formació com en d'altres àmbits també han proliferat fonts de dades i organismes d'anàlisi i posicionament. Tot i això, la disponibilitat de dades no sempre és tan real com pot semblar, especialment a escala municipal, en la que hi ha dificultats per disposar de **dades estables, fiables i comparables al llarg del temps.**

En el cas de Castelldefels, les consultes realitzades informen que actualment no es disposen d'anàlisis municipals sobre alguns fenòmens com la projecció escolar, l'absentisme escolar, o les transicions entre escola i treball. Això no obstant, es disposa del Pla Local de Joventut 2020-2026²¹, si bé no es fa referència a les dades quantitatives que hagin pogut formar part de la diagnosi.

Si bé l'abordatge de l'educació i la formació pot ser força complexa, en el següent informe, amb voluntat de síntesi, s'analitzen els següents indicadors:

- Nivell d'estudis de la població
- Oferta educativa: centres i nivells
- Escolarització de 0 a 2 anys
- Fracàs escolar
- Formació d'adults
- Projeccions de població en edat escolar
- Problemàtiques i persones usuàries de Serveis Socials relacionades amb aquesta dimensió
- Despesa de Serveis Socials relacionades amb aquesta dimensió
- Nombre casos d'absentisme
- Segregació escolar: índex de dissimilitud
- Despesa i infants acompanyats amb el suport del programa municipal d'extraescolars.

²¹ Accessible a (enllaç validat a data gener 2023): <https://www.jovesdecastelldefels.org/pla-local-de-joventut/>

5.2. Nivell d'estudis

En primer lloc, cal tenir present que el coneixement del nivell d'estudis de la població ha estat una de les mancances més rellevants a Catalunya, especialment a escala local. Per subsanar-lo habitualment s'han fet enquestes a mida, ja que les oficials no solen tenir representativitat municipal. Les dades municipals es podien disposar quan es publicaven els censos de població. Fins fa poc, les dades més recents eren les del cens 2011, que no obstant no va ser un cens, sinó una enquesta. Aquesta operació no està prevista que s'actualitzi fins a 2023²².

Afortunadament, altres procediments s'han anat consolidant per avançar en el coneixement d'aquest fenomen. Concretament, l'IDESCAT ha publicat recentment l'Estadística dels estudis de la població (EEP)²³, que analitza la integració de diverses fonts d'informació, i en fa una aproximació que es considera oficial.

D'acord amb aquesta font (taula 5.1), a Castelldefels en 2019 (darrera dada publicada) **el 41,4% de la població de 15 anys i més tenia estudis superiors**, principalment Graus (14,5 i 13,4%) i en menor proporció CFGS (10,1%).

En segon lloc, el **26,2% tenia estudis secundaris postobligatoris**, principalment de Batxillerat (17,5%) i quasi la meitat CFGM (8,7%).

Cal no oblidar que el 12,7% no ha superat els estudis primaris i el 19,7% només tindria l'ESO.

- Com es pot observar el **nivell formatiu de la població de Castelldefels és molt diferent del de la comarca**: el percentatge de **persones amb formació superior és molt elevat** (41,4% comparat amb el 31,0%). En termes relatius es tradueix principalment en menor proporció de persones amb ESO o inferior que en la comarca (27,6% tenen ESO a la comarca, i només el 19,7% al municipi).
- A escala municipal, **entre les dones destaca el percentatge de les que no tenen estudis** (10,6% entre els homes i 14,7% entre les dones), si bé **entre la resta de nivells formatius les diferències per gènere són escasses**.

²² El cens 2021 no preveu difondre resultats fins el 2023 a escala Estatal (enllaç validat a data gener 2023): https://www.ine.es/censos2021/censos2021_calendario.html

²³ Més informació sobre el procediment metodològic a (enllaç validat a data gener 2023): <https://www.idescat.cat/pub/?id=eep>

Taula 5.1. Població de 15 anys i més segons nivell educatiu i gènere, 2019. Comparativa comarcal

	Comparativa					
	Baix Llobregat			Castelldefels		
	Home	Dona	Total	Home	Dona	Total
Totals						
Sense estudis	49.201	70.518	119.719	2.890	4.210	7.100
No sap llegir o escriure	411	2.148	2.559	13	98	111
Sense estudis	9.311	16.396	25.707	64	131	195
Primaris	39.479	51.974	91.453	2.813	3.981	6.794
ESO	99.899	90.721	190.620	5.775	5.236	11.011
Secundaris segona etapa	86.557	79.976	166.533	7.416	7.222	14.638
Batxillerat	44.366	43.643	88.009	4.934	4.859	9.793
CFGM	42.191	36.333	78.524	2.482	2.363	4.845
Superiors	101.034	112.973	214.007	11.216	11.966	23.182
CFGS	40.509	35.580	76.089	2.986	2.650	5.636
Grau de fins a 240 ECTS	28.091	38.227	66.318	3.716	4.392	8.108
Grau de més de 240 ECTS	25.360	30.308	55.668	3.551	3.942	7.493
Màster i similars	4.667	6.785	11.452	548	726	1.274
Doctorat	2.407	2.073	4.480	415	256	671
Total	336.691	354.188	690.879	27.297	28.634	55.931
%						
Sense estudis	14,6	19,9	17,3	10,6	14,7	12,7
No sap llegir o escriure	0,1	0,6	0,4	0,0	0,3	0,2
Sense estudis	2,8	4,6	3,7	0,2	0,5	0,3
Primaris	11,7	14,7	13,2	10,3	13,9	12,1
ESO	29,7	25,6	27,6	21,2	18,3	19,7
Secundaris segona etapa	25,7	22,6	24,1	27,2	25,2	26,2
Batxillerat	13,2	12,3	12,7	18,1	17,0	17,5
CFGM	12,5	10,3	11,4	9,1	8,3	8,7
Superiors	30,0	31,9	31,0	41,1	41,8	41,4
CFGS	12,0	10,0	11,0	10,9	9,3	10,1
Grau de fins a 240 ECTS	8,3	10,8	9,6	13,6	15,3	14,5
Grau de més de 240 ECTS	7,5	8,6	8,1	13,0	13,8	13,4
Màster i similars	1,4	1,9	1,7	2,0	2,5	2,3
Doctorat	0,7	0,6	0,6	1,5	0,9	1,2
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT, EET, 2019.

La font permet analitzar algunes característiques com l'edat i la nacionalitat, a més del gènere, ja comentat (taula 5.2). Donada la importància de la nacionalitat a Castelldefels, es focalitza l'estudi en aquesta variable. En 2019, entre la població de 15 anys i més **el percentatge de població amb formació superior és més elevat entre la població de nacionalitat estrangera (47,2%) que de nacionalitat espanyola (40,2%)**.

Aquesta dada pot veure's afectada pel fet que la població estrangera sigui més jove, si bé la font no difon dades amb aquest detall retallant la població de 65 anys i més, com tampoc permet distingir entre nacionalitat comunitària i extracomunitària.

La segona diferència que cal mencionar és que **entre la població de nacionalitat espanyola hi ha major proporció de persones amb ESO (21,5% vs. 13,5%)**.

- De nou, el gènere aporta escassos matisos a aquestes diferències en termes relatius, si bé es recomana fer una lectura de les dades absolutes (nombre de persones) en possibles implicacions sobre polítiques i programes, en les que sí que és rellevant per exemple, que hi hagi 3.353 dones de nacionalitat espanyola amb formació primària i només 2.222 homes).

**Taula 5.2. Població de 15 anys i més segons nivell educatiu, gènere i nacionalitat. 2019.
Comparativa comarcal**

	Comparativa								
	Espanyola			Estrangera			Estrangera		
	Home	Dona	Total	Home	Dona	Total	Home	Dona	Total
	Totals			Totals			Totals		
Sense estudis	2.222	3.353	5.575	591	628	1.219	2.890	4.210	7.100
No sap llegir o escriure	13	98	111
Sense estudis	64	131	195
Primaris	2.222	3.353	5.575	591	628	1.219	2.813	3.981	6.794
ESO	4.866	4.575	9.441	909	661	1.570	5.775	5.236	11.011
Secundaris segona etapa	5.685	5.602	11.287	1.731	1.620	3.351	7.416	7.222	14.638
Batxillerat	3.444	3.469	6.913	1.490	1.390	2.880	4.934	4.859	9.793
CFGM	2.241	2.133	4.374	241	230	471	2.482	2.363	4.845
Superiors	8.487	9.201	17.688	2.729	2.765	5.494	11.216	11.966	23.182
CFGS	2.555	2.286	4.841	431	364	795	2.986	2.650	5.636
Grau de fins a 240 ECTS	2.683	3.295	5.978	1.033	1.097	2.130	3.716	4.392	8.108
Grau de més de 240 ECTS	2.552	2.836	5.388	999	1.106	2.105	3.551	3.942	7.493
Màster i similars	408	592	1.000	140	134	274	548	726	1.274
Doctorat	289	192	481	126	64	190	415	256	671
Total	21.260	22.731	43.991	5.960	5.674	11.634	27.297	28.634	55.931
	%								
	Totals			Totals			Totals		
Sense estudis	10,5	14,8	12,7	9,9	11,1	10,5	10,6	14,7	12,7
No sap llegir o escriure	0,0	0,3	0,2
Sense estudis	0,2	0,5	0,3
Primaris	10,5	14,8	12,7	9,9	11,1	10,5	10,3	13,9	12,1
ESO	22,9	20,1	21,5	15,3	11,6	13,5	21,2	18,3	19,7
Secundaris segona etapa	26,7	24,6	25,7	29,0	28,6	28,8	27,2	25,2	26,2
Batxillerat	16,2	15,3	15,7	25,0	24,5	24,8	18,1	17,0	17,5
CFGM	10,5	9,4	9,9	4,0	4,1	4,0	9,1	8,3	8,7
Superiors	39,9	40,5	40,2	45,8	48,7	47,2	41,1	41,8	41,4
CFGS	12,0	10,1	11,0	7,2	6,4	6,8	10,9	9,3	10,1
Grau de fins a 240 ECTS	12,6	14,5	13,6	17,3	19,3	18,3	13,6	15,3	14,5
Grau de més de 240 ECTS	12,0	12,5	12,2	16,8	19,5	18,1	13,0	13,8	13,4
Màster i similars	1,9	2,6	2,3	2,3	2,4	2,4	2,0	2,5	2,3
Doctorat	1,4	0,8	1,1	2,1	1,1	1,6	1,5	0,9	1,2
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT, EET, 2019.

5.3. Oferta formativa: centres i nivells

Quant a l'oferta educativa (taula 5.3) és determinant en l'estudi de la vulnerabilitat en tant que, com és conegut, els centres privats i els públics absorbeixen i gestionen diferent les desigualtats socials²⁴.

En 2022 (cal entendre que en el curs 2021-2022), segons difon el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya a través del portal de dades obertes²⁵, a Castelldefels el 39,4% de l'oferta de centres és privada.

- Aquest percentatge és superior al de la comarca (30,8%), de manera que el 8,5% dels centres privats de la comarca estan a Castelldefels, per contra d'un 5,8% dels centres públics.

²⁴ Cuevas, J. (2020). *Estat i evolució de la segregació escolar a Catalunya*. Fundació Bofill. Accessible a (enllaç validat a data gener 2023):

https://scholar.google.es/scholar?hl=es&as_sdt=0%2C5&q=Estat+i+evolució%3C3%B3+de+la+segregació%3C3%B3+escolar+a+Cataluny&btnG=#d=gs_cit&t=1676140032295&u=%2Fscholar%3Fq%3Dinfo%3Adesb-3UNVPEJ%3Ascholar.google.com%2F%26output%3Dcite%26scirp%3D0%26hl%3Des

²⁵ Accessible a (enllaç validat a data gener 2023, dades actualitzats a data març 2022):

<https://analisi.transparenciacatalunya.cat/Educaci-/Oferta-educativa-dels-estudis-obligatoris/vaht-2sjk>

Taula 5.3. Nombre de centres educatius segons titularitat. 2021-2022. Comparativa comarcal

	Comparativa	
	Baix Llobregat	Castelldefels
	Total	
Públic	343	20
Privat	153	13
Total	496	33
	% per territori	
Públic	69,2	60,6
Privat	30,8	39,4
Total	100,0	100,0
	% per titularitat	
Públic	100,0	5,8
Privat	100,0	8,5
Total	100,0	6,7

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del departament d'Ensenyament 2021-2022. Consulta a Dades Obertes.

Si s'analitzen les dades pels principals tipus d'ensenyaments (taula 5.4), es pot observar que a **Castelldefels a infantil de 2n cicle i primària, el percentatge de centres públics és molt superior (29%)**. En canvi, **infantil 1r cicle (60%) i ESO (50%) és superior el percentatge de centres privats**.

Al seu torn, els centres de **Batxillerat són en molta major proporció centres públics (80%)**. **Cal analitzar els centres estrangers que lògicament són privats**, i que, de moment, no permeten la classificació segons els nivells espanyols.

Cal tenir present que aquests valors no es poden sumar, ja que hi ha centres que imparteixen més d'un nivell.

- Si es compara amb la comarca, es detecta que a Castelldefels **el percentatge de centres privats és superior a 1r infantil de primer cicle (49,3% vs. 60,0%), i també a l'ESO (44,2% vs. 50,0%), i per contra inferior a batxillerat (30,3% vs. 20,0%)**.
- Igualment, cal valorar que **el 25,0% dels centres estrangers de la comarca estan a Castelldefels**.

Taula 5.4. Nombre de centres educatius segons titularitat i nivell. 2021-2022. Comparativa comarcal

		Comparativa		Comparativa		Castell- defels
		Baix Llobregat	Castell- defels	Baix Llobregat	Castell- defels	
	Total	% per territori				% per titularitat
EINF1C	Públic	76	4	50,7	40,0	5,3
	Privat	74	6	49,3	60,0	8,1
	Total	150	10	100,0	100,0	6,7
EINF2C	Públic	158	10	71,5	71,4	6,3
	Privat	63	4	28,5	28,6	6,3
	Total	221	14	100,0	100,0	6,3
EPRI	Públic	159	10	72,3	71,4	6,3
	Privat	61	4	27,7	28,6	6,6
	Total	220	14	100,0	100,0	6,4
ESO	Públic	67	4	55,8	50,0	6,0
	Privat	53	4	44,2	50,0	7,5
	Total	120	8	100,0	100,0	6,7
BATX	Públic	53	4	69,7	80,0	7,5
	Privat	23	1	30,3	20,0	4,3
	Total	76	5	100,0	100,0	6,6
Estrangers	Privat	8	2	100,0	100,0	25,0

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del departament d'Ensenyament 2021-2022. Consulta a Dades Obertes.

5.4. Escolarització de 0-2 anys

Com és conegut, l'escolarització de 0 a 2 anys no és obligatòria. Tanmateix, el paradigma sobre l'impacte d'aquesta en les desigualtats ha anat prenent rellevància en els darrers anys. Entre altres evidències, s'han identificat majors nivells d'activitat femenina en el mercat de treball i millors resultats educatius. Quant a l'augment de l'activitat femenina en el mercat de treball, el nombre i tipus d'oferta educativa en aquestes edats es considera un indicador de les possibilitats de que mares i pares puguin tenir major igualtat competitiva en el mercat de treball quan tenen infants d'aquestes edats. De la mateixa manera, la composició entre públic i privat indica el nivell d'igualtat que els pares i mares amb diferents recursos poden tenir per disposar d'aquesta eina de gestió de l'ús del temps. Aquesta dada en conjunt s'ha abordat en l'aparat anterior, i en l'actual, s'analitza també.

En relació amb la dimensió educativa, diversos estudis mostren com les oportunitats personals, socials, cognitives i emocionals es relacionen amb l'escolarització primerenca²⁶. En línia amb aquest paradigma, es van desenvolupant polítiques com ara la gratuïtat de l'ensenyament infantil de 1r cicle. Tanmateix, aquesta política s'ha començat a implementar parcialment en el curs 2022-2023 del qual encara no es tenen dades oficials d'escolarització²⁷.

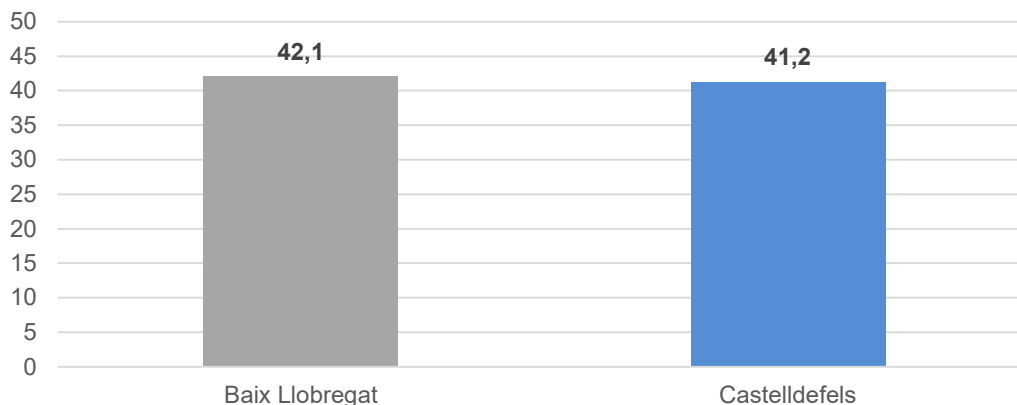
²⁶ Un estudi clau va ser el de del Síndic de Greuges (2007). *L'escolarització de 0 a 3 anys a Catalunya*. Informe extraordinari 2007. Accessible a (enllaç validat a data gener 2023): http://www.sindic.cat/site/unitFiles/2165/53_Escolaritzacio0a3anys.pdf; i més recentment Navarro Varas, L. (2019). *El cuidado de la primera infancia. Desigualdades sociales y territoriales en la metrópolis de Barcelona*. IERMB. Accessible a (enllaç validat a data gener 2023): <https://iermb.uab.cat/wp-content/uploads/2020/02/19004.pdf>

²⁷ Vegeu informació del Departament d'Ensenyament, accessible a (enllaç validat a data gener 2023): <https://educacio.gencat.cat/ca/actualitat/gratuïtat-infantil2/>

Tal com s'observa a continuació (gràfic 5.1) el pes de l'escolarització per la població de fins a dos anys a Castelldefels en el curs 2021-2022 era del 41,2%.

- Es tracta d'un percentatge similar que al del conjunt de la comarca (42,1%).

**Gràfic 5.1. Escolarització de 0 a 2 anys. Comparativa territorial.
Curs 2021 – 2022**

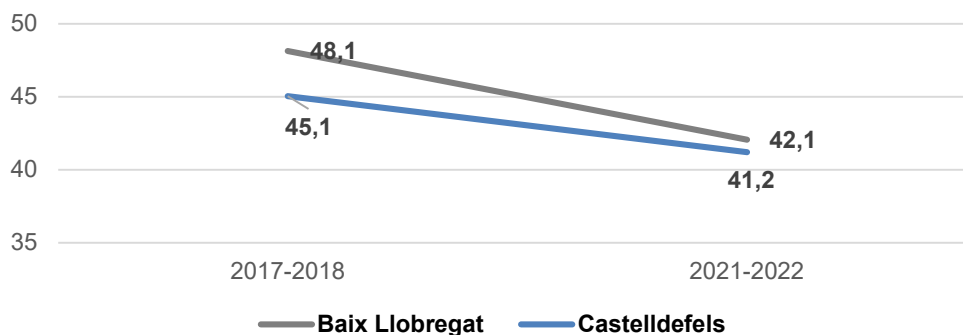


	Baix Llobregat	Castelldefels
Nombre d'alumnes	8.032	612

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Educació. Servei d'Indicadors i Estadística. Estadística de l'Educació i IDESCAT

Des de 2017 s'observa una reducció de l'escolarització de 0 a 2 anys, ja que s'ha passat del 45,1% al 41,2%, encara que en el volum d'alumnat el canvi és menys notori (gràfic 5.2).

**Gràfic 5.2. Escolarització de 0 a 2 anys. Comparativa territorial.
Evolució curs 2017-2018 i 2021 – 2022**



	Baix Llobregat	Castelldefels
Nombre d'alumnes 2021-2022	8.032	612
Nombre d'alumnes 2017-2018	9.195	669

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Educació. Servei d'Indicadors i Estadística. Estadística de l'Educació i IDESCAT

Tornant al curs 2021-2022, en línia amb la titularitat dels centres analitzada en l'apartat anterior, a Castelldefels **la major part de l'alumnat en etapa infantil de 1r cicle està en gran part matriculat a un centre privat (46,1%)**.

- **Un percentatge que supera al de la comarca en 13 punts (33,2%)**, ja que el 10,6% dels infants de la comarca que van a un centre privat són de Castelldefels.

Taula 5.5. Alumnat de 0-2 anys segons titularitat. 2021-2022. Comparativa comarcal

Comparativa		
	Baix Llobregat	Castelldefels
Total		
Públic	5.364	330
Privat	2.668	282
Total	8.032	612
% per territori		
Públic	66,8	53,9
Privat	33,2	46,1
Total	100,0	100,0
% per titularitat		
Públic	100,0	6,2
Privat	100,0	10,6
Total	100,0	7,6

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Educació. Servei d'Indicadors i Estadística. Estadística de l'Educació i IDESCAT

5.5. Fracàs escolar

La psicopedagogia, la sociologia o la psicologia han definit el fracàs escolar i han aportat diferents teories sobre en què consisteix, els factors que influeixen i quins tenen més o menys importància. Aquests poden ser el nivell formatiu dels progenitors, especialment de la mare, les característiques del sistema educatiu i model pedagògic, o l'entorn socioeconòmic i cultural de l'alumnat, i els recursos socioeducatius amb el que s'enxarxi, entre d'altres.

En el següent apartat s'analitza però, el resultat quantitatiu de l'avaluació dels cursos. L'estadística que ofereix el Departament d'Educació és referit al darrer curs sobre el qual es disposa de dades completes. Així, en 2021-2022 es publiquen les dades d'avaluació de 2020-2021, de tal manera que no es disposarà de dades 2021-2022 fins que es publiquin les dades de 2022-2023 completes.

Segons les darreres dades disponibles (taula 5.6), **en el curs 2020-2021 a Castelldefels la taxa de fracàs escolar a 4t de l'ESO va ser de l'11,1% de l'alumnat que s'avalua**. Cal recordar que **es tracta de l'any posterior al confinament per pandèmia**, en el que a Castelldefels 88 estudiants no es van avaluar. Aquests estudiants, d'acord amb el que informa el Departament d'Educació poden ser baixes per diferents casuístiques (errada en el procés de matrícula, canvi de centre per canvi domicili, accident, malaltia o defunció, etc.) de tal manera que no es poden comptabilitzar com a part del fracàs escolar. Tot i això, és important tenir present que a **Castelldefels el 14,4% van ser estudiants no avaluats**.

Cal dir a més, que a Castelldefels **cap estudiant consta que a 4t d'ESO hagi sol·licitat el certificat**. Segons les informacions facilitades pel Departament, aquesta petició ha de ser demanada per l'estudiant.

- Els resultats en 2020-2021 van ser **pitjors que en el conjunt de la comarca** (taxa de fracàs del 8,7% a la comarca i 11,11% a Castelldefels). També quant a no avaluació (1,9% comparat amb 14,9%).

Taula 5.6. Fracàs escolar 2020-2021. Comparativa comarcal

	Comparativa			
	Baix Llobregat	Castelldefels		
	Alumnat			
Total alumnat 4t ESO 2020-2021	9.220	591		
Avaluats	9.048	503		
No s'avaluen		172		88
Superen	8.258	447		
No superen		790		56
	Taxes (%)			
Taxa d'avaluació	98,1	85,1		
Taxa no avaluació	1,9	14,9		
Taxa de superació	91,3	88,9		
Taxa de fracàs	8,7	11,1		
Certificats	24	0		
Taxa de certificats	0,3	0,0		

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Educació. Servei d'Indicadors i Estadística. Estadística de l'Educació.

Taxa d'avaluació: $(\text{total s'avaluen} / \text{total alumnat}) * 100$

Taxa de no avaluació: $(\text{total no s'avaluen} / \text{total alumnat}) * 100$

Taxa de superació: $(\text{total superen} / \text{total s'avaluen}) * 100$

Taxa de fracàs: $100 - \text{taxa superació}$

Taxa de certificats $(\text{total certificats} / \text{total alumnat}) * 100$

- Si s'analitzen els resultats en funció de si es tracta d'homes o dones (taula 5.7) es pot veure que **entre les dones que estudien 4t d'ESO el percentatge de fracàs és força inferior al dels homes, malgrat ser igualment elevat** (9,8% comparat amb 12,6% entre els homes).
- **El mateix succeeix a la comarca on les diferències són encara més intenses** (6% entre les dones 11,3% entre els homes).

Taula 5.7. Fracàs escolar 2020-2021, detall per gèneres. Comparativa comarcal

	Dones		Homes		%Dones	
	Baix Llobregat	Castelldefels	Baix Llobregat	Castelldefels	Baix Llobregat	Castelldefels
Alumnat						
Total alumnat 4t ESO 2020-2021	4.476	293	4.744	298	48,5	49,6
Avaluats	4.406	256	4.642	247	48,7	50,9
No s'avaluen	70	37	102	51	40,7	42,0
Superen	4.141	231	4.117	216	50,1	51,7
No superen	265	25	525	31	33,5	44,6
Taxes (%)						
Taxa d'avaluació	98,4	87,4	97,8	82,9	**	**
Taxa no avaluació	1,6	12,6	2,2	17,1	**	**
Taxa de superació	94,0	90,2	88,7	87,4	**	**
Taxa de fracàs	6,0	9,8	11,3	12,6	**	**
Certificats	10	0	14	0	41,7	**
Taxa de certificats	0,2	0,0	0,3	0,0	**	**

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Educació. Servei d'Indicadors i Estadística. Estadística de l'Educació.

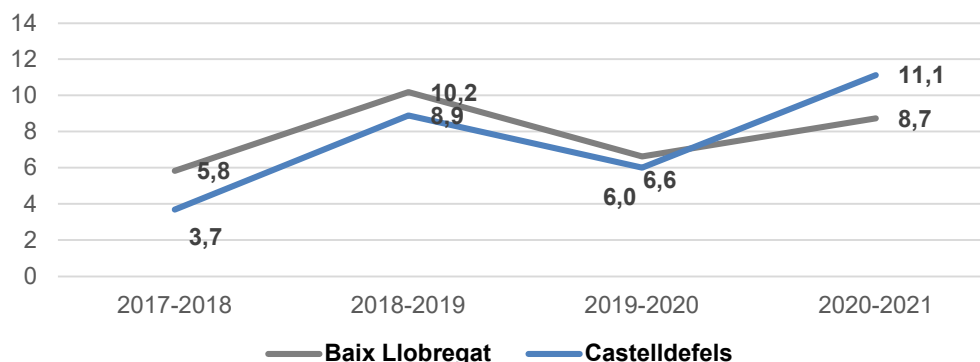
Taxa d'avaluació: $(\text{total s'avaluen} / \text{total alumnat}) * 100$
 Taxa de no avaluació: $(\text{total no s'avaluen} / \text{total alumnat}) * 100$
 Taxa de superació: $(\text{total superen} / \text{total s'avaluen}) * 100$
 Taxa de fracàs: $100 - \text{taxa superació}$
 Taxa de certificats: $(\text{total certificats} / \text{total alumnat}) * 100$

Tal com es pot observar en el gràfic següent (5.3) i la taula 5.8, **el curs 2020-2021 és clarament una anomalia i marca una tendència preocupant, ja que les taxes de fracàs escolar de Castelldefels en cursos anteriors eren força inferiors**. De fet en 2019-2020, va ser la meitat. Cal tenir en compte que va ser el curs de la pandèmia i el confinament, en el que l'avaluació va ser més laxa.

Igualment s'observa un **creixement de la no avaluació al llarg dels anys**.

- Sigui com sigui, **en el període observat es detecta un canvi de tendència, i les taxes de fracàs han passat de ser inferiors a la comarca a superiors als de la comarca**.

Cal doncs, estar **atents a l'evolució dels cursos següents** per tal d'avaluar l'impacte del curs 2020-2021 en la dinàmica del fracàs escolar al municipi i la seva diferenciació respecte de la comarca.

Gràfic 5.3. Evolució del fracàs escolar. Cursos 2018-2019, 2019-2020 i 2020-2021. Comparativa comarcal


Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Educació. Servei d'Indicadors i Estadística. Estadística de l'Educació

Taula 5.8. Evolució del fracàs escolar. Cursos 2017-2018, 2018-2019 i 2019-2020. Comparativa comarcal

		Comparativa		
		Baix Llobregat	Castelldefels	
		Alumnat		
Total alumnat 4t ESO 2019-2020		8.788	609	
Avaluats		8.505	566	
Superen	No s'avaluen	7.942	283	43
	No superen		563	34
		Taxes (%)		
Taxa d'avaluació		96,8	92,9	
Taxa no avaluació		3,2	7,1	
Taxa de superació		93,4	94,0	
Taxa de fracàs		6,6	6,0	
Certificats		36	1	
Taxa de certificats		0,4	0,2	
		Comparativa		
		Baix Llobregat	Castelldefels	
		Alumnat		
Total alumnat 4t ESO 2018-2019		8.509	583	
Avaluats		8.404	540	
Superen	No s'avaluen	7.548	105	43
	No superen		856	48
		Taxes (%)		
Taxa d'avaluació		98,8	92,6	
Taxa no avaluació		1,2	7,4	
Taxa de superació		89,8	91,1	
Taxa de fracàs		10,2	8,9	
Certificats		66	7	
Taxa de certificats		0,8	1,2	
		Comparativa		
		Baix Llobregat	Castelldefels	
		Alumnat		
Total alumnat 4t ESO 2017-2018		8.047	562	
Avaluats		7.993	568	
Superen	No s'avaluen	7.526	54	-6
	No superen		467	21
		Taxes (%)		
Taxa d'avaluació		99,3	101,1	
Taxa no avaluació		0,7	-1,1	
Taxa de superació		94,2	96,3	
Taxa de fracàs		5,8	3,7	
Certificats		511	56	
Taxa de certificats		6,4	10,0	

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Educació. Servei d'Indicadors i Estadística. Estadística de l'Educació.

Taxa d'avaluació: $(\text{total s'avaluen} / \text{total alumnat}) * 100$

Taxa de no avaluació: $(\text{total no s'avaluen} / \text{total alumnat}) * 100$

Taxa de superació: $(\text{total superen} / \text{total s'avaluen}) * 100$

Taxa de fracàs: $100 - \text{taxa superació}$

Taxa de certificats: $(\text{total certificats} / \text{total alumnat}) * 100$

5.6. Formació d'adults

La darrera qüestió que s'aborda en aquest apartat, abans d'analitzar les projeccions de la població en edat escolar, és la formació d'adults. Aquesta és considerada com fonamental com a estratègica de cohesió social, ja que les oportunitats d'aprenentatge i formació han d'estar disponibles a totes les edats.

L'ampliació de la formació, especialitzar-se i tenir accés a la formació contínua són elements que tenen rellevància en aquest fenomen. Tanmateix, el Departament d'Ensenyament inclou en l'anàlisi de la formació de persones adultes (FPA), tant ensenyaments inicials (llengua catalana, castellana, anglès o francès), informàtica, formació bàsica (formació instrumental i graduat en educació secundària) i preparació de proves d'accés (CFGM, CFGS i Universitat).

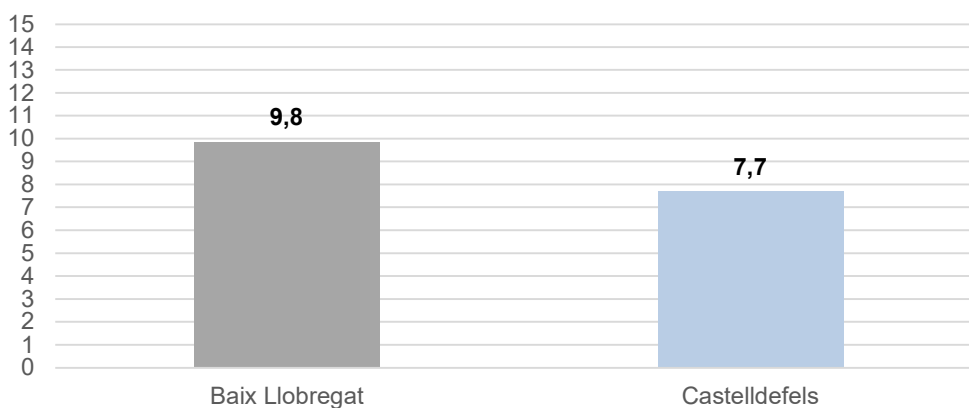
En l'actualitat la formació d'adults està en una situació precària arreu de Catalunya, tal com denuncia la Fundació Bofill²⁸.

Aquesta formació està orientada principalment a persones de 18 anys o més (si bé una part de la formació és per persones de 16 a 18 anys). **A Castelldefels hi ha un dels 18 centres de formació de persones adultes** (curs 2020-2021).

Tot i que les dades no fan referència només als i les estudiants de Castelldefels, ja que les escoles d'adults acullen altres estudiants que no són del municipi, en el curs 2020-2021, darrer curs amb dades publicades (gràfic 5.4) es pot estimar que un **7,7 de cada 1.000 ciutadans i ciutadanes de 16 anys i més feia formació d'adults**.

- Es tracta d'un percentatge lleugerament per sota del conjunt de la comarca (9,8 per cada 1.000).

Gràfic 5.4. Taxa d'alumnes en formació d'adults per cada 1.000 hab. de 16 anys i més. Comparativa territorial. Curs 2020-2021



	Baix Llobregat	Castelldefels
Alumnat en formació d'adults	6.806	429

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Educació, Servei d'Indicadors i Estadística. Estadística de l'Educació i IDESCAT

²⁸ Consultable a (enllaç validat a data gener 2023): <https://fundaciobofill.cat/noticies/fundacio-bofill-recursos-reconeixement-lideratge-formacio-persones-adultes>

5.7. Projectió de població en edat escolar

Com en altres apartats del present informe, en el següent bloc es fan servir les projeccions de població elaborades per l'IDESCAT amb la finalitat d'estimar les variacions de la població en edat escolar. De fet, l'ens disposa d'una operació específica amb aquesta finalitat, si bé no ofereix dades a escala municipal. Així i tot, s'han fet servir els criteris de classificació d'edats que fa servir l'IDESCAT, per bé que no es pot seguir exactament la mateixa metodologia d'estimació²⁹.

Tal com es pot veure en la taula 5.9, en conjunt a **Castelldefels en els pròxims 10 anys la població en edat escolar de 0 a 20 anys es reduirà en un -7,6% és a dir, -1.134**. Si no es tenen en compte les edats que superen els 16 anys, la reducció serà de -1.448 (de 0 a 15 anys).

Tot seguit s'analitzen els resultats per cicles:

- **Infantil de 1r cicle (INF1C):** d'acord amb les estimacions oficials a Castelldefels, per bé que **en 2026 s'observa una lleu reducció en 2031 s'espera un creixement del nombre d'infants en edat preescolar (+114)**.
- **Infantil de 2n cicle (INF2C):** el mateix succeeix amb aquest franja d'edat, si bé **la reducció en 2026 és força més gran (- 281), de manera que el creixement no podria eixugar la reducció (+50)**.
- **Primària i ESO:** en aquestes etapes la **reducció del nombre de nens/es i adolescents és elevat, especialment a primària (-916 en conjunt, sent l'ESO de -405)**.
- **Post-obligatòria:** a diferència dels cicles infantils, **s'espera un important creixement en 2026 i una posterior reducció**. En el cas dels cicles de **grau mitjà o batxillerat suposa un resultat de quasi estabilitat (-39 persones)**, però en el cas del **cicle superior un creixement clar (+396 persones)**.

²⁹ Consultable a (enllaç validat a data febrer 2023): <https://www.idescat.cat/pub/?id=projpe&m=m>

**Taula 5.9. Projeccions de població en edat escolar segons cicle. 2021-2031.
Castelldefels. Escenari mitjà.**

Nens/es i joves				
	2021	2026	2031	
INF1C (0-2 anys)	1.485	1.475	1.589	
INF2C (3-5 anys)	1.909	1.628	1.678	
PRIM (6-11 anys)	4.536	4.040	3.620	
ESO (12-15 anys)	3.287	3.137	2.882	
Post obligatòria grau mitjà (16-17 anys)	1.608	1.728	1.569	
Post obligatòria superior (18-20 anys)	2.175	2.571	2.528	
TOTAL	15.000	14.579	13.866	
Variació absoluta (respecte a període anterior)				Acumulat
	2021	2026	2031	2021-2031
INF1C (0-2 anys)		-10	114	104
INF2C (3-5 anys)		-281	50	-231
PRIM (6-11 anys)		-496	-420	-916
ESO (12-15 anys)		-150	-255	-405
Post obligatòria grau mitjà (16-17 anys)		120	-159	-39
Post obligatòria superior (18-20 anys)		396	-43	353
TOTAL		-421	-713	-1.134
Variació relativa (respecte a període anterior)				Acumulat
	2021	2026	2031	2021-2031
INF1C (0-2 anys)		-0,7	7,7	7,0
INF2C (3-5 anys)		-14,7	3,1	-12,1
PRIM (6-11 anys)		-10,9	-10,4	-20,2
ESO (12-15 anys)		-4,6	-8,1	-12,3
Post obligatòria grau mitjà (16-17 anys)		7,5	-9,2	-2,4
Post obligatòria superior (18-20 anys)		18,2	-1,7	16,2
TOTAL		-2,8	-4,9	-7,6

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Educació. Servei d'Indicadors i Estadística. Estadística de l'Educació i IDESCAT

5.8. Acció social

Com en altres capítols del present informe, s'ha volgut analitzar les dades locals dels Serveis Socials i de serveis o programes clau en la dimensió educativa, amb la finalitat de tenir una visió més detallada de l'acció social i educativa en el municipi. En aquest apartat no s'han analitzat les dades disponibles en relació amb el SIS (Serveis d'Intervenció Socioeducativa), ja que aquest servei ha estat en transformació en els darrers anys i les dades disponibles no estan sent consensuades quant a registre i interpretació.

En relació amb les persones i les problemàtiques, **en 2022 a Castelldefels les problemàtiques relacionades amb l'aprenentatge van suposar el 9,7% dels expedients i el 5,2% de les problemàtiques totals.** Com es pot veure **no es tracta del focus principal d'atenció des dels Serveis Socials**, entre d'altres raons degut a que existeixen altres recursos especialitzats amb diverses administracions implicades (taula 5.10).

Així i tot, **una part important d'aquestes problemàtiques tenen a veure amb temàtiques pròpies dels serveis educatius, com són les dificultats d'aprenentatge escolar (48,7%) i l'escolaritat obligatòria inacabada (38,1% dels expedients).**

La inadaptació escolar (17,6%) i l'absentisme escolar (13,4%) tenen un pes inferior, en el conjunt d'expedients que aborden aquesta problemàtica.

No cal oblidar que es detecten un 26,1% d'altres problemàtiques relacionades amb l'aprenentatge.

Taula 5.10. Problemàtiques i expedients de Serveis Socials relacionats amb l'aprenentatge. Total i detall. 2022. Castelldefels

Àmbits	Problemàtiques		Expedients	
	n	%	n	%
Aprenentatge	541	5,2	357	9,7
Total	10.344	100,0	3.677	**

Detall aprenentatge	Problemàtiques		Expedients	
	n	%	n	%
Dificultats d'aprenentatge escolar	176	32,5	173	48,5
Escolaritat obligatòria inacabada	136	25,1	136	38,1
Inadaptació escolar	64	11,8	63	17,6
Absentisme escolar	48	8,9	48	13,4
Analfabetisme	22	4,1	20	5,6
Altres (Aprenentatge)	95	17,6	93	26,1
Total	541	100,0	357	**

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Castelldefels, explotació del registre DIBA-Hèstia.

* Aquestes columnes es calculen en base al total d'expedients únics de manera la suma d'expedients no correspon amb la suma de cada filera (ja que un expedient pot tenir més d'una problemàtica), i el percentatge suma més de 100% pel mateix motiu.

L'absentisme és una de les problemàtiques en les quals treballen els Serveis Socials, però també altres agents locals. Així, a Castelldefels es disposa d'una **Comissió Local d'Absentisme (CLAT)** i d'un **Pla Local per a la Prevenció de l'Absentisme**.

En el curs 21-22 es van detectar 41 casos d'absentisme. D'aquests, 14 es van elevar a la CLAT per intervenció: 9 de Secundària i 5 de Primària. En el curs actual (22-23) s'han treballat 16 casos: 13 de Secundària i 3 de Primària, dels quals 11 d'aquests casos ja s'estaven treballant el curs passat.

En relació amb la segregació escolar, a l'informe de la Fundació Bofill (cintant al Síndic de Greuges)³⁰ **Castelldefels és identificat com un municipi amb un baix nivell de segregació** (dissimilitud en Educació Primària 2022-2023: 0,22 i per l'ESO 0,15)³¹.

La despesa dels Serveis Socials en 2021 vinculada a infància i joventut se situa en 298.066 € i representa el 5,2% de la despesa total (taula 5.13). Com altres àmbits de despesa, aquesta **ha anat creixent però de manera més moderada que el conjunt de la despesa (+12,17% de 2019 a 2021).**

³⁰ Fundació Bofill (2023). Mapa interactiu: l'evolució de la segregació escolar, municipi a municipi. Accessible a (enllaça validat a data març 2023: https://fundaciobofill.cat/blog/mapa-interactiu-evolucio-segregacio-escolar-municipis-catalunya?utm_source=email&utm_medium=email&utm_content=&utm_term=&utm_campaign=Corporatiu&utm_source=Subscripcions+fun-daciobofill.cat&utm_campaign=12a19eebaf-EMAIL_CAMPAIGN_2023_01_27_07_49&utm_medium=email&utm_term=0_-12a19eebaf-%5B%5D)

³¹ Dissimilitud. municipis on bona part de l'alumnat estranger està distribuït de manera desigual entre els centres educatius. Un municipi amb segregació escolar alta és aquell amb una dissimilitud per sobre de 0,30 a Primària o del 0,20 a Secundària.

El detall de les partides mostra en la taula següent. Com es pot veure, els serveis de joventut (2,3%) i els d'intervenció socioeducativa (1,9%) són els que tenen major pes, però mentre que els socioeducatius han augmentat moderadament quant a despesa, els de joventut no ho han fet.

Taula 5.11. Evolució de la despesa de Serveis Socials en atenció socioeducativa 2019-2022. Castelldefels

	Total			Variació absoluta		
	2019	2020	2021	2020	2021	2019-2021
1.6. Serveis d'intervenció socioeducativa no residencial per infants i 1.9. Altres. Activitats amb infants	89.540	103.667	110.109	14.126	6.442	20.568
	34.675	20.476	38.388	-14.199	17.911	3.712
1. Total Serveis Socials Bàsics	3.522.444	3.977.196	4.991.911	454.751	1.014.716	1.469.467
2.1 Infància, adolescència i joventut	8.011	16.042	16.042	8.030	0	8.030
2.1.1. Serveis espec. d'atenció a la infància i l'adolescència (SEAIA)	8.011	16.042	16.042	8.030	0	8.030
2. Total Serveis socials especialitzats	276.289	281.173	256.766	4.884	-24.408	-19.523
3.7. Serveis o programes de l'àmbit de joventut	133.500	140.413	133.529	6.913	-6.885	29
3. Total Altres serveis (igualtat, joventut, acollida...)	514.046	441.956	489.086	-72.090	47.130	-24.960
TOTAL INFÀNCIA I JOVENTUT	265.727	280.598	298.066	14.871	17.469	32.340
TOTAL DESPESA DE SERVEIS SOCIALS	4.312.779	4.700.325	5.737.763	387.546	1.037.438	1.424.984
	%			Variació relativa		
	2019	2020	2021	2020	2021	2019-2021
1.6. Serveis d'intervenció socioeducativa no residencial per infants i 1.9. Altres. Activitats amb infants	2,1	2,2	1,9	15,78	6,21	22,97
	0,8	0,4	0,7	-40,95	87,47	10,71
1. Total Serveis Socials Bàsics	81,7	84,6	87,0	12,91	25,51	41,72
2.1 Infància, adolescència i joventut	0,2	0,3	0,3	100,24	0,00	100,24
2.1.1. Serveis espec. d'atenció a la infància i l'adolescència (SEAIA)	0,2	0,3	0,3	100,24	0,00	100,24
2. Total Serveis socials especialitzats	6,4	6,0	4,5	1,77	-8,68	-7,07
3.7. Serveis o programes de l'àmbit de joventut	3,1	3,0	2,3	5,18	-4,90	0,02
3. Total Altres serveis (igualtat, joventut, acollida...)	11,9	9,4	8,5	-14,02	10,66	-4,86
TOTAL INFÀNCIA I JOVENTUT	6,2	6,0	5,2	5,60	6,23	12,17
TOTAL DESPESA DE SERVEIS SOCIALS	100,0	100,0	100,0	8,99	22,07	33,04

*Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Castelldefels a partir del RUDEL i IDESCAT Padró continu.
 Observacions: les categories de despesa que no s'inclouen són 0 en tot el període.

Cal recordar a més que, tal com s'ha informat en el capítol econòmic, la **despesa d'urgència** (taula 3.9) inclou la relacionada amb altres partides, una part de les quals són per infància.

Des del **programa d'extraescolars de l'àrea d'Educació de l'Ajuntament** s'informa que en 2022-2023, han presentat sol·licitud 10 escoles públiques i 1 concertada. El **pressupost total destinat és de 123.746,42€**, dels quals s'han beneficiat 104 grups (1.217 infants) de l'escola pública i 6 de la concertada (78 infants), **atenent en total a 1.295 infants**. Una part d'aquests infants són acompanyats amb suport des de Serveis Socials (133).

El curs anterior, 2021-2022, amb el mateix nombre d'escoles, el pressupost va ser de **115.092,00€**, de tal manera que ha augmentat en **+8.654,42 € (+7,5%)** beneficiant en el curs corrent més grups i més infants. Concretament, en 2021-2022: es van beneficiar 99 grups (1.153 infants) de l'escola pública i 6 de la concertada (81 infants), atenent en total a **1.234 infants**. El nombre d'infants acompanyats amb suport des de **Serveis Socials va ser de 127**. El suport a aquests infants va suposar **20.189,00€ als Serveis Socials**.

5.9. Dimensió educativa i formativa: síntesi

1. Nivell d'estudis

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • A Castelldefels en 2019 (darrera dada publicada) el 41,4% de la població de 15 anys i més tenia estudis superiors. • En segon lloc, el 26,2% tenia estudis secundaris postobligatoris, principalment de Batxillerat (17,5%) i quasi la meitat CFGS (8,7%). • El 12,7% no ha superat els estudis primaris i 19,7% només tindria l'ESO. <ul style="list-style-type: none"> ✓ Molt diferent del de la comarca: el percentatge de persones amb formació superior és molt elevat (41,4% comparat amb 31,0%). ✓ Entre les dones destaca el percentatge de les que no tenen estudis (10,6% entre els homes i 14,7% entre les dones), si bé entre la resta de nivells formatius les diferències per gènere són escasses. ✓ La població amb formació superior és més elevat entre la població de nacionalitat estrangera (47,2%) que de nacionalitat espanyola (40,2%). ✓ Entre la població de nacionalitat espanyola hi ha major proporció de persones amb ESO (21,5% vs. 13,5%).
----------------	---

Alertes i interrogants	<ul style="list-style-type: none"> • Una població més qualificada en la seva formació de base requereix una oferta de suport i acompanyament adaptat, tant a escala social com d'inserció i reinserció. • La major qualificació de la població estrangera pot estar associada a una edat més jove i/o menor estabilitat en el municipi.
-------------------------------	---

2. Oferta formativa: centres i nivells

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • En 2022 a Castelldefels el 39,4% de l'oferta de centres és privada. <ul style="list-style-type: none"> ✓ Aquest percentatge és superior al de la comarca (30,8%), de manera que el 8,5% dels centres privats de la comarca estan a Castelldefels, per contra d'un 5,8% dels centres públics. ✓ A infantil de 2n cicle i primària, el percentatge de centres públics és molt superior (29%). En canvi, infantil 1r cicle (60%) i ESO (50%) és superior el percentatge de centres privats. ✓ A Batxillerat són en molta major proporció centres públics (80%). Cal analitzar els centres estrangers que
----------------	---

	lògicament són privats, i que, de moment, no permeten la classificació segons els nivells espanyols. ✓ El 25,0% dels centres estrangers de la comarca estan a Castelldefels.
--	--

Alertes i interrogants	<ul style="list-style-type: none"> • Oferta amb un alt impacte de la privada i privada-concertada, el que caldrà tenir en compte en la nova etapa de reconfiguració de l'oferta educativa, associada no només a un canvi de política sinó també al canvi demogràfic. • Cal valorar la relació d'aquests canvis amb altres dinàmiques socials del municipi.
-----------------------------------	--

3. Escolarització de 0-2 anys

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • L'escolarització de la població de fins a dos anys a Castelldefels en el curs 2021-2022 era del 41,2%. ✓ Similar que al del conjunt de la comarca (42,1%). • Des de 2017 s'observa una reducció de l'escolarització de 0 a 2 anys (45,1% al 41,2%). • No es disposa de dades actualitzades pel curs vigent. • La major part de l'alumnat en etapa infantil de 1r cicle està en gran part matriculat a un centre privat (46,1%). ✓ Percentatge que supera al de la comarca en 13 punts (33,2%),
----------------	---

Alertes i interrogants	<ul style="list-style-type: none"> • L'escolarització de partida en aquesta edat no és molt elevada però tampoc destaca en el seu context. • Cal tenir en compte el pes de l'escolarització privada en els canvis del curs vigent 2022-2023 i els que vindran, quant a la pressió per l'oferta pública o l'increment de demanda.
-----------------------------------	--

4. Fracàs escolar

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • En el curs 2020-2021 a Castelldefels la taxa de fracàs escolar a 4t de l'ESO va ser de l'11,1% de l'alumnat que s'avalua. • Es tracta de l'any posterior al confinament per pandèmia, quan a Castelldefels el 14,4% van ser estudiants no es van avaluar (88). • Cap estudiant supera 4t d'ESO amb el certificat. ✓ Els resultats en 2020-2021 van ser pitjors que en el conjunt de la comarca (taxa de fracàs del 8,7% a la comarca i 11,11% a Castelldefels). També quant a no avaluació (1,9% comparat amb 14,9%).
----------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Entre les dones que estudien 4t d'ESO el percentatge de fracàs és força inferior al dels homes, malgrat ser igualment elevat (9,8% comparat amb 12,6%) entre els homes).
--	---

Alertes i interrogants	<ul style="list-style-type: none"> • El curs 2020-2021 és clarament una anomalia i marca una tendència preocupant (les taxes de fracàs escolar de Castelldefels en cursos anteriors eren força inferiors, 2019-2020, va ser 6,6% van ser la meitat). • Igualment s'observa un creixement de la no avaluació al llarg dels anys. • Sigui com sigui, en el període observat es detecta un canvi de tendència, i les taxes de fracàs han passat de ser inferiors a la comarca a superiors als de la comarca. • Cal doncs, estar atents a l'evolució dels cursos següents per tal d'avaluar l'impacte del curs 2020-2021 en la dinàmica del fracàs escolar al municipi i la seva diferenciació respecte de la comarca.
-----------------------------------	--

5. Formació d'adults

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • A Castelldefels hi ha un dels 18 centres de formació de persones adultes (curs 2020-2021). • Es pot estimar que un 7,7 de cada 1.000 ciutadans i ciutadanes de 16 anys i més feia formació d'adults (no tots són de Castelldefels). ✓ Es tracta d'un percentatge lleugerament per sota del conjunt de la comarca (9,8 per cada 1.000).
----------------	---

Alertes i interrogants	<ul style="list-style-type: none"> • La formació d'adults ha anat perdent pes en el model educatiu en els darrers anys, però se situa en primera línia de desenvolupament, també en relació amb l'educació superior.
-----------------------------------	--

6. Projectió de població en edat escolar

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • A Castelldefels en els pròxims 10 anys la població en edat escolar de 0 a 20 anys es reduirà en un -7,6% és a dir, -1.134. Si no es tenen en compte les edats que superen els 16 anys, la reducció serà de -1.448 (de 0 a 15 anys). ✓ Infantil de 1r cicle (INF1C): en 2026 s'observa una lleu reducció en 2031 s'espera un creixement del nombre d'infants en edat preescolar (114). ✓ Infantil de 2n cicle (INF1C): la reducció en 2026 és força més gran (- 281), de manera que el creixement no podria eixugar la reducció i (+50).
----------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Primària i ESO: en aquestes etapes la reducció del nombre de nens/es i adolescents és elevat, especialment a primària (-916 en conjunt, sent l'ESO de -405). ✓ Post-obligatòria: a diferència dels cicles infantils, s'espera un important creixement en 2026 i una posterior reducció. En el cas dels cicles de grau mitjà o batxillerat suposa un resultat de quasi estabilitat (-39 persones), però en el cas del cicle superior un creixement de clar (+396 persones).
--	---

Alertes i interrogants	<ul style="list-style-type: none"> • L'escenari demogràfic planteja importants reptes quant a l'oferta educativa i les dinàmiques socials que es generen.
-------------------------------	---

7. Acció social

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • En 2022 a Castelldefels les problemàtiques relacionades amb l'aprenentatge van suposar el 9,7% dels expedients i el 5,2% de les problemàtiques totals. • No es tracta del focus principal d'atenció des dels Serveis Socials, entre d'altres raons degut a que existeixen altres recursos especialitzats amb diverses administracions implicades. • Una part important d'aquestes problemàtiques tenen a veure amb temàtiques pròpies dels serveis educatius, com són les dificultats d'aprenentatge escolar (48,7%) i l'escolaritat obligatòria inacabada (38,1% dels expedients). • La inadaptació escolar (17,6%) i l'absentisme escolar (13,4%) tenen un pes inferior. • Es disposa d'una Comissió Local d'Absentisme (CLAT) i d'un Pla Local per a la Prevenció de l'Absentisme. ✓ En el curs 21-22 es van detectar 41 casos d'absentisme. • Castelldefels és identificat com un municipi amb un baix nivell de segregació (dissimilitud en Educació Primària 2022-2023: 0,22 i per l'ESO 0,15). • La despesa dels Serveis Socials en 2021 vinculada a infància i joventut se situa en 298.066 € i representa el 5,2% de la despesa total. ✓ Aquesta ha anat creixent però de manera més moderada que el conjunt de la despesa (+12,17% de 2019 a 2021). ✓ Cal recordar que una part de la despesa d'urgència està relacionada amb altres partides, una part de les quals són per infància.
----------------	--

	<ul style="list-style-type: none">• El programa d'extraescolars de l'àrea d'Educació (2022-2023), ha destinat en un pressupost total de 123.746,42€, atenent en total a 1.295 infants.✓ Una part d'aquests infants són acompanyats amb suport des de Serveis Socials (133).✓ En el curs 2021-2022, el pressupost va ser de 115.092,00€ (+8.654,42 €, +7,5%).✓ El nombre d'infants acompanyats amb suport des de Serveis Socials va ser de 127 i va suposar 20.189,00€ als Serveis Socials.
Alertes i interrogants	<ul style="list-style-type: none">• L'acompanyament a la infància i l'adolescència està en transformació (model SIS) i en curt termini s'esperen els efectes del canvi de model i la seva estabilització.• La situació actual implica plantejar-se la necessitat de reforç dels recursos i circuits, ja iniciada a través del Pla d'Absentisme.

6 Dimensió territorial i residencial

6.1. Introducció

Les condicions residencials són una de les dimensions d'anàlisi central en l'estudi de les condicions de vida de la població. Al seu torn, es considera que aporta informació clau per a analitzar la vulnerabilitat i l'exclusió social. D'una banda, les característiques dels habitatges i el funcionament del mercat informen sobre les diferents posicions socials, per exemple quant als recursos econòmics de què disposen, de la situació d'endeutament i de les dificultats d'allotjament, o dels riscos vinculats a la salut pública i la salut individual.

El paper de l'habitatge en l'estudi de les condicions de vida ha anat prenent rellevància a partir de la crisi econòmica de 2008, ja que va tenir arrels en el mercat residencial i també greus conseqüències. Així, per exemple, el paper de la construcció en l'economia s'ha estudiat en l'apartat 2 del present document. Una altra qüestió rellevant en la comprensió d'aquesta dimensió és la situació i experiència normativa. Així, tant a escala catalana com estatal, es conviu amb la complexitat i la inestabilitat de les normatives (Llei del Dret a l'Habitatge, iniciatives sobre habitatge buit, lleis d'urgència per col·lectius en risc d'exclusió, lleis sobre pobresa energètica, etc.).

A escala municipal les administracions locals disposen principalment Plans Locals d'Habitatge (PLH)³² i les anàlisis que es deriven dels Plans d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM). Aquests documents poden estar més o menys actualitzats, si bé la velocitat i la importància d'aquest àmbit ha fet que l'Ajuntament de Castelldefels disposi d'un informe actualitzat sobre la situació de l'habitatge al municipi (vegeu apartat de documentació i fonts).

Així, aquest document és clau per conèixer el context de l'habitatge al municipi. Tanmateix, les dades oficials sobre l'habitatge són procedents de les operacions censals, de manera que aquestes no estaran actualitzades fins a mitjans de 2023. Actualment, les dades disponibles són de 2011, amb l'excepció d'algunes dades de llars³³.

Com s'ha comentat aquest informe és prou complet i actualitzat de manera que bona part dels indicadors utilitzats en la present diagnosi provenen d'ell. Tot i això, no es replica el conjunt del document i s'amplia amb l'anàlisi d'altres dades de Serveis Socials. El llistat d'indicadors que s'analitzen és el següent:

- Nombre de llars actuals i projecció de llars
- % d'habitatges principals en edificis en mal estat
- % d'habitatges principals en edificis no accessibles
- % d'habitatges buits
- % d'habitatges de lloguer
- Preu mitjà de lloguer

³² Consultable a (enllaç actualitzats a data febrer 2023): https://www.castelldefels.org/ca/doc_generica.asp?dogid=1825

³³ Consultable a (enllaç actualitzats a data febrer 2023): https://www.ine.es/censos2021/censos2021_calendario.html

- Problemàtiques, i persones usuàries de Serveis Socials relacionades amb aquesta dimensió
- Despesa de Serveis Socials relacionades amb aquesta dimensió.

Cal tenir present que moltes de les dades que s'analitzen a continuació provenen del cens, en el qual una llar equival pràcticament a un habitatge (vegeu capítol 8 per a una millor explicació). En el citat informe sovint es fa referència a llar quan es mencionen dades d'habitatge principal i habitatge quan es mencionen dades totals. Aquestes diferents accepcions impliquen canvis de magnituds importants.

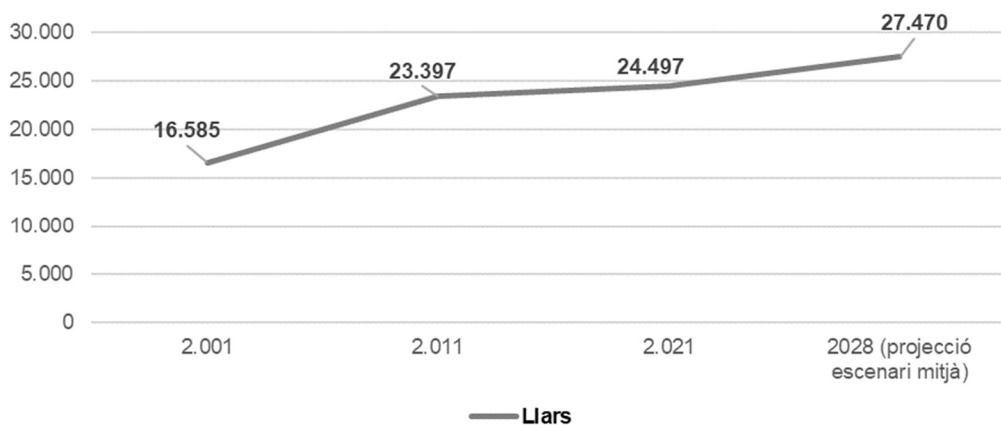
6.2. Llars actuals i projecció

Tal com indica el document comentat, Castelldefels ha experimentat un **progressiu i constant creixement del nombre de llars** (gràfic 6.1).

Si bé en el període 2011-2021 aquesta variació ha estat menys intensa, **es preveu que en 2028 augmenti de nou el nombre de llars (+12,14% i 2.900 llars més)**.

- Addicionalment, l'informe detecta un **creixement de les llars unipersonals (23% en 2021) i de les llars més grans (10,3%)**.
- Si es tenen en compte les projeccions d'envelliment analitzades en el capítol 2, **cal preveure també un creixement de les llars de persones grans, tant unipersonals com conformades per persones de 65 anys i més**.

Gràfic 6.1. Evolució del nombre de llars i projecció a 2028. Castelldefels.



Any	Castelldefels		
	Llars	Variació absoluta	Taxa variació (%)
2.001	16.585		
2.011	23.397	6.812	41,07
2.021	24.497	1.100	4,70
2028 (projecció escenari mitjà)	27.470	2.973	12,14

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Estudi sobre la situació de l'habitatge de Castelldefels. Nov. 2022 (elaborades amb les dades de l'INE (cens) i l'IDESCAT (projeccions))

6.3. Habitatges segons conservació i accessibilitat

En 2011 es va estimar que l'**11,8%** dels habitatges estaven en mal estat i el **69%** no són accessibles (taula 6.1).

Taula 6.1. Habitatges en edificis en mal estat i no accessibles. 2011. Castelldefels.

Any	Castelldefels	
	Habitatges	%
Total habitatges	32.215	
Mal estat	3.795	11,8
Ruïnosos	195	0,6
Dolent	580	1,8
Deficients	3.020	9,4
No accessible	22.215	69,0

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades l'INE (cens 2011).

6.4. Habitatges buits i pes del lloguer

En la mateixa data (taula 6.2), es **detectaven 4.294 habitatges buits (el 13,3%)**. Donada la importància d'aquest fenomen en l'actualitat el mateix document específic informa de la voluntat de realitzar un cens actualitzat de l'habitatge buit en els propers mesos. Al seu torn, es detecta un **augment del pes del lloguer en el mercat d'habitatge principal del municipi (20,8% en 2011)** (taula 6.3).

Taula 6.2. Habitatges buits. 2011. Castelldefels.

Any	Castelldefels	
	Habitatges	%
Total habitatges	32.215	
Principals	23.297	
Secundaris	4.624	14,4
Buits	4.294	13,3

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Estudi sobre la situació de l'habitatge de Castelldefels. Nov. 2022 (elaborades amb les dades de l'INE (cens 2011))

Taula 6.3. Habitatges en règim de lloguer. 2011. Castelldefels.

Any	Lloguer (%)
1.991	16,1
2.001	15,9
2.011	20,8

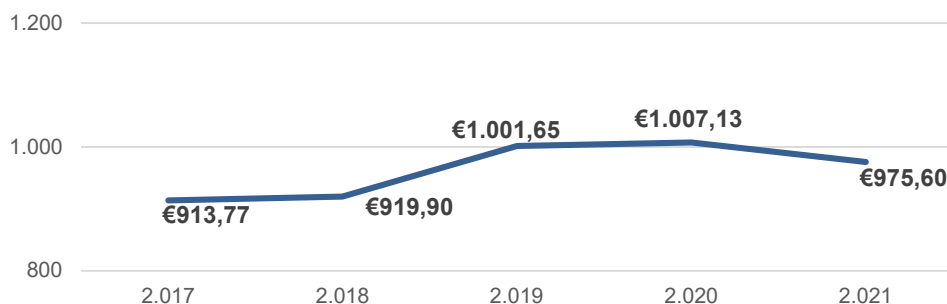
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Estudi sobre la situació de l'habitatge de Castelldefels. Nov. 2022 (elaborades amb les dades de l'INE (cens 2011))

Quant als imports (gràfic 6.2), **a Castelldefels la mitjana dels lloguers registrats és de 975€ en 2021.**

- Es tracta d'un lloguer que ha mantingut força estable si bé en 2019 va créixer un **8,9%**).

Cal recordar que es tracta dels lloguers registrats, de manera que aquesta estadística no identifica les situacions de lloguer no registrats.

Gràfic 6.2. Evolució de la mitjana anual del preu del lloguer €/mes. 2017-2021. Castelldefels



Castelldefels			
	Import	Variació absoluta	Taxa de variació (%)
2017	913,77 €		
2018	919,90 €	6,13 €	0,67
2019	1.001,65 €	81,75 €	8,89
2020	1.007,13 €	5,48 €	0,55
2021	975,60 €	- 31,53 €	-3,13

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Servei d'Estudis i Documentació d'Habitatge, a partir de les fiances de lloguer dipositades a l'INCASÒL.

6.5. Exclusió residencial

La diagnosi feta sobre habitatge estima que el **6,9% de les llars de Castelldefels té necessitat d'habitatge assequible i social (1.693 llars)**. La major part tenen **dificultats de manteniment (3,7% de les llars)** (taula 6.4).

D'acord amb aquesta diagnosi, l'**exclusió residencial en sentit estricte és de l'1,5% de les llars (364)**, ja sigui per què es viuen en un habitatge insegur (185, 0,8%) o inadequat (124, 0,5%). L'estudi va identificar 45 casos (0,2%) en situació de sense llar (per exemple, viure de forma temporal en albergs o centres per a persones sense llar, refugis, allotjaments temporals...) i 10 casos de sensellarisme (viure en un espai públic o a la intempèrie o en alberg)³⁴.

³⁴ Per conèixer amb més detall la classificació d'excussió residencial es pot consultar la tipologia ETHOS. Consultable a (enllaç actualitzats a data febrer 2023): <https://www.feantsa.org/download/catalan1171884863469119655.pdf>

Taula 6.4. Necessitats d'habitatges assequibles i socials segons tipus de problemàtica. 2021.

	Nombre	% sobre el total de llars
A. Accés	388	1,6
Joves	184	0,8
Adults	95	0,4
Grans	59	0,2
B. Manteniment	911	3,7
C. Exclusió residencial	364	1,5
Sense habitatge	45	0,2
Habitatge insegur	185	0,8
Habitatge inadequat	124	0,5
Sensellarisme	10	0,0
Total	1.693	6,9

Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Estudi sobre la situació de l'habitatge de Castelldefels. Nov. 2022, a partir de dades de l'Àrea de Serveis Socials i de l'Oficina Local d'Habitatge.

Observacions: el percentatge s'ha calculat sobre el total de llars 24497 que identificat en el mateix informe, de manera que no suma el 100%, ja que la resta són llars sense necessitats. Per conèixer amb més detall la classificació d'exclusió residencial es pot consultar la tipologia ETHOS (<https://www.feantsa.org/download/catalan1171884863469119655.pdf>)

Un altre indicador de les dificultats d'habitatge passa per l'estudi de les persones Sol·licitants d'Habitatges amb Protecció Oficial (RSHPO). **En 2021 a Castelldefels, 5,9 persones de cada 1.000 hab. estaven inscrites en el Registre de Sol·licitants d'Habitatges amb Protecció Oficial (RSHPO).**

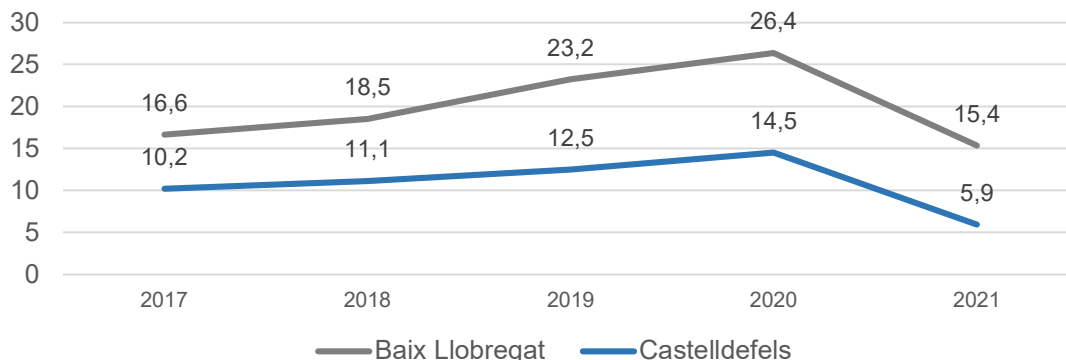
Aquesta taxa s'ha reduït considerablement en 2021, passant de 980 a 398 casos (gràfic 6.3). Aquesta reducció es deu a un canvi normatiu de finals de 2019, que modificava el termini de vigència de les inscripcions al Registre passant de 3 anys a 1 any. Aquest canvi va implicar que moltes inscripcions van caducar, ja que les persones inscrites no van renovar la inscripció.

- Sigui com sigui, es tracta d'una **taxa inferior a la del conjunt de la comarca (15,4‰)** i amb una **tendència similar a la del darrer període.**

L'informe municipal permet caracteritzar una mica més aquest col·lectiu (literalment):

- **El 95% de les sol·licituds que demanen Castelldefels com a 1a opció són de persones empadronades al municipi.**
- El 2021, el 54,4% tenien menys de 35 anys, el 28% entre 35 i 64 anys i el 17,5% restant eren persones grans.
- Més de la meitat són unitats de convivència unipersonals i una mica més d'una quarta part de dues persones.
- Una mica més de dos terços optaven pel lloguer i lloguer amb opció de compra.

Gràfic 6.3. Evolució de la taxa de persones inscrites en el Registre de Sol·licitants d'Habitatges amb Protecció Oficial, per cada 1.000 hab. Comparativa comarcal



	2017	2018	2019	2020	2021
Baix Llobregat	13.550	15.164	19.171	22.005	12.807
Castelldefels	673	736	835	980	398
% dins la comarca del Baix Llobregat					
Castelldefels	4,97	4,85	4,36	4,45	3,11
Taxa per cada 1000 hab.					
Baix Llobregat	16,6	18,5	23,2	26,4	15,4
Castelldefels	10,2	11,1	12,5	14,5	5,9

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades disponibles al Departament d'Habitatge i IDESCAT, Padró continu.

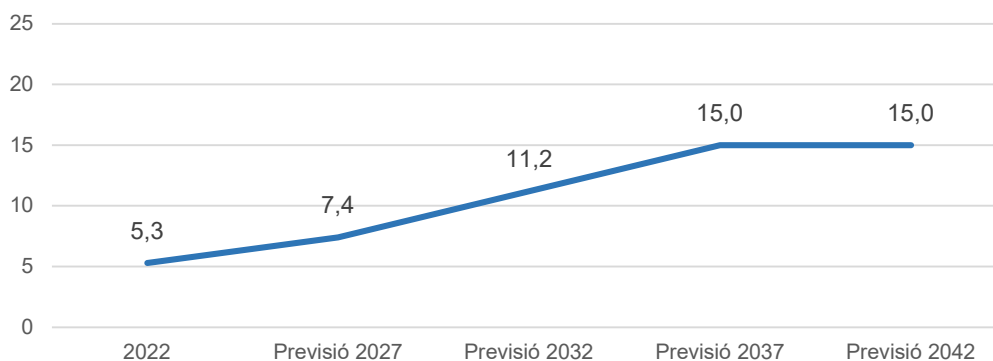
Observacions: s'han comptabilitat les inscripcions vigents: nombre total d'unitats de convivència que es troben inscrites en tots els Registres municipals de sol·licitants d'habitatge amb protecció oficial de Catalunya, amb independència de l'any en què han estat donats d'alta al Registre, i no han estat donats de baixa per cap motiu.

6.6. Habitatge protegit

Passant a l'esfera dels suports a l'habitatge i per mitigar les dificultats residencials, en primer lloc, cal tenir present que en relació amb l'oferta d'habitatge protegit, **en 2022 l'anàlisi feta per l'Ajuntament identifica un 5,3% del parc d'habitatges com a habitatge protegit.**

En el mateix document, es proposa l'estratègia per **avançar cap a l'objectiu del 15%** progressivament, **amb un primer salt important en 2027** (gràfic 6.4)

Gràfic 6.4. Situació del parc d'habitatge protegit en 2022 i previsió fins 2042. Castelldefels



Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Estudi sobre la situació de l'habitatge de Castelldefels. Nov. 2022, a partir de dades de la Pla Territorial Sectorial de l'Habitatge

Cal tenir present que l'informe quantifica els recursos residencials d'una manera àmplia, tenint en compte tant els que són de propietat pública com privada i de gestió diversa. Així, en l'informe es menciona que **els Serveis Socials** disposen de 37 habitatges de lloguer social (Oficina Local d'Habitatge), 4 en el programa Reallotgem i 3 a través d'Habitat 3. **Aquests 44 recursos sempre estan ocupats.**

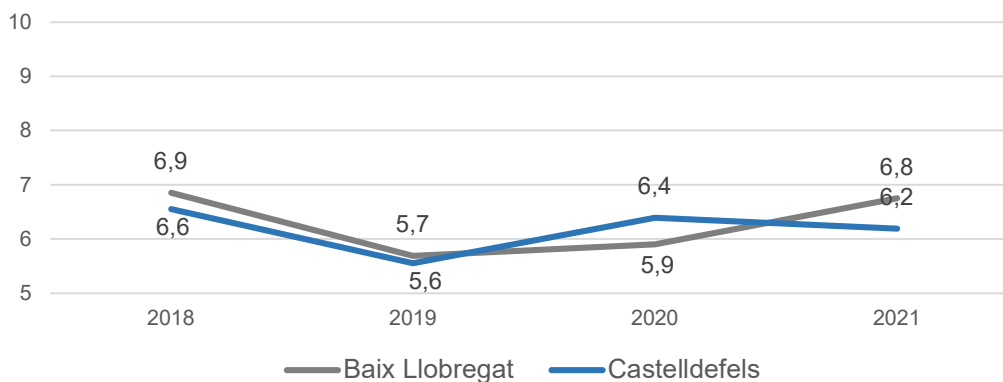
Tanmateix, **en l'actualitat (març 2023) aquest volum ha augmentat**, ja que es disposa de 5 en el programa Reallotgem i 10 d'Habitat 3, de manera que han augmentat **en 8 habitatges.**

6.7. Ajudes al lloguer

Quant a les **ajudes al lloguer del Departament d'Habitatge de la Generalitat de Catalunya** (gràfic 6.5), a Castelldefels en 2021 s'havien aprovat **416** que suposaven un **import de 965.140,20€**, el que implica **6,19** ajudes per cada 1.000 hab., i un **import per càpita de 14,36€/any.**

- En 2019 i 2020 s'observa una certa reducció de la taxa, però, en 2021 s'ha recuperat.
- Es tracta d'una situació molt similar a la del conjunt de la comarca, tant en magnituds com en evolució.

Gràfic 6.5. Evolució de les ajudes al lloguer. Taxa per cada 1000 hab. 2018-2021. Comparativa territorial



	Comparativa	
	Baix Llobregat	Castelldefels
Ajuts	5.625	416
Imports €	12.390.926,96 €	965.140,20 €
Mitjana €	2.202,83 €	2.320,05 €
% d'ajuts en relació al total de la comarca	100	7,40
Taxa per cada 1000 hab.	6,75	6,19
€ per càpita	14,87	14,36

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades disponibles al Departament d'habitatge 2020 i IDESCAT, Padró continu.

6.8. Acció social

Seguint la mateixa estructura que en apartats anteriors, a continuació s'analitzen les dades clau dels Serveis Socials.

En **2022 a Castelldefels les problemàtiques relacionades amb l'habitatge van suposar el 19,3% dels expedients i el 8,4% de les problemàtiques totals**. Es tracta doncs d'un tema clau en l'acció social municipal (taula 6.5).

Els **desnonaments afecten el 23% dels expedients** (22% de les problemàtiques) i la **falta d'allotjament al 15,8% dels expedients**. Altres dificultats estan menys presents, si bé és molt important destacar que **el 54,9% dels expedients estan registrats com 'altres problemes d'habitatge'** indicant la complexitat que aquests suposen i el volum que representen.

Taula 6.5. Problemàtiques i expedients de Serveis Socials relacionats amb habitatge. Total i detall. 2022. Castelldefels

Àmbits	Problemàtiques		Expedients	
	n	%	n	%
Habitatge	868	8,4	710	19,3
Total	10.344	100,0	3.677	**

Problemàtica (habitatge)	Problemàtiques		Expedients	
	n	%	n	%
Desnonament	191	22,0	163	23,0
Manca habitatge	118	13,6	112	15,8
Amuntegaments	88	10,1	85	12,0
Habitatge deficient	41	4,7	39	5,5
Manca serveis / subministraments	10	1,2	10	1,4
Barraquisme	4		4	0,6
Altres (Habitatge)	416	47,9	390	54,9
Total	868	100,0	710	**

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Castelldefels, explotació del registre DIBA-Hèstia.

* Aquestes columnes es calculen en base al total d'expedients únics de manera la suma d'expedients no correspon amb la suma de cada filera (ja que un expedient pot tenir més d'una problemàtica), i el percentatge suma més de 100% pel mateix motiu.

La despesa dels Serveis Socials en 2021 vinculada a habitatge se situa en 308.466€ i representa el 5,4% de la despesa total (taula 6.6). Aquesta ha anat creixent, però, de manera més moderada que el conjunt de la despesa (+7,42% de 2019 a 2021).

Igualment, **es tracta d'un creixement molt limitat si es té en compte el pes de la problemàtica en el municipi**.

Els serveis residencials d'estada limitada han tingut tradicionalment escàs protagonisme en la despesa, però els **ajuts d'urgència social associats a l'allotjament (+10,25%) i a la pobresa energètica sí que han augmentat de manera més intensa (+6,25%)**.

Taula 6.6. Evolució de la despesa de Serveis Socials en atenció a l'habitatge. 2019-2022. Castelldefels

	Total			Variació absoluta		
	2019	2020	2021	2020	2021	2019-2021
1.3. Serveis residencials d'estada limitada	4.460	3.000	2.000	-1.460	-1.000	-2.460
1.7. Prestacions econòmiques d'urgència social*	624.226	623.148	748.045	-1.079	124.897	123.818
Habitatge (lloguer/hipoteca/allotjament alternatiu)	146.725	176.380	162.004	29.655	-14.376	15.279
1.7.2 Ajuts d'urgència social sobre pobresa energètica (AUS PE)	135.967	59.221	144.463	-76.746	85.242	8.496
1. Total Serveis Socials Bàsics	3.522.444	3.977.196	4.991.911	454.751	1.014.716	1.469.467
TOTAL HABITATGE (1.3+1.7.2+ 1.7 (partida habitatge))	287.152	238.601	308.466	-48.551	69.865	21.314
TOTAL DESPESA DE SERVEIS SOCIALS	4.312.779	4.700.325	5.737.763	387.546	1.037.438	1.424.984
	%			Variació relativa		
	2019	2020	2021	2020	2021	2019-2021
1.3. Serveis residencials d'estada limitada	0,1	0,1	0,0	-32,74	-33,33	-55,16
1.7. Prestacions econòmiques d'urgència social*	14,5	13,3	13,0	-0,17	20,04	19,84
Habitatge (lloguer/hipoteca/allotjament alternatiu)	3,4	3,8	2,8	20,21	-8,15	10,41
1.7.2 Ajuts d'urgència social sobre pobresa energètica (AUS PE)	3,2	1,3	2,5	-56,44	143,94	6,25
1. Total Serveis Socials Bàsics	81,7	84,6	87,0	12,91	25,51	41,72
TOTAL HABITATGE (1.3+1.7.2+ 1.7 (partida habitatge))	6,7	5,1	5,4	-16,91	29,28	7,42
TOTAL DESPESA DE SERVEIS SOCIALS	100,0	100,0	100,0	8,99	22,07	33,04

*Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Castelldefels a partir del RUDEL i IDESCAT Padró continu.
 Observacions: les categories de despesa que no s'inclouen són 0 en tot el període.

Si s'analitza amb detall la **despesa d'urgència** (taula 6.7, repetició de la 3.9), el **protagonisme de l'habitatge és molt clar, ja que en conjunt suposa el 41% d'aquesta partida**, si se suma el manteniment residencial o l'accés a un allotjament alternatiu (21,7%) i els subministraments (19,3%).

- La despesa d'urgència en habitatge (manteniment i alternatiu) va **créixer en 2020 (+20,21%) però s'ha reduït en 2021 (-8,15%)**.
- Cal dir, que en **2021 la recuperació se centra en la despesa en subministraments (+143,94%)** quan en 2020 aquesta partida va reduir-se (-56,72%).

Taula 6.7. Evolució de la despesa d'urgència social. 2019-2021. Castelldefels. Detall Habitatge

	Total			Variació absoluta		
	2019	2020	2021	2020	2021	2019-2021
Manutenció (inclou alimentació i vestit)	128.224,85	226.768,48	217.132,24	98.543,63	-9.636,24	88.907,39
Habitatge (lloguer/hipoteca/allotjament alternatiu)	146.725,14	176.379,85	162.003,72	29.654,71	-14.376,13	15.278,58
Farmàcia (inclou bolquers, farmàcia i alimentació nadons)	22.415,50	20.615,43	15.853,53	-1.800,07	-4.761,90	-6.561,97
Subministraments	136.839,00	59.220,96	144.463,19	-77.618,04	85.242,23	7.624,19
Altres prestacions genèriques, ajuts terapèutics infantils, ajuts infància, transport	190.021,99	140.162,95	208.591,91	-49.859,04	68.428,96	18.569,92
Total	624.226,48	623.147,67	748.044,59	-1.078,81	124.896,92	123.818,11
	%			Variació relativa		
	2019	2020	2021	2020	2021	2019-2021
Manutenció (inclou alimentació i vestit)	20,5	36,4	29,0	76,85	-4,25	69,34
Habitatge (lloguer/hipoteca/allotjament alternatiu)	23,5	28,3	21,7	20,21	-8,15	10,41
Farmàcia (inclou bolquers, farmàcia i alimentació nadons)	3,6	3,3	2,1	-8,03	-23,10	-29,27
Subministraments	21,9	9,5	19,3	-56,72	143,94	5,57
Altres prestacions genèriques, ajuts terapèutics infantils, ajuts infància, transport	30,4	22,5	27,9	-26,24	48,82	9,77
Total	100,0	100,0	100,0	-0,17	20,04	19,84

*Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Castelldefels a partir del RUDEL.

6.9. Dimensió territorial i residencial: síntesi

1. Llars actuals i projecció

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • Castelldefels ha experimentat un progressiu i constant creixement del nombre de llars. • Es preveu que en 2.028 augmenti de nou el nombre de llars (+12,14% i 2.900 llars més). • Es detecta un creixement de les llars unipersonals (23% en 2021) i de les llars més grans (10,3%).
----------------	---

(Informe Habitatge 2022, Ajuntament de Castelldefels)

Alertes i interrogants	<ul style="list-style-type: none"> • Cal preveure també un creixement de les llars de persones grans, tant unipersonals com conformades per persones de 65 anys i més.
-------------------------------	--

2. Habitatges : conservació i accessibilitat, habitatges buits i pes del lloguer

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • En 2011 (última dada disponible) es va estimar que l'11,8% dels habitatges estaven en mal estat i el 69% no són accessibles. • A més, 4.294 habitatges buits (el 13,3%). • I un augment del pes del lloguer en el mercat d'habitatge principal del municipi (20,8% en 2011). • A Castelldefels la mitjana dels lloguers registrats és de 975€ en 2021. <ul style="list-style-type: none"> ✓ S'ha mantingut força estable si bé en 2019 va créixer un 8,9%. • Cal recordar que es tracta dels lloguers registrats, de manera que aquesta estadística no identifica les situacions de lloguer no registrats.
----------------	---

(Informe Habitatge 2022, Ajuntament de Castelldefels)

Alertes i interrogants	<ul style="list-style-type: none"> • L'habitatge és un tema central en l'exclusió la vulnerabilitat, de manera que l'Ajuntament preveu, entre altres mesures abordar la situació de l'habitatge buit i actualitzar aquests indicadors quan estigui disponible la informació nova (2023 mitjans).
-------------------------------	---

3. Exclusió residencial

<p>Síntesi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • S'estima que el 6,9% de les llars de Castelldefels té necessitat d'habitatge assequible i social (1.693 llars). • La major part tenen dificultats de manteniment (3,7% de les llars). • L'exclusió residencial en sentit estricte és de l'1,5% de les llars (364). ja sigui per què es viuen en un habitatge insegur (185, 0,8%) o inadequat (124, 0,5%). • L'estudi va identificar 45 casos (0,2%) en situació de sense llar (per exemple, viure de forma temporal en albergs o centres per a persones sense llar, refugis, allotjaments temporals...) i 10 casos de sensellarisme (viure en un espai públic o a la intempèrie o en alberg). • En 2021 a Castelldefels, 5,9 persones de cada 1.000 hab. estaven inscrites en el Registre de Sol·licitants d'Habitatges amb Protecció Oficial (RSHPO). <ul style="list-style-type: none"> ✓ Aquesta taxa s'ha reduït considerablement en 2021 degut a un canvi en el criteri de registre. ✓ Es tracta d'una taxa inferior a la del conjunt de la comarca (15,4‰) i amb una tendència similar a la del darrer període. • Característiques de les persones inscrites: <ul style="list-style-type: none"> ✓ El 95% de les sol·licituds que demanen Castelldefels com a 1a opció són de persones empadronades al municipi. ✓ 54,4% tenien menys de 35 anys, el 28% entre 35 i 64 anys i el 17,5% restant eren persones grans. ✓ Més de la meitat són unitats de convivència unipersonals i una mica més d'una quarta part de dues persones. ✓ Una mica més de dos terços optaven pel lloguer i lloguer amb opció de compra.
-----------------------	---

(Informe Habitatge 2022, Ajuntament de Castelldefels)

<p>Alertes i interrogants</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cal valorar fins a quin l'exclusió residencial està infraestimada al municipi, de manera que la seva revisió i quantificació serien necessàries.
--------------------------------------	---

4. Habitatge protegit i ajudes al lloguer

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • En 2022 s'identifica un 5,3% del parc d'habitatges com a habitatge protegit. • Es proposa l'estratègia per avançar cap a l'objectiu del 15% progressivament, amb un primer salt important en 2027. <ul style="list-style-type: none"> ✓ L'informe quantifica els recursos residencials d'una manera àmplia ✓ Els Serveis Socials disposen de 37 habitatges de lloguer social (OLH), 4 en el programa Reallotgem i 3 a través d'Habitat 3. Aquests 44 recursos sempre estan ocupats. <ul style="list-style-type: none"> → Març 2023: aquest volum ha augmentat: 8 habitatges (5 en el programa Reallotgem i 10 d'Habitat 3). • A Castelldefels en 2021 s'havien aprovat 416 ajudes al lloguer de la Generalitat, que suposaven un import de 965.140,20€ • Implica 6,19 ajudes per cada 1.000 hab., i un import per càpita de 14,36€/any.
----------------	--

Alertes i interrogants	<ul style="list-style-type: none"> • Tant l'oferta d'habitatge social com la dedicació a acció social és escassa. • Cal valorar com s'assolirà l'estratègia de millorar l'oferta, amb el salt important previst pel 2027 i especialment, quin paper hi jugaran els recursos per l'acció social.
-------------------------------	---

5. Acció social

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • En 2022 a Castelldefels les problemàtiques relacionades amb l'habitatge van suposar el 19,3% dels expedients i el 8,4% de les problemàtiques totals. <ul style="list-style-type: none"> ✓ Es tracta doncs d'un tema clau en l'acció social municipal. • Els desnonaments afecten el 23% dels expedients d'habitatge i la falta d'allotjament al 15,8%. • Altres dificultats estan menys presents, si bé és molt important destacar que el 54,9% dels expedients estan registrats com 'altres problemes d'habitatge' indicant la complexitat que aquests suposen i el volum que representen. • La despesa dels Serveis Socials en 2021 vinculada a habitatge se situa en 308.466€ (5,4%) <ul style="list-style-type: none"> ✓ Aquesta ha anat creixent, però, de manera més moderada que el conjunt de la despesa (+7,42% de 2019 a 2021). ✓ Igualment, es tracta d'un creixement molt limitat si es té en compte el pes de la problemàtica en el municipi.
----------------	--

	<ul style="list-style-type: none">✓ El ajuts d'urgència social associats a l'allotjament (+10,25%) i a la pobresa energètica sí que han augmentat de manera més intensa (+6,25%).• En la despesa d'urgència el protagonisme de l'habitatge és molt clar, ja que en conjunt suposa el 41% d'aquesta partida: suma del manteniment residencial o l'accés a un allotjament alternatiu (21,7%) i els subministraments (19,3%).✓ La despesa d'urgència en habitatge (manteniment i alternatiu) va créixer en 2020 (+20,21%) però s'ha reduït en 2021 (-8,15%).✓ En 2021 la recuperació se centra en la despesa en subministraments (+143,94%) quan en 2020 aquesta partida va reduir-se (-56,72%).
Alertes i interrogants	<ul style="list-style-type: none">• La importància de l'habitatge en Serveis Socials és clau i el seu pes en la problemàtica atesa ho indica.• La despesa no és molt elevada tenint en compte aquesta situació, mentre la urgència creix i es diversifica.

7 Dimensió sociosanitària

7.1. Introducció

Entendre la salut com a dimensió de vulnerabilitat de les poblacions parteix de reconèixer que la situació de salut individual i dels grups socials, tant física com mental, pot ser per si mateixa un element d'exclusió social, condicionant les opcions socials. Les malalties mentals o els desordres de la conducta, les discapacitats físiques o psíquiques i les malalties estigmatitzades (SIDA, tuberculosi...), solen ser protagonistes d'aquesta dimensió. Al seu torn, cal afegir les malalties cròniques, neurodegeneratives, els processos de cura del càncer o d'altres processos que avui en dia tenen un molt bon pronòstic de salut, però, un impacte important en les condicions de vida de les persones que les pateixen i de les seves famílies.

Per aquesta raó, l'estudi de la salut és un dels focus de l'anàlisi de la vulnerabilitat de la població, com a determinant en la posició social dels individus, i al mateix temps la seva posició social és determinant en el seu estat de salut.

Es tracta però d'un àmbit d'anàlisi escassament desenvolupat especialment a escala municipal. Si bé cada cop es disposa de més dades i estudis a escala superior. La distància entre les diferents disciplines que aborden el tema, la medicina – i de manera important la psiquiatria- i les ciències socials –sociologia, psicologia i d'altres–, cada cop és més curta, però, encara queda un camí per recórrer a escala local.

Entre 2014-2018 es van posar a disposició diverses fonts de dades sobre salut com ara l'Observatori de Salut de la Generalitat de Catalunya³⁵ que permetien fer anàlisi municipal o per àrea bàsica de salut. Tanmateix, aquestes fonts no estan actualitzades. Així, sense un estudi a mida de la situació en el municipi molts dels indicadors que poden ser interessants per conèixer la situació sociosanitària d'un municipi no estan accessibles.

L'Ajuntament de Castelldefels disposa del Pla Local de Salut 2022-2026³⁶. Es tracta d'un document molt actualitzat i elaborat amb el suport tècnic de la Diputació de Barcelona, i serà un document que es farà referència al llarg de l'informe. Això no obstant, bona part de les dades que facilita són també anteriors a 2020. D'aquesta manera, cal assumir que l'actualitat de les dades sobre salut a escala local és escassa³⁷.

Abans d'analitzar en detall els indicadors del present informe, es vol posar de manifest el conjunt de **reflexions i reptes que el Pla Local de Salut** recull pels anys vinents:

En primer lloc, destaca la **necessitat d'atenció a l'envelliment i les conseqüències en salut i dependència**. D'altra banda, menciona:

³⁵ Consultable a (enllaç actualitzat febrer 2023): https://salutweb.gencat.cat/ca/el_departament/estadistiques_sanitaries/observatori/

³⁶ Consultable a (enllaç actualitzat febrer 2023): <https://www.castelldefels.org/es/actualidad/el-castell/noticias/16913>

³⁷ Es disposa també d'un informe sobre l'Estat de Salut de la població de Castelldefels anterior, on les dades arriben fins 2017 i en el que també s'adverteix que sovint no existeixen dades locals. Consultable a (enllaç actualitzat febrer 2023): https://salutpublica.gencat.cat/web/.content/minisite/aspcat/promocio_salut/salut_comunitaria/05processos_comunitaris/informe_final_castelldefels.pdf

- Embarassos en l'adolescència
- Estudiar més a fons les malalties que causen mortalitat innecessàriament prematura i sanitàriament evitable (especialment càncer i malalties cardiovasculars prevenibles mitjançant consells i cribratges)
- Malalties mentals severes en població adulta
- Consum d'alcohol
- Consum de cocaïna
- Sobrepès i obesitat en tots els grups d'edat, però especialment en dones joves.
- Trastorn d'ansietat / angoixa / depressió
- Estudiar l'excés de mortalitat en dones (probable problema amb numeradors (mortes en residències)) i denominadors (població no empadronada).

Amb aquests reptes presents, abordables amb les mesures que estableix el Pla, i seguint la mateixa filosofia de la resta d'apartats, en el present document s'estudien els següents indicadors clau:

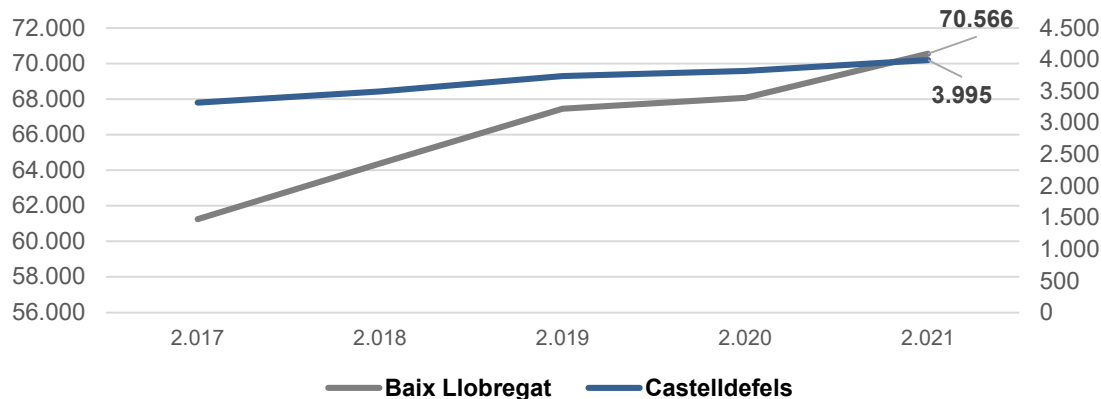
- % de persones amb reconeixement de discapacitat segons gènere
- % de persones amb reconeixement de discapacitat segons graus
- % de persones amb reconeixement de discapacitat per tipus
- % de casos amb discapacitat amb patologia mental
- Nombre d'equipaments de salut mental
- Població atesa al CSMA
- Població atesa al CSMIJ
- Nombre i taxa d'inicis de tractament per abús o dependència de drogues per cada 10.000 hab.
- Nombre i taxa d'interrupcions voluntàries de l'embaràs per cada 1.000 dones de 10 a 49 anys
- Nombre i percentatge de SAD Social i SAD Dependència segons gènere i edats
- Taxa cobertura del SAD Dependència sobre la població de 65 anys i més i de 85 anys i més
- Variació absoluta i relativa del SAD Dependència segons gènere i edats
- Nombre i percentatge de TAD segons gènere i edats
- Taxa cobertura del TAD sobre la població de 65 anys i més i de 85 anys i més
- Variació absoluta i relativa del TAD segons gènere i edats
- Projeccions SAD 2026 i 2031
- Projeccions del TAD 2026 i 2031
- Problemàtiques, i persones usuàries de Serveis Socials relacionades amb aquesta dimensió
- Despesa de Serveis Socials relacionades amb aquesta dimensió
- Projecció de despesa SAD
- Projecció de despesa TAD.

7.2. Discapacitat

D'acord amb les estadístiques oficials (gràfic 7.1) la població amb discapacitat de Castelldefels ha anat creixent en el darrer període i se situa en 2021 en **3.995** persones. Això suposa que el **5,9%** de la població de Castelldefels tingui una discapacitat reconeguda (gràfic 7.2).

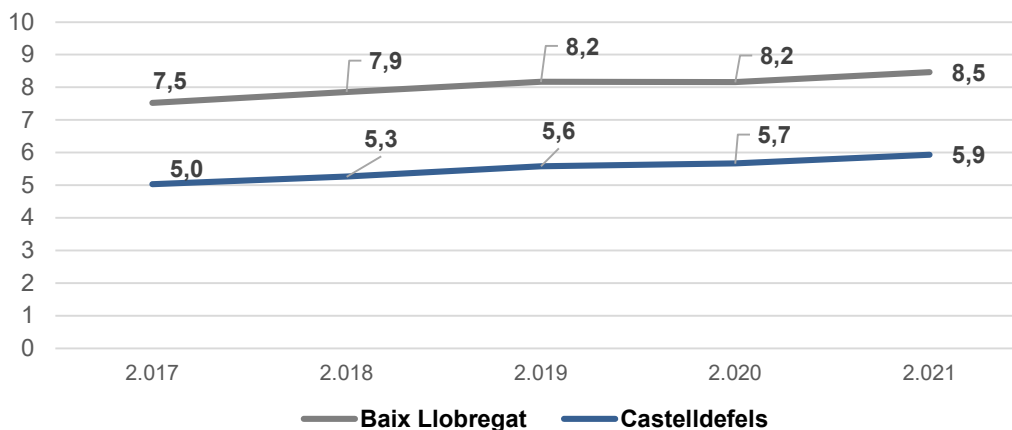
- Com es pot observar es tracta d'un percentatge molt inferior a la situació de la comarca en conjunt (**8,5%**).

Gràfic 7.1. Evolució del nombre de persones amb reconeixement de discapacitat. 2017-2021. Comparativa comarcal.



Font: Elaboració pròpia partir l'IDESCAT i del Departament d'Acció Social i Ciutadania (estadística de persones amb discapacitat). Discapacitats: persones que tenen reduïdes les seves capacitats a partir del 33% I IDESCAT, Padró continu.

Gràfic 7.2. Evolució del percentatge de persones amb reconeixement de discapacitat. 2017-2021. Comparativa comarcal.



Font: Elaboració pròpia partir l'IDESCAT i del Departament d'Acció Social i Ciutadania (estadística de persones amb discapacitat). Discapacitats: persones que tenen reduïdes les seves capacitats a partir del 33% I IDESCAT, Padró continu.

La població amb discapacitat de Castelldefels representa el **5,7%** de la del conjunt de la comarca (taula 7.1) La majoria (**52,2%**) són dones, i el **50%** es troba en edat potencialment activa (taula 7.2), mentre que la discapacitat certificada major de 65 anys és del 44,4%.

- Si es compara amb el conjunt de la comarca es pot identificar un lleuger major percentatge de nens i nenes amb discapacitat (5,6% comparat amb 4,7%, menors de 16 anys), mentre que per gèneres és molt similar la distribució (taula 7.2).

Taula 7.1. % Persones amb reconeixement legal de discapacitat per gènere 2021. Comparativa territorial

	Comparativa	
	Baix Llobregat	Castelldefels
	Hab.	
Dona	36.094	2.087
Home	34.472	1.908
Total	70.566	3.995
% sobre el territori		
Dona	51,1	52,2
Home	48,9	47,8
Total	100	100
% sobre la comarca		
Dona	--	5,8
Home	--	5,5
Total	--	5,7

Font: Elaboració pròpia partir l'IDESCAT i del Departament d'Acció Social i Ciutadania (estadística de persones amb discapacitat).

Discapacitats: persones que tenen reduïdes les seves capacitats a partir del 33%.

Taula 7.2. % Persones amb reconeixement legal de discapacitat per edats. 2021. Comparativa territorial

	Comparativa	
	Baix Llobregat	Castelldefels
	Hab.	
Menors de 16	3.296	224
Fins a 4 anys	395	28
Entre 5 i 15 anys	2.901	196
Entre 16 i 65	35.827	1.998
Entre 16 i 44 anys	10.240	532
Entre 45 i 64 anys	25.587	1.466
Majors de 65	31.443	1.773
Entre 65 i 74 anys	15.135	850
75 anys i més	16.308	923
Total	70.566	3.995
% sobre el territori		
Menors de 16	4,7	5,6
Fins a 4 anys	0,6	0,7
Entre 5 i 15 anys	4,1	4,9
Entre 16 i 65	50,8	50,0
Entre 16 i 44 anys	14,5	13,3
Entre 45 i 64 anys	36,3	36,7
Majors de 65	44,6	44,4
Entre 65 i 74 anys	21,4	21,3
75 anys i més	23,1	23,1
Total	100,0	100,0

Font: Elaboració pròpia partir l'IDESCAT i del Departament d'Acció Social i Ciutadania (estadística de persones amb discapacitat).

Discapacitats: persones que tenen reduïdes les seves capacitats a partir del 33%.

La major part de les persones amb discapacitat de Castelldefels tenen un grau d'entre 33 i 64% (62,4%), si bé quasi el 40% supera aquesta gravetat, el que suposa situacions de major probabilitat de dependència o necessitat de suport (taula. 7.3).

- La distribució per graus és molt similar a la del conjunt de la comarca

Taula 7.3. % Persones amb reconeixement legal de discapacitat per grau. 2021. Comparativa territorial

	Comparativa	
	Baix Llobregat	Castelldefels
	Hab.	
Del 33% al 64%	44.934	2.494
Del 65% al 74%	15.594	897
75% i més	10.038	604
Total	70.566	3.995
	% sobre el territori	
Del 33% al 64%	63,7	62,4
Del 65% al 74%	22,1	22,5
75% i més	14,2	15,1
Total	100,0	100,0

Font: Elaboració pròpia partir l'IDESCAT i del Departament d'Acció Social i Ciutadania (estadística de persones amb discapacitat).

Discapacitats: persones que tenen reduïdes les seves capacitats com a mínim amb un 32%.

Quant al tipus de discapacitat (taula 7.4), d'acord amb la classificació de la normativa vigent, el **56,6% de les persones amb una discapacitat reconeguda a Castelldefels ho és per raons físiques**, en la seva major part motòriques (35,6%). De fet, la majoria de les persones amb discapacitat tenen limitacions físiques (59,5%) (persones que tenen afectada la capacitat de moviment per diverses causes).

Quant a la **resta de causes certificades de discapacitat la major part són atribuïbles a una malaltia mental (17,7%)** i quasi la meitat a raons intel·lectuals (9,6%). La discapacitat visual (5,5%) i l'auditiva (5,3%) són les següents més nombroses.

- De nou no es detecten diferències rellevants si es compara la distribució amb la de la comarca en conjunt.

Cal tenir present que al municipi es disposa d'un **CDIAP** (Centres de desenvolupament infantil i atenció precoç). Aquest centre dedicat als primers anys de la infantesa identifica un **creixement de la necessitat de l'atenció i dels espais adequats** per donar resposta.

Taula 7.4. % Persones amb reconeixement legal de discapacitat per tipus. 2021. Comparativa territorial

	Comparativa	
	Baix Llobregat Hab.	Castelldefels
Física	39.153	2.260
Motòrics	24.878	1.421
Física no motòrics	14.275	839
No física	31.413	1.735
Visuals	3.789	218
Auditius	3.871	212
Intel·lectuals	6.865	382
Malalts mentals	13.232	707
Múltiple	579	47
Físics-Intel·lectuals	3.077	169
Total	70.566	3.995
	% sobre el territori	
Física	55,5	56,6
Motòrics	35,3	35,6
Física no motòrics	20,2	21,0
No física	44,5	43,4
Visuals	5,4	5,5
Auditius	5,5	5,3
Intel·lectuals	9,7	9,6
Malalts mentals	18,8	17,7
Múltiple	0,8	1,2
Físics-Intel·lectuals	4,4	4,2
Total	100	100

Font: Elaboració pròpia partir l'IDESCAT i del Departament d'Acció Social i Ciutadania (estadística de persones amb discapacitat).

Discapacitats: persones que tenen reduïdes les seves capacitats a partir del 33%.

7.3. Patologies mentals

Un cop descrites les característiques clau de la discapacitat al municipi és el torn d'abordar les malalties mentals. Cal tenir present però, que actualment el paradigma de la diversitat funcional, que és un corrent en desenvolupament i actualment en discussió, enfoca l'estudi de les situacions de discapacitat des de la perspectiva inclusiva, i inclou l'anàlisi a altres situacions vitals transitòries o permanents que poden ser susceptibles de necessitat d'atenció i polítiques positives de garantia de drets, com ara les situacions de salut mental, les demències o els i les pacients oncològics.

Tot i això, per abordar la situació de salut mental de les poblacions la dada més estable i fiable continua sent la de discapacitat, malgrat que en gran part la salut mental és una etapa transitòria, la malaltia està no diagnosticada o bé no certificada com a discapacitat.

Tal com s'ha analitzat en la taula 7.4, **el 17,7% de les persones amb una discapacitat reconeguda a Castelldefels ho és per raó de salut mental (707).**

A **continuació** es detallen els recursos de salut mental identificats per la comarca del Baix Llobregat, dels quals **només 2 estan ubicats a Castelldefels i formen part del sistema hospitalari, inaccessible per a múltiples situacions de salut mental** (taula 7.5).

Taula 7.5. Recursos de Salut Mental. 2023. Comparativa territorial

	Baix Llobregat	Castelldefels
ASS - SM (Associacions específiques de Salut Mental)	8	
SM – CSMA (Centre de Salut Mental d'Adults)	9	1
SM - CS (Club Social)		
SM - CSMIJ (Centre de Salut Mental Infanto-juvenil)	7	1
SM - HD (Hospital de dia d'adults i infanto-juvenil)	10	
SM - SRC / CD (Centre de Rehabilitació comunitària / Centre de dia)	7	
Club social	5	
SM - CAS (Centre d'Atenció i Seguiment de les Drogodependències)	4	
SM - Espai Situa't	1	
Total	51	2

Font: Elaboració pròpia a partir del Mapa de Recursos de Salut Mental Accessible a (enllaç validat a data febrer 2023): <https://www.salutmental.org/la-salut-mental/mapa-recursos-salut-mental/>

Si bé aquesta font identifica aquests recursos a Castelldefels, **es disposa de dos més com són el Servei Prelaboral i el Club Social que depenen de l'Hospital**. Malgrat que no apareixen en el cercador és important tenir-los presents per la funció que fan. Igualment, indica la necessitat de valorar si la xarxa de suports que existeix al municipi és prou visible per les diferents esferes i agents.

En relació amb aquesta qüestió cal destacar la recent **constitució de la Taula de Salut Mental de Castelldefels** (novembre 2022) que aglutina una gran xarxa d'agents i d'entitats. Concretament **es vinculen 11 entitats socials i sanitàries**. Aquestes entitats, no sempre són exclusives de salut mental, però sí estan implicades, ja que la salut mental és cada cop més focus d'atenció en múltiples situacions i des de múltiples perspectives. De nou, **cal afegir també a aquesta lectura al CDIAP**.

Per tal de conèixer una mica més a la població de Castelldefels amb situacions de salut mental, s'ha cercat informació sobre el volum i característiques de les persones que atenen aquests dos serveis clau (CSMA i CSMIJ).

En relació amb la població adulta aquests s'atenen en 2 serveis: al CSMA (trastorn mental sever) i a la primària (Programa de suport a la primària PSP, patologia lleu-moderada). En el **CSMA, s'informa que entre 2017 i 2022 s'ha passat d'atendre a 650 a 1.015, és a dir un 36% més (+365 persones)**. En 2022 en un 59,7% dels casos són dones i el 43,6% tenen entre 45 i 65 anys.

En primària (PSP), en 2022 s'han atès 1.364 persones (entre Can Bou i El Castell), el 69,9% de les quals són dones. Es tracta principalment de depressió (33,4%) o d'ansietat (27,8%) i en menor proporció d'addicions (14,7%).

Quant a la població infanto-juvenil corresponent a 2021. D'acord amb la memòria de l'entitat que gestiona el recurs, al CSMIJ Castelldefels (Centre de Salut Mental Infanto-juvenil) s'atén una població de referència de 12.449. No vol dir, però, que totes siguin de Castelldefels. Es van atendre **819 nens i nenes, i adolescents**. D'aquestes el **60% són homes, i l'edat majoritària està entre els 12 i 18 anys (62,4%)**.

Taula 7.6. Característiques de les persones ateses al CSMIJ de Castelldefels. 2021.

	Castelldefels	
	Casos	%
Gènere		
Home	491	60,0
Dona	328	40,0
Edats		
Menys de 7 anys	7	0,9
7 a 11 anys	250	30,5
De 12 a 18 anys	511	62,4
Més de 18	51	6,2
Total	819	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de la Memòria 2021. Fundació Orienta. CSMIJ Castelldefels
 Accessible a (enllaç validat a data març 2023):
<https://www.fundacioorienta.com/la-fundacio/#tab-id-9>

El document ofereix més informació sobre les característiques dels ingressos al recurs i els circuits d'atenció, i alerta a escala general (no específicament sobre Castelldefels), sobre l'augment del **risc de suïcidi en edats infanto-juvenils**.

Al seu torn, tant per adults com per infants i joves, es poden revisar les dades de l'informe de salut municipal ja citat, sobre les malalties i la seva evolució, si bé aquestes requereixen actualització (darrer any disponible 2019). Les consultes realitzades al departament de Salut confirmen que no estan disponibles dades més recents, si bé s'està en procés d'actualització.

Cal dir que en l'informe del Pla Local de Salut Mental s'analitza el nombre de casos atesos (morbidity) entre els adults, i se'n destaca la **importància de l'ansietat i la depressió** (taula 24 de l'informe, per exemple: 17,6% d'ansietat i 9,5% de depressió, El Castell, dades de 2018).

7.4. Addiccions

En relació amb les addiccions, no es disposa de dades més actualitzades que les exposades en el Pla Local de Salut Mental ja citat. D'acord amb aquest informe, **en 2020 es van registrar 55 inicis de tractament per abús o dependència de drogues el que equival a una taxa de 8,2 per cada 10.000 hab.** (taula 7.7). Es tracta d'una taxa que va créixer en 2019 i es va tornar a recuperar en 2020.

- L'informe no estableix si es tracta d'un volum elevat o baix de manera que per estimar-lo s'ha fet la comparativa amb el conjunt dels CAS (Centres d'Atenció a les Drogodependències) del Baix Llobregat. D'acord amb aquesta comparativa **en 2020 la taxa de Castelldefels estava per sobre de la de conjunt de la comarca** (8,2 casos per cada 10.000 hab. en comparació amb 7,7) (gràfic 7.3).

L'informe local descriu també que la droga principal és l'alcohol (43%) seguida de la cocaïna (34%). Al seu torn, és dona més habitualment entre homes (70%) i entre els 41 a 50 anys (38%), seguit pel de 31 a 40 anys (29%).

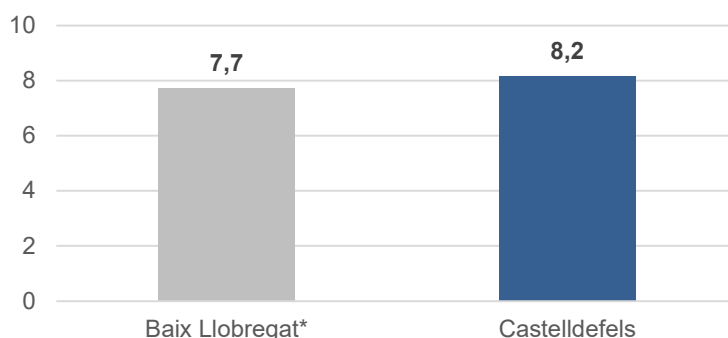
Com s'ha indicat a l'inici de l'informe precisament el consum de drogues és una de les alertes de l'informe analitzat.

Taula 7.7. Inicis de tractament per abús o dependència de drogues. 2018-2020. Castelldefels

	Castelldefels	
	Casos	Taxa per cada 10.000 hab.
2018	55	8,2
2019	62	9,2
2020	55	8,2

Font: Elaboració pròpia a partir del Pla Local de Salut Mental de Castelldefels i IDESCAT, Padró continu.

Gràfic 7.3. Taxa d'inicis de tractament per abús o consum de drogues. 2020. Comparativa comarcal. Taxa per cada 10.000 hab.



Font: Elaboració pròpia a partir del Pla Local de Salut Mental de Castelldefels i 'Informe sobre l'indicador D'INICIS DE TRACTAMENT AMBULATORI AMB O SENSE SUBSTÀNCIA. Any 2020 (Departament de Salut) i IDESCAT, Padró continu.

* Suma dels casos dels CAS del Baix Llobregat: Centre, Font Santa, Nord (Martorell) i Nord (Olesa)³⁸

7.5. Salut sexual i reproductiva

Quant a la salut sexual i reproductiva, aquesta sol abordar les dades relatives a les malalties de transmissions sexual i la interrupció voluntària de l'embaràs (IVE).

Entre les diverses malalties que preocupen en aquesta dimensió destaca el VIH (virus de la immunodeficiència humana) degut principalment a la històrica vinculació amb l'estigma i l'exclusió social. Es tracta a més d'una malaltia de declaració obligatòria.

D'acord amb les dades facilitades CEEISCAT (Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les Infeccions de Transmissió sexual i Sida de Catalunya), **a Castelldefels la taxa de nous casos de VIH és força variable i va augmentar de manera important durant 2019 i 2020, mentre que en 2021 no s'han registrat casos** (per cada 100.000 hab.) (gràfic 7.4).

- A diferència del 2017 i 2018, **Castelldefels presentava una taxa superior a la de la comarca en 2019 (7,46 per cada 100.000 hab. 4,60), i 2020 (5,63 comparat amb 2,64).**

³⁸ Consultable a (enllaç validat a data març 2023):

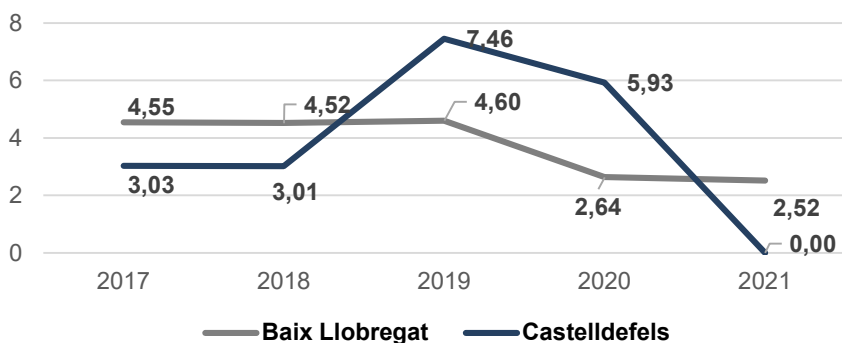
https://drogues.gencat.cat/web/.content/minisite/drogues/professionals/observatori/ind_epidem/Informe-Inicis-Tractament-2020_ok.pdf

Gerard Quiñones Macià (gerard@neopolis.cat)

Montserrat Martínez Melo (montserrat.martinez.melo@gmail.com)

DATA: 27/03/2023

**Gràfic 7.4. Taxa de nous casos de VIH per cada 10.000 hab. 2017-2021.
Comparativa comarcal.**



Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les Infeccions de Transmissió sexual i Sida de Catalunya (CEEISCAT) i IDESCAT (padró continu)

- Les dades facilitades permeten indicar que, al Baix Llobregat la major part dels nous casos es donen entre homes (entorn de 80%), persones entre 20-40 anys (60-80%) i aproximadament la meitat són persones de nacionalitat espanyola. Aquests comentaris se centren en el conjunt del Baix Llobregat, ja que a Castelldefels, tot i el nombre creixent de casos, el volum total nombre de casos a Castelldefels fa que les diferents característiques siguin molt volàtils.

En relació amb l'IVE només es disposa de dades fins a 2018 que es recullen al Pla Local de Salut de Castelldefels (document citat). La IVE està regulada a Espanya des de 1985, si bé ha experimentat una recent revisió i ampliació de drets. Així, amb certes limitacions, a Espanya la dona pot exercir el dret a interrompre l'embaràs amb les garanties de la sanitat pública. Les dades de les IVE realitzades s'han de notificar a l'ens gestor, el que facilita la seva anàlisi. Cal tenir present, però, que si bé és una pràctica regulada i un dret de la dona, sovint es qüestiona la manca d'universalitat del dret, ja que cal complir determinats requisits, i molt especialment que aquest fet impliqui encara que moltes dones recorrin a circuits no regulats i puguin veure en perill la seva salut.

Independentment dels debats sobre el fenomen i la seva regulació, la IVE és també un fenomen que, més enllà de la llibertat i igualtat de drets, és reconegut com a indicador de les condicions socials de la concepció, però també sobre les condicions de precarietat de la vida de la dona, així com amb la salubritat i igualtat de les seves relacions afectives i sexuals, i del nivell d'educació sexual i emocional de les dones i de la societat en la que viuen. És per aquest motiu que s'inclou l'anàlisi d'aquest indicador com a part dels marcadors clau dels factors de salut associats a l'exclusió social.

Concretament, en **2018 a Castelldefels es van registrar 172 interrupcions voluntàries de l'embaràs, el que suposa una taxa del 9,4 dones de cada 1.000 que tenien entre 10 i 49 anys** (taula 7.8 i gràfic 7.5).

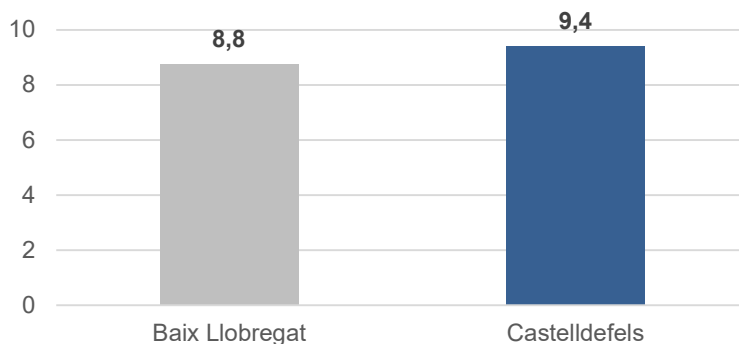
- Es tracta d'un fenomen més freqüent a partir dels 20 anys (18,3 per cada 1.000), si bé **abans dels 20 anys edat també té certa presència (5,9)**. D'aquesta manera l'informe municipal es destaca com un tema a abordar.

Taula 7.8. Nombre d'interrupcions voluntàries de l'embaràs per edats i taxa. 2018. Castelldefels

	Castelldefels	
	Casos	taxa per cada 1.000 dones de 10 a 49 anys
Menys de 20 anys	21	5,9
De 20 a 34 anys	99	18,3
35 i més	52	5,6
Total	172	9,4

Font: Elaboració pròpia a partir del Pla Local de Salut Mental de Castelldefels i IDESCAT, Padró continu.

- D'acord amb la comparativa feta, en 2018 la taxa de Castelldefels estava per sobre de la de conjunt de la comarca (9,4 casos en comparació amb 8,8) (gràfic 7.4).

Gràfic 7.5. Taxa d'interrupcions voluntàries de l'embaràs. 2018. Comparativa comarcal. Taxa per cada 1.000 dones de 10 a 49 anys.


Font: Elaboració pròpia a partir del Pla Local de Salut Mental de Castelldefels i l'informe 'Estadística de la interrupció voluntària de l'embaràs a Catalunya, 2018' (Departament de Salut) ³⁹ i IDESCAT, Padró continu.

7.6. Dependència: SAD i TAD

Una darrera qüestió descriptiva de la situació de Castelldefels en l'àmbit de salut fa referència a les situacions de dependència de la població. En aquest àmbit resulta complex localitzar dades sobre volum de persones que tenen una resolució positiva de dependència. D'una banda l'IMSERSO⁴⁰ ofereix dades a escala autonòmica en les que s'ofereixen, no només les valoracions fetes i les revisions, sinó el total de resolucions per grau. En canvi, la Generalitat de Catalunya⁴¹ només difon dades sobre valoracions i revisions, però, no sobre el total de resolucions vigents, i ho fa a escala comarcal. Si bé aquestes dades (el total de persones amb resolució positiva de dependència per graus i edats) seria un indicador clau per estimar aquest fenomen, el fet que és que no estan disponibles, motiu pel qual, aquest apartat s'aborda exclusivament a partir de les dades relatives a les persones usuàries dels principals serveis associats a la

³⁹ Consultable a (enllaç validat a data març 2023):

https://scientiasalut.gencat.cat/bitstream/handle/11351/4301/estadistica_interrupcio_voluntaria_embaras_catalunya_2018.pdf?sequence=1&isAllowed=y

⁴⁰ Consultable a (enllaç validat a data març 2023): <https://imserso.es/el-imserso/documentacion/estadisticas/sistema-autonomia-atencion-dependencia-saad/estadisticas-mensual>

⁴¹ Consultable a (enllaç validat a data març 2023):

https://dretssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematics/persones_amb_dependencia/dades_dependencia/

Gerard Quiñones Macià (gerard@neopolis.cat)

Montserrat Martínez Melo (montserrat.martinez.melo@gmail.com)

DATA: 27/03/2023

dependència, el Servei d'Atenció Domiciliària i el Servei de Teleassistència, si bé aquestes dades estarien més vinculades a l'apart següent (apartat 7.7). Aquesta situació implica que es focalitzi l'anàlisi en les dades per a Castelldefels.

En primer lloc, en relació amb el **Servei d'Atenció Domiciliària (SAD)**, en 2022 existien **492 persones usuàries del SAD**, la majoria de les quals **374 eren del SAD Dependència (76%)**. Aquesta proporció és creixent a mesura que augmenta l'edat, de tal manera que a partir dels 65 anys el SAD Dependència supera el 75% (taula 7.9).

- Si es para atenció a la distribució d'edats es pot observar que el **86,4% del SAD Dependència és de persones de 65 anys i més, especialment entre les dones (89,2%)**. De fet, **es tracta d'un perfil d'usuari molt feminitzat, ja que el 69,5% de les persones usuàries del SAD Dependència són dones**, i aquest percentatge creix a partir dels 65 anys.

Taula 7.9. Nombre de persones usuàries del SAD segons gènere, edat i tipus de SAD. 2022. Castelldefels

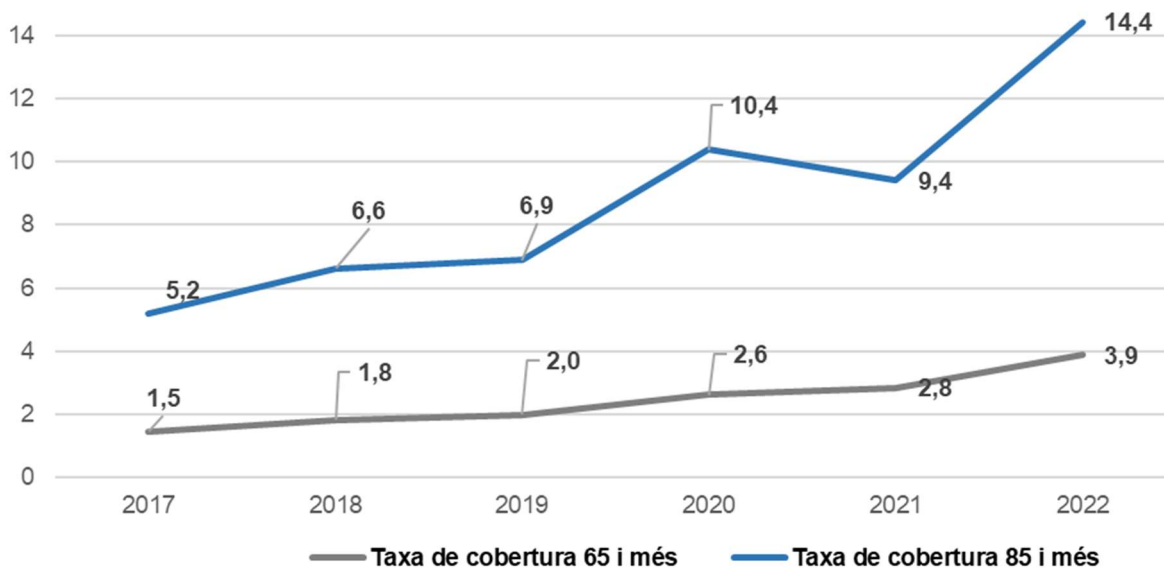
	Total			Dependència			% SAD Dependència		
	Home	Dona	Total	Home	Dona	Total	Home	Dona	Total
0-17	11	6	17	7	3	10	63,6	50,0	58,8
18-64	21	42	63	16	25	41	76,2	59,5	65,1
65-84	49	145	194	41	110	151	83,7	75,9	77,8
85 i més	61	157	218	50	122	172	82,0	77,7	78,9
Total	142	350	492	114	260	374	80,3	74,3	76,0

	Total			Dependència			SAD Dependència: % de gènere segons edats		
	Home	Dona	Total	Home	Dona	Total	Home	Dona	Total
0-17	7,7	1,7	3,5	6,1	1,2	2,7	70,0	30,0	100,0
18-64	14,8	12,0	12,8	14,0	9,6	11,0	39,0	61,0	100,0
65-84	34,5	41,4	39,4	36,0	42,3	40,4	27,2	72,8	100,0
85 i més	43,0	44,9	44,3	43,9	46,9	46,0	29,1	70,9	100,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	30,5	69,5	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de les Memòries del SAD facilitades per l'Ajuntament de Castelldefels i IDESCAT. Padró continu.

D'aquesta manera, resulta rellevant analitzar aquest perfil específic: el SAD Dependència a partir dels 65 anys. Tal com es pot observar, **la taxa de cobertura sobre del SAD Dependència ha anat creixent en el darrer període observat. Així, en 2022 el 3,9% de la població de 65 anys i més tenia SAD Dependència a Castelldefels i el 14,4% de la població de 85 i més (gràfic 7.6).**

Gràfic 7.6. Taxa de cobertura del SAD Dependència entre la població de 65 anys i més i la població de 85 anys i més. 2017-2022*. Castelldefels



Font: Elaboració pròpia a partir de les Memòries del SAD facilitades per l'Ajuntament de Castelldefels i IDESCAT. Padró continu.

A continuació es detallen aquestes taxes per gènere edat i també les seves variacions absolutes i relatives (taula 7.10). En aquesta taula es poden observar diversos fenòmens rellevants:

- En general, **la taxa de creixement de SAD Dependència ha estat constant, de manera que entre 2017-2022 el SAD Dependència ha crescut un 137,5% (187 usuaris més).**
- Aquest creixement és **més intens entre els homes, malgrat que continuïn sent minoria en el servei (+213,8% és a dir, 62 usuaris més).**
- El creixement és **més elevat entre la població de 85 anys i més (+177,4%, 110 usuaris).**

Taula 7.10. Persones usuàries del SAD Dependència segons gènere i edat. 2017-2022. Castelldefels. Variació absoluta i relativa i taxes de cobertura

		Persones usuàries					Taxa de cobertura		
		Home	Dona	Total		Home	Dona	Total	
2022	65-84	41	110	151	2022	65-84	1,0	2,2	1,7
	85 i més	50	122	172		85 i més	10,0	12,1	11,4
	Total 65 i més	91	232	323		Total 65 i més	2,0	3,8	3,1
2021	65-84	37	80	117	2021	65-84	0,9	1,6	1,3
	85 i més	38	92	130		85 i més	8,4	9,9	9,4
	Total 65 i més	75	172	247		Total 65 i més	1,7	2,9	2,4
2020	65-84	33	91	124	2020	65-84	0,8	1,6	1,2
	85 i més	39	101	140		85 i més	8,6	11,3	10,4
	Total 65 i més	72	192	264		Total 65 i més	1,5	2,9	2,3
2019	65-84	25	82	107	2019	65-84	0,7	1,7	1,2
	85 i més	22	68	90		85 i més	5,1	7,8	6,9
	Total 65 i més	47	150	197		Total 65 i més	1,1	2,7	2,0
2018	65-84	16	75	91	2018	65-84	0,4	1,6	1,1
	85 i més	20	64	84		85 i més	4,9	7,5	6,6
	Total 65 i més	36	139	175		Total 65 i més	0,9	2,5	1,8
2017	65-84	16	58	74	2017	65-84	0,4	1,3	0,9
	85 i més	13	49	62		85 i més	3,5	5,9	5,2
	Total 65 i més	29	107	136		Total 65 i més	0,7	2,0	1,5
		Variació absoluta					Variació relativa		
		Home	Dona	Total		Home	Dona	Total	
2022	65-84	4	30	34	2021	65-84	10,8	37,5	29,1
	85 i més	12	30	42		85 i més	31,6	32,6	32,3
	Total 65 i més	16	60	76		Total 65 i més	21,3	34,9	30,8
2021	65-84	12	-2	10	2021	65-84	48,0	-2,4	9,3
	85 i més	16	24	40		85 i més	72,7	35,3	44,4
	Total 65 i més	28	22	50		Total 65 i més	59,6	14,7	25,4
2020	65-84	8	9	17	2020	65-84	32,0	11,0	15,9
	85 i més	17	33	50		85 i més	77,3	48,5	55,6
	Total 65 i més	25	42	67		Total 65 i més	53,2	28,0	34,0
2019	65-84	9	7	16	2019	65-84	56,3	9,3	17,6
	85 i més	2	4	6		85 i més	10,0	6,3	7,1
	Total 65 i més	11	11	22		Total 65 i més	30,6	7,9	12,6
2018	65-84	0	17	17	2018	65-84	0,0	29,3	23,0
	85 i més	7	15	22		85 i més	53,8	30,6	35,5
	Total 65 i més	7	32	39		Total 65 i més	24,1	29,9	28,7
2017-2022	65-84	25	52	77	2017-2022	65-84	156,3	89,7	104,1
	85 i més	37	73	110		85 i més	284,6	149,0	177,4
	Total 65 i més	62	125	187		Total 65 i més	213,8	116,8	137,5

Font: Elaboració pròpia a partir de les Memòries del SAD facilitades per l'Ajuntament de Castelldefels i IDESCAT. Padró continu.

La mateixa anàlisi es pot fer per servei de Teleassistència. En aquest cas, en 2022 el **Servei de Teleassistència Domiciliària (TAD) assistia a 1.423 persones usuàries** (taula 7.11).

Si es para atenció a la distribució d'edats es pot observar que el **97,2% dels i les usuàries són persones de 65 anys i més**, tant entre homes com entre dones (97,5% i 97,7%). Com en el cas del SAD, **el percentatge de persones de 65 a 84 anys i dels més grans (85 i més) és similar (47,4 i 50,2%)**.

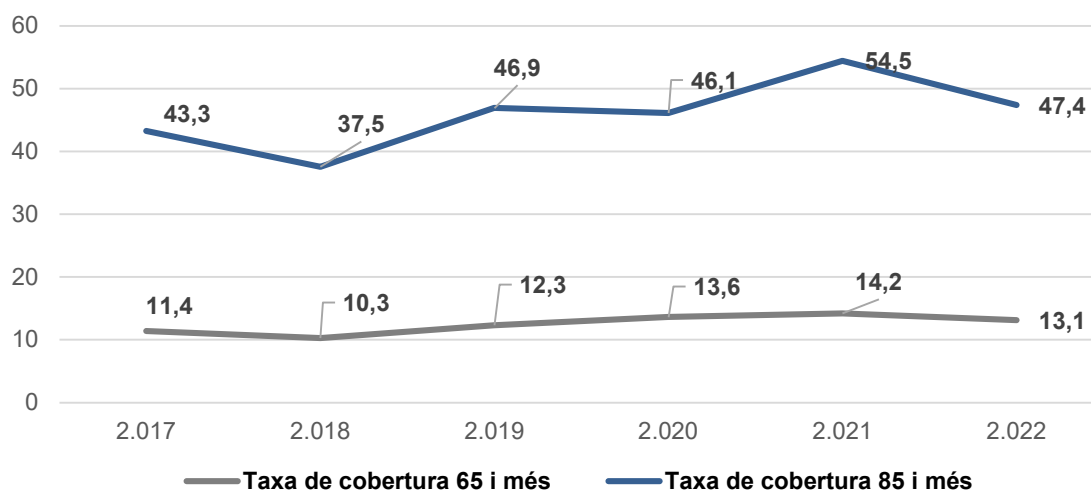
També com en el cas del SAD, **es tracta d'un perfil d'usuari molt feminitzat, ja que el 72,2% de les persones usuàries del TAD són dones**, i aquest percentatge és molt similar a totes les edats.

Taula 7.11. Nombre de persones usuàries del TAD segons gènere i edat. 2022.
Castelldefels

	TAD			TAD % de gènere segons edats		
	Home	Dona	Total	Home	Dona	Total
0-17	0	0	0	---	---	---
18-64	10	24	34	29,4	70,6	100,0
65-84	169	505	674	25,1	74,9	100,0
85 i més	216	499	715	30,2	69,8	100,0
Total	395	1028	1423	27,8	72,2	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de les Memòries del TAD facilitades per l'Ajuntament de Castelldefels.

Seguint la mateixa pauta d'anàlisi, a continuació es centra l'estudi entre la població de 65 anys i més. **La taxa de cobertura del TAD sobre el total de població de 65 anys i més s'ha mantingut força similar des de 2017. Així, en 2022 el 13,1% de la població de 65 anys i més disposava de TAD a Castelldefels i el 47,4% de la població de 85 i més (gràfic 7.6).**

Gràfic 7.7. Taxa de cobertura del TAD entre la població de 65 anys i més i la població de 85 anys i més. 2017-2022. Castelldefels


Font: Elaboració pròpia a partir de les Memòries del TAD facilitades per l'Ajuntament de Castelldefels i IDESCAT.
 Padró continuu.

A continuació es faciliten les taxes per gènere edat, i les variacions absolutes i relatives (taula 7.13). Les lectures clau d'aquesta taula són les següents:

- A diferència del SAD, **entre 2017 i 2022 la taxa de creixement del TAD ha estat positiva en conjunt (+30,9% i 328 persones usuàries), però variable en funció de l'any.** Hi ha anys en què s'ha reduït respecte a l'any anterior (2018, 2020 i 2022) i anys en què ha crescut respecte a l'any anterior (2019 i 2021).
- **Aquest creixement conjunt és més intens entre les dones, que són majoria al servei (+34,2% és a dir, 256 usuàries més).**

- El creixement és més elevat entre la població de 85 anys i més (+38,6%, 199 usuaris).
- Les taxes de cobertura han anat creixent principalment entre la població de 85 anys i més (del 43,3% al 47,4%), i en menor grau entre la població de 65 i més (6,7 al 7,4%).

Taula 7.12. Persones usuàries del TAD segons gènere i edat. 2017-2022. Castelldefels. Variació absoluta i relativa i taxes de cobertura

		Persones usuàries					Taxa de cobertura		
		Home	Dona	Total			Home	Dona	Total
2022	65-84	169	505	674	2022	65-84	4,2	10,0	7,4
	85 i més	216	499	715		85 i més	43,4	49,4	47,4
	Total 65 i més	385	1004	1389		Total 65 i més	8,5	16,6	13,1
		Home	Dona	Total			Home	Dona	Total
2021	65-84	205	509	714	2021	65-84	5,2	10,2	8,0
	85 i més	226	526	752		85 i més	50,1	56,6	54,5
	Total 65 i més	431	1035	1466		Total 65 i més	9,8	17,5	14,2
		Home	Dona	Total			Home	Dona	Total
2020	65-84	139	432	571	2020	65-84	3,6	8,8	6,5
	85 i més	197	424	621		85 i més	43,6	47,4	46,1
	Total 65 i més	336	856	1192		Total 65 i més	7,8	14,8	11,8
		Home	Dona	Total			Home	Dona	Total
2019	65-84	158	448	606	2019	65-84	4,1	9,4	7,0
	85 i més	191	421	612		85 i més	44,5	48,1	46,9
	Total 65 i més	349	869	1218		Total 65 i més	8,2	15,4	12,3
		Home	Dona	Total			Home	Dona	Total
2018	65-84	120	392	512	2018	65-84	3,2	8,5	6,1
	85 i més	147	329	476		85 i més	35,9	38,3	37,5
	Total 65 i més	267	721	988		Total 65 i més	6,4	13,2	10,3
		Home	Dona	Total			Home	Dona	Total
2017	65-84	144	401	545	2017	65-84	3,9	9,0	6,7
	85 i més	169	347	516		85 i més	46,0	42,0	43,3
	Total 65 i més	313	748	1061		Total 65 i més	7,7	14,2	11,4
		Home	Dona	Total			Home	Dona	Total
		Variació absoluta					Variació relativa		
		Home	Dona	Total			Home	Dona	Total
2022	65-84	-36	-4	-40	2022	65-84	-17,6	-0,8	-5,6
	85 i més	-10	-27	-37		85 i més	-4,4	-5,1	-4,9
	Total 65 i més	-46	-31	-77		Total 65 i més	-10,7	-3,0	-5,3
		Home	Dona	Total			Home	Dona	Total
2021	65-84	66	77	143	2021	65-84	47,5	17,8	25,0
	85 i més	29	102	131		85 i més	14,7	24,1	21,1
	Total 65 i més	95	179	274		Total 65 i més	28,3	20,9	23,0
		Home	Dona	Total			Home	Dona	Total
2020	65-84	-19	-16	-35	2020	65-84	-12,0	-3,6	-5,8
	85 i més	6	3	9		85 i més	3,1	0,7	1,5
	Total 65 i més	-13	-13	-26		Total 65 i més	-3,7	-1,5	-2,1
		Home	Dona	Total			Home	Dona	Total
2019	65-84	38	56	94	2019	65-84	31,7	14,3	18,4
	85 i més	44	92	136		85 i més	29,9	28,0	28,6
	Total 65 i més	82	148	230		Total 65 i més	30,7	20,5	23,3
		Home	Dona	Total			Home	Dona	Total
2018	65-84	-24	-9	-33	2018	65-84	-16,7	-2,2	-6,1
	85 i més	-22	-18	-40		85 i més	-13,0	-5,2	-7,8
	Total 65 i més	-46	-27	-73		Total 65 i més	-14,7	-3,6	-6,9
		Home	Dona	Total			Home	Dona	Total
2017-2022	65-84	25	104	129	2017-2022	65-84	17,4	25,9	23,7
	85 i més	47	152	199		85 i més	27,8	43,8	38,6
	Total 65 i més	72	256	328		Total 65 i més	23,0	34,2	30,9
		Home	Dona	Total			Home	Dona	Total

Font: Elaboració pròpia a partir de les Memòries del TAD facilitades per l'Ajuntament de Castelldefels i IDESCAT. Padró continu.

Donat que aquests serveis són clau en el municipi i per les persones grans especialment, s'ha volgut fer una estimació de com evolucionaran en els anys vinents, donades les tendències de creixement de Castelldefels.

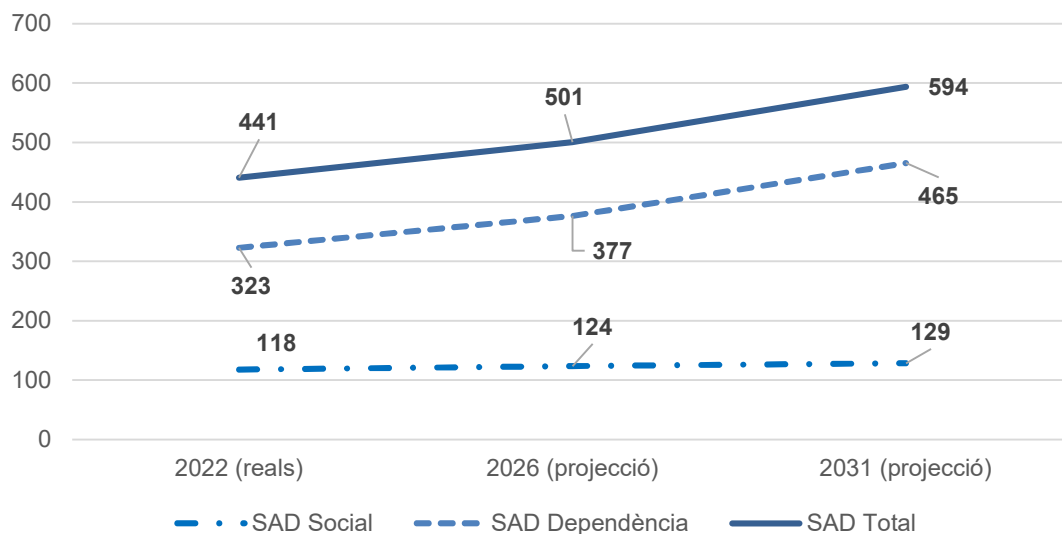
Per fer aquestes projeccions s'han pres com a referència les projeccions de població facilitades per l'IDESCAT, i, com en altres apartats en l'escenari mitjà. S'han estimat les evolucions partint de les mateixes taxes de cobertura de 2022 diferenciades per edats, per tal que els dos serveis siguin comparables en dates de referència. Així, no s'ha estimat l'evolució suposant un creixement diferent de les taxes de cobertura ni diferenciant l'evolució d'aquestes en funció del gènere, dos ponderacions que farien créixer encara més aquestes projeccions.

Al seu torn, s'han inclòs les estimacions pel SAD en el seu conjunt i pel SAD Dependència de manera separada. Aquesta elecció s'ha fet tenint en compte que el SAD és un servei global i que una part del SAD Social es transforma en SAD Dependència. Tot i això, s'ha volgut mantenir la distinció entre ambdós sistemes donada la importància que el SAD Dependència té en el cas de l'atenció a la gent gran.

A partir d'aquests supòsits cal destacar que, si la població creix com s'espera i en les edats que es preveu:

- **SAD total:** cal preveure que el nombre de persones usuàries passi a ser de **594 en 2031 (+154 en comparació amb 2022)**, el que implicaria un **creixement del 34,7% en conjunt del període** (gràfic 7.8).
- **SAD Dependència:** augmentaria fins a arribar a **465 persones en 2031 (+142 en comparació amb 2022)**, el que implicaria un **creixement del 44,1% en conjunt del període**.
- **TAD:** cal preveure que el nombre de persones usuàries **passi a ser de 1.998 en 2031 (+609 en comparació amb 2022)**, el que implicaria una **taxa de creixement del 43,9%** (gràfic 7.9).

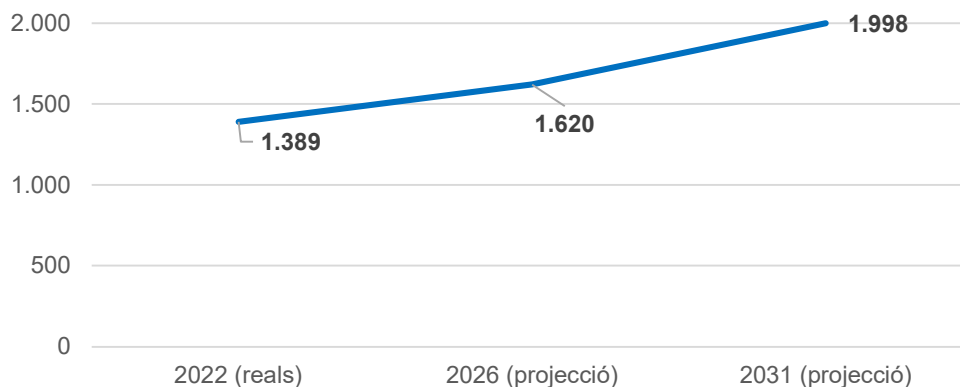
Gràfic 7.8. Projectió de persones usuàries del SAD. 2026 i 2031.
Castelldefels. Variació absoluta i relativa en l'escenari mitjà de creixement
suposant les mateixes taxes de cobertura que en 2022.



Totals			
	SAD Social	SAD Dependència	SAD Total
2022 (reals)	118	323	441
2026 (projecció)	124	377	501
2031 (projecció)	129	465	594
Variació absoluta			
	SAD Social	SAD Dependència	SAD Total
2022 (reals)			
2026 (projecció)	6	54	60
2031 (projecció)	5	89	94
2022-2031	11	142	153
Variació relativa			
	SAD Social	SAD Dependència	SAD Total
2022 (reals)			
2026 (projecció)	4,9	16,7	13,5
2031 (projecció)	3,9	23,5	18,7
2022-2031	9,1	44,1	34,7

Font: Elaboració pròpia a partir de les Memòries del SAD facilitades per l'Ajuntament de Castelldefels i IDESCAT. Projeccions de població

Gràfic 7.9. Projecció de persones usuàries del TAD. 2026 i 2031.
Castelldefels. Variació absoluta i relativa en l'escenari mitjà de creixement
suposant mateixa taxa de cobertura que en 2022



	Total	Variació absoluta	Variació relativa
2022 (reals)	1.389		
2026 (projecció)	1.620	231	16,6
2031 (projecció)	1.998	378	23,3
2022-2031		609	43,9

Font: Elaboració pròpia a partir de les Memòries del TAD facilitades per l'Ajuntament de Castelldefels i IDESCAT. Projeccions de població

7.7. Acció social

Seguint la mateixa estructura que en capítols anteriors, a continuació s'analitzen les dades clau dels Serveis Socials. En aquesta dimensió, però, s'analitzen de manera separada per les temàtiques clau abordades al llarg del capítol.

Discapacitat

En 2022 a Castelldefels les problemàtiques relacionades amb la discapacitat van suposar el 17,9% dels expedients i el 8,8% de les problemàtiques totals. Es tracta doncs d'un tema rellevant en l'acció social municipal (taula 7.13).

La discapacitat física (48,8% dels expedients) i la psíquica (37,7%) són les que prenen major atenció.

Taula 7.13. Problemàtiques i expedients de Serveis Socials relacionats amb discapacitat. Total i detall. 2022. Castelldefels

Àmbits	Problemàtiques		Expedients	
	n	%	n	%
Discapacitats	911	8,8	658	17,9
Total	10.344	100,0	3.677	**

Problemàtica (discapacitat)	Problemàtiques		Expedients	
	n	%	n	%
Discapacitat física	334	36,7	321	48,8
Discapacitat psíquica	265	29,1	248	37,7
Altres (Discapacitats)	104	11,4	101	15,3
Discapacitat amb mobilitat reduïda	73	8,0	72	10,9
Discapacitat amb necessitat de 3a persona	70	7,7	67	10,2
Discapacitat sensorial	65	7,1	59	9,0
Total	911	100,0	658	**

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Castelldefels, explotació del registre DIBA-Hèstia.

* Aquestes columnes es calculen en base al total d'expedients únics de manera la suma d'expedients no correspon amb la suma de cada filera (ja que un expedient pot tenir més d'una problemàtica), i el percentatge suma més de 100% pel mateix motiu.

La despesa dels Serveis Socials en 2021 vinculada a la discapacitat es concentra en una partida concreta que se situa en 152.095€ i representa el 2,6% de la despesa total (taula 7.14). Aquesta s'ha anat reduint a diferència d'altres partides (-17,91% de 2019 a 2021).

Cal tenir present però, que la problemàtica associada a la discapacitat queda diluïda en altres partides com la dependència, però, s'ha considerat abordar exclusivament aquesta partida que menciona específicament la discapacitat com a problemàtica.

Al seu torn caldria valorar algunes despeses d'urgència sobre les que no es disposa de detall separat, i que també podrien estar vinculades amb la discapacitat.

Taula 7.14. Evolució de la despesa de Serveis Socials en atenció a la discapacitat. 2019-2022. Castelldefels

	Total			Variació absoluta		
	2019	2020	2021	2020	2021	2019-2021
2.5 Persones amb discapacitat	185.268	161.807	152.095	-23.461	-9.713	-33.174
2. Total Serveis socials especialitzats	276.289	281.173	256.766	4.884	-24.408	-19.523
TOTAL DISCAPACITAT	185.268	161.807	152.095	-23.461	-9.713	-33.174
TOTAL DESPESA DE SERVEIS SOCIALS	4.312.779	4.700.325	5.737.763	387.546	1.037.438	1.424.984

	%			Variació relativa		
	2019	2020	2021	2020	2021	2019-2021
2.5 Persones amb discapacitat	4,3	3,4	2,7	-12,66	-6,00	-17,91
2. Total Serveis socials especialitzats	6,4	6,0	4,5	1,77	-8,68	-7,07
TOTAL DISCAPACITAT	6,2	6,0	5,2	-12,66	-6,00	-17,91
TOTAL DESPESA DE SERVEIS SOCIALS	100,0	100,0	100,0	8,99	22,07	33,04

*Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Castelldefels a partir del RUDEL i IDESCAT Padró continu.
Observacions: les categories de despesa que no s'inclouen són 0 en tot el període.

Addicions

En conjunt les problemàtiques de salut en **2022 a Castelldefels són les grans protagonistes de la intervenció, ja que s'hi barregen molts tipus de necessitats** (taula 7.15). **Representen el 44,3% dels expedients i el 19,2% de les problemàtiques totals.**

Com es pot veure en aquesta taula, la malaltia física crònica (66,3% dels expedients) és la problemàtica més rellevant, però tot seguit cal analitzar les altres problemàtiques distingint entre addiccions, salut mental i malalties més associades a la dependència, tal com s'aborden en l'actualitat.

Taula 7.15. Problemàtiques i expedients de Serveis Socials relacionats amb salut i dependència. Total i detall. 2022. Castelldefels

Àmbits	Problemàtiques		Expedients	
	n	%	n	%
Salut i drogodependències	1.981	19,2	1.629	44,3
Total	10.344	100,0	3.677	**

Problemàtica (Salut i drogodependències)	Problemàtiques		Expedients	
	n	%	n	%
Malaltia física crònica	1108	54,5	1080	66,3
Malaltia mental crònica	279	13,5	268	16,5
Malaltia d'Alzheimer i altres demències	236	11,6	230	14,1
Malaltia greu	77	3,6	72	4,4
Malaltia física transitòria	53	2,6	52	3,2
Consum drogues	41	2,0	40	2,5
Alcoholisme	41	1,9	38	2,3
Malaltia mental transitòria	30	1,5	30	1,8
Malaltia d'alt risc	27	1,4	27	1,7
Ludopatia	8	0,4	7	0,4
Altres (Salut i drogodependències)	81	4,1	81	5,0
Total	1.981	100,0	1.629	**

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Castelldefels, explotació del registre DIBA-Hèstia.

* Aquestes columnes es calculen en base al total d'expedients únics de manera la suma d'expedients no correspon amb la suma de cada filera (ja que un expedient pot tenir més d'una problemàtica), i el percentatge suma més de 100% pel mateix motiu.

Si s'agrupen les qüestions relacionades **estrictament amb addicions representen aproximadament el 10% dels expedients, i el 8,6%** de les problemàtiques, destacant un gran grup d'altres problemàtiques (taula 7.16).

Taula 7.16. Problemàtiques i expedients de Serveis Socials relacionats amb addicions. Total i detall. 2022. Castelldefels

Problemàtica (addicions)	Problemàtiques		Expedients	
	n	%	n	%
Consum drogues	41	2,1	40	2,5
Alcoholisme	41	2,1	38	2,3
Ludopatia	8	0,4	7	0,4
Altres (Salut i drogodependències)	81	4,1	81	5,0
Total	171	8,6	166	**

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Castelldefels, explotació del registre DIBA-Hèstia.

* Aquestes columnes es calculen en base al total d'expedients únics de manera la suma d'expedients no correspon amb la suma de cada filera (ja que un expedient pot tenir més d'una problemàtica), i el percentatge suma més de 100% pel mateix motiu.

En la despesa de Serveis Socials no s'identifica cap partida vinculada específicament a addicions, si bé com a categoria sí existeix en el registre (2.8 Persones amb drogodependències i/o altres addicions).

Patologies mentals

Les malalties mentals representen el 18% aproximadament dels expedients, principalment de caràcter crònic (16,5%) (taula 7.17).

Taula 7.17. Problemàtiques i expedients de Serveis Socials relacionats amb patologies mentals. Total i detall. 2022. Castelldefels

Problemàtica (mental)	Problemàtiques		Expedients	
	n	%	n	%
Malaltia mental crònica	279	13,5	268	16,5
Malaltia mental transitòria	30	1,5	30	1,8
Total	309	15,6	298	**

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Castelldefels, explotació del registre DIBA-Hèstia.

* Aquestes columnes es calculen en base al total d'expedients únics de manera la suma d'expedients no correspon amb la suma de cada filera (ja que un expedient pot tenir més d'una problemàtica), i el percentatge suma més de 100% pel mateix motiu.

Igualment, si bé existeix la categoria de registre específica sobre salut mental (2.7. Persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental), no s'han comptabilitzat despeses específiques en ella.

Gent gran, dependència (SAD i TAD)

Per la seva banda, si s'acumulen les categories més **vinculades a la dependència aquestes afecten la gran majoria dels expedients, ja que les malalties físiques cròniques suposen el 66,3% dels expedients i el 54,5% de les problemàtiques de salut** (taula 7.18).

Taula 7.18. Problemàtiques i expedients de Serveis Socials relacionats amb malalties associades a la dependència. Total i detall. 2022. Castelldefels

Problemàtica (vinculables a dependència)	Problemàtiques		Expedients	
	n	%	n	%
Malaltia física crònica	1108	54,5	1080	66,3
Malaltia d'Alzheimer i altres demències	236	11,6	230	14,1
Malaltia greu	77	3,6	72	4,4
Malaltia física transitòria	53	2,6	52	3,2
Total	1.474	74,4	1.434	**

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Castelldefels, explotació del registre DIBA-Hèstia.

* Aquestes columnes es calculen en base al total d'expedients únics de manera la suma d'expedients no correspon amb la suma de cada filera (ja que un expedient pot tenir més d'una problemàtica), i el percentatge suma més de 100% pel mateix motiu.

A diferència de la resta de subapartats **la despesa vinculada a dependència especialment en el relacionat amb gent gran té una gran importància específica en Serveis Socials** (taula 7.19). **En 2021 el 21,9% de la despesa va estar vinculada clarament a dependència**, principalment per raó de l'atenció domiciliària (21,3%). En atenció domiciliària **el pes del SAD Dependència és el més rellevant (16,9% de la despesa de Serveis Socials)**.

- Encara que pugui semblar que la partida ha perdut cert pes en el conjunt de la despesa (del 22,1% en 2019 a 21,9%), el fet és que **els imports, especialment de SAD, han anat creixent de manera intensa. Concretament, entre 2019-2021 ha augmentat +30,93% en conjunt.**
- **El SAD ha augmentat en un 32,6% i concretament el SAD Dependència 38,64%.**

Taula 7.19. Despesa de Serveis Socials relacionada amb salut i dependència. 2019-2021. Castelldefels

	Total			Variació absoluta		
	2019	2020	2021	2020	2021	2019-2021
1.2. Serveis d'atenció domiciliària	927.163	1.047.162	1.221.765	119.998	174.604	294.602
1.2.1. Serveis d'ajuda domiciliària	846.830	962.106	1.122.925	115.276	160.819	276.095
SAD Social	146.994	157.813	152.642	10.820	-5.171	5.649
SAD Dependència	699.837	804.293	970.283	104.456	165.990	270.446
1.2.2. Serveis de les tecnologies de suport i cura	80.333	85.055	98.840	4.723	13.784	18.507
1. Total Serveis Socials Bàsics	3.522.444	3.977.196	4.991.911	454.751	1.014.716	1.469.467
2.2 Persones amb dependència	34.610	37.247	37.513	2.637	267	2.903
2. Total Serveis socials especialitzats	276.289	281.173	256.766	4.884	-24.408	-19.523
TOTAL DEPENDÈNCIA	961.773	1.084.408	1.259.279	122.635	174.871	297.506
TOTAL DESPESA DE SERVEIS SOCIALS	4.312.779	4.700.325	5.737.763	387.546	1.037.438	1.424.984
	%			Variació relativa		
	2019	2020	2021	2020	2021	2019-2021
1.2. Serveis d'atenció domiciliària	21,5	22,3	21,3	12,94	16,67	31,77
1.2.1. Serveis d'ajuda domiciliària	19,6	20,5	19,6	13,61	16,72	32,60
SAD Social	3,4	3,4	2,7	7,36	-3,28	3,84
SAD Dependència	16,2	17,1	16,9	14,93	20,64	38,64
1.2.2. Serveis de les tecnologies de suport i cura	1,9	1,8	1,7	5,88	16,21	23,04
1. Total Serveis Socials Bàsics	81,7	84,6	87,0	12,91	25,51	41,72
2.2 Persones amb dependència	0,8	0,8	0,7	7,62	0,72	8,39
2. Total Serveis socials especialitzats	6,4	6,0	4,5	1,77	-8,68	-7,07
TOTAL DEPENDÈNCIA	22,3	23,1	21,9	12,75	16,13	30,93
TOTAL DESPESA DE SERVEIS SOCIALS	100,0	100,0	100,0	8,99	22,07	33,04

*Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Castelldefels a partir del RUDEL i IDESCAT Padró continu.

Observacions: les categories de despesa que no s'inclouen són 0 en tot el període.

Com en altres casos, algunes de les despeses d'urgència podrien estar vinculades a aquest àmbit, però no estan detallades, i probablement no serien un import elevat.

7.8. Projectió de la despesa en SAD

Com s'ha pogut observar el protagonisme de l'envelliment a Castelldefels i de la dependència, i la creixent despesa en els serveis clau associats, porten a la necessària reflexió sobre el futur d'aquestes qüestions pel municipi. En apartats previs s'han exposat les projeccions de poblacions i els índexs d'envelliment que comportaran de complir-se les prediccions. De la mateixa manera es procedeix en el present apartat a fer estimacions sobre l'evolució de la despesa associada específicament al SAD si les previsions de creixement de la població i de la població de més edat es compleixen, mantenint el supòsit del mateix cost/persona de 2022.

Com es pot observar en la taula següent (7.20), si es tenen en compte les projeccions de persones usuàries realitzades en l'apartat anterior de cada tipus de SAD i la despesa mitjana per persona usuària de 2022, es preveu que **en 2031 la despesa de SAD creixi fins a 1.906.456€, el que implicaria un augment de +352.202€ és a dir un +22,7%**.

Aquesta és la variació si la despesa no evoluciona però els creixements del cost són previsibles, donada l'evolució econòmica.

Taula 7.20. Projectió de la despesa en SAD en 2026 i 2031. Castelldefels

	Total 2022				
	Despesa	Persones usuàries	Despesa/usuari anual		
<i>SAD Social</i>	181.843	118	1.541		
<i>SAD Dependència</i>	1.372.412	374	3.670		
Total SAD	1.554.254	492	3.159		

	Projectió persones usuàries	
	2026 (projectió)	2031 (projectió)
<i>SAD Social</i>	124	129
<i>SAD Dependència</i>	377	465
Total SAD	501	594

	Projectió despesa 1 (mateix cost que en 2022)		2022-2031	
	2026 (projectió)	2031 (projectió)	Variació absoluta	Variació relativa
<i>SAD Social</i>	190.826	198.350	16.507	9,1
<i>SAD Dependència</i>	1.382.832	1.708.106	335.695	24,5
Total SAD	1.573.658	1.906.456	352.202	22,7

*Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Castelldefels a partir del RUDEL i projeccions elaborades per l'equip de recerca.

Observacions: les categories de despesa que no s'inclouen són 0 en tot el període.

7.9. Dimensió socio sanitària: síntesi

1. Reptes de l'informe municipal sobre salut

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • Embarassos en l'adolescència • Estudiar més a fons les malalties que causen mortalitat innecessàriament prematura i sanitàriament evitable (especialment càncer i malalties cardiovasculars prevenibles mitjançant consells i cribratges) • Malalties mentals severes en població adulta • Consum d'alcohol • Consum de cocaïna • Sobrepès i obesitat en tots els grups d'edat, però especialment en dones joves • Trastorn d'ansietat / angoixa / depressió • Estudiar l'excés de mortalitat en dones
----------------	---

2. Discapacitat

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • La població amb discapacitat de Castelldefels ha anat creixent en el darrer període i se situa en 2021 en 3.995. • El 5,9% de la població de Castelldefels té una discapacitat reconeguda. <ul style="list-style-type: none"> ✓ Molt inferior a la situació de la comarca en conjunt (8,5%). • Representa el 5,7% de la del conjunt de la comarca. • La majoria (52,2%) són dones, i el 50% es troba en edat potencialment activa. La discapacitat certificada major de 65 anys és del 44,4%. • La major part de les persones amb discapacitat de Castelldefels tenen un grau d'entre 33% i 64% (62,4%). <ul style="list-style-type: none"> ✓ La distribució per graus és molt similar a la del conjunt de la comarca. • 56,6% ho és per raons físiques, en la seva major part motòriques (35,6%) • Quant a la resta de causes certificades de discapacitat la major part són atribuïbles a una malaltia mental (17,7%) i quasi la meitat a raons intel·lectuals (9,6%). La discapacitat visual (5,5%) i l'auditiva (5,3%) són les següents més nombroses.
----------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ No es detecten diferències rellevants amb la comarca. • El CDIAP identifica un creixement de la necessitat de l'atenció i dels espais adequats per donar resposta.
--	--

<p>Alertes i interrogants</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Amb l'envelliment la discapacitat creix i l'envelliment de les persones amb discapacitat i de les persones cuidadores també. • Al seu torn, en la infantesa es detecta una major prevalença o millor detecció de possibles casos. • En conjunt cal preveure major demanda de recursos i serveis i més centrada en aspectes mentals i conductuals.
--	---

3. Patologies mentals

<p>Síntesi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El 17,7% de les persones amb una discapacitat reconeguda a Castelldefels ho és per raó de salut mental (707). • Només s'identifiquen 2 recursos i serveis ubicats a Castelldefels i formen part del sistema hospitalari, inaccessible per a múltiples situacions de salut mental. • Es disposa de dos més com són el Servei Prelaboral i el Club Social que depenen de l'Hospital. • Cal destacar la recent constitució de la Taula de Salut Mental de Castelldefels (novembre 2022) que aglutina una gran xarxa d'agents i d'entitats. Concretament es vinculen 11 entitats socials i sanitàries. • Cal afegir també el CDIAP. • Població adulta CSMA (trastorn mental sever) <ul style="list-style-type: none"> ✓ 2017 i 2022 s'ha passat d'atendre a 650 a 1.015, és a dir un 36% més (+365 persones). ✓ 2022: 59,7% dels casos són dones i el 43,6% tenen entre 45 i 65 anys. • En primària (PSP): <ul style="list-style-type: none"> ✓ 2022 :1.364 persones (entre Can Bou i El Castell) ✓ 69,9% dones. ✓ Depressió (33,4%) o d'ansietat (27,8%) i en menor proporció d'addicions (14,7%). • Centre de Salut Mental Infanto-juvenil: <ul style="list-style-type: none"> ✓ 819 nens i nenes, i adolescents. ✓ 60% són homes, i l'edat majoritària està entre els 12 i 18 anys (62,4%).
-----------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Alerta a escala general (no específicament sobre Castelldefels), sobre l'augment del risc de suïcidi en edats infanto-juvenils. • En conjunt, no només als serveis de salut mental, es destaca la importància de l'ansietat i la depressió en la morbiditat (casos atesos: 17,6% d'ansietat i 9,5% de depressió, El Castell, dades de 2018).
--	--

<p>Alertes i interrogants</p>	<ul style="list-style-type: none"> • La salut mental és un repte clau en l'agenda actual i propera • Es disposa d'escassa informació i recursos si bé el consens sobre la mancança en recursos i accessibilitat és clar. • La Taula de Salut Mental és un pas clau per abordar aquesta realitat.
--	--

4. Addiccions

<p>Síntesi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • En 2020 es van registrar 55 inicis de tractament per abús o dependència de drogues el que equival a una taxa de 8,2 per cada 10.000 hab. ✓ En 2020 la taxa de Castelldefels estava per sobre de la de conjunt de la comarca (8,2 casos per cada 10.000 hab. en comparació amb 7,7). ✓ La droga principal és l'alcohol (43%) seguida de la cocaïna (34%). Al seu torn, és dona més habitualment entre homes (70%) i entre els 41 a 50 anys (38%), seguit pel de 31 a 40 anys (29%).
-----------------------	--

<p>Alertes i interrogants</p>	<ul style="list-style-type: none"> • L'informe municipal sobre salut alerta de la necessitat d'abordar les addiccions al municipi.
--	--

5. Salut sexual i reproductiva

<p>Síntesi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A Castelldefels la taxa de nous casos de VIH és força variable i va augmentar de manera important durant 2019 i 2020, mentre que en 2021 no s'han registrat casos (per cada 100.000 hab.). ✓ A diferència del 2017 i 2018, Castelldefels presentava una taxa superior a la de la comarca en 2019 (7,46 per cada 100.000 hab. 4,60), i 2020 (5,63 comparat amb 2,64). ✓ Al Baix Llobregat la major part dels nous casos es donen entre: <ul style="list-style-type: none"> → homes (entorn de 80%) → persones entre 20-40 anys (60-80%)
-----------------------	---

	<p>→ aproximadament la meitat són persones de nacionalitat espanyola.</p> <ul style="list-style-type: none"> • En 2018 a Castelldefels es van registrar 172 interrupcions voluntàries de l'embaràs, el que suposa una taxa del 9,4 dones de cada 1.000 que tenien entre 10 i 49 anys. <ul style="list-style-type: none"> ✓ Es tracta d'un fenomen més freqüent a partir dels 20 anys (18,3 per cada 1.000), si bé abans dels 20 anys edat també té certa presència (5,9). ✓ La taxa de Castelldefels estava per sobre de la de conjunt de la comarca (9,4 casos en comparació amb 8,8)
--	--

Alertes i interrogants	<ul style="list-style-type: none"> • L'informe municipal sobre salut alerta de la necessitat d'abordar l'embaràs no desitjat en la política local.
-------------------------------	--

6. Dependència: SAD i TAD

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • 2022: 492 persones usuàries del SAD, la majoria de les quals 374 eren del SAD Dependència (76%). <ul style="list-style-type: none"> ✓ SAD Dependència: 86,4% 65 anys i més, especialment entre les dones (89,2%). ✓ Perfil d'usuari molt feminitzat: 69,5% dones. • Evolució: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Creixement constant: 2017-2022 +137,5% (187 usuaris més). ✓ Més intens entre els homes: +213,8% (62 usuaris més). ✓ Població de 85 anys i més (+177,4%, 110 usuaris). • TAD: 2022 assistia a 1.423 persones usuàries <ul style="list-style-type: none"> ✓ 97,2% de 65 anys i més ✓ El percentatge de persones de 65 a 84 anys i dels més grans (85 i més) és similar (47,4 i 50,2%). ✓ Perfil d'usuari molt feminitzat: 72,2% són dones. ✓ La taxa de cobertura s'ha mantingut força similar des de 2017: 2022 el 13,1% de la població de 65 anys i més disposava de TAD a Castelldefels i el 47,4% de la població de 85 i més. ✓ Entre 2017 i 2022 la taxa de creixement del TAD ha estat positiva en conjunt (+30,9% i 328 persones usuàries), però variable en funció de l'any. ✓ Més intens entre les dones, que són majoria al servei (+34,2% és a dir, 256 usuàries més).
----------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Més elevat entre la població de 85 anys i més (+38,6%, 199 usuaris). • Les taxes de cobertura han anat creixent principalment entre la població de 85 anys i més (del 43,3% al 47,4%), i en menor grau entre la població de 65 i més (6,7 al 7,4%). • Projeccions SAD i TAD (suposant mateixa cobertura que actualment) <ul style="list-style-type: none"> ✓ SAD total: +594 persones en 2031 (+154 en comparació amb 2022), +34,7% en conjunt del període ✓ SAD Dependència: + 465 persones en 2031 (+142 en comparació amb 2022), + 44,1%. ✓ TAD: 1.998 en 2031 (+609 en comparació amb 2022), + 43,9%
--	--

Alertes i interrogants	<ul style="list-style-type: none"> • L'atenció a la dependència creixent i més demandant és un repte clau en el proper termini.
-----------------------------------	---

7. Acció social

Síntesi	<p>Discapacitat</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2022: problemàtiques 17,9% dels expedients ✓ Tema rellevant en l'acció social municipal • Despesa 2021: 152.095€ i representa el 2,6% de la despesa total ✓ S'ha anat reduint a diferència d'altres partides (-17,91% de 2019 a 2021). <p>Addicions</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2022 salut: 44,3% dels expedients (19,2% de les problemàtiques) • Estrictament amb addicions: 10% dels expedients (8,6% de les problemàtiques). • Despesa 2021: no s'identifica cap partida vinculada específicament <p>Patologies mentals</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2022: 18% dels expedients, principalment de caràcter crònic (16,5%). • Despesa 2021: no s'identifica cap partida vinculada específicament <p>Gent gran, dependència (SAD i TAD)</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2022: gran majoria dels expedients. Malalties físiques cròniques suposen el 66,3% dels expedients (54,5% de les problemàtiques)
----------------	--

	<ul style="list-style-type: none">• Despesa 2021: gran importància específica en Serveis Socials<ul style="list-style-type: none">✓ 2021 el 21,9% de la despesa clarament a dependència, principalment per raó de l'atenció domiciliària (21,3%).✓ SAD Dependència: és el més rellevant (16,9% de la despesa de Serveis Socials).✓ Imports creixen de manera intensa. 2019-2021 ha augmentat +30,93% en conjunt.✓ El SAD ha augmentat en un 32,6% i concretament el SAD Dependència 38,64%.
--	---

8. Projectió de la despesa SAD

Síntesi	<ul style="list-style-type: none">• 2031 la despesa de SAD creixeria fins a 1.906.456€ (+352.202€, + 22,7%).• Aquesta és la variació si la despesa no evoluciona però els creixements del cost són previsibles, donada l'evolució econòmica.
----------------	---

8 Dimensió relacional

8.1. Introducció

A l'hora d'abordar la vulnerabilitat des de la dimensió relacional es contempen diversos espais en els quals es poden observar com es produeixen aquestes relacions. Concretament, **pren especial rellevància la família, però també altres cercles de socialització**, en els que es configura la identitat i es rep suport i benestar (material i simbòlic).

En relació amb la **família**, cal entendre-la com a context essencial en què les persones i els grups socials aprenen a conviure, s'adapten al canvi, s'assumeixen noves competències i es genera reproducció i canvi social.

En les nostres societats, cada cop es tenen menys fills/es, es tenen a major edat dels progenitors, i passen per diverses ruptures i per reconfiguracions familiars. A més, cada cop es detecten més llars formades per un únic membre. Així, cal preveure que aquestes dinàmiques siguin les que caracteritzen la societat de Castelldefels: persones que viuran en diverses configuracions familiars al llarg de la seva vida i en un context social amb **molta diversitat de configuracions familiars**, entre les quals hi ha unions del mateix sexe i gènere, i de les que tenen reconeixement dels drets de les parelles sense lligam de matrimoni.

La **major llibertat i reconeixement de drets** avança acompanyada (si bé no relacionada) amb **processos de debilitació de les xarxes de suport i relació social**. Així per exemple, tenir menys fills pot suposar major risc de desatenció en la vellesa, o major diversitat de les unions familiars al llarg de la vida, en ocasions suposa debilitat dels lligams duradors i sòlids en moments clau de necessitat de suport: econòmic, per malaltia o dependència.

Aquestes funcions passen a ser **en part assumides per la xarxa d'agents socials i institucionals**.

Quan s'aborden les característiques familiars, molt sovint es para atenció a les característiques de les llars quant a la seva composició. Així, es considera que les llars unipersonals formades per persones de 65 anys i més, i per persones de 75 anys i més, i les llars monoparentals solen afavorir contextos més febles relacionalment. L'**aïllament social**, la **manca de relacions socials i d'una xarxa d'atenció** de proximitat i imbricada en la seva quotidianitat implica riscos importants de soledat i abandó que poden abocar als ciutadans a una falta d'assistència social (de salut, alimentació, higiene...) i una pèrdua important d'habilitats psicosocials. Les llars **monoparentals** s'enfronten a majors riscos quant a dificultats de l'ocupabilitat dels adults, per gestionar els horaris d'atenció als menors i majors dificultats econòmiques.

Una segona qüestió fa referència a la **qualitat relacional i del benestar emocional**. Actualment, es tracta de qüestions de màxima actualitat en l'agenda pública, i avancen cada cop més en l'agenda política. La pandèmia, les dificultats de conviure amb un entorn altament canviant i amenaçador (guerra d'Ucraïna, inflació, canvi climàtic...), estan darrere dels reptes emocionals i relacionals. En aquest àmbit, però, la situació d'informació és escassa i més encara a escala municipal, de manera que com es veurà en els apartats corresponents caldrà recórrer principalment a la informació dels Serveis

Socials per tal de tenir una aproximació parcial.

A l'hora d'analitzar de manera sintètica aquesta dimensió s'han abordat els següents indicadors:

- Llars segons grandària
- Llars unipersonals i llars monoparentals
- Persones d'edat d'especial interès
- Problemàtiques i expedients de Serveis Socials focalitzades en àmbits relacionals
- Problemàtiques i expedients de Serveis Socials focalitzades maltractaments. Global detall per col·lectius (dones, infants i gent gran)
- Persones usuàries amb suports relacionals
- Persones usuàries amb suports relacionals segons col·lectiu o àmbit
- Persones usuàries amb suports en l'àmbit familiar
- Despesa dels Serveis Socials en partides d'acció relacional
- Despesa dels Serveis Socials en SAD Social
- Nombre de denúncies de violència de gènere al partit judicial de Gavà
- Nombre d'ordres de protecció al partit judicial de Gavà
- Dones i atencions fetes al SIAD Castelldefels
- Taxa de cobertura i raó entre dones/atencions al SIAD Castelldefels.

8.2. Composició de les llars

Abordar la composició de les llars, com a símil de les famílies segons nombre de membres (llars unipersonals de persones de 65 anys i més) presenta importants dificultats, ja que la font principal és el Cens de població, i com s'ha comentat, aquest no estarà actualitzat fins de 2023 (possiblement al final del primer semestre). D'altra banda, cal tenir present que per l'INE una llar és un conjunt de persones que resideixen en el mateix habitatge, de tal manera que la diferència entre llar i família és que una llar pot ser unipersonal (una persona sola en un habitatge), però una família ha de tenir com a mínim 2 membres (relació familiar). A més, els membres d'una llar multipersonal no han de tenir necessàriament relacions de parentesc, mentre que els membres d'una família sí. Amb la mateixa definició es dissenyen la gran majoria d'operacions d'estadística oficial de l'IDESCAT.

Aquestes definicions sovint dificulten les comparacions amb altres definicions dels conceptes llar, família i unitat de convivència, per exemple que s'utilitzen als registres locals. Sovint, aquests límits d'actualització i de definició, implica no poder disposar de dades quantitatives per poder diagnosticar quina és la situació als municipis.

Així i tot, a Castelldefels la composició de les llars s'ha abordat de manera parcial en els apartats sociodemogràfic i d'habitatge. Concretament en l'apartat d'habitatge s'han

pogut revisar les dades reals i estimades de l'estudi recentment publicat⁴².

D'acord amb aquest estudi, cal recordar el **creixement progressiu i constant del nombre de llars i la previsió que en 2028 augmenti el nombre de llars (+12,14 % i 2.900 llars més).**

L'estudi destaca com hi ha hagut un elevat **creixement de les llars unipersonals (23% en 2021) i de les llars més grans quant a nombre de persones que la componen (10,3%)** (taula 8.1).

Taula 8.1. Grandària de les llars. 2001-2021. Castelldefels

Grandària de la llar	Castelldefels		
	2001 (cens)	2011 (cens)	2021 (estimació)
1	19,3	19,7	23,1
2	27,0	32,2	26,4
3	23,5	23,2	21,7
4	21,2	19,9	18,5
5 o més	9,0	5,0	10,3
Total	100,0	100,0	100,0

*Font: Informe 'Estudi de la situació de l'habitatge' (2022). Dades elaborades a partir de l'INE Cens 2001 i 2011 i estimacions fetes pels autors/es de l'estudi a partir del Padró municipal d'habitants (2021)

L'estudi analitza també per **2011** la configuració de les llars en termes de nuclis, el que permet estimar, ja que el cens és una enquesta i una fusió de registre, **que a Castelldefels hi havia 2.732 llars monoparentals pare o mare amb fills/es. Una composició que havia crescut des de 2001 en un 79,7%** (taula 8.2).

Taula 8.2. Composició de les llars. 2001-2010. Castelldefels

Composició	Nombre		%	
	2001 (cens)	2011 (cens)	2001 (cens)	2011 (cens)
Sense nucli	3.835	5.343	23,1	22,8
1 persona	3.210	4.604	19,4	19,7
2 o més	625	739	3,8	3,2
Amb nucli	12.750	18.054	76,9	77,2
Parella sense fills/es	3.645	5.866	22,0	25,1
Parella amb fills/es	7.221	9.069	43,5	38,8
Pare/mare amb fills/es (monoparentals)	1.520	2.732	9,2	11,7
Dos o més nuclis	364	387	2,2	1,7
Total	16.585	23.397	100,0	100,0
Composició	Variació absoluta		%	
	2001 (cens)	2011 (cens)	2001 (cens)	2011 (cens)
Sense nucli		1.508		39,3
1 persona		1.394		43,4
2 o més		114		18,2
Amb nucli		5.304		41,6
Parella sense fills/es		2.221		60,9
Parella amb fills/es		1.848		25,6
Pare/mare amb fills/es (monoparentals)		1.212		79,7
Dos o més nuclis		23		6,3
Total		6.812		41,1

Font: Informe 'Estudi de la situació de l'habitatge' (2022). Dades elaborades a partir de l'INE Cens 2001 i 2011.

⁴² Vegeu el document 'Estudi de la situació de l'habitatge', ja citat.

L'Ajuntament ha facilitat una estimació actualitzada a data 2023 sobre alguns dels perfils d'especial interès en l'acció social quant a l'edat i la situació convivencial. Tal com es pot observar (taula 8.3), **en 2023 a Castelldefels resideixen 1616 persones majors de 64 anys que viuen soles de les quals el 25,7% tenen és de 84 anys.**

D'altra banda, **3.258 persones estan a llars amb majors de 64 anys i sense menors de 65 anys de les quals el 21,7% viuen amb majors de 84 anys.**

Taula 8.3. Perfils d'edat i convivència d'especial interès. 2023. Castelldefels

	Persones	%
Persones majors de 64 anys que viuen soles	1.616	
Persones majors de 84 anys que viuen soles	415	25,7
Majors de 64 sense menors de 65 anys	3.258	
Majors 64 amb majors de 84 anys	708	21,7

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Castelldefels (padró viu).

A escala municipal, doncs, aquestes són les dades més actualitzades de què es poden disposar, de manera que sobre les llars monoparentals només es poden facilitar dades fins el 2011, d'acord amb el cens de població.

Al seu torn, tal com s'ha indicat en el capítol 6, si es tenen en compte les projeccions d'envelliment analitzades, **cal preveure també un creixement de les llars de persones grans, tant unipersonals com conformades per persones de 65 anys i més.**

8.3. Acció social

En relació amb les relacions socials, com s'ha introduït la principal font d'informació és el registre dels Serveis Socials. Així, cal tenir present que no totes les problemàtiques socials d'un territori són accessibles als serveis públics de manera que s'aborda una part de la problemàtica municipal, la que passa pels Serveis Socials.

Al seu torn, no totes les problemàtiques que atenen els Serveis Socials són relacionals. Per exemple, en altres apartats s'han analitzat les problemàtiques associades a la dependència o la discapacitat, o bé les vinculades l'habitatge. Algunes d'elles poden tenir un rerefons relacional, però, d'altres tenen aquest component relacional de manera més nítida. Un altre exemple: en el cas de les problemàtiques sobre addicions aquestes tenen un clar component relacional, però, la seva font és amb certa certesa de caràcter socio sanitari, raó per la qual s'ha abordat en l'anterior capítol. En canvi, les problemàtiques associades al maltractament o per les mancances socials tenen clarament una font relacional encara que n'hi pugui haver d'altres problemàtiques associades.

Com en altres apartats es disposa de diferents fonts sobre l'acció municipal. En primer lloc, en registre DIBA-Hèstia que permet sistematitzar la recollida i tractament de la informació relativa a l'expedient d'intervenció, indica que en **2022 a Castelldefels es van registrar 1.443 expedients amb problemàtiques de base relacional, el que representa el 39,2% dels expedients** (taula 8.4).

En el conjunt de problemàtiques representen 2.276, és a dir 22% de les problemàtiques ateses.

Taula 8.4. Problemàtiques i expedients de Serveis Socials segons àmbit. 2022. Castelldefels

Àmbits	Problemàtiques		Expedients	
	n	%	n	%
Salut i drogodependències	1.981	19,2	1.629	44,3
Mancances socials	1.971	19,1	1.366	37,1
Econòmiques	1.813	17,5	1.337	36,4
Laborals	1.503	14,5	926	25,2
Habitatge	868	8,4	710	19,3
Discapacitats	911	8,8	658	17,9
Aprenentatge	541	5,2	357	9,7
Sospita de maltractament	305	2,9	205	5,6
Altres	451	4,4	414	11,3
Total	10.344	100,0	3.677*	*

Total relacionals	2.276	22,0	1.443*	39,2*
--------------------------	--------------	-------------	---------------	--------------

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Castelldefels, explotació del registre DIBA-Hèstia.

* Aquestes columnes es calculen en base al total d'expedients únics de manera la suma d'expedients no correspon amb la suma de cada filera (ja que un expedient pot tenir més d'una problemàtica), i el percentatge suma més de 100% pel mateix motiu.

El registre permet aprofundir en aquestes problemàtiques especificant una mica més en què consisteixen. En primer lloc, **les mancances relacionals, que són les que tenen major pes tant en expedients (37,7%) com en problemàtiques (19,1%)** (taula 8.5), tenen a veure **principalment amb la manca d'autonomia personal i representen la major prat de les dificultats relacionals (49,7% dels expedients), seguides de les dificultats en les relacions familiars o socials (39,9%)**.

La integració social (15,2% dels expedients) i els indicis de trastorn mental (10,8%) suposen altres dificultats relacionals que afecten una part molt inferior dels expedients. La resta de problemàtiques tenen un menor pes tant en el nombre de casos (expedients) com en el seu pes en les problemàtiques (problemàtiques). Entre elles, però, hi ha casos relacionats amb l'habitatge com el fet de viure en una situació de transeünt (0,5% dels expedients) o victimització, més relacionades amb violència (2,8% dels expedients).

Taula 8.5. Problemàtiques i expedients de Serveis Socials relacionats amb les mancances socials. 2022. Castelldefels

Problemàtica (detall)	Problemàtiques		Expedients	
	n	%	n	%
Manca autonomia personal	695	35,3	679	49,7
Dificultats relacions familiars/socials	569	28,9	545	39,9
Dificultats d'integració social	210	10,7	207	15,2
Indicis de trastorns mentals	150	7,6	148	10,8
Conductes socials / delictives	52	2,6	50	3,7
Aïllament físic	50	2,5	49	3,6
Victimització	38	1,9	38	2,8
Rebuig social	14	0,7	14	1,0
Mendicitat	10	0,5	9	0,7
Indigència	9	0,5	9	0,7
Transeünts	7	0,4	7	0,5
Altres (Mancances socials)	167	8,5	166	12,2
Total	1.971	100,0	1.366*	*

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Castelldefels, explotació del registre DIBA-Hèstia.

* Aquestes columnes es calculen en base al total d'expedients únics de manera la suma d'expedients no correspon amb la suma de cada filera (ja que un expedient pot tenir més d'una problemàtica), i el percentatge suma més de 100% pel mateix motiu.

Les situacions de sospita de maltractament són menys freqüents (2,9% de les problemàtiques i 5,6% dels expedients (taula 8.5) i estan molt més atomitzades. Tenen a veure principalment amb negligència / abandonament de fills/es (28,8% dels expedients d'aquest àmbit), maltractament físic a la dona (28,3%), físics (22,9%) o vers els fills/es (20,5%) (taula 8.6).

Cal mencionar que es detecten 49 expedients amb altres situacions no especificades que representen el 23,9%.

Aquestes situacions es poden classificar segons si s'ha identificat el grup social sobre el qual s'exerceix. Si es realitza aquesta classificació es pot observar que **els fills/es suposen la major part dels expedients d'aquests tipus (55,1%) seguides de les relacionades amb les dones (51,2%), sent els específics de gent gran menys freqüents com a expedients (6,3%)**. No vol dir, però, que en la resta de classificacions no siguin casos d'aquests col·lectius.

Taula 8.6. Problemàtiques i expedients de Serveis Socials relacionats amb sospites de maltractaments. 2022. Castelldefels

Problemàtica (detall)	Problemàtiques		Expedients	
	n	%	n	%
Negligència / abandonament fills	59	19,3	59	28,8
Maltractament psíquic a la dona	64	21,0	58	28,3
Maltractament físic a la dona	49	16,1	47	22,9
Maltractament psíquic als fills	43	14,1	42	20,5
Maltractament físic als fills	9	3,0	9	4,4
Maltractaments /abús sexual	8	2,6	8	3,9
Maltractament psíquic a la gent gran	7	2,3	7	3,4
Maltractament / abús sexual als fills	3	1,0	3	1,5
Maltractament econòmic	4	1,3	3	1,5
Maltractament físic a la gent gran	3	1,0	3	1,5
Negligència / abandonament a la gent gran	4	1,3	3	1,5
Ingrés d'urgència per maltractaments	1	0,3	1	0,5
Maltractament físic o psíquic a l'home	1	0,3	1	0,5
Altres (Sospita de maltractament)	50	16,4	49	23,9
Total	305	100,0	205*	**

Sobre fills/es	114	37,4	113	55,1
Negligència / abandonament fills	59	19,3	59	28,8
Maltractament psíquic als fills	43	14,1	42	20,5
Maltractament físic als fills	9	3,0	9	4,4
Maltractament / abús sexual als fills	3	1,0	3	1,5
Sobre la dona	113	37	105	51,2
Maltractament psíquic a la dona	64	21,0	58	28,3
Maltractament físic a la dona	49	16,1	47	22,9
Sobre la gent gran	14	4,6	13	6,3
Maltractament psíquic a la gent gran	7	2,3	7	3,4
Maltractament físic a la gent gran	3	1,0	3	1,5
Negligència / abandonament a la gent gran	4	1,3	3	1,5

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Castelldefels, explotació del registre DIBA-Hèstia.

* Aquestes columnes es calculen en base al total d'expedients únics de manera la suma d'expedients no correspon amb la suma de cada filera (ja que un expedient pot tenir més d'una problemàtica), i el percentatge suma més de 100% pel mateix motiu.

Una altra font d'informació són les dades que es disposa al RUDEL, explotació ja elaborada pels Serveis Socials i que permet analitzar l'evolució d'alguns indicadors clau. Com s'ha comentat en altres apartats aquesta síntesi pot variar en algunes magnituds respecte de l'explotació directa de DIBA-Hèstia, en tant que el RUDEL és una síntesi creada a partir de decisions sobre com calcular els indicadors. En el cas de Castelldefels aquesta font permet analitzar l'evolució 2019-2021, motiu pel qual és de gran utilitat en el present informe.

En relació amb els indicadors mencionats, en aquest apartat és d'especial rellevància l'anàlisi del comportament de les persones usuàries segons tipus d'atenció, amb especial atenció a les relacionades amb les problemàtiques familiars, així com la despesa en aquelles partides orientades a l'acció més focalitzada en les dinàmiques relacionals o les dificultats relacionals, com és el cas, per exemple, del SAD Social.

En primer lloc (taula 8.7), es pot observar que a **Castelldefels l'atenció a les persones usuàries per donar orientació ha crescut en un 77,8% des de 2019**. En menor mesura els suports per a la convivència (11,6%) i en prevenció i inserció (+6,2%).

Taula 8.7. Persones usuàries segons tipus de suport rebut en Serveis Socials. 2019-2021. Castelldefels

	Persones usuàries			2019-2021	
	2019	2020	2021	Absoluta	Relativa (%)
Orientació	10.664	18.113	18.961	8.297	77,8
Suport convivencial	2.900	2.696	3.237	337	11,6
Prevenció i Inserció	2.357	3.224	2.503	146	6,2

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Castelldefels, Informes RUDEL.

Les atencions de caràcter familiar han anat creixement en l'acció social (+73,9%) el que pot ser considerat un indicador de la major complexitat en l'àmbit relacional (taula 8.8).

Taula 8.8. Persones usuàries en l'àmbit de família. 2019-2021. Castelldefels

	Persones usuàries			2019-2021	
	2019	2020	2021	Absoluta	Relativa (%)
Persones ateses en l'àmbit família	6.211	10.333	10.803	4.592	73,9
% sobre atencions totals	38,2	42,1	42,8	4,6	**

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Castelldefels, Informes RUDEL.

Un altre indicador que pot ajudar a comprendre la situació relacional des de la pràctica dels Serveis Socials és la despesa que representen les partides més orientades a aquestes intervencions. **En conjunt la selecció de partides més directament vinculades a aspectes relacionals ha disminuït lleugerament entre 2019-2021 (-16.458, -2,9%) (taula 8.9).**

Algunes partides, però, **han augmentat de manera important**, és el cas de la despesa **en famílies amb problemàtica social i risc d'exclusió social (+25,3%) i el servei d'acollida i integració a persones estrangeres immigrades (+42%).**

Cal mencionar que la despesa en dones en situació de violència masclista i llurs fills/es, s'ha reduït de manera important en els Serveis Socials (-49,1%), ja que ara es vehicula a través d'altres departaments.

**Taula 8.9. Despesa dels Serveis Socials en partides d'acció relacional. 2019-2021.
Castelldefels**

Total				Variació absoluta		
	2019	2020	2021	2020	2021	2019-2021
1.2. Serveis d'atenció domiciliària	927.163	1.047.162	1.221.765	119.998	174.604	294.602
<i>SAD Social</i>	<i>146.994</i>	<i>157.813</i>	<i>152.642</i>	<i>10.820</i>	<i>-5.171</i>	<i>5.649</i>
1. Total Serveis Socials Bàsics	3.522.444	3.977.196	4.991.911	454.751	1.014.716	1.469.467
2.11 Famílies amb problemàtica social i risc d'exclusió social	35.618	44.612	44.612	8.994	0	8.994
2.12 Dones en situació de violència masclista i llurs fills/es	12.782	21.466	6.504	8.684	-14.962	-6.278
2. Total Serveis socials especialitzats**	276.289	281.173	256.766	4.884	-24.408	-19.523
3. Total Altres serveis (igualtat, joventut, acollida...)	514.046	441.956	489.086	-72.090	47.130	-24.960
3.1. Serveis o programes preventius i/o comunitaris d'àmbit cívic***	324.411	242.007	280.275	-82.404	38.267	-44.136
estrangeres immigrades	46.017	49.638	65.330	3.622	15.692	19.313
TOTAL DESPESA RELACIONAL	565.821	515.536	549.363	-50.284	33.826	-16.458
TOTAL DESPESA SERVEIS SOCIALS	4.312.779	4.700.325	5.737.763	387.546	1.037.438	1.424.984

%				Variació relativa		
	2019	2020	2021	2020	2021	2019-2021
1.2. Serveis d'atenció domiciliària						
<i>SAD Social</i>	<i>3,4</i>	<i>3,4</i>	<i>2,7</i>	<i>7,4</i>	<i>-3,3</i>	<i>3,8</i>
1. Total Serveis Socials Bàsics						
2.11 Famílies amb problemàtica social i risc d'exclusió social	0,8	0,9	0,8	25,3	0,0	25,3
2.12 Dones en situació de violència masclista i llurs fills/es	0,3	0,5	0,1	67,9	-69,7	-49,1
2. Total Serveis socials especialitzats**						
3. Total Altres serveis (igualtat, joventut, acollida...)						
3.1. Serveis o programes preventius i/o comunitaris d'àmbit cívic***	7,5	5,1	4,9	-25,4	15,8	-13,6
3.3. Servei d'acollida i integració a persones estrangeres immigrades	1,1	1,1	1,1	7,9	31,6	42,0
TOTAL DESPESA RELACIONAL	13,1	11,0	9,6	-8,89	6,56	-2,91
TOTAL DESPESA SERVEIS SOCIALS	100	100	100	8,99	22,07	33,04

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Castelldefels, Informes RUDEL.

Els següents casos són al 100% en aquestes partides

*2.11.1. Servei d'atenció a les famílies

**2.12.2. Servei d'acolliment residencial

***3.1.1. Casals

Un altre indicador que pot ajudar a comprendre la situació relacional des de la pràctica dels Serveis Socials és l'atenció al SAD Social. En apartats anteriors s'ha pres com a referència el SAD Dependència en tant que orientat en major mesura a la dimensió sociosanitària i amb un gran protagonisme en l'atenció a la gent gran.

Quant al **SAD Social**, orientat a casos de complexitat no necessàriament sanitària, cal tenir present que en 2021 la despesa va ser del 152.642€ i **en conjunt en el període 2019-2021 ha augmentat en 3,8%. L'augment, però, es va concentrar en 2020 i en 2021 s'observa una reducció important (taula 8.9).**

8.4. Dones: Violència de gènere al partit judicial i SIAD

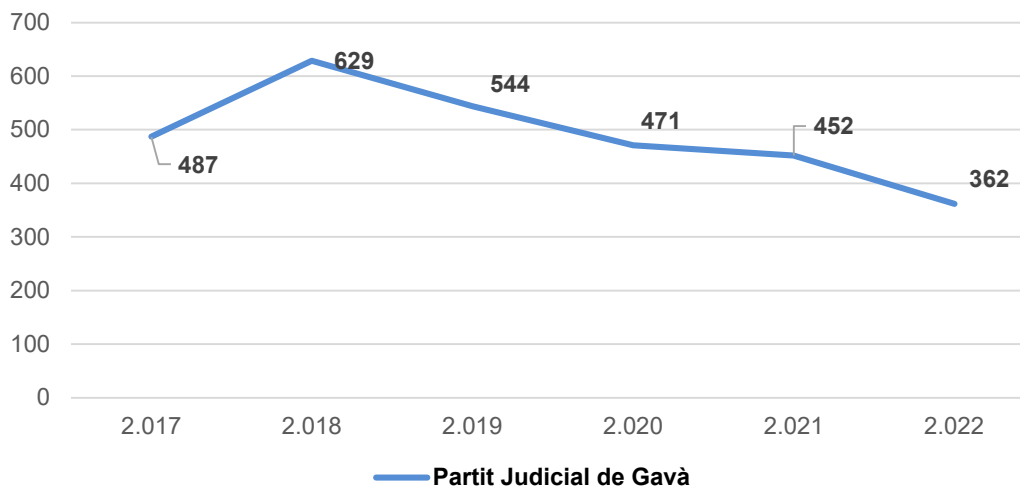
Una part de la informació sobre gènere i violència de gènere s'ha analitzat en els apartats anteriors. Tot i això, s'ha mirat d'identificar alguns elements que permetin ampliar aquesta informació. Per fer-ho s'analitzen habitualment alguns fenòmens considerats fonamentals com a possibles marcadors d'exclusió social. En primer lloc, s'aborda el fenomen de la violència a partir fonamentalment de la violència de gènere. I, en segon lloc, als casos de persones ateses als SIAD.

En primer lloc, cal tenir present que les dades sobre violència de gènere que registra el sistema judicial no són representatives de la vulnerabilitat al municipi, però situen la qüestió. Això és així, en tant que els partits judicials solen acumular casos de més d'un municipi. Al seu torn, l'acció jurídica permet tramitar casos en jutjats diferents de la ubicació en què s'ha produït el cas.

Castelldefels pertany al Partit Judicial de Gavà⁴³. Com es pot observar (gràfic 8.1), **al Partit Judicial de Gavà es van registrar 362 denúncies per violència de gènere en 2022 i 113 ordres de protecció** (taula 8.10).

- Es tracta d'indicadors que **s'han anat reduint des de 2017**. Si es comparen les denúncies de 2017 amb les de 2022 aquestes són un -25,7% i les ordres de protecció -18,1%.

Gràfic 8.1. Nombre de denúncies per violència de gènere al partit judicial de Gavà. 2017-2022



Font: Elaboració pròpia a partir del portal estadístic de la delegació del Govern contra la Violència de Gènere⁴⁴

Taula 8.10. Denúncies de violència de gènere i ordres de protecció al Partit Judicial de Gavà. 2017-2022

Any	Partit Judicial de Gavà					
	Denúncies	Variació interanual	Taxa variació interanual (%)	Ordres de protecció	Variació interanual	Taxa variació interanual (%)
2017	487			138		
2018	629	142,00	29,2	123	-15,00	-10,9
2019	544	-85,00	-13,5	127	4,00	3,3
2020	471	-73,00	-13,4	121	-6,00	-4,7
2021	452	-19,00	-4,0	139	18,00	14,9
2022	362	-90,00	-19,9	113	-26,00	-18,7
Total 2017-2022	2.945*	-125,00	-25,7	761*	-25,00	-18,1

Font: Elaboració pròpia a partir del portal estadístic de la delegació del Govern contra la Violència de Gènere

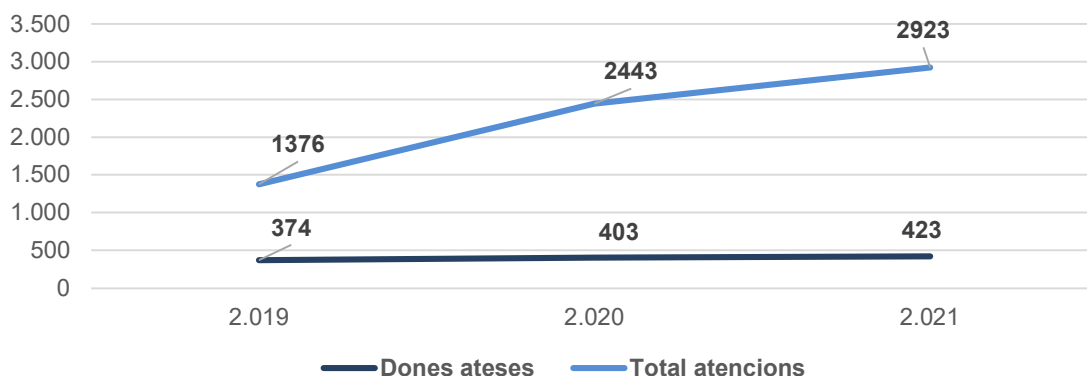
Una segona qüestió a abordar és l'atenció feta des d'un servei especialitzat com és el SIAD (Servei d'Informació i Atenció a la Dona). **A Castelldefels en 2021 es van atendre 423 dones, el que implica una cobertura de l'1,23% de les dones empadronades al municipi** (taula 8.11).

⁴³ Informació accessible a (enllaç validat a data març 2023): <http://demarcacion.cgpe.es/partido.aspx?idprovincia=8&numpartido=21>

⁴⁴ Informació accessible a (enllaç validat a data març 2023): <http://estadisticasviolenciagenero.igualdad.mpr.gob.es/>

- **El nombre d'atencions i de dones ateses ha crescut en els darrers 3 anys** (gràfic 8.2) (+13,1% el nombre de dones ateses).
- Al seu torn, **creix la cobertura poblacional i també la raó entre dones ateses i nombre d'atencions**, el que pot ser interpretat com un indicador de major complexitat en l'atenció o bé com a resultat del major nombre i diversitat de suports que poden rebre les dones (taula 8.11).

Gràfic 8.2. Dones ateses i atencions fetes al SIAD. 2019-2021. Castelldefels



Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Generalitat de Catalunya. Departament d'Igualtat i Feminismes. ⁴⁵

Taula 8.11. Dones ateses i atencions fetes al SIAD. 2019-2021. Castelldefels

Any	Castelldefels					
	Dones ateses	Variació interanual	Taxa variació interanual (%)	Total atencions	Variació interanual	Taxa variació interanual (%)
2019	374			1.376		
2020	403	29	7,8	2.443	1.067	77,5
2021	423	20	5,0	2.923	480	19,6
Total 2017-2022	1.200	49	13,1	6.742	1.547	112,4

	Taxa de cobertura (sobre el total de dones)	Raó atenció/dones ateses
2019	1,10	3,68
2020	1,17	6,06
2021	1,23	6,91

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Generalitat de Catalunya. Departament d'Igualtat i Feminismes.

⁴⁵ Informació accessible a (enllaç validat a data març 2023): <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiZWQ3MDI3MGU0NzU5Ny00NGNiLTkwMGEtMDJlNTU2MzZmZTg2IiwidCI6IjNiOTQyN2RjLWQzMGU0NDNiYy04YzA2LWZmNzI1MzY3NmZlYyYlslmMioh9>

També es poden descarregar a:

<https://analisi.transparenciacatalunya.cat/Societat-benestar/Atencions-dels-Serveis-i-oficines-d-informaci-i-at/imk8-b6zj>

8.5. Dimensió relacional: síntesi

1. Composició de les llars

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • Creixement progressiu i constant del nombre de llars i la previsió que en 2028 augmenti el nombre de llars (+12,14 % i 2.900 llars més). • Elevat creixement de les llars unipersonals (23% en 2021) i de les llars més grans quant a nombre de persones que la componen (10,3%). • 2011: 2.732 llars monoparentals. ✓ Una composició que havia crescut des de 2001 en un 79,7% (taula 8.2). • En 2023 (estimació de l'Ajuntament): <ul style="list-style-type: none"> ✓ 1.616 persones majors de 64 anys que viuen soles, de les quals el 25,7% tenen és de 84 anys. ✓ 3.258 persones estan a llars amb majors de 64 i sense menors de 65 de les quals, el 21,7% viuen amb majors de 84 anys.
----------------	---

Alertes i interrogants	<ul style="list-style-type: none"> • Cal preveure també un creixement de les llars de persones grans, tant unipersonals com conformades per persones de 65 anys i més.
-------------------------------	--

2. Acció social

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • En 2022: 1.443 expedients amb problemàtiques de base relacional, el que representa el 39,2% dels expedients i el 22% de les problemàtiques ateses. ✓ Les mancances relacionals tenen major pes (37,7% dels expedients): <ul style="list-style-type: none"> → Principalment de manca d'autonomia personal (49,7% dels expedients amb mancances relacionals), seguides de les dificultats en les relacions familiars o socials (39,9%). → La integració social (15,2% dels expedients) i els indicis de trastorn mental (10,8%) afecten una part molt inferior dels expedients amb mancances. ✓ Sospita de maltractament són menys freqüents (5,6% dels expedients) i estan molt més atomitzades. <ul style="list-style-type: none"> → Negligència / abandonament de fills/es (28,8% dels
----------------	--

	<p>expedients d'aquest àmbit), maltractament físic a la dona (28,3%), físics (22,9%) o vers els fills/es (20,5%).</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Segons perfil: <ul style="list-style-type: none"> → Els fills/es suposen la major part (55,1%) → Relacionades amb les dones (51,2%) → De gent gran menys freqüents com a expedients (6,3%). No vol dir, però, que en la resta de classificacions no siguin casos d'aquests col·lectius. • L'atenció per donar orientació ha crescut en un 77,8% des de 2019. En menor mesura els suports per a la convivència (11,6%) i en prevenció i inserció (+6,2%). • Les atencions de caràcter familiar han anat creixement en l'acció social (+73,9%). • Despesa: directament vinculades a aspectes relacionals ha disminuït lleugerament entre 2019-2021 (-16.458, -2,9%). <ul style="list-style-type: none"> ✓ Han augmentat: <ul style="list-style-type: none"> → Famílies amb problemàtica social i risc d'exclusió social (+25,3%) → Servei d'acollida i integració a persones estrangeres immigrades (+42%). ✓ Han disminuït en els Serveis Socials: <ul style="list-style-type: none"> → Dones en situació de violència masclista i llurs fills/es (-49,1%), si bé està assumida per altres departaments. • SAD Social: 2021 la despesa va ser del 152.642€ i en conjunt en el període 2019-2021 ha augmentat en 3,8%. <ul style="list-style-type: none"> ✓ L'augment, però, es va concentrar en 2020 i en 2021 s'observa una reducció important.
--	---

3. Dones: Violència de gènere al partit judicial i SIAD

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • Al Partit Judicial de Gavà es van registrar 362 denúncies per violència de gènere en 2022 i 113 ordres de protecció. <ul style="list-style-type: none"> ✓ S'han anat reduint des de 2017 (-25,7% les denúncies - 18,1% les ordres de protecció). • En 2021 es van atendre 423 dones, el que implica una cobertura de l'1,23% de les dones empadronades al municipi. <ul style="list-style-type: none"> ✓ El nombre d'atencions i de dones ateses ha crescut en els darrers 3 anys (+13,1% el nombre de dones ateses). ✓ Creix la cobertura poblacional i també la raó entre dones ateses i nombre d'atencions.
----------------	--

Alertes i interrogants	<ul style="list-style-type: none">• Les reduccions no van acompanyades de menor sensació de violència contra les dones i els infants.• Al mateix temps que la despesa s'ha reduït.• Malgrat l'atenció al SIAD creix, el que pot ser interpretat com un indicador de major complexitat en l'atenció o bé com a resultat del major nombre i diversitat de suports que poden rebre les dones
-----------------------------------	--

9 Dimensió ciutadania i de participació

9.1. Introducció

La darrera dimensió a analitzar en clau de vulnerabilitat i exclusió, és la relacionada amb la ciutadania. Catalunya, malgrat ser una societat emmarcada en un Estat de Dret, conviu amb **articulacions i recursos que limiten a determinades persones i grups socials els drets i la participació social**. Les normatives vinculades, com la nacionalitat i la situació administrativa, són determinants en les possibilitats de promoure i exercir aquesta participació.

La literatura sobre vulnerabilitat i exclusió argumenta les **dificultats per generar vincles socials** quan, per raons de comunitat cultural o territorial, s'és exclòs de la ciutadania i no tenen plens drets, ni tampoc oportunitats de participació. Sovint, però, malgrat existir la possibilitat de participar, aquesta pot no donar-se, el que cal valorar com un indicador de falta de vincle social.

Les **associacions** així com els **espais i equipaments** que generen oportunitats relacionals i comunitaris, són mecanismes per expressar i organitzar les necessitats i opinions, que incideixen en aquest context.

La situació en relació amb aquests elements tenen un important impacte en l'accés als recursos i en la qualitat de vida. Així, en aquest capítol s'analitzaran els següents indicadors clau:

- % Població 18 anys i més no censada electoralment
- % d'abstenció a les eleccions municipals
- Taxa d'entitats i associacions per cada 1.000 hab.
- Taxa d'equipaments per cada 1.000 hab.

9.2. Nacionalitat i població exclosa del cens electoral

Com s'ha analitzat en el capítol sociodemogràfic, per poder exercir la ciutadania un factor clau és la nacionalitat. Així, cal recordar que a Castelldefels, el **21,3% de la població empadronada té nacionalitat estrangera, de la qual la meitat té una nacionalitat extracomunitària (52,1%)**. Ambdues taxes han crescut en el darrer quinquenni, i actualment resideixen a Castelldefels 1.957 persones més que no pertanyen a la UE. En l'actualitat, es conviu amb **14.346 persones de nacionalitat estrangera, i 7.475 (11,1%) extracomunitàries**. Per tal de conèixer el seu perfil i evolució reviseu el capítol 2 del present informe.

Sovint, als ens locals els **preocupa la situació de les persones en situació administrativa irregular**, tant pel que implica en els seus drets de ciutadania, com pel referit a l'accés als recursos socials. Tanmateix, no existeixen dades l'àmbit municipal sobre aquest fet.

Més enllà de la nacionalitat, cal preguntar-se fins a quin punt hi ha participació o oportunitats participatives. Un primer nivell de participació, i de fet l'únic amb un impacte articulat i mesurable és la participació electoral.

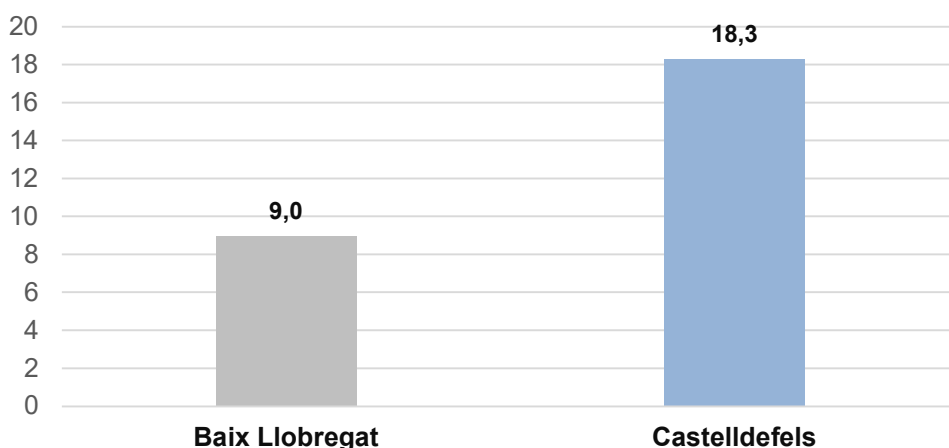
En tant que un informe municipal, posem l'atenció en les eleccions locals. Malgrat la complexitat del procés i els condicionants, variables segons cada nacionalitat, una part de l'absència de participació es pot mesurar a través de la població no censada electoralment.

A Castelldefels **s'estima que a les eleccions municipals de 2019, el 18,3% de la població de 18 anys i més no tenia dret a participar** (vegeu gràfic 9.1).

Cal tenir present que aquesta dada és una estimació, ja que s'han calculat les persones que no estaven en el cens electoral i el seu pes sobre el padró d'habitants (població de 18 anys i més). Al seu torn, les dates de referència de cada font poden variar lleugerament⁴⁶. Es tractaria de **9.837 persones**.

- En aquest cas, Castelldefels **duplica la situació que es viu a la comarca en conjunt (9%)**.

Gràfic 9.1. Estimació del % de persones de 18 anys i més no censada electoralment. Eleccions municipals 2019. Comparativa territorial.



Població no censada		
	Nombre	% Sobre la població de 18 anys i més
Baix Llobregat	59.431	9,0
Castelldefels	9.837	18,3

Font: Elaboració pròpia a partir de: dades del Departament d'Acció Exterior i Govern Obert, Conselleria d'Interior, Generalitat de Catalunya.

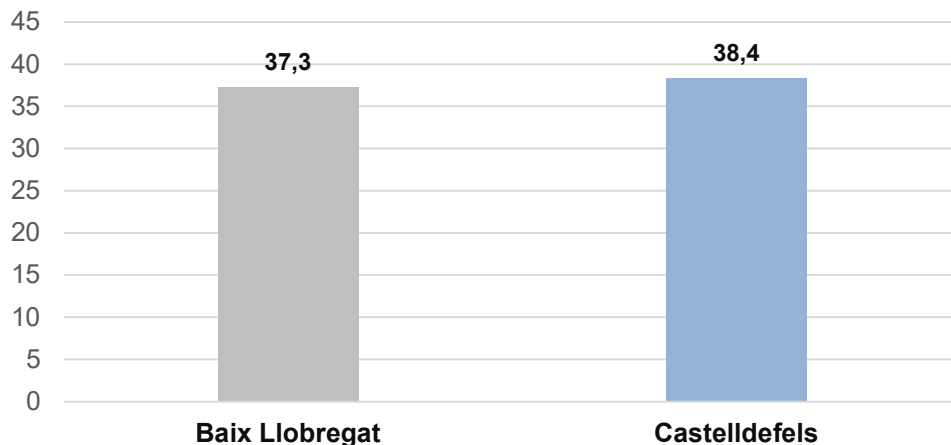
⁴⁶ Per conèixer millor les definicions de cada població es pot consultar (enllaç validat a data gener 2023): <https://eleccions.gencat.cat/ca/ajuda/nota-metodologica/index.html>

9.3. Participació electoral

Quant a les persones que finalment van participar en les darreres eleccions municipals, 2019, **el 38,4% de la ciutadania censada electoralment a Castelldefels no va exercir el dret a vot** (gràfic 9.2).

- Es tracta d'una situació **similar al conjunt de la comarca**.

Gràfic 9.2. Abstenció electoral a les eleccions municipals 2019. Comparativa territorial.



	Participació	Abstenció	% d'abstenció respecte al cens
Baix Llobregat	379.299	225.177	37,3
Castelldefels	27.083	16.861	38,4

Font: Elaboració pròpia a partir de: dades del Departament d'Acció Exterior i Govern Obert, Conselleria d'Interior, Generalitat de Catalunya.

Si es tenen en compte les persones **que no estaven censades o no van votar**, a Castelldefels **26.698 ciutadans i ciutadanes de 18 anys i més no van participar** en el procés electoral municipal, el **49,6% de la població de 18 anys i més**.

9.4. Associacionisme: xarxa d'entitats

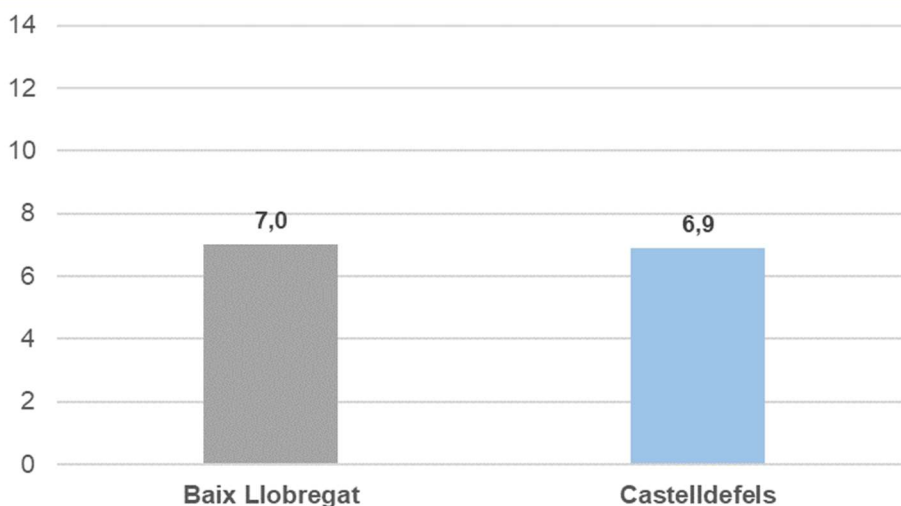
Si es tenen en compte les fonts oficials, en **2022 estan registrades a Castelldefels 465 entitats i associacions**, el que suposa una taxa de **6 d'entitats i associacions per cada 1.000 habitants** (gràfic 9.3)⁴⁷.

- Es tracta d'una taxa **igual a la de la comarca (7 per cada 1.000)**.
- Cal tenir present que aquest registre inclou tota mena d'organitzacions, que poden ser fundacions, de caràcter acadèmic o religiós. Així, la seva existència no garanteix que sigui una xarxa amb oportunitats de participació.

⁴⁷ Accessible a (enllaç validat a data gener 2023): http://justicia.gencat.cat/ca/serveis/guia_d_entitats/#1

Per tant, les possibilitats de participació i la seva qualitat, depèn en gran manera de la composició de la xarxa, l'afinitat amb els interessos de la ciutadania o la situació o funcionament de les mateixes entitats.

Gràfic 9.3. Taxa d'entitats i associacions per cada 1.000 habitants. 2022. Comparativa territorial.



Font: Elaboració pròpia partir d'IDESCAT, Padró continu i registre del Departament de Justícia.

Complementàriament, es pot analitzar la guia **d'entitats que disposa Castelldefels**⁴⁸. L'explotació feta d'aquesta guia ofereix una taxa diferent, però, no comparable amb altres territoris (taula 9.1). Concretament, s'ha identificat **370 entitats, el que suposaria una taxa del 5,5 per cada 1.000 hab.**

D'acord amb la classificació feta per l'Ajuntament, la majoria són culturals (25,9%) i esportives (22,7%). En segon lloc, se situarien les relacionades amb el Benestar Social (11,4%) i la solidaritat i cooperació (8,9%).

Taula 9.1. Entitats i associacions registrades a la guia de l'Ajuntament de Castelldefels.

	Nombre	%
Cultura	96	25,9
Esports	84	22,7
Benestar Social	42	11,4
Solidaritat i Cooperació	33	8,9
Educació	26	7,0
AAVV	19	5,1
Medi Ambient	13	3,5
Partits Polítics	9	2,4
Joventut	8	2,2
Participació	5	1,4
Altres	35	9,5
Total	370	100,0
Taxa per cada 1.000 hab.	5,5	

Font: Elaboració pròpia partir de la consulta online a la Guia d'Entitats de l'Ajuntament de Castelldefels.

⁴⁸ El llistat es pot consultar a (enllaç validat en data gener 2023):
<https://www.castelldefels.org/ca/entitats.asp?Total=370&ul=320&pr=281&>

9.5. Associacionisme: xarxa d'equipaments

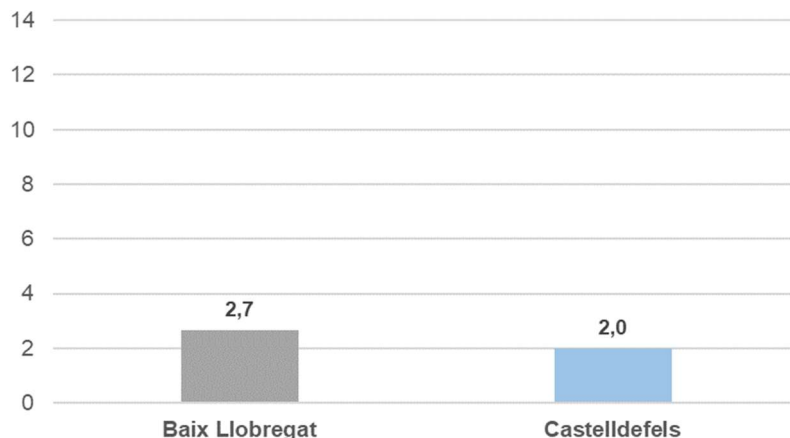
Com en l'apartat anterior, per tal de poder tenir dades comparables entre diferents territoris, s'han fet servir dades oficials de la Generalitat de Catalunya a partir del seu cercador d'equipaments⁴⁹ (gràfic 9.4).

En 2022, a Castelldefels es poden identificar 134 equipaments que representen **2,0 equipaments per cada 1.000 habitants**.

- En aquest cas, però, la taxa d'equipaments es troba **per sota de la taxa del conjunt de la comarca (2,7 per mil)**.

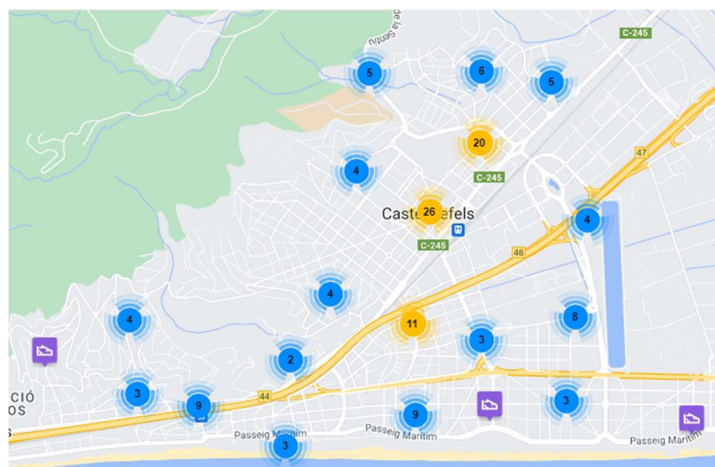
Tot i que a Castelldefels es disposa d'un cercador d'equipaments, la seva revisió no s'ha inclòs en el present informe, ja que el registre no resulta del tot ajustat a la classificació d'equipaments⁵⁰.

Gràfic 9.4. Taxa d'equipaments per cada 1.000 habitants. 2022. Comparativa territorial.



Font: Elaboració pròpia partir d'IDESCAT i Direcció General de Serveis Penitenciaris. Departament de Justícia.

Figura 9.1. Mapa d'equipaments de Castelldefels. 2022.



Font: Elaboració pròpia partir d'IDESCAT i Direcció General de Serveis Penitenciaris. Departament de Justícia.

⁴⁹ Accessible a (enllaç validat a data gener 2023): <https://www.castelldefels.org/ca/equipaments.asp>

⁵⁰ Accessible a (enllaç validat a data gener 2023): <https://web.gencat.cat/ca/equipaments/>

9.6. Dimensió ciutadania i participació: síntesi

1. Nacionalitat i població exclosa del cens electoral, i participació electoral

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • Context demogràfic: <ul style="list-style-type: none"> ✓ 21,3% de la població empadronada de nacionalitat estrangera (14.346 de nacionalitat estrangera) i 7.475 (11,1%) extracomunitàries. • Ambdues taxes han crescut en el darrer quinquenni, 1.957 persones més que no pertanyen a la UE des de 2017. • Si bé preocupa la situació de les persones en situació administrativa irregular, no es disposa de dades. • Participació: <ul style="list-style-type: none"> ✓ A les eleccions municipals de 2019, el 18,3% de la població de 18 anys i més no tenia dret a participar (9.837 persones). ✓ Duplica la situació de la comarca (9%). ✓ 38,4% no va exercir el dret a vot ✓ En suma, 26.698 ciutadans i ciutadanes de 18 anys i més no van participar en el procés electoral municipal, el 49,6% de la població de 18 anys i més (no censades i abstenció).
----------------	---

Alertes i interrogants	<ul style="list-style-type: none"> • Cal valorar el fet que bona part de la ciutadania no està cridada o no se sent cridada a la participació democràtica.
-------------------------------	--

2. Associacionisme: xarxa d'entitats i xarxa d'equipaments

Síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • 465 entitats i associacions, el que suposa una taxa de 6% per cada 1.000 habitants (dades Gencat). • A la web de l'Ajuntament s'han identificat 370 entitats, el que suposaria una taxa del 5,5 per cada 1.000 hab. <ul style="list-style-type: none"> ✓ La majoria culturals (25,9%) i esportives (22,7%). En segon lloc, de Benestar Social (11,4%) i la solidaritat i cooperació (8,9%). • Es poden identificar 134 equipaments, 2,0 equipaments per cada 1.000 habitants. <ul style="list-style-type: none"> ✓ Per sota de la taxa del conjunt de la comarca (2,7 per mil).
----------------	---

Alertes i interrogants	<ul style="list-style-type: none"> • Tant en relació amb la xarxa d'associacions com de xarxa d'equipament, existeixen indicis de debilitat.
-------------------------------	--